

**ОБЛАСТЕН ПЛАН ЗА
РАЗВИТИЕ НА
ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ
НА ОБЛАСТ СЛИВЕН**

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

Име на проекта:	ОБЛАСТЕН ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ НА ОБЛАСТ СЛИВЕН
Възложител:	РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ – СЛИВЕН
Вид доклад:	ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
Ръководители екип:	д-р г. н. Екатерина Гюлеметова, м.г.н. Пламен Станев, Тел: +359 2 9867167
Издание:	Второ, след провеждане на консултации
Дата на издаване първо издание:	Декември, 2024 год.
Дата на издаване на второ издание:	Май, 2025год.

Съгласно ЗАПСП, настоящият доклад е обект на авторско право, поради което както самият доклад, така и отделни части от него могат да бъдат използвани от други лица само след писмено съгласие от страна на притежателите на правата.

При самоволно ползване отговорността, предвидена в закона ще бъде търсена в пълен размер.

Проект „Мерки за опазване на малкия креслив орел и неговите местообитания в България”
LIFE18 NAT/BG/001051

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ	7
1. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА, ВРЪЗКИ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ, МЯСТО НА ПЛАНА В СИСТЕМАТА НА ПЛАНИРАНЕ	9
1.1 ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОПРГТ НА ОБЛАСТ СЛИВЕН	9
1.2 ВРЪЗКА С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	11
2. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ЗНАЧЕНИЕ	42
3. КОНСУЛТАЦИИ С КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА	43
4. АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА	43
4.1. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ, МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ, ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА	43
4.2 КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ И КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ	49
4.3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ.....	54
4.4 ЗЕМИ И ПОЧВИ	62
4.5 ЗЕМНИ НЕДРА, ПОДЗЕМНИ ВОДИ.....	72
4.6 ЛАНДШАФТ	83
4.7 БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ	87
4.8 ОТПАДЪЦИ И ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА	110
4.9 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ	111
4.10 КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО.ТУРИЗЪМ	113
4.11 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ.....	114
4.12 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ	115
5. СИНТЕЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНАЛИЗА НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ	118
5.1 РАЗВИТИЕ НА АСПЕКТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА	118
5.2 ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ.....	120
5.3 ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ АСПЕКТИТЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА	122
5.4 СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА. РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ	123
6. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА И НАЧИНА ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА	127
6.1 ПРЕДВИЖДАНИЯ НА ОПРГТ С ПОСТИГАНЕ НА НАЦИОНАЛНИ ЦЕЛИ	127
6.2 ПРЕДВИЖДАНИЯ НА ОПРГТ С ПОСТИГАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИ ЦЕЛИ	130
7. ПРОГНОЗНА ОЦЕНКА ЗА ВЪЗМОЖНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ	131
7.1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЛАСТНИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ НА ОБЛАСТ СЛИВЕН.....	131
7.2 КЛИМАТ И АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ	133
7.3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ	136
7.4 ЗЕМИ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ	139
7.5 ЗЕМНИ НЕДРА, ПОДЗЕМНИ ВОДИ.....	143
7.6 ЛАНДШАФТ	149
7.7 БИОРАЗНООБРАЗИЕ, ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ, ЗЕЛЕНА СИСТЕМА.....	152
7.8 ОТПАДЪЦИ И ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА	156
7.9 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ.....	157
7.10 КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО. ТУРИЗЪМ.....	158
7.11 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ. ОЦЕНКА НА ЗДРАВНИЯ РИСК.	160

7.12 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ.....	164
8. СИНТЕЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪЗМОЖНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ПЛАНА.....	165
9. АЛТЕРНАТИВИ, В Т.Ч. НУЛЕВА АЛТЕРНАТИВА	171
10. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕЖДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И ОПИСАНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА, ВКЛ. ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ	171
11. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА	173
12. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА	177
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	177

Съдържание на таблиците

Таблица 1 Авторски колектив на ЕО на ОПРГТ на област Сливен	8
Таблица 2 Сравнителна оценка на риска по химично състояние на подземните водни тела и обща оценка на химичното им състояние в ПУРБ 2016-2021 г. и ПУРБ 2022-2027 г.	76
Таблица 3 Информация за водовземните системи и съоръжения от подземни води в област Сливен с разрешителни за водовземане и учредени или в процедура за учредяване санитарно-охранителни зони ..	77
Таблица 4 Информация за водовземните системи и съоръжения от подземни води в област Сливен с разрешителни за водовземане, но без учредени санитарно-охранителни зони	78
Таблица 5 Водовземни съоръжения за самостоятелно питейно-битово водоснабдяване на фирми в област Сливен.....	80
Таблица 6 Зони за защита на подземните води, предназначени за питейно водоснабдяване	81
Таблица 7 Горски територии да поддържане на ландшафта	85
Таблица 8 Горски територии до 200 m около туристически хижи, категоризирани по ЗТ и обекти с религиозно значение.....	85
Таблица 9 Бази за интензивно стопанисване на дивеча	85
Таблица 10 Горски територии с рекреационно значение.....	86
Таблица 11 Горски територии с висока консервационна стойност	86
Таблица 12 Гори с висока консервационна стойност в област Сливен	91
Таблица 13 Разпределение на горските типове природни местообитания по защитени зони за местообитанията в обхвата на ОПРГТ област Сливен.....	101
Таблица 14 Предприятия на територията на област Сливен с висок/нисък рисков потенциал	111
Таблица 15 Разпределение на населението на област Сливен.....	116
Таблица 16 Разпределение на населението на Република България.....	116
Таблица 17 Демографски показатели за област Сливен и средно за страната.....	116
Таблица 18 Умрели по причини за смъртта (класове болести), област Сливен и страната (на 100 000 души от населението)	117
Таблица 19 Развитие на компонентите и факторите на ОС без прилагането на плана.....	119
Таблица 20 Взаимовръзка между аспектите с прилагането на плана	167
Таблица 21 Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана	173
Таблица 22 Описание на необходимите мерки за наблюдение и контрол по време на прилагане на плана	177

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

БДИБР	Басейнова дирекция Източноромански район
БДПР	Басейнова дирекция Дунавски район
БДЧР	Басейнова дирекция Черноморски район
БПК	Биологична потребност от кислород
ГМО	Генно-модифицирани организми
ДВ	Държавен вестник
ДВГ	Двигател с вътрешно горене
ДЛ	Държавно лесничество
ДГС	Държавно горско стопанство
ДОСВ	Доклад за оценка за степента на въздействие (върху защитени зони от Натура 2000)
ДР	Допълнителни разпоредби
ЕС	Европейски съюз
ЕО	Екологична оценка
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗГ	Закон за горите
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗВ	Закон за водите
ИП	Инвестиционно предложение
ИШ	Източник на шум
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЧВ	Инвазивни чужди видове
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КИН	Културно-историческо наследство
НВ	Неразтворени вещества
МПС	Моторни превозни средства
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НДЕ	Норма за допустими емисии
НЕМ	Национална екологична мрежа
НКН	Недвижимо културно наследство
ОбС	Общински съвет
ОУПО	Общ устройствен план на община
ОПРГТ	Областен план за развитие на горските територии
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПО	Промислени отпадъци
ПДК	Пределно допустими концентрации
ПУП	Подробен устройствен план
ПВТ	Подземни водни тела
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПРЗ	План за регулация и застрояване
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РДГ	Регионална дирекция по горите
РЗИ	Регионална здравна инспекция
СОЗ	Санитарно-охранни зони
ТБО	Твърди битови отпадъци
ФПЧ	Фини прахови частици
УЗ	Устройствена зона

ВЪВЕДЕНИЕ

Разработването на настоящата Екологична оценка (ЕО) се извършва на основание чл.81, ал.1, т.1 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и становище на МОСВ, изх.№ЕО-23/16.08.2024г., съгласно което Областният план за развитие на горските територии (ОПРГТ) на област Сливен попада в обхвата на разпоредбите на чл.85, ал.1 от ЗООС, област „горско стопанство“, като предвижданията му очертават рамка за бъдещо развитие на инвестиционни предложения по Приложения №1 и 2 на ЗООС. Предвид това, във връзка с разпоредбите на чл.2, ал.1, т.1 от Наредбата за реда и условията за извършване на екологична оценка на планове и програми, планът подлежи на задължителна екологична оценка /ЕО/.

Екологичната оценка трябва да съдържа най-малко информацията по чл.86, ал.3 на ЗООС, съответстваща на степента на детайлност на Областния план за развитие на горските територии на област Сливен.

Областния план за развитие на горските територии на област Сливен, предмет на екологична оценка, наричан по-нататък за краткост ОПРГТ или планът, се изготвя на основание на чл. 12 от Закона за горите и по възлагане на РДГ-Сливен. Изработването на ОПРГТ се финансира от РДГ-Сливен.

Перспективният срок на действие на ОПРГТ е 10 години и обхваща всички горски територии в областта, независимо от тяхната собственост, с обща площ 156495 ha (държавни гори, общински гори, гори на частни физически и юридически лица и др.).

На база изискванията на чл. 58, ал. 3 от Наредба № 18 от 7 октомври 2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии (Наредба № 18), преди одобряването на ОПРГТ по реда на чл. 59, ал. 4 от същата от Министъра на земеделието и храните, се провеждат консултации и обществено обсъждане на предвижданията на ОПРГТ и ЕО.

Орган, отговорен за одобряването на плана е МЗХ, а за прилагането му - РДГ-Сливен и ИАГ.

Съгласно чл.52, ал.4 от Наредба №18/07.10.2015г. за инвентаризация и планиране в горските територии, в областния план се определят в пълния им обхват всички категории горски територии, териториите, предоставящи обществени екосистемни ползи и зоните за защита от урбанизация.

Съгласно чл.51, ал.1 от Наредба №18/07.10.2015г., с областните планове за развитие на горските територии се цели:

- изработването на единна горскостопанска карта на горските територии за областта;
- функционално зониране на горските територии;
- възмездно ползване на обществените екосистемни ползи;
- целите на управлението на горските територии и на ловното стопанство;
- екологична и социално-икономическа оценка.

Съгласно чл.51, ал.2 от същата наредба, **основните задачи** на областните планове за развитие на горските територии са:

- идентифициране и включване в процеса на планиране на заинтересованите лица;
- определяне на зоните за защита от урбанизация;
- определяне на основните дървесни и храстови видове за залесяване;
- определяне на конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно;
- определяне на видовете стопански дейности, за които се дължи плащане на обществени екосистемни ползи;
- категоризация на горските територии.

Съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), задачите на Екологичната оценка (ЕО) са:

- да опише и определи екологичното състояние на територията, предмет на ОПРГТ;
- да формулира съществуващите екологични проблеми, районите с особено екологично значение, рисковите зони, потенциалните въздействия в зоната на влияние;
- да определи бъдещото състояние на околната среда без прилагането на плана;
- да определи обвързаността на целите на плана с националната стратегия за околна среда;
- да анализира и оцени предложените алтернативи за развитието на територията в перспектива;
- да анализира силните и слаби страни на определени функции и тенденции на развитие;
- да формулира и предложи мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана.

Съгласно изискванията на чл.86, ал.2 от ЗООС екологичната оценка включва информация, съответстваща на степента на подробност на плана.

Колективът, разработил докладът за екологична оценка е съставен от експерти, показани в следващата таблица:

Таблица 1 Авторски колектив на ЕО на ОПРГТ на област Сливен

ИМЕ, ФАМИЛИЯ	РАЗДЕЛ ОТ ЕО
д-р г. н. Екатерина Гюлеметова	Ръководител; Връзки с други планове; Климат и КАВ; Ландшафт; КИН; Синтезни раздели, Заключение
м.г.н. Пламен Станев	Зам. ръководител; Отпадъци и опасни вещества; Вредни физични фактори; Материални активи
инж. Цветанка Димитрова	Повърхностни води
инж. Трендафил Христов	Земни недра, геоложка основа, подземни води, физико-геоложки процеси и явления, полезни изкопаеми, СОЗ
ланд. арх. Димитринка Берберова	Биоразнообразие
инж. Илия Петров	Описание на плана; Земи и почви
д-р Момчил Сиджимов	Здравно–хигиенни аспекти на средата, рискове за човешкото здраве

Списък на експертите и консултантите, в който с полагане на подпис е удостоверено разработването на съответните раздели на оценката и декларации, съгласно изискванията на чл.16, ал.1 от Наредбата за ЕО, са дадени в приложение към настоящият доклад за ЕО.

Телефон за връзка с ръководителя на колектива: 029867167, e-mail: office@planeco-bg.com

За постигане на целите на екологичната оценка, посочени по-горе, авторският колектив на ЕО анализира и оценява ОПРГТ на област Сливен на база методически подход, според който:

- **по характер** ОПРГТ представлява проектен управленски документ;
- **по статус** – документ, регламентиращ управленски действия в границите на горските територии на областта;
- **по значение** – програмен документ, определящ стратегиите за развитие на планираната територия в перспектива;
- **по период на прилагане** – 10 години.

При разработване на екологичната оценка са използвани методите, посочени в Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, София, 2002 (аналитичен и диагностичен методи, матрица на въздействията, SWOT анализи, интервюта, обсъждания, консултации и др.), както и указанията и методиките на Директива 2001/42/ЕС за оценка на въздействието на някои планове и програми върху околната среда (<http://ec.europa.eu/environment/eia/home.htm>). Ползвани са и указанията и методики за стратегическа екологична оценка, публикувани на и-нет страницата на МОСВ в ключова тема „Превантивна дейност/екологична оценка/указания по прилагането“.

Източници на информация за разработване на ЕО са национални, регионални и местни стратегии, програми и планове, специализирани научни разработки, статистически данни, приложими нормативни и поднормативни актове, интернет сайтове и портали.

1. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА, ВРЪЗКИ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ, МЯСТО НА ПЛАНА В СИСТЕМАТА НА ПЛАНИРАНЕ

1.1 ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОПРГТ НА ОБЛАСТ СЛИВЕН

1.1.1. Цели на плана

Съгласно обяснителната записка на Областния план за развитие на горските територии /ОПРГТ/ на област Сливен, главната цел на плана е **да се определи стратегическата рамка за развитие на горските територии в областта, която задава целите и приоритетите за устойчиво интегрирано областно развитие.**

Съгласно обяснителната записка на плана *горски територии* са земите, които по закон се използват за горско стопанство и се стопанисват по Закона за горите (ЗГ). В миналото те бяха известни като „горски фонд“. Общата площ на горските територии в област Сливен е 156495 ha, от която дървопроизводителна горска площ е 146310 ha (93,5%) и недървопроизводителна горска площ е 10185 ha (6,5%). Горската територия се състои предимно от гори (залесени площи) – 144878 ha (92,6%) и незалесена площ за залесяване (пожарища, голини и сечища) - 1432 ha (0,9%).

Горските територии включват също и 6,5% голи площи – ливади, поляни, разсадници, пътища, скали, реки, сипеи и пр.

По отношение на вида на горите в залесената площ, преобладаващо участие имат широколистните високоствълбени гори с 56993 ha, или 39,3% от общата залесена площ, следвани от издънковите гори за превръщане (45515 ha, или 30,6%), иглолистните гори (22571 ha или 15,2%) и нискоствълбените гори (19799 ha или 13,3%).

Рамковата цел на ОПРГТ на община Сливен е да предложи адекватен и съвременен пространствен модел за развитие на територията, както и да формулира подходяща политика и нормативни рамки за неговата реализация.

Съгласно Наредба №18/2015 г. за инвентаризация и планиране на горските територии, за областните планове за развитие на горските територии са поставени съответни цели, задачи, обекти и съдържание.

В обхвата на главната цел на ОПРГТ, подцелите се формулират както следва:

1. Изработване на единна горскостопанска карта на горските територии в областта;
2. Функционално зонирание на горските територии;
3. Възмездното ползване на обществените екосистемни ползи;
4. Цели на управление на горските територии и ловните стопанства;
5. Екологична и социално-икономическа оценка.

1.1.2. Задачи на плана

За постигането на посочената цел и съгласно изискванията на Наредба №18 е необходимо да бъдат решени следните **основни задачи**:

- 1) Идентифициране и включване в процеса на планиране на заинтересовани лица;;
- 2) Определяне на зоните за защита от урбанизация;
- 3) Определяне на основните дървесни и храстови видове за залесяване;
- 4) Определяне на конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно;
- 5) Определяне на видовете стопански дейности, за които се дължи плащане за обществени екосистемни ползи;
- 6) Категоризация на горските територии.

Съгласно посочената по-горе Наредба №18, в областния план се прави **описание** на:

- природните условия и горските територии;
- собствеността и съществуващата структура на управление на горите;
- история на горското стопанство в района;
- лесистост в областта и общините;
- анализ и оценка на потенциала на горските ресурси;
- роля и значение на горското стопанство за икономиката на областта;

- всички категории горски територии, териториите предоставящи обществени екосистемни ползи и зоните за защита от урбанизация;
- създаване на единна горскостопанска картна основа, базирана на съществуващи кадастрални карти, карти на възстановената собственост, съществуващи горскостопански карти, ортофотокадри на територията и др.п.

Приоритетните направления на ОПРГТ на област Сливен са:

- устойчиво стопанисване и ползване на горските територии;
- развитие на устойчив туризъм;
- подобряване на инфраструктурата;
- управление на природните ресурси;
- връзки с обществеността, обучение, взаимодействие между институциите.

Областният план за развитие на горските територии за област Сливен се изработва за **срок 10 години** в съответствие със Закона за горите, Националната стратегия за развитие на горския сектор и Стратегическия план за развитие на горския сектор.

1.1.3 Място на плана в системата на планиране

Планирането на развитието на горските територии на областно ниво е важен елемент от йерархията на планиране в горския сектор, т.к. съгласно чл.2 от Наредба №18 за инвентаризация и планиране в горските територии **областните планове за развитие на горските територии**, горскостопанските планове и програми, плановите за ловностопански дейности и плановите за дейностите по опазване на горските територии от пожари се изработват чрез прилагане на обща номенклатура и файлов формат на пространствената и атрибутната информация.

Разглежда се в този контекст, задачата е изготвяне на ОПРГТ като документ, заемащ междинно йерархическо ниво и изпълняващ ролята на редуктор, осигурявайки плавен преход и конкретизация при реализирането на насоки, дефинирани от планови документи на по-високо стратегическо ниво, като се започне от Национална стратегия за развитие на горския сектор, премине се през областните планове и се достигне до горскостопанските планове.

1.2 ВРЪЗКА С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

1.2.1 Връзки с Националната програма за развитие на Реп. България - България 2030

С общо целенасочващо значение за ОПРГТ са визията, целите и приоритетите на Националната програма, а именно:

Визия - През 2030 г. България е държава с висок жизнен стандарт и конкурентоспособна, нисковъглеродна икономика. Страната разработва и внедрява иновации във всеки сектор на икономиката, адаптирайки се към променящия се свят чрез своето високообразовано, креативно, солидарно и здраво общество.

Стратегически цели:

- Цел I. Ускорено икономическо развитие;
- Цел II. Демографски подем;

Цел III. Намаляване на неравенствата.

За постигането на целите, правителствените намерения/действия са групирани **в пет области (оси) на развитие**, както следва:

1. Иновативна и интелигентна България
2. Зелена и устойчива България
3. Свързана и интегрирана България
4. Отзивчива и справедлива България
5. Духовна и жизнена България

От **тринадесетте приоритета** на Националната програма, за целите на ОПРГТ от значение е само един - **към втора ос на развитие** „Зелена и устойчива България“:

- Приоритет П5: Чист въздух и биоразнообразие – с основна цел подобряване качеството на атмосферния въздух и в частност намаляване на концентрацията на фини прахови частици (ФПЧ), опазване и поддържане на богатото биологично и ландшафтно разнообразие на страната и регионите ѝ;

Област на въздействие 6.4.г *Управление на горските ресурси*, който е част от Подприоритет 6.4 „Роля на аграрния отрасъл за опазване на околната среда“ от Националната програма за развитие „България 2030“ е насочен към горските територии. Усилията тук са насочени към подпомагане на успешното адаптиране на управлението на горското стопанство към измененията на климата и осигуряване на устойчивото му развитие чрез поддържане на баланс между екологичните, социалните и икономическите функции на горите. През 2022 г. площта на сертифицираните държавни горски територии, стопанисвани от държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите, възлиза на 2 299 376 ха, което представлява 80% от общата стопанисвана от тях територия. Така, заложената за 2030 г. цел е напълно постигната.

По отношение на горския сектор, една част от мерките, залегнали в Плана за действие за изпълнение на НПП България 2030 са обвързани с реализацията на инвестиционен проект „Възстановяване на ключови за климата екосистеми в изпълнение на Стратегията за биологично разнообразие на ЕС и целите на Европейския зелен пакет“ от НПВУ.

Дейностите, с които са ангажирани Изпълнителна агенция по горите и Държавните горски предприятия няма да стартират, поради оттегляне на проекта от водещото ведомство - Министерство на околната среда и водите.

1.2.2 Връзки с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013 – 2025 г., актуализирана през 2019 г. (НКПР)

В актуализираната концепция е формулирана следната главна цел: **„Постигане на балансирано пространствено развитие, базирано на местния потенциал и сближаване на районите в териториален, икономически и социален аспект.“**

От **стратегическите и специфични цели и приоритети** с пряко или косвено отношение към ОПРГТ са посочените по-долу:

Специфична цел 1.3. «Съхранено природно и културно наследство» - съхраняване и развитие на националната система от защитени природни и културни ценности за поддържане на екологичното равновесие и биологичното разнообразие, природната и културна идентичност, както и за интегриране на техните стойности в съвременния живот със следните приоритети:

- П 1.3.1. Опазване идентичността на природното и културно наследство чрез ефективна защита и интелигентно използване на икономическия потенциал на защитените природни и културни ценности.
- П 1.3.2. Съхраняване на елементите от НЕМ и приобщаване на територии, отговарящи на научните и законодателни критерии.
- П 1.3.4. Превантивна защита на характерни ландшафти със съхранено традиционно земеползване и с висока консервационна стойност и възстановяване на нарушени от човешка дейност ландшафти.
- П 1.3.5. Осигуряване на равнопоставен достъп до цялата съвкупност от природни и културни ценности, носители на историческа памет и национална идентичност.

Към Стратегическа цел 2: «Икономическо сближаване»:

Тази стратегическа цел е фокусирана в генериране на допълнителна енергия и развитие чрез оползотворяване на собствените ресурси и специфика.

Специфична цел 2.1. «Регионална конкурентоспособност в подкрепа на растежа» - П 2.1.7. Повишаване на регионалната конкурентоспособност в секторите на туризма, селското и **горското стопанство.**

Специфична цел 2.2. «Стимулирано развитие на специфични територии» - с отношение към ОПРГТ са приоритетите:

- П 2.2.3. Подкрепа за планински и гранични територии чрез развитие на биоземеделие, екотуризм и преференции за конвенционални производства (хранително-вкусови, шивашки, дървообработващи) и др.
- П 2.2.4. Реализация на инициативата „Европейски зелен пояс“ за устойчиво развитие и опазване на природата в планинските и гранични територии .
- П 2.2.5. Възстановяване на нарушените територии, на екологичното равновесие и биологичното разнообразие, адаптиране към измененията на климата и намаляване на риска от природни бедствия.

Насоките на НКПР по отношение на природните и културни ценности за постигане на екологичните ѝ цели са насочени към:

- опазване идентичността на природното наследство и изключителното биологично разнообразие;
- ефективна защита и използване на икономическия потенциал на природните и защитени територии с международна значимост;

С оглед на това, тя включва постановки за:

- акцентиране върху природните територии с европейска и световна значимост, които представят в най-висока степен идентичността и ценността на българското природно богатство;
- създаване на предпоставки за опазване чистотата на въздуха, водите и почвите и за опазване на подземните и подводните богатства;

- ограничаване и отстраняване увреждането и/или унищожаването на основните компоненти на средата – геоложката основа, земите и почвите, подземните и повърхностните води, трансграничните води и водни системи, растителния и животинския свят и техните хабитати, ландшафта, природните и културни ценности;
- съхраняване и обогатяване на биологичното разнообразие, опазване на характерните ландшафти и възстановяване на увредените от човешка дейност такива;
- адаптиране към измененията на климата и намаляване на риска за материалните и културни ценности, за здравето и живота на хората.

1.2.3 Връзки с Националната стратегия за развитие и управление на водния сектор

Дългосрочната стратегическа цел на страната в областта на водния сектор е устойчиво ползване на водните ресурси, осигуряващо в оптимална степен сегашните и бъдещи нужди на населението и икономиката на страната, както и на водните екосистеми.

Цел 2: Запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води

2.1 Премахване заустването на необработени отпадъчни води в изкуствени и естествени водоприемници чрез изграждане, реконструкция и модернизация на системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води.

2.2 Укрепване на институционалната система за мониторинг и контрол, която да гарантира доброто състояние на повърхностните и подземни води

2.3 Превръщането на планове за управление на речните басейни в основен планов документ при интегрираното управление на водите.

Цел 3: Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс

3.1 Създаване на институционална рамка, която да гарантира прехвърляне на отговорността за вземане на решения във връзка с развитието на водния сектор на национално, регионално и местно равнище от стопанските субекти към публичните власти – държава, общини.

3.2 Средствата от населението и бизнеса, средствата от ЕС и изискваното национално съфинансиране да осигуряват самофинансиране на водния сектор при спазване принципа „замърсителят и ползвателят плащат“.

3.3 Повишаване капацитета на всички участници в управлението на водния сектор.

Цел 4: Намаляване на риска от щети при наводнения

4.1 Идентифициране на рисковите зони

4.2 Осъществяване на мерките от планове за защита от наводнения.

1.2.4 Връзки с Програма „Околна среда 2021-2027 г.” (ПОС)

Като приоритетни за финансиране за периода 2021 – 2027 г. се идентифицират 5 области - води, отпадъци, биологично разнообразие, риск и изменение на климата и въздух. За всяка една от областите подкрепата ще е в рамките на отделна приоритетна ос.

Допустимите мерки по изброените области, които имат отношение към ОПРГТ са както следва:

2. Приоритет 2 „Отпадъци“:

- Мерки за развитието на инфраструктурата, свързана с управлението на битовите отпадъци за постигане на целите за 2030 г. за рециклиране на отпадъците и намаляване на количествата на депонираните отпадъци;

- Мерки за предотвратяване генерирането на отпадъци;
- Мерки за подготовка за повторна употреба и поправка;
- Мерки за рециклиране на отпадъците;
- Изграждане, разширяване и/или надграждане на системата за разделно събиране на отпадъци;

- Подобряване на базата от знания относно кръговата икономика, мониторинга на отпадъците и потоците от материали;

- Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението.

3. Приоритет 3 „Биологично разнообразие“:

- Мерки, свързани с развитие на мрежата Натура 2000 – обезпечаване на органите за управление на мрежата Натура 2000 на национално и регионално ниво (включително техническо обезпечаване и изграждане на капацитет (обучения), подготовка на териториални планове за управление на защитени зони, обмяна на опит и добри практики, вкл. по отношение на управлението и мониторинга);

- Мерки, насочени към подобряване на природозащитното състояние на природни местообитания и видове (вкл. птици), предмет на опазване в мрежата Натура 2000 (вкл. подобряване знанията за тях) – мерки от Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000, мерки от планове за управление на защитени зони, мерки от планове за действие за защитени видове;

- Мерки за опазване/ възстановяване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие с фокус върху подобряване на екосистемите и екосистемните услуги и осигуряване свързаността на мрежата Натура 2000;

- Мерки за изграждане на капацитет на звената, вкл. обучения, отговорни за управлението и за прилагането на политиките по биологично разнообразие и по управление на Натура 2000.

4. Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“:

- Мерки за превенция и управление на риска от наводнения и засушаване (в т.ч. екологосъобразна инфраструктура (ако е приложимо) в комбинация със сива инфраструктура);

- Анализи на риска и прилагане на мерки за превенция и защита при процеси, свързани с движение на земни маси – свлачища, срутища, ерозии, абразии и пр. (в т.ч. екологосъобразна инфраструктура (ако е приложимо) в комбинация със сива инфраструктура), вкл. такива по републиканска пътна мрежа,

- Проучвания и анализи, насочени към обследване на последиците от изменението на климата и отражението им върху водните ресурси на територията на страната;

- Мерки за превенция и управление на риска от горски пожари;

- Мерки за управление на риска от природни бедствия и за превенция на риска за живота и здравето на населението (в т.ч. повишаване на готовността на населението и силите за реагиране в случай на наводнения, пожари и земетресения) - фокус към изграждането на капацитет за действия на отговорните органи и на населението при природни бедствия в съответствие със стратегическите цели по отношение създаването на устойчивост към изменението на климата и повишаването на степента на информираност на населението за посочените бедствия.

- Изграждане на нови и оптимизиране и/или разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране; разработване на цифрови модели и анализи и прогнози във връзка с климатичните изменения;

- Изпълнение на проучвания и оценки във връзка с изготвяне на ПУРН за периода 2028-2033г.;

- Повишаване капацитета на отговорните звена по отношение на политиките, свързани с превенция и управление на риска и политиките по изменение на климата; повишаване информираността; обучителни и информационно-образователни мерки за формиране, прилагане и изпълнение на целите на тези политики.

1.2.5 Връзки със Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2023-2027

Стратегическият план е структуриран около 9 специфични цели на Общата селскостопанска политика (ОСП) и една междусекторна цел на ЕС, която е свързана с модернизиране на селското стопанство и селските райони чрез стимулиране и споделяне на знания, иновации и цифровизация и насърчаване на ползването им в по-голяма степен от земеделските стопани чрез по-добър достъп до обмен на научни изследвания, иновации и знания и чрез обучение. С цел да бъде подобрено в още по-голяма степен устойчивото развитие на селското стопанство, хранително-вкусовата промишленост и селските райони, общите цели на ОСП са насочени към икономическата тъкан на селските райони, устойчивостта и доходите на земеделските стопанства, по-доброто качество на изпълнението в областта на околната среда и климата и укрепената социално-икономическа структура на селските райони.

Връзката между Стратегическия план и ОПРГТ може да бъде потърсена в следните две специфични цели:

- Специфична цел 4 Принос за смекчаване на изменението на климата и за адаптиране към него, включително чрез намаляване на емисиите на парникови газове и повишаване на улавянето на въглерод, както и насърчаване на устойчивата енергия
- Специфична цел 6 Принос за спиране на загубата на биологично разнообразие и обръщане на тази тенденция, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта

Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони 2023-2027 г. предоставя възможностите за финансиране на дейности в горските територии, както следва:

П.А.13 - Горско екологични дейности в горите;

П.А.14 - Подпомагане по Натура 2000 за гори;

П.А.15 - Поддръжка на новосъздадени и възстановени гори;

П.Г.10 - Залесяване и възстановяване;

П.Г.11 - Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития;

П.Г.12 - Подобряване на здравословното състояние и устойчивостта на горските екосистеми чрез подпомагане провеждането на сечи в горските територии.

1.2.6 Връзки с Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух /НППКАВ/ 2018-2024

Основната цел на НППКАВ 2018-2024г. е определяне на комплекс от мерки, чието приложение да доведе до постигане на съответствие с нормите за фини прахови частици съгласно изискванията на Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент в най-кратък възможен срок, но не по-късно от 2024г.

Програмата предлага мерки за достигане на целта чрез намаляване на емисиите на първични ФПЧ_{10} от определените източници – битово отопление на твърди горива и транспортния сектор (основно дизелови автомобили). Очаква се предложените мерки в същото време да намалят и емисиите на $\text{ФПЧ}_{2.5}$, сажди и полиароматни въглеводороди, с което да се постигнат още ползи за човешкото здраве.

С програмата се цели в 28 общини (през 2016г. в четири от тях е постигнато съответствие) да се намалят емисиите на ФПЧ_{10} и да бъдат достигнати установените в законодателството норми.

В областта на **битовото отопление** са предложени четири мерки за намаляване на емисиите на ФПЧ_{10} :

- по-ранно въвеждане на Регламент (ЕС) 2015/1185 по отношение на по-строги стандарти за проектиране на отоплителни топлоизточници;
- въвеждане на стандарти за качество на горивата за въглища, използвани за битово отопление;
- приемане на организационни мерки – забрана на продажбата на дърва за огрев на тегло и въвеждане на ограничения във времето, когато се допуска директен добив на дърва за огрев от населението и кога общините могат да предоставят дърва за огрев на домакинствата, за да се даде известна възможност за изсъхване на дървесината преди употребата ѝ;
- задължително поетапно изваждане от употреба (в общините, които не отговарят на изискванията на CAFE) на отоплителни уреди, които не отговарят на изискванията на Регламентите за екодизайн (ЕС) 2015/1185 и (ЕС) 2015/1189 и замяната им с други средства за отопление.

1.2.7 Връзки с Дългосрочна стратегия за смекчаване изменението на климата до 2050г на РБългария

Дългосрочната стратегия за смекчаване изменението на климата до 2050 г. на Р България е разработена в рамките на проект за предоставяне на техническа подкрепа, финансиран от Европейския съюз чрез Програмата за подкрепа на структурните реформи за периода 2017-2020

г., и се изпълнява от консорциум, ръководен от Делойт в сътрудничество със Службата за подкрепа на структурни реформи (SRSS) на Европейската комисия.

Дългосрочната стратегия представя българската позиция и приоритети по отношение на нисковъглеродната икономика и постигането на климатична неутралност до 2050 г. Стратегията очертава основните изводи от оценката на потенциала на България, базирана на енергийно и климатично моделиране и посочва различните варианти за постигане на целите. Представени са различни сценарии и допускания на моделирането, както и ключови резултати по отношение на моделирането, описание на потенциала за намаляване на емисиите, първичното и крайно потребление на енергия, крайното енергийно потребление по сектори и производителите на електрическа енергия, както и стратегическите мерки за намаляване на емисиите парникови газове и потреблението на енергия от ВИ по сектори. Разгледани са макроикономическите, социалните и екологичните въздействия, както и прякото въздействие на ключови сектори и отрасли, като например сектор транспорт, управлението на отпадъците, селското стопанство и земеползването, промените в земеползването и горското стопанство.

Елементите, определени като „успешни при всички условия“, поради което са включени във всички сценарии на стратегията са както следва:

1. Подобряване на енергийната ефективност във всички сектори, с акцент върху мащабно енергийно обновяване на жилищни и обществени сгради, както и на промишлеността, главно чрез увеличаване на оползотворяване на отоплението, както и подобрен избор на оборудване;
2. Развитие на енергия от ВИ във всички сектори, с акцент върху електроенергийния сектор, включително нулеви емисии на въглероден диоксид от изгаряне на твърди горива;
3. Електрификация на транспорта и отоплението с паралелно намаляване на въглеродния отпечатък на електрическата енергия;
4. Разработване на горива за битови нужди от биомаса и газ чрез модерни технологии.

Връзката на тази стратегия с ОПРГТ е незначителна и касае в известен аспект използването на биомасата за горива при наличието на модерни технологии.

1.2.8 Връзки с Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030г

Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие задава рамка за действия за адаптиране към изменението на климата (АИК) и приоритетни направления до 2030 г., като идентифицира и потвърждава необходимостта от действия за АИК както за цялата икономиката, така и на секторно ниво. Включените сектори са: „Селско стопанство“, „Биологично разнообразие и екосистеми“, „Енергетика“, „Гори“, „Човешко здраве“, „Транспорт“, „Туризм“, „Градска среда“ и „Води“.

Основание за разработването на Стратегията за адаптиране и Плана за действие е, че България се намира в един от регионите, които са особено уязвими към изменението на климата (предимно чрез повишаване на температурата и интензивни валежи) и от нарастващата честота на свързаните с изменението на климата екстремни събития като суши и наводнения. Научната

общност счита, че изменението на климата вероятно ще увеличи честотата и величината на екстремните метеорологични явления, като се очаква през следващите десетилетия в страната средната годишна температура на въздуха да се увеличи и да се променят типовете валежи.

Съгласно стратегията, за всички сектори съществуват значими неясноти при оценката на характера и мащаба на уязвимост от изменението на климата. Без съмнение, обаче при оценката на рисковете и уязвимостта от климата във всички сектори в страната като обща тема са потенциалните въздействия както на нарастващата честота на екстремни събития, свързани с изменението на климата, така и на постепенните промени в температурата и типовете валежи върху инфраструктурата, производството, здравеопазването и екосистемите, със съответните последиствия за икономическия растеж и поминъка.

Общите стратегически цели за АИК за страната съгласно стратегията са както следва:

- Приобщаване и интегриране на АИК, което включва подобряване на политиките за адаптиране и включването на съображенията за адаптация в съществуващите национални и секторни планове и програми.
- Изграждане на институционален капацитет за АИК, което включва изграждане на експертни знания, обучение, база от знания, мониторинг и изследвания, за да се осигурят и подкрепят действията за адаптиране.
- Повишаване на осведомеността относно АИК, което включва повишаване на образованието и осведомеността на обществеността по въпросите, свързани с АИК и необходимостта от действия за адаптиране, които да бъдат изпълнени в България, за да се постигне обществена подкрепа и участие в политиките и действията, свързани с адаптацията.
- Изграждане на устойчивост към изменението на климата, което включва укрепване управлението на инфраструктурата и материалните активи и защита на природните богатства като обхваща инфраструктурата на водната система, инфраструктурата за енергоснабдяване, както и защита и подобряване на екосистемните услуги (включително тези, предоставяни от горските ресурси).

От изброените стратегически цели с най-голямо значение за ОПРГТ на област Сливен и в непосредствена връзка с него е целта, която включва укрепване на инфраструктурата, материалните активи и защитата на природните богатства, както и подобряването на екосистемните услуги, всички те представляващи важен елемент от целите на самия ОПРГТ.

1.2.9 Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030 г.);

Основната цел на Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха е да изпълни задълженията за намаляване на емисиите спрямо 2005 г. според разпоредбите на Директива (ЕС) 2016/2284, което да доведе до постепенно постигане на нива на КАВ, които не водят до значителни отрицателни въздействия и рискове за човешкото здраве и за околната среда.

В Националната програма са разгледани възможните политики за спазване на ангажиментите за намаляване на емисиите на България, които са насочени към отраслите: битово отопление, сухопътен транспорт и селско стопанство.

Връзка между ОПРГТ може да бъде намерена в целите, заложиени към отрасъл „битово отопление“:

Б1: Въвеждане на национални изисквания за качеството на въглищата, законодателни мерки за намаляване на съдържанието на влага в дървата за отопление, използвани в общини, които към момента превишават нормите за КАВ за ФПЧ₁₀, и евентуално въвеждане на изисквания за максимално съдържание на влага в дървата за отопление (в същите региони). Б2: По-ранно въвеждане в сила на Регламент (ЕС) 2015/1185 по отношение на изискванията за екопроектиране на локални отоплителни топлоизточници на твърдо гориво и задължително ускорено изваждане от употреба на традиционните отоплителни уреди на твърдо гориво (печки) в общините, където КАВ не отговаря на ПДС на ФПЧ₁₀; плюс:

Б3: Домакинствата, засегнати от задължителното изваждане от употреба на традиционни печки да преминат към отопление на природен газ, централно отопление, електричество или отоплителни уреди, отговарящи на изискванията за екопроектиране.

1.2.10 Връзки с Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите – 2020-2030

Генерална стратегическа цел на страната, свързана с опазването, устойчивото ползване и възстановяване на функциите на почвите е: *Устойчиво ползване на почвите, осигуряващо съхраняване функциите на почвата, висока продуктивност, поддържане на екосистемната цялост, а където е необходимо, предотвратяване на вредното въздействие върху почвите.*

Целта на Националната програма е опазване на почвените ресурси и тяхното устойчиво ползване, както и прилагане на добри практики за предотвратяване увреждането на почвите.

Управлението на почвените ресурси включва всички дейности, добри практики и процедури, свързани с опазването и подобряването на способността на почвата да изпълнява всичките си функции и да повишава продуктивните си възможности. Целта е постигане на ефективни промени в биологичната ѝ активност, физичния и химичния състав, структурата, които да намалят степента на деградацията, да повишат усвояемостта на хранителните вещества, количеството и качеството на растителната продукция. Това може да се постигне чрез прилагане на подходящо райониране на земеделските култури и сортове, използването на научно обосновани мероприятия за конкретните условия - сеитбообръщения, балансирано торене, почвени подобрители, мелиоративни мероприятия и др.

Визията за развитието на горския сектор, формулирана в Националната стратегия за развитие на горския сектор 2013-2020 г. е, че „Към 2020 г. България ще има жизнени, продуктивни многофункционални гори, устойчив, конкурентоспособен и иновативен горски сектор, съхранени биологично разнообразие, количество и качество на водните ресурси в горските територии. Секторът ще подпомага икономическото развитие на страната, ще осигурява условия

за пълноценна реализация на заетите в него, ще способства в максимална степен за смекчаване на ефекта от промяната в климата и ще гарантира поддържането на здравословна околна среда“. В програмата са формулирани направления за опазване и възстановяване на почвите, от които с най-близка връзка с ОПРГТ са следните:

Направление 2.1: Предотвратяване и ограничаване на ерозионни процеси.

Направление 2.2: Предотвратяване възникването на свлачищни процеси.

Направление 2.3: Възстановяване и рекултивация на нарушени терени.

Направление 3.4: Възстановяване на горските площи.

Направление 4.1: Подобряване на информираността и знанията на имащите отношение към опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите.

Разписаните в програмата конкретни мерки, както и резултати, очаквани от прилагането им са много важен инструмент при разработването на ОПРГТ.

1.2.11 Национална рамка за приоритетни действия за Натура 2000 за периода 2021 – 2027 г.;

НРПД 2021 – 2027 г. представлява инструмент за стратегическо многогодишно планиране с цел осигуряване на всеобхватен преглед на необходимите мерки за управлението на мрежата „Натура 2000“ в България и свързаната с нея екологична инфраструктура. Включени са 74 административни и консервационни мерки за запазване и/или възстановяване на благоприятен природозащитен статус на естествените местообитания и видовете от интерес за България и Европейския съюз, като същевременно взема под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености. Финансирането на мерките се осигурява от Европейския фонд за регионално развитие/Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за гарантиране на земеделието, Европейския фонд за морско дело и рибарство, Механизма за възстановяване и устойчивост и националния бюджет.

Стратегическият документ за „Натура 2000“ цели да обърне процеса на загуба на биоразнообразието, като дава приоритет на необходимите мерки за опазване на целеви видове и природни местообитания по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията на територията на мрежата „Натура 2000“. Това допринася пряко за прилагането на политиката и законодателството на ЕС не само в областта на двете природозащитни директиви, но и по отношение на Стратегията за биоразнообразие до 2030 г., Европейския зелен пакт, Парижкото споразумение и Стратегията за горите на ЕС за опазване и адаптация на горите към климатичните промени.

Връзка между НРПД и ОПРГТ има по отношение на следните конкретни мерки:

Мярка 27: Подобряване на природозащитното състояние на типове природни местообитания чрез повишаване на ефективността при борба с пожарите в степни, пасищни и горски екосистеми (4030, 4070, 4090, 40A0, 40C0, 5130): анализ на наличната инфраструктура за локализиране на пожари; изграждане на интегрирана система за ранно предупреждение за пожари; подобряване на капацитета за борба с пожарите на 57 РСПБЗН, в т.ч. закупуване на необходимото противопожарно оборудване и техника за търсене, спасяване и гасене на пожари.

Забележка: Мярката обхваща и природни местообитания 1340, 1530, 6110, 6210, 6220, 6240, 6250, 6260, 62A0, 62C0, 9110, 9130, 9150, 91S0, 9170, 91AA, 91BA, 91CA, 91D0, 91E0, 91F0, 91Z0, 91H0, 91I0, 91M0, 91W0, 9260, 92D0, 92A0, 92C0, 9410, 9530, 95A0, 92D0, 9180, 91G0, 9560. С цел избягване на дублирането на планираните финансови ресурси, същата мярка е цитирана в раздели Д.2.6. Гори и гористи местности и Д.2.4. Пасища, като финансовия ресурс за нея е заложен в Д.2.4. Пасища.

Мярка 46: Подобряване на природозащитното състояние на горски природните местообитания чрез пилотни дейности: демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики за устойчиво стопанисване на горите от местообитанията (91BA, 91CA, 91D0, 91F0, 91W0, 9260): демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики за устойчиво стопанисване на горите от местообитанието и за поддържане на състава на насажденията; прилагане на лесовъдски практики и др. (еднократна стойност на демонстрационните дейности за хектар, за 480 хектара:

Мярка 47: Подобряване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи земеделските и горските екосистеми;

Мярка 48: Подобряване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи крайбрежните и морските екосистеми;

Мярка 51: Възстановяване на горски природни местообитания чрез залесяване с типични видове (2180, 91E0, 91F0, 92A0): изпълнение на дейности за залесяване на земеделски и неземеделски земи, както и поддръжка на новосъздадените култури с типични за природните местообитания видове по структура и състав. Поддръжка на новосъздадените култури с отглеждане до петата година след създаването и попълване до третата година след създаването.

Мярка 52: Натура 2000 в горите (горски природни местообитания и видове, чиито местообитания съвпадат с горските природни местообитания): изпълнението на дейности за компенсиране на наложени режими/ограничения за горскостопански дейности, включени в заповедта за обявяване на съответна зона от Натура 2000.

1.2.12 Национален план за действие относно пътища за непреднамерено въвеждане и разпространяване на инвазивни чужди видове, които засягат Европейския съюз, чрез изпускане/бягство от контролирана среда, 2024-2033 г.;

Планът за действие се отнася за пътищата за непреднамерено въвеждане и разпространяване на ИЧВ, отнасящи се към категорията „Изпускане/бягство от контролирана среда“. Към тази категория се отнасят пътища за непреднамерено изпускане/бягство в дивата природа на ИЧВ, които са умишлено пренесени в региона, за да бъдат държани в затворени пространства или контролирана среда, като зоологически градини, аквариуми, ботанически градини, селскостопански комплекси или частни колекции, за конкретни цели (напр. публично показване, декоративни цели, научни изследвания и др.).

Връзка с ОПРГТ може да се намери с описания в точка 2.5 път „Горско стопанство (залесяване или повторно залесяване)“ съгласно който *„Добивът на дървен материал с търговска цел има значителен принос в световен мащаб за разпространяването на чужди видове дървета. В много случаи се залесява или повторно залесява с чужди видове дървета, които се избират заради*

тяхната адаптивност към различни 20 типове местообитания, както и поради бързия им растеж (Brundu, Richardson, 2015). Често за тази цел се използват иглолистни дървета, чиито семена ефективно се разпространяват от вятъра и лесно могат да създадат жизнеспособни популации извън горските насаждения.“

В плана за действие са изведени специфични цели, като от тях във връзка с ОПРГТ са:

- Специфична цел 2. *Подобряване на научните познания и повишаване на националния капацитет (кадри, инфраструктура, инструменти) с Мярка 2.37 Рибарство и ловно стопанство, която има за цел: „Обучение на служителите на ИАРА, РИОСВ, Басейнови дирекции, ИАГ, Държавни горски предприятия по отношение на разпознаването на ИЧВ, които засягат ЕС, с цел завишен контрол при проверки в секторите Рибарство и Ловно стопанство“*

- Специфична цел 4. *Изграждане на сътрудничество, подобряване на координацията и повишаване на ангажираността на различните заинтересовани страни и гражданите при управлението на въвеждането и разпространяването на ИЧВ чрез изпускане/бягство от контролирани пространства в България с Мярка 4.9 Подобряване на сътрудничеството при обмена на данни за ИЧВ между ИАГ и ИАОС от една страна, и между ИАГ и ловни сдружения, дружинки, ловци и други заинтересовани страни в сектор ловно стопанство, от друга“.*

1.2.13 Национален план за действие относно пътища за непреднамерено въвеждане и разпространяване на инвазивни чужди видове, които засягат Европейския съюз, чрез транспорт, 2024-2033 г.;

Националният план за действие се отнася за категориите и подкатегиите пътища на ИЧВ, свързани с транспорт. Съгласно плана, основните стопански сектори, които са засегнати от въвеждането и разпространението на ИЧВ растения по път 2.1 *Транспортиране на почва, растения и др., използвани за среда* са селското и горското стопанство.

Други пътища на разпространение на ИЧВ чрез транспорт са:

2.7. *Замърсители на растения (с изключение на паразити и видове, пренасяни от гостоприемник/вектор) -* Тази подкатегорията представлява непреднамерено въвеждане на ИЧВ – паразитни организми, транспортирани чрез растение „гостоприемник“ или растение, което действа като „вектор“

2.8. *Паразити по растения (включително видове, пренасяни от гостоприемник и вектор)*

2.9. *Замърсители на семена -* Към тази подкатегория се отнасят ИЧВ, които са въведени като замърсители на семена, с изключение на семената, които се използват за храна от човека (самите семена или продукти на базата на семена, напр. брашно, които се консумират).

2.10. *Замърсители по дървен материал -* Тази подкатегория представлява непреднамерено движение на ИЧВ като замърсители върху суров дървен материал, обработена дървесина, или изделия и продукти от дървен материал (напр. дървени мебели, дървени стърготини, дърва за огрев).

2.16. *Машини/оборудване -* Подкатегорията се отнася до непреднамерено движение на ИЧВ като случайно попаднали организми при движението и вноса на тежки машини и оборудване,

включително превозни средства, военно оборудване и всякакви други материали, транспортирани по различни причини.

Връзка между плана за действие и ОПРГТ може да се намери в:

- Специфична цел 2. *Подобряване на научните познания и повишаване на националния капацитет (кадри, инфраструктура, инструменти)* с Мярка 2.6 *Поставяне на изискване в заданията за разработване на нови или актуализиране на съществуващи планове за управление на защитени територии да се извърши инвентаризация на ИЧВ и да се предвиждат мерки и дейности за техния контрол*
- Специфична цел 3. *Повишаване на осведомеността и комуникацията във връзка с ИЧВ, тяхното въздействие, пътища за въвеждане и разпространяване и необходимостта от изпълнение на мерки за предотвратяване, ограничаване и контрол* с Мярка 3.12 *Организиране на обучителни курсове за ръководители и служители на горски и ловни стопанства, собственици и ползватели на гори, с цел повишаване на тяхната информираност и ангажирането им в провеждането на мониторинг на ИЧВ, които засягат ЕС.*

1.2.14 Национален план за действие относно пътища за непреднамерено въвеждане и разпространяване на инвазивни чужди видове, които засягат Европейския съюз, чрез коридори и естествено разпространяване“ 2024-2033

Планът за действие разглежда два приоритетни пътя на разпространение на инвазивни чужди видове – използване на коридор (свързани вътрешни водни пътища, водни басейни или морета, тунели, мостове) и естествено разпространение (естествено разпространение на инвазивни чужди видове, въведени преди това чрез един от другите пътища).

Основната цел на Плана е: да се предотврати и намали непреднамереното въвеждане и разпространяване на ИЧВ в България, като се набележат мерки и дейности, прилагането на които от конкретно посочени институции ще доведе до предотвратяване на по-нататъшното непреднамереното въвеждане и разпространяване на ИЧВ в България чрез коридори и естествено разпространяване и по този начин да се намали въздействието върху застрашени местни видове. За всеки сектор от обществения живот (област на дейност) са разработени в зависимост от техните особености, специфични цели, за постигане на които са набелязани дейности, изпълнители, възможни финансови инструменти, индикатори, и срок за изпълнение.

Специфичните цели са: Специфична цел 1. Подобряване на нормативната база и контрола за изпълнение на нормативната уредба във връзка с непреднамерено въвеждане и разпространяване на ИЧВ чрез коридори и естествено разпространяване в България. Специфична цел 2. Подобряване на научните познания и повишаване на националния капацитет (кадри, инфраструктура, инструменти). Специфична цел 3. Повишаване на осведомеността и комуникацията във връзка с ИЧВ, тяхното въздействие, пътища за въвеждане и разпространяване и необходимостта от изпълнение на мерки за предотвратяване, ограничаване и контрол. Специфична цел 4. Изграждане на сътрудничество, подобряване на координацията и повишаване на ангажираността на различните заинтересовани страни и гражданите в управлението на

въвеждането и разпространяването на ИЧВ чрез коридори и естествено разпространяване в България.

Към специфична цел 1, адресирани към горско и ловно стопанство, респективно към ОПРГТ са следните мерки:

1.4. Създаване на междуведомствена работна група за обсъждане и съгласуване на необходимостта от изменения/допълнения на Закона за лова и опазване на дивеча съгласно Регламент (ЕС) 1143/2014

1.5. Промяна на статута на ИЧВ нутрия (*Myocastor coypus*), ондатра (*Ondatra zibethicus*) и енотовидно куче (*Nyctereutes procyonoides*) в Закона за лова и опазване на дивеча. Обособяване на отделна категория за ИЧВ, които засягат ЕС, съгласно Регламент (ЕС) № 1143/2014, разпространени в страната

1.6. Промяна на установените норми за отстрел от един ловец за един ловен излет, определени с чл. 71, ал. 1 от Правилника за прилагане на закона за лова и опазване на дивеча (Приет с ПМС № 151 от 13.06.2001 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 18 от 24 февруари 2023 г.) по отношение на ИЧВ нутрия и ондатра съответно с променения им статут в Закона за лова и опазване на дивеча

1.7. Включване на въпроси, свързани с ИЧВ (птици, бозайници), които засягат ЕС, и пътищата за тяхното въвеждане и разпространяване в страната, в изпита за ловен билет съгласно Закона за лова и опазване на дивеча

Към специфична цел 2, адресирани към горско и ловно стопанство, респективно към ОПРГТ са следните мерки:

2.19. Извършване на научни изследвания/мониторинг на ИЧВ в горски територии, ловни стопанства и др.

2.20. Провеждане на обучения на служителите на горски и ловни стопанства за разпознаване на ИЧВ, въздействието им върху околната среда, пътищата, по които навлизат и се разпространяват, методите за управление на пътищата

2.21. Изработване, приемане и изпълнение на план/планове за действие за ИЧВ бозайници (*Myocastor coypus*, *Ondatra zibethicus*, *Nyctereutes procyonoides*) от списъка на Регламент (ЕС) 1143/2014, разпространени в България

2.22. Извършване на периодичен мониторинг на групи в социалните мрежи, блогове и др., обменящи информация на ловни теми

Към специфична цел 3, адресирани към горско и ловно стопанство, респективно към ОПРГТ са следните мерки:

3.5. Провеждане на обучителни семинари за ловците (СЛРБ, ловни дружинки и сдружения) относно ИЧВ бозайници (нутрия, ондатра, енотовидно куче, американска норка). Семинарите трябва да включват обучение относно разпознаването на видовете, вредите, които нанасят, начините и мерките за ограничаване на популациите, и възможности за включване в програмите за мониторинг

3.6. Изготвяне и разпространяване сред заинтересованите страни на кратък определител за ИЧВ бозайници (вкл. следи от жизнената дейност, бърлоги)

1.2.15 Връзки с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен регион за планиране за периода 2021-2027 г. (ИТСРЮИР)

Целенасочваща роля за ОПРГТ има стратегическата част на ИТСРЮИР - стратегическите цели, приоритетите, специфичните цели, цели и дейности/мерки, независимо, че в повечето случаи са формулирани твърде общо.

В ИТСРЮИР е заложена следната **Визия**: Югоизточен регион привлекателно място за живот и бизнес, със съхранено природно и културно наследство, ефективно използващ своя потенциал за постигане на устойчиво и балансирано социално-икономическо развитие

Приоритетите, около които е структурирана стратегията са три:

Приоритет 1: Подкрепа за устойчива и интелигентна икономика на ЮИР

Приоритет 2: Подобряване на образователното равнище на населението и качеството на живот в ЮИР

Приоритет 3: Териториално сближаване и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони

Към всеки приоритет са формулирани специфични цели, цели и направления на действие/мерки.

С пряко или косвено отношение към ОПРГТ е следвана Специфична цел:

Специфична цел 2.4 Чиста околна среда.

Предвидени са мерки по отношение на биологичното разнообразие - необходимо планиране и реализиране на съвместни действия за опазване на природата и биологичното разнообразие при съобразяване с постановките на Регламент за възстановяване на природата и Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие (документите са в проект). Допълнително ще се осъществяват дейности свързани с: Осигуряване на условия за опазване на застрашени видове *ex situ* чрез отглеждане на екземпляри в съответните обекти, както и съхранение на генетичен материал в контролирани от човека условия; Работа със заинтересованите страни в рамките на противодействието срещу браконьерството, трафика и незаконната търговия с екземпляри от дивата флора и фауна; По отношение на замърсяването на въздуха се предвиждат дейности, свързани с изграждане на „зелени пояси/зони“ на територията на общини с нарушено КАВ.

1.2.16 Връзки с Плана за управление на водите в Източнобеломорски басейнов район, 2022-2027г.

Съгласно изискванията на чл. 13 от Директива 2000/60/ЕС (Рамкова Директива за водите – РДВ), транспонирана в Закона за водите (ЗВ), Планът за управление на речните басейни (ПУРБ) е основен инструмент за интегрирано управление на водите на ниво район на басейново управление (РБУ) и се изготвя въз основа на глава X, Раздел VI от Закона за водите, като са взети предвид и разпоредбите на Глава X, Раздели III, IV и V, както и изискванията на чл. 4, 5, 6, 8 и 11 на РДВ. За Източнобеломорски район, той се разработва от Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ (БД ИБР) съгласно изискването на чл. 155, ал. 1, т. 2 от ЗВ и чл. 13 на РДВ.

Основната цел, която следва да се постигне чрез прилагането на ПУРБ е добро състояние на водите и свързани с тях екосистеми и зони за защита на водите до 2027 г. Постигането на целите за добро състояние на водите е свързано с прилагане на мерки за отстраняване или намаляване на негативното въздействие от човешката дейност и подобряване на състоянието на водите във всеки РБУ. Програмата от мерки към ПУРБ включва мерки, които се предвиждат за постигане на целите на ПУРБ - мерки за ограничаване и намаляване на въздействието върху водите и екосистемите от различни човешки дейности, свързани с движещите сили, които ги пораждат - урбанизация, индустрия, селско стопанство, горско стопанство, изменение в климата, енергетика, рибовъдство и аквакултури, защита от наводнения, туризъм и рекреация, транспорт, и други, в т.ч. планираните средства и отговорните за прилагането им. Програмата от мерки се актуализира в последния етап от изготвянето на проекта на ПУРБ.

Цели за опазване на околната среда за повърхностните водни тела

Актуализацията на целите за опазване на околната среда при повърхностните води е извършена въз основа на оценка на екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела по отделни елементи за качество и показатели с отклонения от СКОС, съгласно Наредба Н-4 от 2012 г. за характеризиране на повърхностните води и Наредба от 2010 г. за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители. За програмен период 2022 – 2027 г. те са както следва:

- Цели за опазване на околната среда по отношение на екологичното състояние:
 - Постигане на добро екологично състояние/потенциал и предотвратяване на влошаването му – за 213 ВТ;
 - Запазване на добро екологично състояние/потенциал и предотвратяване на влошаването му – за 88 ВТ;
 - По-малко строга цел от постигане на добро екологично състояние/потенциал – за 10 ВТ.
- Цели за опазване на околната среда по отношение на химично състояние:
 - Постигане на добро химично състояние - СКОС за изместващите показатели и предотвратяване на влошаването му – 67 ВТ;
 - Запазване на добро химично състояние и предотвратяване на влошаването му – 152 ВТ;
 - По-малко строга цел от постигане на добро химично състояние/потенциал – за 5 ВТ;
 - Провеждане на мониторинг и постигане на СКОС за добро химично състояние – 87 ВТ в неизвестно химично състояние.

Цели за опазване на околната среда на подземните водни тела

При актуализацията на ПУРБ, целите за опазване на околната среда за подземните водни тела са определени въз основа на конкретни параметри с концентрации на РС и средна стойност за периода (2015-2020 г.) над стандарта или праговата стойност. Актуализираните цели за програмен период 2022 – 2027 г. са както следва:

- Цели за опазване на околната среда по отношение на химичното състояние:
 - Постигане на добро химично състояние (по определени показатели) и предотвратяване на влошаването му за 10 ПВТ, като за 4 от тях е определена по-малко строга цел от постигане на добро химично състояние;

- Запазване на доброто химично състояние и предотвратяване на влошаването му – за 31 ПВТ.
- Цели за опазване на околната среда по отношение на количественото състояние:
- Запазване на добро количествено състояние и предотвратяване на влошаването му – 39 ПВТ;
- Недопускане на влошаване в количественото състояние на подземното водно тяло – 2 ПВТ.

1.2.17 Връзки с Плана за управление на водите в Дунавски басейнов район, 2022-2027г.

Основната цел, която следва да се постигне чрез прилагането на ПУРБ е добро състояние на водите и свързани с тях екосистеми и зони за защита на водите до 2027 г.

Цели за опазване на околната среда за повърхностните водни тела

За повърхностните водни тела в добро екологично състояние (добър екологичен потенциал) и добро химично състояние:

- Предотвратяване на влошаването и запазване на добро екологично и химично състояние;
- Предотвратяване на влошаването и запазване на добър екологичен потенциал и добро химично състояние.

За повърхностните водни тела в по-ниско от добро екологично състояние (по-нисък от добър екологичен потенциал) и/или недостигащи добро химично състояние:

- за повърхностно водно тяло в по-ниско от добро екологично състояние/по-нисък от добър екологичен потенциал и добро химично състояние: - Постигане на СКОС за добро/умерено екологично състояние (добър/умерен екологичен потенциал) /по показателите с отклонения или за показателите с отклонения коригирани с фонов концентрация/ до 2027г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние/екологичния потенциал по останалите елементи за качество. Предотвратяване на влошаването и запазване на добро химично състояние;

- за повърхностно водно тяло в по-ниско от добро екологично състояние/по-нисък от добър екологичен потенциал и непостигащо химично състояние: - постигане на СКОС за добро/умерено екологично състояние (добър/умерен екологичен потенциал) /по показателите с отклонения или за показателите с отклонения коригирани с фонов концентрация / до 2027г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние/екологичния потенциал по останалите елементи за качество. Намаляване на концентрацията на показателите с отклонение от СКОС до 2027 г./ Постигане на СКОС за добро химично състояние (за показателите с отклонения) до 2027г.или след 2027 г. Предотвратяване на влошаването и запазване на добро химично състояние по останалите елементи за качество.

Цели за опазване на околната среда на подземните водни тела

За ПВТ в добро химично състояние и добро количествено състояние: Предотвратяване на влошаването и запазване на добро химично и количествено състояние.

За ПВТ в лошо химично състояние и добро количествено състояние (всички ПВТ в ДРБУ са оценени в добро количествено състояние): към 2027 г. и след 2027 г. - в зависимост от обосноваване на изключение от постигане на целите, например:

- 1.Предотвратяване на влошаването и запазване на добро количествено състояние; 2. Постигане на СК за показател/показатели с отклонение за добро химично състояние до 2027 г.; 3. Предотвратяване влошаването и запазване на добро химично състояние по останалите показатели“.

- 1.Предотвратяване на влошаването и запазване на добро количествено състояние; 2. Постигане на СК за показател/показатели с отклонение за добро химично състояние след 2027 г.; 3. Предотвратяване влошаването и запазване на добро химично състояние по останалите показатели“.

За постигане на горепосочените цели Плана за управление предлага програма от мерки.

1.2.18 Връзки с Плана за управление на водите в Черноморски басейнов район, 2022-2027г.

Планът за управление на речните басейни представя информация за характеристиките на района за басейново управление, идентифицирания значим натиск от човешка дейност и въздействия върху водите, осигурява информация за регистъра на зоните за защита на водите, за състоянието на водите, за целите и изключенията от постигане на целите за добро състояние на повърхностните и подземните води, и за икономическия анализ на водоползването. Въз основа на този анализ и отчитайки взаимовръзката между движещите сили, натиска и въздействието, са предвидени мерки, целящи постигане и поддържане на целите за добро състояние на повърхностните и подземните води на свързаните с тях екосистеми, и зони за защита на водите.

В ПУРБ 2022-2027 е извършена актуализация на екологичните цели в съответствие с Методиката за прилагане на изключенията по чл. 156 в -156 е от Закона за водите, която е разработена и приложена в периода на ПУРБ 2016 – 2021 г.

Цели за опазване на околната среда за повърхностните водни тела

За повърхностните водни тела в по-ниско от добро екологично състояние (по-нисък от добър екологичен потенциал) и/или непостигащи добро химично състояние, целите са:

- Постигане на умерено/добро състояние/потенциал по биологични елементи за качество (БЕК)/физико-химични елементи за качество (ФХЕК)/специфични замърсители (СЗ), за които са установени превишения;

- Поддържане на добро състояние/потенциал по БЕК/ФХЕК/СЗ, за които не са установени превишения;

- Намаляване концентрацията на приоритетни вещества (ПВ), за които са установени превишения на стандартите за качество на околната среда (СКОС);

- Поддържане на добро състояние по ПВ, за които не са установени превишения.

Екологичните цели, заложи за постигане след 2027 г. за повърхностните водни тела в по – ниско от добро екологично/химично състояние са:

- Постигане/поддържане на добро екологично състояние/потенциал;
- Постигане/поддържане на добро химично състояние.

Цели за опазване на околната среда за подземните водни тела

Актуализираните цели за програмен период 2022 – 2027 г. са както следва:

За ПВТ в добро общо екологично състояние целите са:

- Запазване на добро количествено състояние;
- Запазване на добро химично състояние

За ПВТ в лошо състояние целите са:

- Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показател/показатели, превишаващи СК.
- Запазване на добро количествено състояние.
- Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние.
- Ограничаване на разпространението на установена интрузия на солени води.
- Постигане на добро химично състояние.
- Подобряване качеството на подземните води, предназначение за питейно – битово водоснабдяване (ПБВ).

Рамковата директива за водите изисква за всеки район за басейново управление да се разработи Програма от мерки за справяне с установените значими проблеми при управлението на водите в РБУ и за постигане на определените екологични цели. С прилагане на предвидените мерки в ПУРБ се цели подобряване на състоянието на водите в съответния планов период, като съгласно изискванията на РДВ, постигането на целите може да се отложи най-късно до 2027 г. след представяне на съответните обосновки в ПУРБ.

ПоМ на ЧРБУ включва основни и допълващи мерки (чл. 156м от ЗВ), като в програмата от мерки в ПУРБ са включени мерки за ограничаване и намаляване на въздействието върху водите и екосистемите от различни човешки дейности, които са свързани с движещите сили, които ги пораждат: урбанизация, индустрия, селско стопанство, горско стопанство, изменение в климата, енергетика, рибовъдство и аквакултури. защита от наводнения, туризъм и рекреация, транспорт, и други.

1.2.19 План за управление на риска от наводнения на Източнобеломорски район 2022-2027г.

В изпълнение на изискванията на чл. 5 от Директивата и чл. 146г, ал. 1 от Закона за водите, Директора на БД определя райони, за които се счита че съществува значителен потенциален риск от наводнения или вероятност за значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН). Определянето на РЗПРН се извършва на база на резултатите от предварителната оценка на риска от наводнения (ПОРН) по „Критерии и методи за определяне и класифициране на риска и

определяне на РЗПРН”, утвърдени от Министъра на Околната среда и водите съгласно чл. 187 ал.2 т.6 от Закона за водите.

В БДИБР е разработен План за управление на риска от наводнение /ПУРН/. Определени са окончателните райони със значителен потенциален риск за Източнобеломорски район. В плана са определени райони със значителен потенциален риск от наводнения /РЗПРН/ по чл. 146г от Закона за водите. Целта на плана е да създаде условия за намаляване неблагоприятното въздействие върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност за определените райони със значителен потенциален риск от наводнения за територията на Източно беломорския район. Той разглежда всички аспекти на управлението на риска от наводнения, отчитайки характеристиките на конкретния речен басейн и интегрира аспектите на опазване на околната среда, като осигурява високо ниво на опазването и. В него е включена Програма от мерки, която се съсредоточава върху предотвратяването, защитата, подготвеността, включително прогнозите за наводнения и системите за ранно предупреждение.

За разглежданата територия в ПОРН са определени следните РЗПРН¹:

BG3_APSFR_TU_02 р. Тунджа - от с. Самуилово до с. Тенево речни, преливане на яз. Жребчево (2 сценария), разрушаване на стената на яз. Двата чучура (2 сценария - от ЮИ и СИ)- промяна;

➤ **Описание на РЗПРН отразено подробно в ПОРН:**

1. Код и наименование BG3_APSFR_TU_02 р. Тунджа - от с. Самуилово до с. Тенево речни, преливане на яз. Жребчево (2 сценария), разрушаване на стената на яз. Двата чучура (2 сценария - от ЮИ и СИ) - промяна; Землища, включени в РЗПРН с. Самуилово, с. Глуфишево, с. Крушаре, с. Камен, с. Хаджидимитрово, с. Дражево, с. Желю войвода, с. Завой, с.Веселиново, гр. Ямбол, с. Кукорево, с. Окоп, с.Ханово, с. Тенево.

Дължина на РЗПРН 68.93 км в област Сливен, община Сливен, област Ямбол, общини Тунджа и Ямбол. РЗПРН не включва урбанизираната територия на землището.

1.2.20 План за управление на риска от наводнения на Дунавски район 2022-2027г.

Планът за управление на риска от наводнения (ПУРН) в Дунавски район за басейново управление обхваща периода 2022 - 2027 г. Той представлява актуализация на първия ПУРН, който се отнася за периода 2016 - 2021 г. ПУРН е разработен в съответствие с изискванията на Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно оценката и управлението на риска от наводнения (Директивата за наводненията) и съответните разпоредби на Закона за водите на Република България. Дунавски район за басейново управление е един от четирите района за басейново управление в Р България, определени в съответствие с разпоредбите на член 152, ал. 1, т. 1 от Закона за водите, за които се изисква разработването на ПУРН. Наводнението е природно явление, чието време или място на възникване не могат да бъдат предвидени, но

¹ РЗПРН-Район със значителен риск от наводнение

което може да причини сериозни икономически и екологични щети, както и да доведе до загуба на човешки живот.

Плановете за управление на риска от наводнения разглеждат всички аспекти на управлението на риска, като се съсредоточават върху предотвратяването, защитата, подготвеността, включително прогнозите за наводнения и системите за ранно предупреждение, и отчитат характеристиките на конкретния речен басейн или подбасейн.

Основните източници на наводнения, които са идентифицирани в Дунавски РБУ са: Речни наводнения, Дъждовни наводнения (в градските райони), Дъждовни поройни наводнения, Инфраструктурни наводнения.

За поречието на река Янтра, от което са част и водните тела от територията на област Сливен в ПОРН са определени 9 броя РЗПРН / Район със значителен потенциален риск от наводнения/.

За тези зони са оценени: икономическите рискове, рисковете за човешкото здраве, рисковете за околната среда, рисковете свързани с антропогенна инфраструктура. След изчисляването на общите резултати за риск, РЗПРН са класирани по висока, средна и ниска степен на риск.

За територията на водосбора на трите водни тела част, от които са разположени на територията на област Сливен **няма определен РЗПРН.**

1.2.21 План за управление на риска от наводнения на Черноморски район 2022-2027г.

Териториалния обхват на Областен план за развитие на горските територии на територията на област Сливен попада в райони със значителен потенциален риск от наводнения /РЗПРН/, съгласно ПУРН 2022-2027г. с код BG2_APSFR_KA_10 и наименование „Котленска р. - гр. Котел“ и с код BG2_APSFR_KA_11 и наименование „р. Луда Камчия - с. Градец; р. Нейковска - с. Катунисще“. Част от отделите и подотделите се заливат при моделираните сценарии с период на повторемост – 20, 100 и 1000 години.

В ПоМ на План за управление на риска от наводнения (ПУРН) за Черноморски район за басейново управление на водите има заложили конкретни мерки, имащи отношение към дейността на горските територии на област Сливен.

1.2.22 Връзка с общи устройствени планове за общините в област Сливен

1.2.22.1 ОУП на община Сливен

С решение № 1509/21.03.2019 г. на Общински съвет Сливен се одобряват текстови и графични материали и Доклад за ЕО, публикувани в ДВ. бр.36 от 30.04.2019 г. отнасящи се до разработване и приемане на ОУПО Сливен. Окончателният проект на ОУП на община Сливен е изработен от „АГОРА 66“ ООД.

1. ОУПО Сливен съдържа обяснителни записки за три документа: част „Диагноза“, част „Прогноза“ и част „Правила и нормативи за прилагане на ОУП на община Сливен“. ОУП на

община Сливен има Доклад за ЕО на ОУПО-Сливен. Придружава се от картен материал „Прогноза за социално-икономическо пространствено развитие“ - Окончателен проект, Карта М:25 000 – част 1, 2 и 3.

В част „Диагноза“ на ОУПО Сливен отнсно м. „Карандила“ и м. „Даулите“ е записано: *„Местата са с изцяло туристическа насоченост – селището Минерални бани, изградените бази в „Карандила“ и „Даула“ почти не функционират, както поради липса на инвестиции, така и поради неизяснен градоустройствен статут при някои от тях“.* В заключение за „Диагнозата“ ОУП постига:

- Определяне на общия режим за устройство на всяка от териториите на плана и разположението на мрежите за техническата инфраструктура;
- Определяне на териториите с вероятно разпространение на предвидими бедствия и необходимите превантивни мерки и начини за устройствена защита;
- Определяне на териториите за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия и естетическо оформяне.

В част „Прогноза“, от ОУПО-Сливен, т.8 „Пространствено развитие на урбанизираните територии“, на стр. 48 в обяснителен текст за част „Прогноза“ е записано: *„Съществуващите курорти – Сливенски минерални бани и Карандила се запазват във вече усвоените територии, а изграденото курортно селище Даулите и ски писта, получават устройствен статут.“* В същата част „Прогноза“ на стр. 68 е записана информация за курортите, както следва:

т. 8.2.45. Сливенски минерални бани е балнеолечебен курорт от национално значение, обявен с РМС № 89 от 1967 г. За курорта е разработен ПУП, който е актуален. ОУП запазва границите на курорта, определени с Подробния устройствен план и неговия статут на Курортна зона;

т. 8.2.46. Местността Карандила е планински курорт от местно значение, обявена със Заповед № 2620 на МНЗСГ (ДВ, бр. 54 от 1963 г.) За курорта няма разработен актуален градоустройствен план и такъв следва да се разработи при спазване на определената с ОУП зона за курортни дейности;

т. 8.2.47. В местността Даулите има изградена ски писта с влек, както и селище с вили и обслужващи пистата сгради. ОУП определя за пистата „зона спорт и атракции“ и „курортна зона“ за територия около терените с вили и почивни станции. За обектите следва да се разработи Подробен устройствен план при спазване на зададените в ОУП изисквания.

В част 2 от Карта М1:25000 от Окончателен проект „Прогноза за социално-икономическо пространствено развитие са означени устройствена зона с „Ок“ - Курортни зони и комплекси в зелена среда. С „Ок1“ са нанесени „Курортни зони и комплекси в ПП „Сините камъни“ и местоположението на 1/Ок1 „Карандила“ и 2/Ок1 „Даулите“.

Част 2 от Карта М1:25000 от Окончателен проект на ОУПО съдържа информация в табличен вид за територии и терени според начина на трайно ползване (НТП), включително терени за курортни дейности съгласно „Опорен план“ (съществуващо положение) и планираните от ОУПО Сливен. Терените за курортни дейности - съществуващо положение са 32,51 ha (0,02% от територията обект на ОУПО). Съгласно ОУПО Сливен, планираните терени за курортни дейности са 131,33

ha (0,10% от територията обект на ОУПО) или площта на устройствената зона е увеличена със 98,82 ha.

В Доклада за ЕО на ОУПО-Сливен, стр. 23, относно таблица „Устройствени зони и режими - „Територии за рекреационни дейности“ се включват „курортни устройствени зони и комплекси“ в т.ч. съществуващи курорти: „Карандила“, „Даулите“ и „Сливенски минерални бани“, означени с Ок с определени градоустройствени показатели.

В т. 6.4. от ДЕО стр. 150 на ОУПО-Сливен е записано: „ОУПО не предлага устройствени решения, засягащи местата с висока концентрация на биологично разнообразие, с изключение малко доразвиване на вече съществуващи рекреационни зони за курорт и отдых в ПП „Сините камъни“.

В заключение:

- Режимите и нормите за територията на ПП „Сините камъни“ следва да се определят с актуален План за управление съгласно ЗЗТ и Наредбата за разработване на планове за управление на ЗТ, в съответствие с утвърдено задание от Възложителят. Местоположението и характеристиките на определените курортни зони и комплекси в зелена среда за ПП „Сините камъни“ следва да са резултат от разработеният и приет План за управление съгласно ЗЗТ, ЗБР и ЗГ.

- Съгласно Раздел V. Природни паркове от ЗЗТ чл. 29 (1) За природни паркове се обявяват територии, включващи разнообразни екосистеми с многообразие на растителни и животински видове и на техните местообитания, с характерни и забележителни ландшафти и обекти на неживата природа.

(2) Природните паркове се управляват с цел:

1. поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях;
2. предоставяне на възможности за развитие на научни, образователни и рекреационни дейности;
3. устойчиво ползване на възобновимите природни ресурси при запазване на традиционни форми на поминък, както и осигуряване на условия за развитие на туризъм.

- Курортните зони и комплекси в ПП „Сините камъни“ не са в противоречие с режима на опазване на природния парк;

- Анализът показва, че планираните „нови“ курортни структури и лечебни балнеологични центрове, са на основата на съществуващи застроени курортни зони и балнеоложки център Сливенски минерални бани.

1.2.22.2 ОУП на община Котел

За община Котел от Проджект Планинг енд Мениджмънт е разработен Проект за Общ устройствен план (ОУП) от 10.08.2020 г. и Окончателен проект от 01.09.2022 г. ОУП на Община Котел предвижда:

- Интегрирано градско (селищно) развитие и обновяване с активно опазване на културно-историческото наследство за урбанистичното ядро на Общината – град Котел и населените места с обекти на КИН;
- Усъвършенстване на пътната мрежа с оглед подобряване на връзките между населените места и осигуряване на достъп до природните и исторически забележителности;
- Природосъобразна и поддържаща горско-стопанска дейност в горските територии, съчетана с рекреационно-туристически дейности и опазване на природната среда;
- Развитие на традиционно земеделско производство и животновъдство, съчетано с рекреационни дейности на алтернативен туризъм.
- Комплексно Развитие и обновяване на Инженерна инфраструктура.

Конкретните предвиждания за пространственото развитие на община Котел са изготвени на базата на предоставените и анализирани изходни данни от централни и местни администрации, заданието за изготвяне на ОУПО Котел и проведени срещи с представители на администрацията на община Котел и прогнозата за социално-икономическото развитие, експертното становище на екипа, изготвил ОУПО Котел.

Територии за рекреационни, курортни и вилни зони съгласно чл. 27 от Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии, териториите за рекреационни дейности се обособяват като устройствени зони в границите на населените места и селищните образувания или извън тях и се определят съгласно следните разновидности: Курортна устройствена зона (Ок) и Вилна зона (Ов). В ОУПО Котел Курортна устройствена зона (Ок) заема площ от 32,8 ha или 0.038% и Вилна зона (Ов) заема площ от 54,9 ha или 0,064 %.

За ОУП във фаза Предварителен проект на община Котел е изготвен Доклад за Оценка за степента на въздействие на върху предмета и целите на защитените зони от мрежата Натура 2000 (BG0000136 Река Горна Луда Камчия за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна; BG0000139 Луда Камчия за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна; BG0000196 Река Мочурица за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна; BG0000420 Гребенец за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна; BG0000117 Котленска планина за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна; BG0002029 Котленска планина за опазване на дивите птици; BG0002058 Сините камъни – Гребенец за опазване на дивите птици и BG0000164 Сините камъни за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна граничи с общината.

След направената оценка на въздействията от реализирането на предвижданията на ОУПО, заключението в Доклада е, че те няма да доведат до: промяна на природозащитния статус на зоните от мрежата Натура 2000 за видове обект на опазване, увеличаване на фрагментацията, промени във функциите на местообитанията или екосистемите, редуциране на популацията на ключови видове и др.

1.2.22.3 ОУП на община Твърдица

За ОУП на община Твърдица са изготвени Предварителен проект на ОУП и Доклад за екологична оценка на общ устройствен план на общината, както и Окончателен проект, Октомври, 2022 г., изработен от ДЗЗД „Обединение план Твърдица“. Съгласно чл. 127, ал. 7 от Закона за устройство на територията (ЗУТ), Общият устройствен план се одобрява с Решение на Общински съвет (ОбС) – гр. Твърдица. Съобразно с това, както и във връзка с чл. 4, т. 2 на Наредбата, компетентен орган по ЕО и ОС на ОУП на община Твърдица е Директорът на РИОСВ – Стара Загора.

ОУП на Община Твърдица е насочен към създаване на планова основа за дългосрочно, устойчиво развитие, при спазването на следните принципи:

- Решения и инвестиции с териториален ефект - трябва да се ориентират към полицентричен модел на развитие, както на европейско, така и на национално и регионално ниво;
- Политика на балансирано общинско развитие и териториално устройство – трябва да осигурява по-добра взаимовръзка на малките населени места и общинския център;
- Околната среда - териториалноустройствената политика трябва да отделя особено внимание на посегателствата върху околната среда, чрез:
 - използване на природосъобразни технологии в селското и горското стопанство;
 - насърчаване на екологосъобразни транспортни и енергийни системи;
 - възстановяване на пустеещите градски терени и рехабилитация на тяхната среда, предпазване от индустриални злополуки;
 - възстановяване на околната среда в зони, увредени от замърсяващи промишлени производства.

С цел повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, подобряване качествата на жизнената среда, оптимално използване на наличните ресурси и потенциали в предварителният проект за ОУП на община Твърдица са заложени следните основни изменения във функционалната структура на територията:

- Набелязване на местоположението на археологическите обекти и недвижимите културни ценности;
- Обособяване на териториите, които са дадени на концесия за добив на подземни богатства;
- Приобщаване към строителните граници на населените места на урбанизирани територии, които към момента попадат извън тях;
- Очертаване на зона за икономически активности и технологично развитие, попадаща в землището на общинския център;
- Предвиждане на допълнителни зони за отдих и развитие на целесъобразни видове Туризм;
- Указване на нови територии за разширение на съществуващите гробищни паркове на гр. Твърдица и гр. Шивачево;

Чрез ОУПО се урегулират следните нови зони около град Твърдица, като най-новаторска е зона Смф2 (смесена многофункционална зона) южно от града за обособяване на новия Техно-индустриален парк - Твърдица. За зоната има одобрен ПУП, поради което не се счита за ново инвестиционно намерение в обхвата на ОУПО.

Съгласно записката към ОУП общината има своите предпоставки за развитие на планински и културен туризъм, предвид наличието на връх Чумерна, река Тунджа, язовир „Жребчево“ и някои паметници на културата. Поради спецификата на географското си положение и природни дадености, както и места за настаняване като хижи: „Буковец“, „Хайдушка песен“, „Чумерна“ (със ски база), „Ловен дом“ и др.; къщи за гости: „Иванова къща“, „Панорама“, „Росана“, „Квелхаус“, „Червенаково“, стаи под наем „Геров“, комплекс „Чилиците“ и почивни станции, Община Твърдица би могла да бъде привлекателен център за планински отдих, ловен туризъм, екотуризъм, риболов. На този етап все още не се предлага организиран туризъм и туристически продукт, което е съществена слабост на сегмента.

Туристическо дружество „Чумерна“ гр. Твърдица разполага със ски влек, ски база от 6 бунгала и столова. Ски пистата е с дължина 667 м, а капацитета на ски влека е 400 човека на час. Природните условия дават възможност 4 месеца в годината да се използва ски пистата.

След периода на свиване на индустриалното производство в община Твърдица се търси диверсификация на общинската икономика вкл. чрез развитие на туристическия сектор и на свързаното с него екологично планинско земеделие и животновъдство.

На територията на общината има разнообразни природни и антропогенни туристически ресурси, които да осигурят развитието на ефективни видове и форми туристически дейности с висока добавена стойност. Факт е, че общината не разполага с достатъчно традиции и добро позициониране на този силно конкурентен пазар.

Представения баланс на територията на ОУП на община Твърдица по Окончателен проект е съгласно Общ устройствен план на община Твърдица - Окончателен проект М 1:25000.

Урбанизирани територии – общо от 2920,31 ha (6.60% от територията) – съгласно ОУП – се увеличават на 3475,90 ha (7,86% от територията на общината) Увеличението е от 555,59 ha (или с 0.87%);

- рекреационни дейности, курортни и вилни зони – от 0,19 ha - съгласно ОУП – се увеличават на 89,57 ha (2,58%);

- спорт и рекреация – от 18,36 ha - съгласно ОУП – се запазват;

Горски територии – от общо 28644,85 ha (64.77%) - съгласно ОУП – намаляват на 28605,14 ha (или с 64,68%)

Защитени и нарушени територии – от общо 138.521 ха (0.31%) - съгласно ОУП – намаляват на 76.125 ha (или с 0.141 %)

А) За природозащита – защитени територии и зони – 0,68 ha (0,49%), съгласно ОУП остават 0,68 ha (1,22%)

Б) За опазване на културното наследство – 2,01 ha (1,45 %), съгласно ОУП остават 2,01ha (3,60%)

Г) За възстановяване и рекултивация – от 72,25 ha (52,16%) – съгласно ОУП се намаляват на 25,75 ha (46,18%)

Е) Други нарушени територии – от 63,57 ha (45,90%)- съгласно ОУП – намаляват на 27,32 ha (49,00%).

В раздел „Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на ОУП“ е отбелязано, че предмет на ОУПО не са конкретни планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, а осигуряване на оптимални условия за социално и пространствено развитие на базата на пространствено - урбанистична концепция за създаване на качествена урбанистична и пространствена структура на общината.

Териториите за рекреационни дейности се обособяват в устройствени зони в границите на населените места и селищните образувания или извън тях. Необходимата площ на поземлените имоти в курортите е от 80 до 200 кв.м на курортист в зависимост от категорията на туристическия обект. Допуска се изграждането на обекти със спортни и атракционни функции, при спазване на предвидените параметри за устройствената зона и терените.

Направеният извод в ДЕО е, че изграждането и дейността в зоната ще доведе косвено до положително въздействие в резултат на ползване на природните ресурси върху здравословното състояние на населението. Въздействието върху почвите и земеползването от реализирането на дейности в зоната се оценява като незначително. При част от територията ще има промяна в предназначението на земята и евентуално локално замърсяване на почвата при евентуални строителни дейности.

1.2.22.4 ОУП на община Нова Загора

Предварителният проект за Общ устройствен план на община Нова Загора, 2019 г. е разработен от колектив на ЕТ „ФОРУМ АЛЕКСАНДРОВ“ - град София. Информация и документи към Окончателния проект на ОУПО не е налична.

Относно „Устройствени зони и режими с баланс на териториите“ от Предварителния проект на ОУПО Нова Загора в т. VI: Устройствени зони за озеленяване, спорт и атракции са предвидени „Рекреационна устройствена зона за вилен отдых“ 271,6 ha и „Рекреационни зони за курорт и отдых“ 217,0 ha. В т. X. са представени площите по вид на територията от които Горските територии са с обща площ 11299,6 ha (12,84%)

В Доклада за ЕО е представена Оценка на въздействието от предвижданията на ОУПО Нова Загора основно в „т.7.4. Върху биологичното разнообразие и неговите елементи, защитени природни територии и зони“, както следва:

- ОУПО не предлага устройствени решения, засягащи местата с висока концентрация на биологично разнообразие, с изключение малко доразвиване на вече съществуващи рекреационни зони за курорт и отдых около язовир „Жребчево“. Съгласно Горскостопанския план на ДГС „Нова Загора, не се предвижда намаляване на залесената горска площ, включена в горските територии общинска собственост. Нещо повече – планира се създаването на нови горски територии на сега обезлесени земи вследствие на изсичане, пожари и др. Предвижда се подмладяване на редица насаждения и създаване на нови култури от дървесни видове, отговарящи в максимална степен както на потенциалните възможности на месторастенето, така и на природните дадености на района;

- Със създаването на биокоридори с линеен характер чрез засаждане на дървесна и храстова растителност, значително ще се увеличи делът на дървесната растителност в равнинната територия на общината със земеделски облик на ландшафта. Елементите на така формираната зелена система на общината ще имат важно екологично значение, свързано и със социално-икономическото ѝ развитие. Те ще бъдат предпоставка за развитие на нови форми на отдиха (селски, аграрен туризъм), на еколого-хигиенни и на други специфични функции на средата. Терените им ще са публична общинска собственост и ще бъдат особено важни за промяна в досегашния облик на агрогенния ландшафт.

- Биокоридорите и придружаващата транспортните пътища зеленина, ще създадат нов общ озеленен скелет на общината, свързващ чрез лентовидно озеленяване горските хълмисти територии, речните течения и напоителни канали, микроязовирите и селищата. За целта ще трябва да се използват местни широколистни видове дървета като върби, тополи, елши, различни видове дъбове, явори, липи и др. По изискванията на Световната здравна организация, тази зелена система ще бъде важен качествен показател за екологичната и рекреационната ефективност на територията на общината и ще влияе върху стандарта на жизнената среда.

- Важно допълнение към тази зелена система ще бъдат и други организирани зелени структури, с тясно специализирани функции като селищни и крайселищни озеленени площи за широко обществено ползване, добре озеленените вилни и курортни селища, озеленени производствени и спортни комплекси, както и озеленените площи с друго специфично предназначение - гробищни паркове, защитни насаждения – мелиоративни влажни зони, предвидени в мерките на ПУРБ, санитарнозащитно озеленяване, зелени пояси около промишлените зони и др. Екологична и ландшафтооформяща роля в тази зелена система ще имат и зелените площи за ограничено обществено ползване в отделните частни селищни имоти, зелените площи в центровете за обществено обслужване, които осигуряват дейности като образование, здравеопазване и социални грижи, култура, религия, административни услуги, търговия и обществено хранене, битови услуги и др.

- ОУПО създава регулационна основа за възстановяване на крайречни гори около реките Тунджа и Блатница и притоците им съгласно ПУРБ, около мрежата от напоителни канали, по съществуващите сухи или оводнени дерета. Това увеличава възможностите за възстановяване и подобряване на тяхната биокоридорна функция. Цялостното развитие на зелената система на общината ще благоприятства развитието на популациите на местната автохтонна флора и фауна.

- Със системата за оводняване предвиждана в мерките на ПУРБ, се възстановява характера на влажните зони за продължителен период от време през годината, което ще приобщи към влажните зони редица животински видове, характерни за тях в миналото и отдръпнали се поради осушаването им.

- ОУП на община Нова Загора не предвижда негативно засягане на защитените зони на Натура 2000. Запазва се големият процент на териториите, включени в тях по Директива 79/409/ЕЕС и по Директива 92/43/ЕЕС (61,2 ха), като в значителна част те се покриват в частта от землищата на селищата, разположени в хълмистата и нископланинска част на общината.

- Мероприятията по изграждането на съоръженията по превенция от наводнения са съобразени с мерките, предвидени в ПУРБ на ИБР. Залесителните мероприятия с автохтонни дървесни и храстови видове, предвидени в ГС, също отговарят на изискването за постигане на целите за обявяване на зоните.

1.2.23 Връзка с планове за интегрирано развитие на общините в област Сливен (планове за интегрирано развитие на общини Сливен, Котел, Нова Загора и Твърдица)

1.2.23.1 ПИРО Сливен

В ПИРО Сливен са идентифицирани 3 цели и 7 мерки, които имат отношение към горските територии на областта:

Цел 2.3 Устойчиво използване на местния потенциал

Мярка 2.3.1 Изграждане и промотиране на интегрирани туристически продукти/ маршрути - *косвено влияние*;

Мярка 2.3.3 Устойчиво използване на местните ресурси – земеделски земи и гори - *пряко влияние*.

Цел 3.2 Постигане на чиста околна среда

Мярка 3.2.5 Инвестиции в зелена инфраструктура и кръгова икономика.

Цел 3.5 Управление на риска от климатични промени

Мярка 3.5.1 Дейности, насочени към борба с абразията и ерозията, характерни за територията на община Сливен - *косвено влияние*;

Мярка 3.5.2 Мерки за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие - *пряко влияние*;

Мярка 3.5.3 Проучване на биоразнообразието по поречието на река Тунджа. Изграждане на посетителски и информационни центрове свързани с биоразнообразието на река Тунджа. Залесяване с местни видове дървета за превличане и подпомагане гнезденето на птиците - *пряко влияние*;

Мярка 3.5.4 ИТИ - Изграждане на Регионален център за превенция срещу бедствия от наводнения и суша – Средна Тунджа - *косвено влияние*;

По мярка 3.5.4 е разработена е стратегия за МИГ Твърдица – Сливен с включени мерки 03 „Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура в селските райони“ и 05 „Изготвяне и прилагане на стратегии за “интелигентни селища“ (данните са съгласно Доклад за проведена междинна оценка за изпълнението на плана за интегрирано развитие на община Сливен 2021-2027).

ОПРГТ съобразява и интегрира относимите приоритети и мерки от ПИРО Сливен.

1.2.23.2 ПИРО Котел

В ПИРО Котел са идентифицирани 2 приоритета и 4 мерки, които имат отношение към горските територии на областта:

Приоритет 1.2. Повишаване на добавената стойност от икономически дейности, представящи местните потенциали и идентичност на територията.

Мярка 1.2.1. Подкрепа изпълнението на дейности, стимулиращи развитието на различни традиционни и алтернативни видове туризъм в община Котел. - *косвено влияние*;

Мярка 1.2.2. Подкрепа реализацията на дейности за опазване, развитие и популяризиране на културно–историческото наследство на общината. - *косвено влияние*;

Мярка 1.2.3. Подкрепа на дейности за повишаване конкурентоспособността на селското и горското стопанство. - *пряко влияние*.

Приоритет 3.2. Съхраняване на компонентите на природната среда

Мярка 3.2.1. Подкрепа на дейности за опазване компонентите на природната среда–въздух, води, земи и почви, биоразнообразие и защитени територии, зелени площи -*пряко влияние*.

Предвиждат се мерки, имащи както косвено влияние, насочено към развитието на туризма, една насочена към горското стопанство, която визира цялостна подкрепа за повишаване конкурентоспособността, без да се посочват какви ще са конкретните стъпки в тази насока и опазване и опазване на компонентите на околната среда като цяло.

1.2.23.3 ПИРО Нова Загора

В ПИРО Нова Загора са идентифицирани 3 приоритета, съдържащи общо 4 специфични цели и 15 мерки, които имат отношение към горските територии на областта:

Приоритет 2: Насърчаване на иновационната дейност и технологичния трансфер, модернизация и въвеждане на екологични и енергоспестяващи технологии в публичния сектор, индустрията и земеделието

Специфична цел 3: Насърчаване на модерното и конкурентноспособно земеделие.

Мерки:

Насърчаване и съдействие за създаване на ферми за производство на месо – говеждо и овче – в планинската част на региона - *косвено влияние*.

Изготвяне на типови проекти за изграждане на ферми с различен капацитет и вид животни, съобразени с европейските изисквания за хуманно отношение към животните - *косвено влияние*.

Изготвяне на проекти за залесяване с медоносна растителност - *пряко влияние*.

Приоритет 5: Качествена околна среда, ефективно управление и използване на природните ресурси за устойчиво развитие и осигуряване на благоприятна жизнена среда в населените места.

Специфична цел 1: Опазване и подобряване на околната среда, обновяване и рационално използване на природните ресурси за икономическо развитие

Мерки:

- Прилагане на мерки за опазване и поддържане на биоразнообразието - *пряко влияние*;
- Опазване и обновяване на горския фонд - *пряко влияние*;
- Подобряване състоянието на речните корита и ландшафта - *косвено влияние*;
- Промоция на природното богатство и работа в мрежа между партньорите - *косвено влияние*;
- Осигуряване на заетост в екологичния сектор, обучение и квалификация - *косвено влияние*.

Приоритет 7: Развитие на туристическия потенциал и подобряване на социокултурната среда - съхраняване и обогатяване на традициите, културното и историческото наследство, допринасящи за икономическия просперитет на общината.

Специфична цел 1: Развитие на екологичния, културния, аграрния, ловния туризъм и други перспективни форми на туризъм, подобряване на маркетинга на туристическия продукт и услугите в туристическата индустрия.

Мерки:

- Подкрепа за развитието на алтернативни форми на туризъм – екологичен, културен, аграрен, ловен, балнеоложки и рекреационен туризъм - *пряко влияние*;
- Разширяване и модернизиране на настанителната база и инфраструктурата за развитие на туристически дейности, особено свързани с културно-историческото наследство и природните дадености на територията на общината - *косвено влияние*;
- Привличане на частни инвестиции за подобряване на туристическата инфраструктура, изграждане, стопанисване и експлоатация на културно-исторически, спортни и рекреационни обекти и съоръжения - *косвено влияние*.

Специфична цел 3: Подобряване състоянието на културно-историческите обекти и обслужващата инфраструктура.

- Рехабилитация, реконструкция и изграждане на нови пътища/ подходи/ и пътеки до културноисторическите обекти - *косвено влияние*;
- Развитие и модернизация на инфраструктурата и дейностите, свързани с поддържане и обслужване на културноисторическите обекти – енергийно хранване, водоснабдяване и канализация, транспортни услуги, поддържащи системи на обектите - *косвено влияние*;
- Изграждане на модерна информационна и комуникационна система за културно-историческите обекти на територията на общината - *косвено влияние*;
- Ефективно опазване, реставрация и консервация на археологическите обекти и културно-историческите паметници - *косвено влияние*.

1.2.23.4 ПИРО Твърдица

Не е наличен.

2. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ЗНАЧЕНИЕ

Целите на опазване на околната среда от национално и международно значение са анализирани в раздел 6 от настоящата екологична оценка. Предмет на анализ за съответствията между националните цели и предвижданията на ОПРГТ на област Сливен с целите и приоритетите на Национална стратегия за околна среда 2021-2030 и Национална програма за развитието на България 2030.

3. КОНСУЛТАЦИИ С КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА

Провеждането на консултации и отразяване на резултатите от тях е извършено съгласно изискванията на глава IV от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Организираните от Възложителя, авторския колектив на ОПРГТ и експертите по ЕО консултации, са обработени и представени в приложенията към настоящият доклад.

4. АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА

В методически аспект, при анализът на съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда и особено предвид подчертано динамичният характер на някои от тях, предмет на оценка са и територии, разположени извън границите на областта.

4.1. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ, МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ, ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Предмет на планиране от ОПРГТ е област Сливен в частност горските територии, разположени в границите ѝ. Основните характеристики на областта и горските територии са представени по-долу.

4.1.1. Кратка характеристика на област Сливен

- **местоположение** – Южна България, Югоизточен регион;
- **граници** – от север – област Шумен, Търговище и Велико Търново, от юг и запад – област Стара Загора, от изток – област Бургас, от югоизток – област Ямбол.
- **релеф** – разнообразен – полупланински и планински на север и равнинен – на юг; средна надморска височина за областта – 800 м.; повече от 82% от горските територии принадлежат към височинен пояс 400-800 м.; с най-разнообразен релеф се отличава община Сливен, в която са представени части от 5 физикогеографски области – Стара планина, Сливенска котловина, Средна гора, Горно Тракийска низина, Предбалкан, следвана по разнообразие на релефа от община Твърдица, в която са разположени части от 3 физикогеографски области – Средна Стара планина, Твърдишка котловина и Средна гора; в останалите 2 общини са представени части от по 2 физикогеографски области – Средна гора и Горно Тракийска низина в община Нова Загора и Източна Стара планина и Източен Предбалкан – в община Котел;
- **геоложки строеж** – областта принадлежи към Източно-предбалканската и Източно-балканската тектонски зони, характеризиращи се с много разнообразен скален състав;
- **площ** на областта – 3544,1 км²; обединяваща 4 общини – Сливен, Котел, Нова Загора и Твърдица; областта заема 3,19% от територията на Р България; с най-голяма площ е община Сливен – 38,6% от територията на областта, следвана от община Нова Загора – 24,74 % и община Котел – 24,2 %, като най-малка е тази на община Твърдица – 12,5%.
- **селищна мрежа** – общо 110 населени места, в т.ч. 6 града и 104 села;
- **население** – 172690 жители по последното преброяване от 2021 г., като според статистически справочник на НСИ населението в областта е намаляло с 12,6 % в сравнение с

данните от предходното преброяване от 2011 г. – ниво над средното за страната. В градовете живее 65 % от населението в областта. Разпределението по общини е както следва: Сливен – 65,4 %, Нова Загора – 17,7 %, Котел – 9,2 % и Твърдица – 7,7.

- **демографска характеристика** – наблюдава се тенденция към намаляване броя на населението на областта, висок относителен дял на ромско население, висок относителен дял на лица с ниско образование, висок коефициент на безработни лица;

- **икономика и селско стопанство** – разнообразна отраслова структура – добивна, преработваща, селско, горско и рибовъдно стопанство и туризъм, дърводобив и дървопреработване, хотелиерство и ресторантьорство; промишленият сектор е представен от хранителни продукти и напитки, производство на текстил и облекла, обработка на кожи и производство на кожени изделия, производства на хартия и картонени изделия, производство на лекарствени средства и продукти; производство на ел-енергия, шивашка промишленост; за селскостопанското производство е характерно зърнопроизводството, овощарство, лозарство, зеленчукопроизводство; водеща роля в областта има животновъдството, производство на комбинирани фуражи, преработка и производство на млечни и месни продукт и други;

- **климат** – разнообразен, с представителство на климатични особености, характерни за умерено-континенталната и преходно-континентална подобласти, с представителство на Предбалканския климатичен район, Задбалкански нископланински район, район на източните задбалкански полета, район на Задбалканските котловини, район на Сърнена гора, район на Горнотракийска низина;

- **повърхностни води** – значителен хидроложки потенциал, представен от долините на реките Луда Камчия, Тича (Голяма Камчия) и Тунджа с множество притоци, сравнително къси, маловодни с непостоянен режим, на места с големи наклони на надлъжния профил, с предимно дъждовно подхранване за по-ниските части на областта и снежно подхранване – за по-високите места; реките Домуз дере и Циганска река, част от водосбора на р. Тунджа на територията на община Твърдица, се използват за водоснабдяване.

- **почви** – разнообразни, предимно песъкливо-глинести и глинесто-песъкливи с преобладаване на средnodълбоките почви; с най-висок относителен дял са канелените горски почви (41,7%), следвани от кафяви горски наситени почви (26,9%), кафяви горски ненаситени почви – 16,9% и обикновени сиви почви – 8,5%;

- **физико-геоложки процеси и явления** – значително разнообразие от геоложки форми и процеси – скални феномени, пещери, водопади, карстови образувания, висок сеизмичен коефициент, изветрителни и свлачищно-срутищни процеси;

- **полезни изкопаеми** – областта не разполага с големи запаси и находища на полезни изкопаеми; установените и работили находища на черни каменни въглища, уранови руди, медни руди, кварцит, доломит и други са с прекратена експлоатация;

- **минерални води** – важен хидроложки ресурс за областта са минералните извори в близост до Сливен, Нова Загора и Шивачево;

- **транспортна мрежа** – добре развит сухоземен транспорт; през територията на областта преминава Общоевропейски коридор ОЕТК; общата дължина на изградената пътна мрежа в областта възлиза на 540 км.; ж.п. линиите са със дължина 130 км;

▪ **водоснабдяване** – областта разполага с множество водоизточници, но от началото на 2024 г. до месец август в част от населените места от общините Сливен, Котел и Твърдица има режимно водоснабдяване:

-за община Сливен: с. Сотиря, с. Биково, с. Бяла, с. Градско, с. Чинтулово, с. Голямо Чочовени;

-за община Котел: г. Котел, с. Тича, с. Градец, с. Ябланово, с. Филаретово, с. Малко село, с. Топузово, с. Соколарци, с. Жеравна, с. Остра могила.

-за община Твърдица: гр. Твърдица, кв. „Козарево“, гр. Шивачево, с. Сборище, с. Оризари.

В областта е изграден един от най-големите язовири в България – Жребчево, с основна функция – напояване; на територията на община Сливен е изграден язовир Асеновец, който се използва за питейно-битови цели.

▪ **канализация** – ниска степен на изграденост, канализационна мрежа е изградена само в големите населени места, останалите селища са на попивни кладенци и/или на изгребни ями; изградени са две ПСОВ-Сливен и Нова Загора;

▪ **енергийна система** – добре изградена, висок енергиен потенциал от ВЕИ

▪ **газоснабдяване** – през територията на областта преминава южния клон на националната газопреносна мрежа с потенциал за разширение на газоснабдяването в областта;

▪ **КИН** – разнообразно, разнородно и териториално разпръснато културно наследство, регистрирани са повече от 1250 паметници на културата, от които 46,4% в община Котел, 37,8% - в община Сливен, 12,4% - в община Нова Загора и 3,3% - в община Твърдица; в областта са налични около 120 праисторически селища и множество археологически паметници; за архитектурни резервати са обявени Жеравна, Катунци и част от Котел;

▪ **туризъм** – областта се характеризира с наличие на разнообразни природни даденост, мотивиращи развитие на разнообразни форми на отход и туризъм – ваканционен, селски, културен, планински, маршрутно-познавателен, лов и риболов, спелеотуризм, скално катерене и други.

▪ **ловни ресурси** – установено е наличие на голямо разнообразие от дивечови местообитания, предпоставка за богато видово разнообразие; дивеча е представен от сърна, благороден елен, дива свиня, елен лопатар, муфлон, див заек, яребица, фазан, тракийски кеклик, пъдпъдък, лисица, язовец, чакал и други;

▪ **защитени зони** от екологична мрежа Натура 2000 – общо 24, от които 6 по Директивата за опазване на дивите птици и 18 по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;

▪ **защитени територии** (по данни от писмо на МОСВ с изх.№ЕО-23/14.01.2025г.) - общо 46, от които 1 природен парк, 2 резервата, 2 поддържани резервата, 17 защитени местности и 24 природни забележителности. Със свое становище асоциация на парковете уведомява, че съгласно публичния регистър на ЗТ защитените местности в област Сливен са 15, а природните забележителности – 26 бр.

4.1.2 Кратка характеристика на горските територии в област Сливен

4.1.2.1 Обща характеристика на горските територии

- **принадлежност** – според горско-растителното райониране, област Сливен попада в Тракийска горскорастителна област, подобласти Горна Тракия и Източна Стара планина;
- **горскорастително райониране** – в подобласт Горна Тракия има 3 района със 7 подрайона, а в подобласт Източна Стара планина – 2 района с 4 подрайона;
 - **площ на горските територии** – общо за областта 156441ha, в т.ч. 144824ha залесена площ, като 38% са в община Котел, 36,3%, в община Сливен, 18,4% - в община Твърдица, 7,1% - в община Нова Загора.
 - **местоположение** – по-голямата част от горските територии са разположени в равнинно-хълмист-предпланински пояс на дъбовите гори на надморска височина до 800м (78,83%); останалите – в средния планински пояс на горите от бук и иглолистни видове; високопланинските гори с надморска височина 1400-1500 м и заливните крайречни територии до 100 м.н.в. са с много малък териториален обхват;
 - **стопански класове** – пет стопански класа формират над половината (57,79%) от ресурсния потенциал на горите в областта: бук, високо- и среднобонитетен (10930667 m³), келявгабър (439476 m³), смесен смърч (769354 m³), дъбов средно- и нискобонитетен (856282 m³), дъбов за превръщане (856282 m³) и церов за превръщане (656051 m³)
 - **вид на горите в залесените площи** – с преобладаващо участие са широколистните високостъблени гори – 39,% от общата залесена площ, следвана от издънковите гори за превръщане – 30,6% , иглолистни гори – 15,2% и нискостъблени гори – 13,3%;
 - **собственост на горските територии** – 80% са държавни гори, 11,4% - общински, 4,4% - на частни физически и юридически лица, 4,2% - други;
 - **стопанисване и управление** – горските територии на територията на област Сливен се стопанисват от 7 ДГС – Котел, Кипилово, Нова Загора, Сливен, Стара река, Твърдица и Тича; държавни ловни стопанства в областта няма;
 - **лесистост** – с най-висока лесистост в областта е община Котел (64,2%), следвана от община Твърдица (60,4%), община Сливен (38,6%) и община Нова Загора (13,1%) при средна лесистост за областта – 40,9%;
 - **горски месторастения** – областта се характеризира с голямо типово разнообразие на горските месторастения; установени са 47 типа с преобладаване на средно богати до богати месторастения;
 - **основни видове представители на дървесната растителност** в областта – бук, зимен дъб, благуна, цер, явор, келяв габър, мъждрян, кестен и други, както и бял бор, черен бор, смърч, обикновена ела, дугласка и други, тополя, върба, черна елша;
 - **залесена площ по дървесни видове** – установени са общо 37 основни дървесни вида, от които букът е с най-голяма залесена площ – 47736 ha, следвана от келяв габър (17365 ha), зимен дъб (14541 ha), благуна (12026 ha), бял бор (10450 ha);

4.1.2.2 Функционална принадлежност на горските територии

Защитни горски територии:

- *горски територии за защита на почвите* - заемат обща площ от 23133,0 ha, от която 21660,0 ha залесена и 1473,0 ha незалесена;
- *горски територии за защита на водите* – обхващат площ от 2314 ha, от които 1989 ha залесени и 325 ha – незалесени;
- *горски територии за защита на урбанизирани територии* – общата им площ в областта е 7657 ha, от които 6 901 ha залесени и 756 ha – незалесени, с посочено разпределение в общините Котел, Нова Загора, Сливен и Твърдица;
- *горски територии за защита на сгради и обекти на техническата инфраструктура* - обща площ 14361 ha, от които 13334 ha залесени и 1027 ha - незалесени;
- *горски територии от горната граница на гората* - обща площ 183 ha, от които 178 ha залесени и 5 ha – незалесени, с най-голям относителен дял са тези горски територии в община Котел – 97,27% и ограничено в община Твърдица;
- *защитни горски пояси* – общата им площ е 4821 ha, от която 4546 ha залесена и 274 ha незалесена
- *защитни гори за борба с ерозията* - 3 830 ha общо, от които 3 120 ha върху залесена площ и 710 ha незалесена.

Специални горски територии:

- *включени в границите на ЗТ по смисъла на ЗЗТ* – общо 14749 ha, от които 86.7% са в община Сливен; 13377 ha са залесени и 1 372 ha – незалесени;
- *включени по реда на ЗБР* – общо 62920 ha, от които 59380 ha залесени и 3540 ha - незалесени; с най-висок относителен дял тези гори са в община Котел – 64,9%, следвана от община Сливен – 35,2%;
- *други специални горски територии, върху които по реда на други закони са определени и въведени особени статутни и режими* – общо 94 ha, от които 13 ha залесени и 82 ha – незалесени, разпределени почти по равно между общините Сливен и Твърдица;
- *семеprоизводствени насаждения и градини* – 311 ha, основно в община Котел и ограничено разпространение в общините Нова Загора, и Сливен;
- *горски разсадници* – 19 ha, от които 71% в община Сливен и ограничено по площ в общините Нова Загора, и Сливен;
- *опитни и географски култури* – 3 ha на територията на община Сливен;
- *дендрариуми, научно-изследователски и учебно опитни гори* – няма;
- *научноизследователски и учебно-опитни гори* – в област Сливен не са налични;
- *бази за интензивно стопанисване на дивеча* – съгласно регистъра на ИАГ, дирекция „Ловно стопанство“ са с обща площ 437,38 ha, от която 375,50 ha залесена и 61,88 ha незалесена, с посочено разпределение в общините Сливен и Твърдица;
- *гори с рекреационно значение* – общо 2 187 ha, от които 1 859 ha залесена и 327 ha – незалесена, пространствено, 74,3% от е гори са в община Котел, следвана от община Нова Загора – 22,8% и ограничено в община Сливен – 2,9%;
- *гори за поддържане на ландшафта* – 1 204 ha изцяло залесена площ.

- *гори с висока консервационна стойност* – както следва: ВКС 1: 65324 ha; ВКС 2: 143401 ha; ВКС 3: 11595 ha; ВКС 4: 14890 ha; ВКС 6: 2627 ha.

- *гори във фаза на старост* – общо 4255,4 ha за областта, от които ТП ДГС Котел (включително ТП ДГС Кипилово) – 1898,4 ha, ТП ДГС Нова Загора – 235,5 ha, ТП ДГС Сливен – 892,4 ha, ТП ДГС Стара река – 586,7 ha, ТП ДГС Твърдица – 205,5 ha, ТП ДГС Тича 436,9 ha, съгласно Приложение № 3 към заповед № РД49-421/02.11.2016 г. на министъра на земеделието и храните.

Стопански горски територии

Стопанските горски територии са с обща площ 665,0 ha, от която 479,0 ha залесена и 186,0 ha незалесена, с посочено разпределение в общините Сливен и Твърдица.

Зони за защита от урбанизация

Зоните за защита от урбанизация са с обща площ 7092,9 ha, от която 3182,5 ha залесена и 3910,4 ha незалесена, с посочено разпределение в общините Котел, Нова Загора, Сливен и Твърдица.

Зоните за защита от урбанизация са определени по специално разработена за целта методика, подробно представена в Приложение 5 на ОПРГТ чрез натрупване на всички функционални зони и допълнителни категории, определени в методиката са определени зони за свръхосигуряване („гореща точка на осигуряване“) на екосистемни ползи в конкретната географска среда. След експертен анализ на процентните съотношения „полигони-брой ползи“ и географските особености на територията е взето решение за „зони на свръхосигуряване“ да бъдат приети полигоните, предоставящи поне 16 обществени ползи. Резултатите от тази методика са допълнени от предложения на общините за зони за защита от урбанизация, направени след социологическо проучване. Освен това са взети предвид наблюденията на малкия креслив орел и подотделите, в които са регистрирани такива наблюдения, също са включени в зоните за защита от урбанизация.

Зони за изграждане на ски писти и съоръженията към тях

Съгласно предоставено инвестиционно предложение намерение в община Твърдица е предвидено изграждането на ски зона около връх Чумерна. Планирано е изграждане на туристически комплекс, съдържащ ски зона оборудвана със седалков лифт с дължина от 1700 m, започващ с начална станция в местността „Циганска поляна“ с 1143 m надм. в. и крайна станция с кота 1504 m надм. в. - билото преди върха. Седалковият лифт с капацитет 2100 души на час ще обслужва три ски писти с обща дължина 5844 m и денивелация 361 m. Предвидено е на една от ски пистите, която е за начинаещи скиори, да бъде обслужвана от ски влек с дължина 900 m. Ситуирането на двете селища съответно е с локация землищата на бившите рудници Твърдица и Шешкинград. Площта на горските територии, които ще бъдат засегнати е **973,7 ha** при включване в „Зони за изграждане на ски писти и съоръженията към тях“.

Горски територии за възмездни обществени екосистемни ползи

В ОПРГТ за област Сливен са идентифицирани различни видове възмездни обществени екосистемни ползи по чл. 248, ал. 2 от ЗЗ за горските територии /ГТ/, представени по площ и относителен дял спрямо ГТ в областта, както следва:

- защита срещу ерозия на почвата от лавини и наводнения – 52615,5 ha или 33,8%;
- обезпечаване на количеството и качеството на водата – 9603,4 ha или 6,2% ;
- поддържане на биологичното разнообразие – 78029,9 ha или 50,2%;
- екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат – 7657,2 ha или 4,9%;
- осигуряване на условия за рекреация и туризъм – 1724,0 ha или 1,1%;
- поддържане на традиционния ландшафт – 6338,0 ha или 6,8%;
- защита на природното и културното наследство – 64269,2 ha или 41,4%;
- защита на инфраструктурни обекти и съоръжения – 14294,0 ha или 9,2%;
- забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата – 3300,3 ha или 2,1%.

С най-голям относителен дял /50.2%/са горските територии, чиято възмездна полза е поддържане на биологичното разнообразие, а с най-малък /1.1%/ - осигуряване на условия за рекреация и туризъм.

Площите на горските територии (подотделите), независимо от собствеността им, които осигуряват обществена екосистемна полза, пряко произтичаща от функционалната им принадлежност, и с това облагодетелства реализирането на конкретна стопанска активност, провеждана в или извън нейния пространствен обхват, е обект на възмездно ползване. Подотделите (най-малката горскостопанска единица) може да бъде носител на една или повече възмездни екосистемни ползи. По тази причина общата площта в област Сливен на възмездни обществени екосистемни ползи е 237831,4 ha или 155,7%.

В Приложение №5 към проектът на ОПРГТ е представена Методическата процедура по формулирането на посочените резултати е пояснена.

4.2 КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ И КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

4.2.1 Климатични фактори

Съгласно обяснителната записка към ОПРГТ на област Сливен, където е направена кратка характеристика на климатичната картина на областта, представена по ДГС, основните изводи, определящи този компонент на околната среда са както следва:

- територията на област Сливен се намира в две климатични области: умерено-континентална и преходно-континентална;
- ТП „ДГС Кипилово“ попада в умерено-континенталната подобласт, Предбалкански (припланински) климатичен район; пролетта е хладна, летните горещини на се усещат; средногодишното валежно количество е по-високо от средното за страната; във високите части на стопанството снежната покривка се задържа около 120 дни, в по-ниските – до 100 дни; вегетационния период и с продължителност 65 дни; ветровете са с различна посока, с преобладаване на тези от северозапад; преобладават ветровете със слаба и умерена скорост;

- **ТП „ДГС Котел“** – по-голямата част от стопанството се характеризира с преходно-континентален климат; малка част от стопанството попада в преходно-Задбалканския нископланински климатичен район и Предбалкански климатичен район; характеризира се с късна пролет, сравнително прохладно лят, дълъг вегетационен период, сравнително благоприятен влажностен режим, по-високо от средното за страната валежно количество, сравнително равномерно разпределено по сезони; средния брой на дни със нежна покривка е около 80 дни; преобладаващи ветрове – от запад-северозапад със сравнително ниска скорост, брой дни с мъгла – около 30;

- **ТП „ДГС Нова Загора“** – попада в климатични райони Задбалкански котловини, Сърнена гора и Горнотракийска низина; зимата е мека; вътрешногодишният ход на валежите е с два максимума – юли и ноември и два минимума – август и февруари, снежната покривка в равнинните райони е неустойчива; в Горнотракийската низина климатът е умерено горещ, засушлив до много засушлив. Топъл и слабо засушлив климат е характерен за Източна Стара планина и за ридовете на Източния Предбалкан; през зимата в Източна България най-чести са северозападните и северните ветрове; преобладават ветровете с ниски и средни скорости; относителния дял на тихо време е около 30%;

- **ТП „ДГС Сливен“** - принадлежи към климатичен район на Източна средна България, предпланините на Стара планина и Задбалкански нископланински климатичен район; в по-високите части от планината (1000 m н.в) се формира типичен планински климат; в зависимост от надморската височина и експозицията на склоновете средногодишната температура се изменя в широки граници от минус 13°C до 4°C. температурната амплитуда също показва зависимост с надморската височина, като намалява от 23°C в подножието до 17°C в най-високите райони; зимата е сравнително мека; лятото, по високите части е умерено горещо, в по-ниските части – сухо и много горещо; максимумът на валежите е през май – юни, минимумът през февруари – март; снежна покривка е 89 дни за ниските части и 120 за високите части на горското стопанство; ветровете са северозападни, западни, северни и североизточни, с преобладание на западните; характерен за района е вятърът „бора“, известен като „Сливенски“; в подножието на планинските склонове и по речните долини през лятото се създава местният планинско-долинен вятър - “вечерник”; в южното подножие на Стара планина, което попада под валежна сянка, количеството на валежите е около 550 mm, до около 1000 mm във високите части; в най-източните части на планината, поради малката надморска височина и влиянието на Черно море се наблюдава нарастване на зимните и пролетните валежи и намаляване на летните.

- **ТП „ДГС Стара река“** - попада в умерено-континенталната подобласт, Предбалкански климатичен район; зимата е твърде студена; пролетта е хладна и настъпва в по-ниските части в края на март, а в по-високите – в началото на април; лятото не е горещо. средната годишна сума на валежите е по-висока от средната за страната – 680-850 mm в зависимост от надморската височина; снежната покривка е значително устойчива със средна продължителност на трайно задържане от 50-60 дни до 80-100 дни в зависимост от надморската височина; средната годишна влажност на въздуха е висока; ветровете са разнообразни с преобладаване на тези от северозапад; те т видимо влияние върху развитието на горско-дървесната растителност; ветроломи и ветровали са единично явление; силните ветрове са рядко явление, а много силните са изключение; вегетационният период за дървесната растителност в стопанството е 6,5 месеца,

като за по-високите места е с 25-30 дни по-кратък; лятното и есенно засушаване не се отразява особено неблагоприятно върху растежа на насажденията и културите;

- **ТП „ДГС Твърдица“** - намира се в умерено-континенталната климатична област с две подобласти – планински и на Задбалкански нископланински и Източните задбалкански полета; средната годишна температура на въздуха е в границите от 5,4-11,5°C.; годишната сума на валежите е от 650 l/m² за ниските части до 960 l/m² за високите; най-големи са валежите в края на пролетта и началото на лятото, а най-малки през зимата; продължителността на вегетационния период е от 3,5 месеца за високите части и 6,5 месеца за ниските части на стопанството.

- **ТП „ДГС Тича“** - намира се в Прибалкански климатичен район – Източна България; средната годишна температура е от 7°C до 10°C, а средната годишна амплитуда - от 19,5°C до 21°C; зимата е сравнително студена; годишната сума на валежите е от 680 mm за ниските части до 890 mm за високите със сравнително равномерно годишно разпределение, като в последните години се наблюдават все по-дълги засушливи периоди, особено през лятото и есента; средният брой на дните със снежна покривка е 80 дни; преобладаващи са северозападни и западни ветрове, които са най-активни през зимата.

В ОПРГТ е направен анализ на влиянието на климатичните промени върху горско-дървесната растителност с цел да се предложат някои адаптационни мерки за смекчаване уязвимостта на горските екосистеми към изменението на климата. За целите на горскостопанското производство у нас е предложено ползването на индекса на сухотата по де Мартон за дефиниране зоните на уязвимост, в зависимост от климатичните сценарии за температурата на въздуха и валежите през 2020, 2050 и 2080 г, разпределени в 5 зони, както следва:

- Зона А - характеризира се с траен дефицит във влагоосигуряването, водещ до разпад на горските екосистеми: тази зона липсва в област Сливен;

- Зона Б - зоната е с трайни смущения във влагоосигуряването: съвременен климат в тази зона включва значителни територии с надморска височина от 0 до 200 m надм. в., през 2020 г. зона Б покрива почти цялата Дунавска равнина, западната част на Добруджа, Южното Черноморие и други земи под 300 m н.в., през 2050 г. зона Б достига 600 m надм. в. и ще обхване Дунавската равнина и Добруджа.

- Зона В - обхваща големи територии в диапазона от 200 до 800 m надм. в. в южната половина на Дунавската равнина, предпланините на Стара планина, Средна гора, високите полета на Западна България, долините на Струма и Места, Източни Родопи и Странджа; смущения във влагоосигуряването има само през отделни години. тенденцията е за покачване на долната граница на зоната;

- Зона Г - тази зона е с най-добро влагоосигуряване; обхваща значителна част в планините от 800 до 2000 m надм. в. в Стара планина, Средна гора, Рило-Родопския масив и западните планини; тенденцията е покачване на горната граница;

- Зона Д - това е зоната на преовлажняване, което е неблагоприятно за горските екосистеми; обхваща най-високите части на планините с надморска височина над 2000 m.

Обобщено, основните изводи, произтичащи от направения анализ показват следното:

- с намаляване на надморската височина и в посока север-юг намалява количеството на годишните валежи и нараства температурата на приземния въздух;
- закономерните изменения на климата във вертикална посока водят до закономерни изменения във видовия състав, производителността на насажденията и типовете месторастения и очертават горскорастителните пояси и подпояси
- по песимистичен сценарий, зоните на уязвимост в зависимост от климатичните промени се очаква да се изместят нагоре, като преобладаваща ще стане зона В-епизодични смущения във влагоосигуряването, за която са характерни дъбови гори;
- в област Сливен преобладава с 49% зона Г – зона с добро влагоосигуряване, в която преобладаващи са месторастенията на бук и дъб;
- промяната на климата ще предизвика експанзия на дъба в буковите гори и отстъпление на бука, при което делът на зона А, която е с тенденция за остепняване се очаква да се увеличи от 7% на 33%; този процес може да бъде избегнат чрез лесовъдски мерки - семенно възобновяване на издънковите гори и мерки за доброто им вкореняване.
- климатичните промени през 21-ви век ще доведат до ясно изразено влошаване във влагоосигуряването на българските гори, особено на по-малка надморска височина, което ще се отрази върху продуктивността и устойчивостта на горските екосистеми и водосбори.

4.2.2 Качество на атмосферния въздух

Под „качество на атмосферния въздух“ се разбира състоянието на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и съотношението на естествените й съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход. Качеството на атмосферния въздух /КАВ/ се оценява чрез анализ на получените от пунктовете за мониторинг данни, сравнени с пределно допустимите норми.

Като правило, основните източници за замърсяване на въздуха са:

→ **производствени дейности** – предимство на производствената структура в областта е липсата на предприятия на тежката индустрия, които са като правило са най-мощните източници на отпадъчни газове и предизвикват най-сериозно замърсяване на атмосферния въздух в районите, където са ситуирани; разнообразната отраслова структура на област Сливен - добивна, преработваща, селско, горско и рибовъдно стопанство и туризъм, дърводобив и дървопреработване, хотелиерство и ресторантьорство; производство на хранителни продукти и напитки, на текстил и облекла, обработка на кожи и производство на кожени изделия, производства на хартия и картонени изделия, производство на лекарствени средства и продукти; производство на ел-енергия, шивашка промишленост, зърнопроизводство, овощарство, лозарство, зеленчукопроизводство, производство на комбинирани фуражи, преработка и други, не предполагат значимо неблагоприятно въздействие върху качествата на атмосферния въздух в обхвата на горските територии в областта; по правило, от производствените обекти се емитират различни по обем и състав отпадъчни газове като резултат от горивни процеси в пещи и котли. Специфични са емисиите от прах. Те са характерни за някои от посочените по-горе производства. Летливи органични съединения (ЛОС), като пари на различни разтворители, се емитират във въздуха от бензиностанции;

→ **топлоснабдяване** – отоплението на различните обекти в областта се извършва от различни източници – на твърдо, течено или газово гориво, слънчеви колектори, комбиниран тип локални отоплителни системи; счита се, че един от основните източници на атмосферно замърсяване са твърдите и течни горива за битово отопление;

→ **трафик на МПС** – автомобилният транспорт е със значителен дял в замърсяване на атмосферния въздух на областта, която се обслужва от около 580 км пътна мрежа, почти изцяло асфалтирана; най-натоварената част от областната пътна мрежа са участъците от АМ „Тракия“ и път I-7, носители на значително транспортно натоварване, респ. на вероятно наднормено замърсяване на въздуха от транспортни средства;

Наблюдението и контролът върху състоянието на атмосферния въздух на територията на област Сливен се извършва от РИОСВ Стара Загора. Данните за качеството на атмосферния въздух, базирано на данните от АИС Сливен - градски фонов пункт, разположен в застроената част на град Сливен, с влияние на емисии от транспорт, битов сектор и производствени дейности, съпоставено с актуалното състояние на основните характеристики на областта дават основание за следните обобщения относно качествата на атмосферния въздух в антропогенно натоварените територии на областта показват следното:

✓ основните източници на замърсяване на атмосферния въздух са автомобилният транспорт, изгарянето на твърди горива (дърва и въглища) в битовия сектор, промишлените инсталации, както и дейности с неорганизирано изпускане на вредни вещества от кариери за добив на инертни материали, трошачно-сортировъчни инсталации, зърнобази, строителни и ремонтни площадки, неблагоустроените територии в населените места;

✓ постигнато е съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрона (ФПЧ₁₀) с допустимия брой превишения в годишен аспект във всички общини на територията на РИОСВ – Стара Загора;

✓ предвид характера на наличните производства и на релефните и климатични условия в областта, не се очаква трайно нарушаване качествата на въздуха от ФПЧ₁₀ с изключение на активно натоварените транспортни артерии;

✓ епизодичното присъствие на азотен диоксид и азотни оксиди е в резултат от всички горивни процеси в т.ч. и от производствени обекти и от битови източници; не са налични основания за постоянно наднормено присъствие на азотен диоксид във въздуха на областта;

✓ веществата, допринасящи за образуването на озон /т.н. прекурсори/ в приземния слой въздух, освен част от азотните оксиди са и определени летливи съединения – етан, ацетилен, п-бутан, i-бутан, бензен и др.; основните дейности, при които се отделят прекурсорите на озона са дейностите, свързани с употребата на определени бои, лакове и други подобни продукти, нанасяне на покрития, дистрибуция на петролни продукти, изпарения при пълнене на автомобилни резервоари с бензини и др.; Летливите органични съединения (ЛОС), явяващи се прекурсори на озона, препоръчителни за измерване в атмосферния въздух, са посочени в табл.22 от приложение №14 към чл.26 на Наредба №12 от 15 юли 2010г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (обн., ДВ, бр.58/2010г.) .

✓ всички бензиностанции, попадащи в териториалния обхват на РИОСВ Стара Загора са приведени в съответствие с изискванията (чл.14а, ал.3) на Наредба № 16/1999 г. за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини - всички съществуващи бензиностанции трябва да са оборудвани със система, съответстваща на Етап II на улавянето на бензиновите пари (УБП).

✓ по-голямата част от общините в региона имат добър статус по КАВ и показват тенденция на устойчиво подобряване на атмосферния въздух.

Обобщено, качеството на атмосферния въздух в областта и в частност в границите на населените места, епизодично се нарушава единствено по показател ФПЧ₁₀. Основни фактори за превишенията са ползването на твърди горива за отопление, автомобилният транспорт и недоброто техническо състояние на пътната настилка и прилежаща инфраструктура. В извън-урбанизираната среда качествата на атмосферния въздух са с напълно съхранени естествени характеристики.

4.3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

В обхвата на област Сливен пространствено се разпознават три района на басейново управление на водите – Дунавски, Източноромански и Черноморски.

4.3.1 Дунавски район за басейново управление на водите

Дунавски район за басейново управление е част от международния речен басейн на река Дунав. Основните поречия в Дунавски район са 11 броя, от които през територията на област Сливен преминава поречието на р. Янтра с притоци **Стара река (Лефеджи, Лефеджа) и Голяма река (Биюкдере).**

В Дунавски район за басейново управление /ДРБУ/ са идентифицирани две категории повърхностни води- реки и езера, като от всяка категория са идентифицирани изкуствени и силно-модифицирани водни тела. Границите на повърхностните водни тела са актуализирани във втория ПУРБ 2016-2021г. Броят на повърхностните водни тела в ДРБУ са общо 256 бр. (249 водни тела категория „река“ и 7 категория „езеро“). На разглежданата територия повърхностните водни тела са:

 в.т. с код BG1YN600R022-тип R2-река-естествено- име-Лефеджа от извор до Зайчари-22,432км-341,599кв.км, ЕС-добро, ХС-неизвестно.

Риск оценка: по БЕК-не в риск, по ЕС-не в риск, по ХС-в риск. **ЕЦ2027-**Запазване на добро екологично и постигане на добро химично състояние Запазване на добро екологично и химично състояние. **ЕЦ след 2027-** Запазване на добро екологично и химично състояние и постигане на целта.

 в.т. с код BG1YN600R1034-тип R4-река-естествено-име-р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р. Джулюница при Джулюница, вкл. приток р. Карадере-57,974км-479,153кв.км. ЕС-добро, ХС-неизвестно

Риск оценка: по БЕК-в риск, по ЕС-в риск, по ХС-вероятно в риск. **ЕЦ2027-**Запазване на добър екологичен потенциал и добро химично състояние. **ЦЕЛ след 2027-** Запазване на добро екологично и добро химично състояние.

 в.т. с код BG1YN600L1024-езерен тип-L12-река-СМВТ-име-яз. Ястребино на р. Биюкдере-225,597кв.км.-цел на водоползването-напояване и питейно-битово водоснабдяване- ЕП- умерен /фитопланктон и общ азот/, ХС-добро

Водното тяло е определено като зона за защита на питейни води-код на зоната BG1DSWYN1024

Риск оценка: по БЕК- в риск, по ЕП- в риск, по ХС-вероятно в риск. **ЕЦ2027-**Запазване на добър екологичен потенциал и добро химично състояние. **ЕЦ след 2027-** Запазване на добър екологичен потенциал и добро химично състояние

В ПУРБ 2022-2027 се съдържа актуализирана информация за характеристиките на районите за басейново управление. Водните тела на разглежданата територия съгласно актуализирания трети ПУРБ2022-2027:

 в.т. с код BG1YN600R022-тип R2-река-естествено- име-Лефеджа от извор до Зайчари- 22,432км-341,599кв.км-ЕС-добро, ХС-непостигащо добро.

Риск оценка: по БЕК-не в риск, по ЕС-не в риск, по ХС-в риск. **ЕЦ към 2027-** Предотвратяване влошаването и запазване на добър екологичен потенциал. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние по останалите показатели. **ЕЦ след 2027-** Предотвратяване на влошаването и запазване на добър екологичен потенциал. Предотвратяване на влошаването химичното състояние по останалите показатели.

 в.т. с код BG1YN600R1034-тип R4-река-естествено-име-р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р. Джулюница при Джулюница, включително приток р. Карадере- 57,974км- 479,153кв.км. ЕС-лошо, ХС-добро

Риск оценка: по БЕК-в риск, по ЕС-в риск, по ХС-не в риск. **ЕЦ към 2027-** Предотвратяване влошаването и запазване на добро екологично състояние. Предотвратяване влошаването и запазване на добро химично състояние. **ЕЦ след 2027-** Предотвратяване влошаване на екологичното състояние по останалите елементи за качество. Предотвратяване на влошаването и запазване на добро химично състояние

 в.т. с код BG1YN600L1024-езерен тип-L12-река-СМВТ-име-яз.Ястребино на р. Биюкдере-225,597кв.км.-цел на водоползването-напояване и питейно-битово водоснабдяване- ЕП- умерен, ХС-добро

Риск оценка: по БЕК- вероятно в риск, по ЕО-вероятно в риск, по ХС-в риск. **ЕЦ към 2027г.** Предотвратяване на влошаването и запазване на добро екологично състояние. Предотвратяване на влошаването и запазване на добро химично състояние. **ЕЦ след 2027г.** Предотвратяване на влошаването и запазване на добър екологичен потенциал и добро химично състояние
В ПУРБ 2022-2027 са планирани мерки за определяне на СОЗ и за въвеждане на по-строги ИЕО на титулярите на разрешителни за заустване.

Повърхностните водни тела, които попадат в защитени зони по Директивата за опазване на природните местообитания и Директивата за опазване на дивите птици са:

- **33 Котленска планина BG0000117** - частично в.т. с код BG1YN600R022 и в.т. с код BG1YN600R1034;

- **33 Стара река BG0000279** – част от в.т. с код BG1YN600R1034

- **33 Твърдишка планина BG0000211**-част от в.т. с код BG1YN600R022 и част от в.т. с код BG1YN600R1034

Освен горните зони за защита, в област Сливен се намират и 33 „Луда Камчия“ с код BO0000139, 33 „Съдиево“ с код BG0000206, 33 „Река Блатница“ с код BG0000441, 33 „Свети Илийски възвишения“ с код BG0000401, 33 „Керменски възвишения“ с код BO0000418, 33 „Река Овчарица“ с код BO0000427, определени съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ, включена в Раздел 3. точка 3. 5. 1. на ПУРБ на ИБР и 33 „Язовир Овчарица“ с код BO0002023 определена съгласно чл. 119а, ал. 1 т. 5 от ЗВ, включени в Раздел 3. точка 3. 5. 2. на ПУРБ на ИБР.

Програма от мерки /ПоМ/

Актуализираната Програма от мерки (ПоМ) е най-съществения елемент от ПУРБ 2022-2027. Програмата е базирана на Националния каталог от мерки, използван и за ПУРБ 2016 и е допълнена с ново формулирани мерки, с които е надграден и каталога.

ПоМ за ДРБУ включва основни и допълващи мерки, съгл. чл. 156м от ЗВ, най-близко до ОПРГТ от които са мерките за естествено задържане на води и зелени инфраструктури, така наречените „зелени мерки“:

Подобряване на естественото задържане на водата чрез:

- Изграждане на съоръжения за естествено задържане на водата (заливни равнини и др.)
- Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливни тераси на реките; (Мякмата е включена и в ПоМ на ПУРН);
- Създаване на зелена инфраструктура, на зони за отдих и други услуги на хората чрез естествено или изкуствено водозадържане;
- Създаване и възстановяване на влажни зони;
- Възстановяване на меандри и ръкави.

В ПоМ за всички повърхностни водни обекти на територията на Дунавския район има предвидени мерки за подобряване състоянието на водите, които имат значение за устойчивото управление на горските територии и водните обекти.

Риск от наводнения

Основните източници на наводнения, които са идентифицирани в Дунавски РБУ са речни наводнения, дъждовни наводнения (в градските райони), дъждовни поройни наводнения, инфраструктурни наводнения. За поречието на река Янтра, от което са част и водните тела от

територията на област Сливен в ПОРН са определени 9броя РЗПРН /район със значителен потенциален риск от наводнения/.

За територията на водосбора на трите водни тела част, от които са разположени на терена на област Сливен няма определен РЗПРН.

4.3.2 Източнобеломорски район за басейново управление

Източнобеломорски район заема централните части на Южна България и обхваща водосборите на реките Марица, Тунджа, които преминават през област Сливен. Водосборният басейн на река Тунджа като най-голям приток на р. Марица е част от източнобеломорски район на басейново управление на водите в РБългария.

Съгласно ПУРБ 2016-2021 и Проекта на третия актуализиран ПУРБ 2022-2027 на ИБ РБУ водните тела в област Сливен са общо 16, чиито характеристики са обединени в табличен вид и показани в приложенията.

В БДИБР от значение за определяне на силномодифицирани и изкуствени водни тела са:

-**в.т.с код BG3MA200R029**- Река Блатница и притоци до вливането в река Сазлийка. **ЕЦ 2027** - постигане на добро състояние по Макрозообентос, електропроводимост, БПК, NH₄, NO₂, NO₃, Нобщ, PO₄;

- **в.т. с код BG3TU570R067**- Река Тунджа от вливане на река Асеновска до вливане на р. Мочурица. **ЕЦ 2021**- постигане на добро състояние по Макрозообентос, БПК;

-**в.т. с код BG3TU600R069**-Река Мочурица от извори до с. Мокрен. **ЕЦ2015**- опазване на доброто състояние и предотвратяване влошаването;

-**в.т.с код BG3TU700R026**- Река Овчарица от с. Сотирия до вливане в р. Тунджа. **ЕЦ2027**- постигане на добро състояние по Макрозообентос, NO₃, Нобщ;

-**в.т.с код BG3TU700R025** - Ляв приток на р. Тунджа минаващ през с. Блатец. **ЕЦ2021**- постигане на добро състояние по Макрозообентос;

-**в.т. с код BG3TU700R027** - Река Овчарица от извори до с.Сотирия. **ЕЦ2015**- опазване на доброто състояние и предотвратяване влошаването.

-**в.т. с код BG3TU700R029** - Река Асеновска след яз. Асеновец до гр.Сливен. **ЕЦ-2021**- постигане на добро състояние по Макрозообентос, Фитобентос, PO₄, Робщ

-**в.т. с код BG3TU700R031** - Река Асеновска преди яз. Асеновец. **ЕЦ2015**- опазване на доброто състояние и предотвратяване влошаването.

- **в.т. с код BG3TU700R032** - Река Тунджа от яз. Жребчево до вливане на р. Асеновска. **ЕЦ2021**- постигане на добро състояние по Макрозообентос, PO₄, Робщ

-**в.т.с код BG3TU700R033** - Река Беленска от вливане на Боровдолска до устие, р.Боровдолска, р.Блягорница. **ЕЦ2027** опазване на доброто състояние и предотвратяване влошаването;

-**в.т. с код BG3TU700R034** - Река Домуз дере - ПБВ, приток на р. Блягорница. **ЕЦ2015**- опазване на доброто състояние и предотвратяване влошаването

-**в.т. с код BG3TU700R035**- Река Беленска от извори до вливане на Боровдолска река и Голямата река; **ЕЦ2015**- опазване на доброто състояние и предотвратяване влошаването

-**в.т. с код BG3TU700R037**- Река Твърдишка д. т-е от гр.Твърдица до вливането в яз. Жребчево; **ЕЦ2027**- постигане на добро състояние по NO₃, NO₂, PO₄, Робщ;

-**в.т. с код BG3TU700R038**- Река Твърдишка горно течение преди гр. Твърдица – ПБВ. **ЕЦ2015**- опазване на доброто състояние и предотвратяване влошаването.

-**в.т. с код BG3TU800R064**- Река Радова от вливане на р. Лазова до устие. **ЕЦ2021**- постигане на добро състояние по Макрозообентос, БПК, NO₃, NO₂, NO₂, NO₂, PO₄, Робщ

- **в.т. с код BG3TU800R065**- Река Мараш; **ЕЦ2027**- постигане на добро състояние по Макрозообентос, O₂, БПК, NH₄, PO₄

Водни тела категория „язовири“ - в.т. с код BG3TU700L036- яз. Жребчево- Хидроенергетика Селско стопанство – напояване Аквакултури- L11- Големи дълбоки язовири-умерено-**СМВТ**;

Зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване са териториите, определени за водочерпене за човешка консумация по член 7 на РДВ са всички водни тела, които се използват за ПБВ и имат средно денонощен дебит над 10 куб. м или служат за водоснабдяване на повече от 50 човека; водните тела, които се предвижда да бъдат използвани за питейно-битово водоснабдяване:

-код на зоната BG3DSWTU700R034- р. Домуз дере - ПБВ, приток на р. Блягорница на в.т. с код BG3TU700R034

-код на зоната BG3DSWTU700L030-яз. **Асеновец** – ПБВ-код на в.т.BG3TU700L030 ;

-код на зоната BG3DSWTU700R034- р. Домуз дере - ПБВ, приток на р. Блягорница – код на в.т.BG3TU700R034

-код на зоната BG3DSWTU700R038-Твърдишка горно течение преди гр. Твърдица –код на в.т. BG3TU700R038.

Чувствителните зони съгласно Директива 91/271/ЕИО . В Източнобеломорски район са определени 6 зони за защита на водите - чувствителни зони. Във водосбор на чувствителна зона попада целият басейн на р. Марица и р. Тунджа и басейна на р. Арда от извори до вливане на р. Крумовица - 33 BGSARI12-начало-р. Тунджа, след вливането на р. Мочурица-край на зоната- р. Тунджа до границата Река Тунджа.

Защитените територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен факт са:

– 33 BG0000567- Гора Блатец-код на в.т. BG3TU700R025;

– 33 BG0000554- Гора Желю Войвода-код на в.т. BG3TU700R025;

– 33 BG0000553- Гора Тополчане –код на в.т. BG3TU700R026;

– 33 BG0000420 Гребен-в.т. с код BG3TU700R027, в. т. с код BG3TU700R026, в. т. с код BG3TU700R025, в.т. с код BG3TU800R065;

– 33 BG0000612-Река Блягорница- в. т. с код BG3TU700R037, в.т. с код BG3TU700L036, в.т. с код BG3TU700R033;

– 33 BG0000196 -Река Мочурица- код на в. т. BG3TU570R067, в. т. с код BG3TU800R065;

– 33 BG0000192- Река Тунджа-1-водни тела с кодове: BG3TU700R028, BG3TU700R032, BG3TU700R026, BG3TU700L036, BG3TU700R033, BG3TU700R025, BG3TU570R067;

- 33 BG0000164- Сините камъни-водни тела с кодове: BG3TU700R029, BG3TU700L030, BG3TU700R027, BG3TU700R026, BG3TU700R025, BG3TU800R065;
- 33 BG0000205- Стралджа- в.т. с код BG3TU800R065;
- 33 BG0000211-Твърдишка планина-водни тела с код: BG3TU700R038, BG3TU700R037, BG3TU700R035, BG3TU700R033, BG3TU700R034;

Зоните за защита на водите от „Натура 2000” съгласно Директива 79/409/ЕИО за опазване на дивите птици, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване са:

- 33 BG0002094- BG094- Адата–Тунджа-код на водните тела: BG3TU700R028, BG3TU700R032, BG3TU700R026, BG3TU700R025, BG3TU570R067;
- 33 BG0002059- BG059- Каменски баир-водни тела с код: BG3TU700R026, BG3TU570R067; код на зоната BG0002028 BG028- Комплекс Стралджа-водни тела с код: BG3TU600L023, BG3TU800R065;
- 33BG0002029- BG029- Котленска планина- в.т. с код BG3TU700R035;
- 33 BG0002058- BG058- Сините камъни Гребенец- водни тела с код: BG3TU700R029, BG3TU700L030, BG3TU700R027, BG3TU700R026, BG3TU700R025, BG3TU800R065;
- 33 BG0002052-BG052- Язовир Жребчево-водни тела с код: BG3TU700R037, BG3TU700R032,

Зоните за защита на водите, които са защитени територии, определени по Закона за защитените територии са:

- ЗМ НАХОДИЩЕ НА БЛАТНО КОКИЧЕ - ДЕБЕЛАТА КОРИЯ- Опазване на естествено находище на блатно кокиче. В-т- с код BG3TU700R025;
- ПЗ ОСТРОВА НА ТУНДЖА- Опазване на група тополови дървета - 20 бр. В.т. с код BG3TU700R032;

В обхвата на територията на Област Сливен попадат зони за защита на водите „р. Голямата река (Твърдишка)“ с код BG3FSWTU700R035, „Р. Тунджа“ с код BG3FSWTU700R032, „Р. Тунджа“ с код BG3FSWTU570R067, определени съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 4 от ЗВ, включени в Раздел 3, точка 3. 4. на ПУРБ на ИБР.

В ПоМ на ПУРБ 2022-2027 г. за района са планирани мерки за естествено задържане на води и зелени инфраструктури, така наречените „зелени мерки”: Подобряване на естественото задържане на водата чрез:

- Изграждане на съоръжения за естествено задържане на водата (заливни равнини и др.)
- Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливни тераси на реките;
- Създаване на зелена инфраструктура, на зони за отдих и други услуги на хората чрез естествено или изкуствено водозадържане;
- Създаване и възстановяване на влажни зони;
- Възстановяване на меандри и ръкави.

В Проекта на ПУРБ2022-2027 са предвидени **основни и допълнителни мерки за 10 водни тела**, които могат да имат отношение към горските територии в област Сливен.

Риск от наводнения

За разглежданата територия в ПУРН е определен един район със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) - **BG3_APSFR_TU_02 р. Тунджа** - от с. Самуилово до с. Тенево, речни, преливане на яз. Жребчево (2 сценария), разрушаване на стената на яз. Двата чучура (2 сценария - от ЮИ и СИ). Дължината на РЗПРН 68.93 км в област Сливен, община Сливен, област Ямбол, общини Тунджа и Ямбол.

4.3.3 Черноморски район за басейново управление на водите

В ОПРГТ-Сливен няма информация за екологичното и химично състояние на повърхностните води от Черноморския басейн за управление на водите.

Водосборните области на реките, вливащи се в Черно море (от север на юг), в т.ч. и прилежащи езера, са обособени в речни басейни в Черноморския район, като за област Сливен представително е поречието на р. Камчия с притоци. В Черноморски район за басейново управление са идентифицирани 4 категории повърхностни води – “реки”, “езера”, “преходни води” и “крайбрежни води”.

Повърхностните водни тела „река“ на територията на областта са общо 14, показани в табличен вид в приложенията.

В ПУРБ2016-2021- 1 водно тяло е било в „отлично“ ЕС, 2 - в „умерено“ и останалите в „добро“, 11 са в „не в риск“, 5 - в „риск“, 1- „вероятно в риск“.

В ПУРБ 2022-2027-6 водни тела са в „умерено“ и останалите в „добро“, 7 са „не в риск“, 6 - „в риск“ и 2 - „вероятно в риск“.

Екологичните цели на определените водни тела са както следва:

- в.т. с код BG2KA400R1040- р. Садовска до с. Садово; ЕЦ до 2027г. - Поддържане на добро екологично и химично състояние.
- в.т. с код BG2KA400R1041- р. Медвенска до преди с. Медвен; ЕЦ до 2027г.- 1. Поддържане на добро екологично и химично състояние.
- в.т. с код BG2KA400R1042- р. Котленска до вливане на р. Нейковска, ЕЦ до 2027- постигане на добро състояние по общ азот и общ фосфор и БЕК/ФХЕК/СЗ. . Поддържане на добро състояние по ПВ, за които не са установени превишения. ЕЦ след 2027- поддържане на добро екологично и химично състояние.
- в.т. с код BG2KA400R1043- р. Луда Камчия - от извор до след с. Ичера; ЕЦ до 2027г.- поддържане на добро екологично и химично състояние.
- в.т. с код BG2KA400R1140- р. Садовска от с. Садово до вливане в р. Луда Камчия; ЕЦ до 2027г.-поддържане на добро екологично и химично състояние.

- в.т. с код BG2KA400R1141- р. Медвенска от с. Медвен до вливане в р. Луда Камчия; ЕЦ до 2027г.-поддържане на добро екологично и химично състояние.
 - в.т. с код BG2KA400R1142- I участък: р. Котленска - от вливане на р. Нейковска до вливане в р. Луда Камчия; II участък: р. Нейковска - от извор до вливане в р. Котленска; ЕЦ до 2027- поддържане на добро екологично състояние, намаляване концентрацията на ДЕНР и трибутилкалаени съединения, поддържане на добро състояние по ПВ, за които не са установени превишения. ЕЦ след 2027- 1. постигане на добро химично състояние
 - в.т. с код BG2KA400R1143- р. Луда Камчия - от след с. Ичера до преди с. Дъбовица; ЕЦ до 2027г.-поддържане на добро екологично и химично състояние.
 - в.т. с код BG2KA400R1243- р. Луда Камчия - от преди с. Дъбовица до язовир Камчия; ЕЦ след 2027- ЕЦ след 2027- поддържане на добро екологично и химично състояние.
 - в.т. с код BG2KA900R038- р. Черна от извор до вливане в р. Камчия; ЕЦ след 2027- поддържане на добро екологично състояние.
 - в.т. с код BG2KA900R1037- р. Голяма Камчия - от извор до след с. Тича; ЕЦ след 2027- поддържане на добро екологично състояние.
 - в.т. с код BG2KA900R1039- р. Герила от преди гр. Върбица до вливане в яз. Тича; ЕЦ след 2027- поддържане на добро екологично състояние.
 - в.т. с код BG2KA900R1137- р. Камчия - след с. Тича до яз. Тича; ЕЦ след 2027- поддържане на добро екологично състояние.
 - в.т. с код BG2KA900R1139- р. Герила от извор до преди гр. Върбица; ЕЦ до 2027- поддържане на добро екологично и химично състояние.
2. Поддържане на добро химично състояние.

В ПУРБ са определени **зони с риск от засушаване**, което е от съществено значение за с на горите в областта:

- със значим риск - в.т. кодBG2KA900R1039 и в.т. кодBG2KA900R1139;
- с умерен риск - в.т.с кодBG2KA400R1143, в.т. с кодBG2KA400R1243, в.т. с кодBG2KA400R1142, в.т. с кодBG2KA400R1143, в.т. с кодBG2KA400R1043 и в.т. с кодBG2KA400R1042.

Като зони с умерен **риск от недостиг на вода** са определени водните тела с код BG2KA900R1139, BG2KA900R1137, BG2KA900R1039, BG2KA400R1243, BG2KA400R1143, BG2KA400R1043 и BG2KA400R1142.

Зоните за защита на водите (ЗЗВ) са:

- ✓ *Зони за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване са териториите, определени за водочерпене за човешка консумация по чл.119а, ал.1,т.1 от ЗВ:*

Име на зоната - река Луда Камчия - 2 км преди село Ичера (РВ) ;

Код на зоната за защита на водите -2DSWR1043-код на в.т. BG2KA400R1043

- ✓ *Чувствителни зони съгласно Директива 91/271/ЕИО .*

Всички водни обекти във водосбора на Черно море на територията на Р. България
Водосборен басейн на р. Камчия-код на зоната BGCSARI05- 5371 кв.км.

- ✓ *Защитени територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор чл.119а, ал.1,т.5 от ЗВ:*
 - зона с код BG0000117-Котленска планина;
 - зона с код BG0000136-Река Горна Луда Камчия;
 - зона с код BG0000139-Луда Камчия.
- ✓ *Зони за защита на водите от „Натура 2000”*
 - код на зоната- BG0002029-Котленска планина;
 - код на зоната - BG0002058-Сините камъни-Гребенец;
- ✓ *Зони за защита на водите от „Натура 2000” – местообитания*
 - код на зоната-BG0000164- Сините камъни;
 - код на зоната- BG0000136-Река Горна Луда Камчия;
 - код на зоната- BG0000139- Луда Камчия;
 - код на зоната- BG0000117-Котленска планина
- ✓ *Зони за защита на водите, които са защитени територии, определени по Закона за защитените територии*

Горските територии на област Сливен в ЧРБ попадат в различни ЗМ-защитени местности и ПЗ-природни забележителности съгласно Закона за защитените територии.

Риск от наводнения

Териториалния обхват на Областен план за развитие на горските територии на територията на област Сливен попада в райони със значителен потенциален риск от наводнения /РЗПРН/, съгласно ПУРН 2022-2027г. с код BG2_APSFR_KA_10 и наименование „Котленска р. - гр. Котел“ и с код BG2_APSFR_KA_11 и наименование „р. Луда Камчия - с. Градец; р. Нейковска - с. Катунище“. Част от отделите и подотделите се заливат при моделираните сценарии с период на повторемост – 20, 100 и 1000 години.

4.4 ЗЕМИ И ПОЧВИ

Съгласно Заданието за обхват и съдържание на екологичната оценка, в този раздел от ЕО земите се анализират в качеството им на приемник на съществуващо функционално ползване, /съществуващо земеползване/ и като ресурс, приемник на предвижданията на плана.

Почвената покривка е анализирана по видове почви с техните агроекологични качества. На анализ е поставено както почвеното разнообразие, така и евентуалното наличие на нарушени, замърсени и/или увредени земи.

4.4.1. Земи

В Таблица № 17 на ОПРГТ е представено Разпределението на горските територии по вид на земите и вид на горите в област Сливен. Основните характеристики на този компонент от околната среда са както следва:

- земите, заети от залесени горски територии са общо 144878 ha, което представлява 92,6% от общата горска площ в област Сливен (156495 ha); преобладаващо участие имат широколистните високостъблени гори с 56993 ha /36,4%/ следвани от издънковите гори за превръщане - 45515 ha / 29,1%/, иглолистните гори - 22571 ha /14,4%/ и нискостъблените гори (19799 ha /12,7%/ от общата горска територия;

- по отношение вида на земите в залесената площ, преобладаващо участие имат горите с пълнота 0,4-1,0 с 142727 ha (91,2% от общата горска територия), от които по вид преобладават широколистните високостъблени гори с 56005 ha (35,8%), следвани от издънковите за превръщане с 45075 ha (28,8% /, иглолистните с 22420 ha (14,3%) и нискостъблени гори 19227 ha (12,3% от общата горска територия).

- второ място по вид на земите в залесената площ на областта заемат склопените култури с 22443 ha (14,3% от общата горска територия), които са основно иглолистни с 20646 ha (13,2%), следвани от широколистните високостъблени с 883 ha (0,6%) и нискостъблените с 799 ha (0,5%). Изредените култури и насаждения заемат 2151 ha, или 1,4% от общата горска площ;

- незалесената дървопроизводителна площ в горските територии включва пожарища 163 ha, голини 1000 ha и сечища 269 ha с обща площ 1432 ha или 0,9 % от общата горска площ. За тези земи след инвентаризация е необходимо да се планират и приложат дейности за защита на почвите при наклон на терените над 7°.

- недървопроизводителната горска площ (обработваеми земи, поляни, ливади, разсадници, пътища, просеки, скали, реки, сипеи и пр.) обхваща 10185 ha, което представлява 6,5% от общата горска площ на областта;

Следва да се отбележи, че горите с наклон на терена над 7° и с пълнота 0,5 и 0,6 са с намалени защитни противоерозионни функции и има риск за развитие на площна ерозия при покритие на терените с тревна растителност, укрепнал подраст или храсти по-малко от 60% от площта им (съгласно Методика от 2009 г.).

В земите, заети от изредените култури и насаждения с пълнота от 0,1 до 0,3 и наклон на терена над 7°, при тревно покритие по-малко от 70% от площта им е необходимо при следваща инвентаризация да се планират дейности за противоерозионни залесявания. Целта тук е подобряване на противоерозионната защита на почвите и повишаване водозадържащия капацитет на тези гори.

4.4.2. Почви

4.4.2.1 Почвена покривка

Разнообразните геоморфоложки, експозиционни, растителни, климатични и други почво-образуващи условия в област Сливен са обусловили формирането на разнообразна **почвена покривка**. Съгласно данните от проекта на ОПРГТ на област Сливен, най-голяма площ заемат

обикновените канелени горски почви – 60940 ha -41,7% от дървопроизводителната площ и кафяви наситени горски почви – 39323 ha (26,9%), следвани от кафяви горски ненаситени почви – 24672 ha (16,9%), обикновени сиви горски почви – 12477 ha (8,5%), рендзини обикновени – 3305 ha (2,3%) и тъмните и светли сиви горски почви, съответно – 3213 ha (2,2%) и 1791 ha (1,2%). Останалите видове почви участват с незначителен процент до 0,2% (алувиални почви – 280 ha (0,2%), смолници – 262 ha (0,2%) и антропогенни почви – 47 ha (0,0%)

- **обикновени канелени горски почви** - формирани са предимно под горска растителност, главно дъбови гори; разпространени са южно от Централното старопланинско било, при хълмисто- предпланински релеф и надморски височини до около 700м; имат пълен почвен профил, излужване на хумусно-акумулативния хоризонт, леко песъчливо-глинести до глинесто-песъчливи; слабо запасени до много богати по съдържание на хумус и азот в А-хоризонт; не особено благоприятен воден режим; тези почви са мотивирали формирането на различни типове месторастения - бедни, среднобогати и богати месторастения, а в зависимост от овлажняването – сухи, сухи до свежи, свежи до сухи, свежи и свежи до влажни; върху тези почви се срещат както семенни и издънкови насаждения от благун, зимен дъб, бук и габър, с относително добра производителност така и слабопродуктивни насаждения от келяв габър и мъждрян с издънков произход; създадените култури са най- вече от бял и черен бор;

- **кафяви горски наситени почви** - срещат се по северни и близки до тях изложения, главно в падините и по долните части на склоновете по източните, западните или смесените изложения; формирани са предимно под букови насаждения; отличават се с голяма обща мощност, добре изразен хумусно-акумулативен хоризонт и малка скелетност; те са богати или средно богати до богати, дълбоки и много дълбоки, глинесто-песъчливи до леко песъчливо-глинести, със силно до слабо кисела реакция, много добре запасени с хумус, достатъчно запаси от хранителни вещества и висок капацитет активна влага; притежават високи лесорастителни показатели, върху тях успешно растат високопродуктивни чисти и смесени насаждения от бук, явор и планински ясен; създадените върху тях култури; върху тези почви добре се развиват както естествените насаждения от бук, зимен дъб и смесени широколистни насаждения, така и създадените култури от бял бор и черен бор, смърч и дугласка ела.

- **кафяви горски ненаситени почви** – формирани са под нископродуктивни насаждения от бук, зимен дъб и габър; предимно сухи до свежи, плитки, с ниски и средни лесорастителни показатели, със скъсен хумусен хоризонт и наличие на много камъни.; срещат се заедно с другите кафяви почви, главно на южни склонове или на стръмни наклони на терена; част от тях са ерозирани в различна степен; хумусните вещества, фосфорните окиси и общият азот са малко; реакцията е слабо кисела; естествената широколистна растителност от бук, габър и други е с лош растеж и ниска продуктивност, а боровите култури се развиват по-добре.

- **сиви горски (обикновени) почви** - средно дълбоки до дълбоки, леко песъчливо-глинести до глинесто-песъчливи, кисела до слабо алкална реакция, добре запасени са с общ азот и неравномерно разпределение на фосфорните окиси; сивите горски почви са характерни за предимно средно богати месторастения; върху тях добре се развиват както естествени насаждения от благун, зимен дъб, цер и други горскодървесни видове, също и култури от черен бор, зелена дугласка, акация и др.

- **обикновени рендзини** – заемат по-големи или по-малки петна в северозападната и североизточната част на областта; тези почви са предимно плитки, твърде плитки и средно дълбоки, с ясно изразен хумусно-акумулативен хоризонт; голямото количество карбонати и липсата на влага определят нисък лесорастителен ефект и нелесопригодност; широколистните видове, които са се настанили върху тези почви – келяв габър и мъждрян и по-малко цер, показват слаба продуктивност; на места с по-добро овлажняване насажденията са смесени широколистни, с голямо видово разнообразие – в средните части на склоновете преобладава бук, габър, явор, шестил, полски клен, брекиня, а в горните части – цер, сребролистна липа, турска леска и мъждрян; производителността на тези насаждения е ниска.

- **тъмносиви горски почви** - формирани са на сенчести изложения и се отличават с голяма обща мощност, предимно дълбоки и много дълбоки, с добре изразен хумусно-акумулативен хоризонт, богати или средно богати до богати, тежко до средно песъчливо-глинести, със слабо кисела до слабо алкална реакция, много добре запасени с хумус, с достатъчно запаси от хранителни вещества и висок капацитет активна влага; притежават високи лесорастителни свойства, върху които успешно могат да растат високопродуктивни чисти и смесени насаждения от зимен дъб, благун и цер; много добра производителност дават и създадените върху тях култури от черен бор, зелена дугласка, орех, кестен и други.

- **светлосиви горски почви** - срещат се ограничено, заедно с другите сиви почви, но главно на южни склонове или на стръмни и много стръмни наклони на терена; те са общо взето маломощни, със скъсен хумусен хоризонт и наличие на много камъни; предимно сухи до свежи, плитки, с ниски и средни лесорастителни показатели; част от тях са ерозирани в различна степен; по механичен състав са средно глинести до леко песъчливо-глинести, с кисела до неутрална реакция; сравнително малко количество на общ азот и фосфорни окиси; върху светлосивите почви естествената растителност от зимен дъб, благун, габър и други видове е с лош растеж и малка продуктивност, докато боровите култури се развиват по-добре.

- **алувиални ненаситени почви** - образувани са по поречията на реките; заемат едва 0,2% от дървопроизводителната площ на областта; по дълбочина варират, нямат изразена хоризонтална структура; хумусно-акумулативния им хоризонт е с дълбочина до 20 см; по механичен състав са глинесто-песъчливи или песъчливо-глинести; имат неутрална или слабо алкална реакцията, нисък и средно висок запас на хумус, средно съдържание на азот; обуславят среднобогато месторастение; формирали са се дренирани тополови месторастения, създадени са тополови култури и са разпространени смесени естествени насаждения от бяла върба, обикновен орех и черна елша.

- **смолници** - срещат се в южните равнинни части на областта; характеризират се със средно мощен хумусно-акумулативен хоризонт; тежко песъчливо-глинести до глинести, добре запасени са с хранителни вещества, със слабо кисела до неутрална реакция; образуват богати месторастения, но поради неблагоприятния им воден режим и климатичните условия на район те са предимно сухи; лесорастителните свойства на тези почви са по-лоши в сравнение с канелените горски почви.

- **антропогенните почви** - разпространени са върху две горски месторастения - много сухо до сухо и сухо до свежо; формирани на техногенно нарушени терени от добивна и преработваща промишленост, заемат 10,9 ha или 0,01% от общата дървопроизводителна площ на областта; на

месторастенето се срещат единични и малки групи дървета и храсти, които следва да се запазят в бъдеще;

4.4.2.2. Нарушения на почвите²

Такива на територията на областта са:

– **ерозирани почви** – общата им площ в областта е 5226,7 ха или 3,57% от общата дървопроизводителна площ на горските територии; характеризират се с различна степен / от I до III / степен на ерозираност; естествената растителност се състои от девастирани дървостои от келяв габър, габър, благуи, зимен дъб, мъждрян и др. дървесни видове; през периода от 2014 г. до 2021 г. не са финансирани проекти против ерозията и не са известни такива, които да се изпълняват на контролираната от РИОСВ Стара Загора територия на област Сливен.

– **замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди** – мониторингът на почвите, извършен от РИОСВ-Стара Загора в периода 2015-2023г. показва, че на територията на област Сливен съдържанието на тежки метали и металоиди в почвите е под максимално допустимите и интервенционни концентрации за земеделски земи.

– **замърсяване на почвите с продукти за растителна защита (пестициди)** - на територията на РИОСВ-Стара Загора се намират 10 площадки с 433 Б-Б куба, 3 централни склада и 10 склада за съхранение на излезли от употреба препарати за растителна защита, където продължават да се съхраняват; в годишните Регионални доклади за околна среда не са констатирани и не са представени данни за нарушения и увреждане на конструкцията на ББ кубовете разположени на територията на област Сливен.

– **замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти** - през 2017 г. в определените десет пункта за мониторинг на тежки метали е проведено и изпитване по отношение на остатъчни количества органохлорни пестициди, полихлорирани бифенили и полициклични ароматни въглеводороди в почвите; анализът на получените стойности по наблюдаваните устойчиви органични замърсители е установил, че органохлорните пестициди, полихлорираните бифенили и полицикличните ароматни въглеводороди са в граници много под максимално допустимите концентрации.

– **засоляване и вкисляване на почвите** – извършените проучвания за засоляване и вкисляване на почвите от 2019 г. насам показват, че на някои пунктове реакцията на почвата се определя като много силно кисела; в годишните доклади след 2019 г. не са посочени резултати от почвения мониторинг за засоляване и вкисляване на почвите.

– **нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци)** - през 2014 г. - с. Старо село 15,630 дка, гр. Сливен, м. „Рамануша” 86,200 дка, с. Злати войвода 24,363 дка, с. Ковачите 41,415 дка, с. Гавраилово 15,300 дка, с. Голямо Чочовени 2,270 дка, с. Струпец 6,110 дка, с. Малко Чочовени 8,100 дка, община Сливен - общо 199.388 дка.

– **нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост** - добивът на подземни богатства се извършва предимно по открит начин, което води до нарушаване на терени; общо нарушените терени от добивната промишленост на територията, контролирана от РИОСВ-Стара

² Източници на информация за състоянието на почвите са Годишни доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ-Стара Загора за периода от 2014 г. до 2023 г.

Загора, които се нуждаят от рекултивация са 21901.99 ha; общо рекултивирани площи до момента – 4329,0 ha. През периода от 2015 г. до 2018 г. са нарушени съответно 224,29 ha, 224,29 ha, 166,312 ha и 171,861 ha. Няма данни за състоянието

Обобщено, над 80% от дървопроизводителната площ на горскостопанските територии в област Сливен са заети от **среднобогати и богати месторастения**, което е добра основа за развитието на високопродуктивно, интензивно и с високи материални добиви горско стопанство в региона.

4.4.3 Структура на управление на горите и земите

Прилагането на законодателството в горските територии и ловното стопанство се контролират от РДГ Сливен. Държавните горски територии в областта се стопанисват и управляват от Югоизточното Държавно предприятие (ЮИДП) с център в Сливен. На територията на областта работят седем териториални поделения на ЮИДП - Кипилово, Котел, Нова Загора, Сливен, Стара река, Твърдица и Тича. Частните и общинските гори се стопанисват от собствениците им. В общините Сливен и Твърдица функционират общински горски структури, които отговарят за управлението и стопанисването на общинските горски територии. В същото време, община Котел и община Нова Загора притежават горски територии, но при тях липсват изградени общински горски структури, като управлението на тези гори се осъществява от други отговорни звена или собственици.

Дирекцията на ПП на „Сините камъни“ няма правомощия по фактическото управление на горските територии.

ТП „ДГС Котел“

- **местоположение** – Северна централна част на областта, западна част на Източна Стара планина и Сунгурларска котловина,
- **обхват** - землищата на населените места гр. Котел, с. Жеравна, с. Нейково, с. Катунице, с. Медвен, с. Градец, с. Мокрен, с. Пъдарево, с. Седларево община Котел;
- **граници** – от север-ДГС Тича и Върбица, от изток – ДГС Садово, от юг – ДГС Сливен и Тунджа, от запад – ДГС Сливен и Стара река;
- **площ** – 33620 ha;
- **релеф** – хълмист, ниско- и среднопланински, на места силно нагънат релеф;
- **хидрология** – речната мрежа е със средна гъстота, представена от реките Янтра, Луда и Голяма Камчия /Тича/ и р Тунджа; На територията на ДЛС Котел е разположена известна част от водосбора на Садовска река, ляв приток на р. Луда Камчия. Двете основни водни течения в този водосбор са р. Ляска и Сулу Дерее; водосборите на реките Мочурица и Мараш частично попадат в най-южните части на ДГС Котел; характерно за всички водни течения е силно променливия им воден режим. Докато през пролетта и зимата те са сравнително пълноводни, когато са и максимумите на оттока, то през лятото и есента водите им силно намаляват.
- **гори и земи** – заемат 33 620 ha, представени от изредени култури и насаждения, широколистни високостъблени гори, издънкови гори за превръщане в семенни, ограничена недървопроизводителна площ;

- **горско-растителна принадлежност** – Мизийска горскорастителна област, подобласт Северна България, Тракийска горскорастителна област, подобласт Източна Стара планина и Горна Тракия;
- **собственост на горите** – не е описана в ОПРГТ;
- **организационна структура** – не е описана в ОПРГТ.

ТП „ДГС Кипилово“

- **площ** – 10154 ha;
- **обхват** - община Котел и включва землищата на селата Боринци, Кипилово, Стрелци и Дъбова);
- **хидрология** - Почти цялата територия на ДГС Кипилово е разположена във водосбора на Стара река, десен приток на р. Янтра. Стара река формира северозападната граница на стопанството. Речното легло е много широко, с много малък наклон.
- **горско-растителна принадлежност** – долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (М-I), представен с два подпояса – крайречни и лонгозни гори (М-I-1; 0–600 m надм. в.) и подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (М-I-3; 400–600 m надм. в.).

ТП „ДГС Сливен“

- **местоположение** – най-източните части на Централна Стара планина, Сърнена Средна гора в Сливенското поле.;
- **граници** – от север-ДГС Стара река и ДГС Копилово, от североизток – ДГС Котел, от югоизток-юг – ДГС Нова Загора, от северозапад -ДГС „Твърдица“;
- **площ** – стопанството е с площ 49970 ha и обхваща землищата на населените места гр. Сливен и селата Бинкос, Блатец, Бяла, Вълген, Гавраилово, Гергевец, Глуфишево, Глушник, Голямо Чочовене, Горно Александрово, Жельо войвода, Злати войвода, Ичера, Калояново, Кермен, Ковачите, Крушаре, Малко Чочовене, Младово, Мокрен, Николаево, Новачево, Панаретовци, Раково, Самуилово, Селиминово, Сотиря, Старо село, Струпел, Тополчане, Трапоклово и Чинтулово.
- **релеф** – подчертано разнообразен – равнинен, хълмисто-планински и планински, с разлика в надморска височина около 1600m;
- **хидрология** – хидрографската мрежа е гъста, на места с големи наклони на надлъжните профили и променлив воден режим. От големите горски масиви в Стара планина водят началото си реките Луда Камчия, Беленска, Асеновска, Дивешка, Кобилицница, Колешница и други; освен изброените, в района на стопанството има многобройни, но малки по размер долове, подхранващи горните течения на споменатите по-горе реки и обогатяващи хидрографската мрежа;
- **гори и земи** – общата площ на горите и земите в стопанството възлиза на 49 970 ha, от които горите обхващат 33080 ha, 87% от които с естествен произход, недървопроизводителни площи - 2965 ha, поляни – 1341 ha, скали – 1232 ha;
- **горско-растителна принадлежност** – Тракийска горскорастителна област, подобласт Горна Тракия и подобласт Източна Стара планина;

ТП „ДГС Стара река“

- **местоположение** – северната част на Сливенска област и по северните склонове на източната част на Средна Стара планина.

- **граници** – от север и запад граничи ТП ДГС „Елена“, от изток – с ТП ДГС „Кипилово“, от юг – с ТП ДГС „Сливен“;

- **площ** – 8561 ha територията на стопанството включва землищата на селата Стара река, Божевци, Изгрев, Средорек и Зайчари;

- **релеф** – разнообразен, предимно планински;

- **хидрология** – хидроложката мрежа е образувана от горното и средното течение на Стара река (в горната си част се нарича река Ескана) и нейните притоци Тинева река, Козин дол, Средния дол, Голямата река и Малката река; водните течения се характеризират с непостоянен воден режим, като през пролетта са пълноводни, а през летните месеци водите им силно намаляват, а някои от тях при големи засушавания пресъхват.

- **гори и земи** – площта на горските територии в стопанството възлиза на 8561 ha; залесената площ е 8302 ha от общата площ на стопанството, а незалесената горска площ подлежаща на залесяване е 31 ha (0,4%); недървопроизводителната горска площ е 180 ha (2,1%).

- **горско-растителна принадлежност** – растителността на стопанството попада в подпояса на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори и подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела; горите са компактни с обща дължина около 16 km и стеснена на север от Стара река, където горите са разкъсани от земеделски земи

собственост - не е описана в ОПРГТ.

ТП „ДГС Твърдица“

- **местоположение** – в северозападния край на Сливенска област; заема южните склонове на част от Елено-Твърдишката планина, която представлява най-източния дял на Централна Стара планина, хълма Межденик (Меджерлик), част от северните склонове на най-източните части на Сърнена Средна гора, част от Подбалканските полета;

- **граници** – на север – ТП ДГС Буйновци, Елена и Стара река; на изток – ТП ДГС Сливен; на юг – ТП ДГС Нова Загора; на запад – ТП ДГС Гурково;

- **площ** – 28861 ha стопанството обхваща землищата на гр. Твърдица с квартал Козарево, с. Бяла Паланка, с. Жълт бряг, с. Боров дол, гр. Шивачево, с. Сборище, с. Оризаре, с. Червенаково, с. Близнец и с. Сърцево;

- **релеф** – подчертано разнообразен, предимно хълмист, ниско и среднопланински;

- **хидрология** – стопанството е разположено изцяло във водосбора на р. Тунджа, в района на средното и течение; реките в района не пресъхват целогодишно, въпреки че водите им силно намалят през есента; дебитът им е непостоянен, като р. Беленска има най-голям воден дебит

- **гори и земи** – общата площ на горите и земите на територията на ТП ДГС Твърдица е 28861 ha. Залесената площ е **26741** ha (93,2 %), а незалесената дървопроизводителна площ – 62 ha (0,2 %); недървопроизводителната площ е 2010 ha (6,8 %).

- **горско-растителна принадлежност** – територията на стопанството попада в Тракийската горскорастителна област - подобласт Горна Тракия; във вертикално отношение разпределението на растителността е в подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-700 m надм. в.), подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 m надм. в.), подпояс на хълмисто-

предпланинските смесени широколистни гори (500-700 m надм. в.), подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 m надм. в.) и в подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1200-1700 m надм. в.); на територията на стопанството има 3 защитени местности и части от 4 защитени зони;

- **собственост** – не е описана в ОПРГТ.

ТП „ДГС Тича“

- **местоположение** – разположено в Източна Стара планина, по северните и южните склонове на Лиса планина и по северните склонове на Котелско-Върбишкия дял на главната старопланинска верига; обхваща изцяло горната част на водосборния басейн на р. Голяма Камчия, както и малка част от водосборните басейни на р. Голяма река и р. Стара река.

- **граници** – на север-северозапад граничи с ТП ДГС Омуртаг, на изток – с ТП ДГС Върбица, на юг – с ТП ДГС Котел, и на югозапад-запад – с ТП ДГС Кипилово;

- **площ** – 13491 ha и обхваща землищата на селата Братан, Малко село, Орлово, Остра могила, Соколарци, Тича, Топузево, Филаретово и Ябланово;

- **релеф** – разнообразен, хълмист, ниско и средно планински;

- **хидрология** – обхваща горната част от водосборния басейн на р. Голяма Камчия и най-горната част от водосбора на р. Янтра; в басейна на р. Тича попадат части от водосбори на няколко големи дола, събиращи водите си по северните склонове на централното било на Стара планина; те са десни притоци на реката, но се различават по отношение характера на речните си легла, облесеност на водосбора и воден режим;

- **гори и земи** – общата площ на горите и земите на територията на ТП ДГС Тича е 13 491 ha; залесената площ е 13 301 ha (98,6%) от общата площ на стопанството; изредените култури и насаждения са 406 ha (3,0%); основно те са при широколистните високостъблени насаждения с естествен произход 367 ha, в иглолистните култури тази площ е 15 ha; изредени дървостои се срещат и при издънковите гори за превръщане 7 ha, и при нискостъблените гори 17 ha; незалесената горска площ, подлежаща на залесяване е 16 ha (0,1%) от общата площ; от нея 15 ha са голини и 0,4 ha – невъзобновени сечища; недървопроизводителната горска площ е 175 ha (1,3%) от общата площ на стопанството.

- **горско-растителна принадлежност** – районът на ДГС Тича е разположен в Тракийската горскорастителна област, подобласт Горна Тракия;

- **собственост** – не е описана в ОПРГТ.

ТП „ДГС Нова Загора“

- **местоположение** – Южна България, западно-централната част на област Сливен, по най-източните склонове на Източна Средна (Сърнена) гора, северните и южните склонове на Св. Илийските възвишения и единично разпръснати по-малки комплекси гори в Новозагорското поле;

- **граници** – от север граничи с ТП ДГС Твърдица, на североизток – с ТП ДГС Сливен, на югоизток – с ТП ДГС Ямбол, на запад и югозапад – с ТП ДГС Стара Загора и на северозапад – с ТП ДГС Гурково;

- **площ** – 11 838 ha, разположено е в землищата на гр. Нова Загора и селата Баня, Съдийско поле, Научен, Кортен, Ценино, Каменово, Коньово, Съдиево, Езеро, Полско Пъдарево, Омарчево, Питово, Дядово, Богданово, Любенова махала, Любенец, Загорци, Събрано, Стоил войвода, Караново, Брястово, Асеновец, Крива круша, Млекарево, Радево, Сокол, Еленово, Прохорово, Радецки, Пет могили, Бял кладенец и Новоселец;

- **релеф** – низинно, хълмисто-предпланински и планински;

- **хидрология** – къси, маловодни и с непостоянен режим водни течения. Река Тунджа, която тече в северната част на стопанството, заедно с язовир „Жребчево“ са главните приемници на всички водни течения в района; водните течения в южната част на стопанството са преди всичко реките Блатница и Овчарица с притоците си, които чрез р. Съзлийка се вливат в р. Марица

- **гори и земи** – общата площ на горите и земите на територията на ТП ДГС Нова Загора е 11 838 ha. Изредените култури и насаждения (с пълнота до 0,3 включително) заемат 0,3% от залесената площ; разпространението на широколистните високостъблени гори и издънковите гори за превръщане в семенни са приблизително равни по площ; незалесената дървопроизводителна площ е 669,4 ha; недървопроизводителната горска площ е 1379,5 ha (3,6%) от общата площ на стопанството; най-голяма част от недървопроизводителната горска площ заемат поляните – 593,2 ha (1,5 %), следвани от дивечовите ливади и нелесопригодните площи (по 0,4%);

- **горско-растителна принадлежност** – Тракийската горскорастителна област, подобласт Горна Тракия,

- **собственост** – не е описана в ОПРГТ.

ДПП „Сините камъни“

- **местоположение** – попада в западната част на Източна Стара планина, обхваща част от Сливенската планина и разделящите се от нея Сидовска планина и Гребенец;

- **граници** – от изток паркът е ограничен от Маришки и Аврамовски проходи, на юг – от Асеновска река, гр. Сливен и Сливенското поле и р. Тунджа, която го отделя от Сърнена Средна гора; на север паркът е ограничен от пролома на р. Луда Камчия и от Котленска планина.

- **площ** – ПП е разположен на територия от 11380,8 ha с цел опазване на неповторимия ландшафт, специфичните екосистеми и ценни елементи на флората, растителността и фауната в цялостният им комплекс. площта на парка е разпределена по землища както следва: гр. Сливен (6292,6 ha), с. Ичера (1699,3 ha), с. Сотирия (723,6 ha), с. Тополчане (346,5 ha), с. Калояново (1416,9 ha), с. Глушник (738,8 ha), с. Блатец – (164,8 ha).

- **релеф** – не е описана в ОПРГТ.

- **хидрология** – не е описана в ОПРГТ.

- **гори и земи** – от територията на парка 82,9% са гори, от които 92,4% са естествени, в голямата си част терциерни реликти (мизийски бук), явяващи се местообитания на повечето реликтни, ендемични и застрашени видове; съгласно Закона за защитените територии (ЗЗТ), цялата територия на парка е защитена. В нея са включени няколко защитени обекти – 5 защитени местности и една вековна гора;

- **горско-растителна принадлежност** – не е описана в ОПРГТ.

- **собственост** – не е описана в ОПРГТ.

4.5 ЗЕМНИ НЕДРА, ПОДЗЕМНИ ВОДИ

● Геоложки строеж

Според тектонската подялба на България, територията на област Сливен от север на юг попада в Предбалкан, Източнобалканската и Средногорската зона, както и във фрагменти от Западнобалканската зона около границата между Източнобалканската и Средногорската зона. Дейностите по ОПРГТ ще се реализират в обхвата на тези структурни зони, включващи тектонски единици от по-нисък ранг и наложени структури (Сунгурларско-Карнобатска котловина, Светиийски навлак, Стралджански глабен, Елховско понижение и други по-малки структури). Геоложката среда на тези структури включва разнообразни теригенни и карбонатни седименти (алевролити, пясъчници, мергели, варовици, доломити, аргилити, конгломерати, варовити глини и др.), метаморфни и вулканогенни скали (гранитоиди, кварцпорфири, филити, метакварцпорфири, метаконгломерати, метаалевролити, метапсамити, туфи, туфити, трахити, латити, базалтоиди, андезити, трахиандезити и др.), глинести, пясъчливи и чакълести алувиални, пролувиални, делувиални, алувиално-пролувиални и делувиално-пролувиални образувания с различна геоложка възраст - от палеозоя до кватернера включително.

От **физико-геоложките процеси и явления** по-съществено развитие на територията на област Сливен имат изветрянето на скалите, ерозионно-аккумуляционните, карстовите и гравитационните процеси и явления и лавини. Най-значими продукти на ерозионно-аккумуляционните процеси са оврагообразуването, дълбоко врязаните речни русла, алувиалните, делувиалните, пролувиалните, алувиално-пролувиалните и делувиално-пролувиалните образувания (чакъли, пясъци, глини и валуни).

Карстовите процеси и явления са проявени в карбонатните седименти (варовици и доломити с палеозойска, триаска и юрска възраст). Следствие от тези процеси са различни карстови форми- кари, въртопи, валози, пещери и др. На територията на област Сливен са регистрирани 207 пещери – 161 пещери в община Котел (92 в землището на гр. Котел, 24 в землището на с. Медвен, 38 в землището на с. Кипилово и 7 в землището на с. Ябланово), 22 пещери в община Твърдица (18 в землището на гр. Твърдица и 4 в землището на с. Бяла паланка), 22 пещери в община Сливен (10 в землището на гр. Сливен, 8 в землището на с. Божевци, 4 в землището на с. Бяла), 2 пещери в землището на с. Баня, община Нова Загора.

Гравитационните процеси и явления включват сипеи, срутища, свлачища и лавини. Срутищата и сипеите се проявяват предимно в ограничени стръмни склонови участъци, изградени от слаби и/или силно напукани скали. На територията на област Сливен са регистрирани 43 свлачищата, от които 22 свлачища в община Котел (пет в гр. Котел, три в с. Тича, по едно в с. Нейково, с. Топузово, с. Медвен, с. Остра могила и 10 по пътната мрежа), 17 свлачища в община Сливен (три в с. Бяла, по едно в с. Ракево и с. Сотирия и 12 по пътната мрежа) и четири свлачища в община Твърдица (едно в с. Бяла Паланка и три по пътната мрежа).

В ОПРГТ не са посочени падналите до момента лавини. По данни от Планинската спасителна служба такива са проявени в снегосборни терени с наклон в диапазона 20–50°, както и разположени под обезлесени терени с дължина над 200 m и наклон по-голям от 20°.

Територията на област Сливен попада в райони от VII, VIII и IX сеизмична степен. Районът от VII сеизмична степен обхваща територията на община Котел и ивицата северно от гр. Сливен и гр. Твърдица от територията на община Сливен и община Твърдица. Районът от VIII сеизмична степен обхваща територията на община Сливен и община Твърдица южно от района от VII сеизмична степен и почти изцяло територията на община Нова Загора. Районът от IX сеизмична степен обхваща много малка част от територията на община Нова Загора, югозападно от селата Млекарево и Скалица.

Проектирането на сгради, съоръжения, комуникации и други обекти в горските територии следва да се осъществява със сеизмичен коефициент:

- $K_s = 0,10$ в районът от VII сеизмична степен;
- $K_s = 0,15$ в районът от VIII сеизмична степен;
- $K_s = 0,27$ в районът от IX сеизмична степен.

По БДС EN 1998-1:2005/NA:2012, Приложение NA.D2 територията на област Сливен е в сеизмичен район с референтното максимално ускорение $0,15 \text{ g}$ за период на повторемост от 475 години.

Територията на област Сливен се характеризира с разнообразни **инженерно-геоложки условия**, обусловени от геолого-тектонският строеж, подземните води и различните физико-механични, филтрационни и миграционни свойства на множество литостратиграфски единици, изграждащи приповърхностната геоложката среда. По отношение на условията за изпълнение на строителна дейност се диференцират различни литоложки разновидности (строителни почви), които се класифицират като земни и скални почви.

По отношение на **минералното разнообразие**, на територията на област Сливен са предоставени 18 концесиите за добив на подземни богатства, в това число:

- три концесии в община Котел – една за добив на скално-облицовъчни материали (аркозни пясчници) и две за добив на строителни материали (варовици и глини);
- седем концесии в община Сливен – пет за добив на строителни материали (пясъци и чакъли, глинести мергели, доломитни варовици), една за добив индустриални материали (кварцити) и една за добив на скално-облицовъчни материали (пясъчници);
- четири в община Твърдица – една за добив на скално-облицовъчни материали (гранодиорити), една за добив на строителни материали (доломити), една за добив на твърди горива (въглища) и една за добив на нефтошисти;
- четири в община Нова Загора - три за добив на строителни материали (доломити) и една за добив на медни руди.

4.5.2. Подземни води

Хидрогеоложките условия в област Сливен се обуславят от порови, пукнатинни и карстови подземни води, както и от минерални води. Според информацията в „ПУРБ Дунавски район 2022-2027 г“, „Проект на ПУРБ Черноморски район 2022-2027 г“ и „Проект на ПУРН Източнобеломорски район 2022-2027 г“, в горските територии на област Сливен попадат части от подземните водни тела, както следва:

- **На територията на Басейнова дирекция „Дунавски район“:** „Карстови води в Централния Балкан“ с код BG1G0000TJK045 – в община Котел;

- **На територията на Басейнова дирекция „Черноморски район“** /всички в община Котел/:

- Подземно водно тяло с код BG2G00000PG028 и наименование „Порови води в палеоген, палеоцен, еоцен Руен- Бяла“, определено в добро количествено и добро химично състояние. За тялото са поставени следните цели: запазване на добро количествено състояние и запазване на добро химично състояние.

- Подземно водно тяло с код BG2G00000K2033 и наименование „Карстово - пукнатинни води в горна креда, плюс юра - триас Котелски карстов басейн“, определено в добро количествено и добро химично състояние. За тялото са поставени следните цели: запазване на добро количествено състояние и запазване на добро химично състояние.

- Подземно водно тяло с код BG2G000K1HB039 и наименование „Пукнатинни води във валанж – хотрив Предбалкан Риш“, определено в добро количествено и добро химично състояние. За тялото са поставени следните цели: запазване на добро количествено състояние и запазване на добро химично състояние.

- Подземно водно тяло с код BG2G000K1HB038 и наименование „Пукнатинни води във валанж – хотрив – апт Предбалкан Конево“, определено в добро количествено и добро химично състояние. За тялото са поставени следните цели: запазване на добро количествено състояние и запазване на добро химично състояние.

- **На територията на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“:**

- „Порови води в Кватернер“ – Твърдишка котловина“ с код BG3G000000Q004–в община Твърдица;

- „Порови води в Неоген-Кватернер – Сунгурларско-Карнобатска котловина” с код BG3G00000NQ005 – в община Котел;

- „Порови води в Кватернер“ – Марица Изток“ с код BG3G000000Q012 – в община Нова Загора;

- „Порови води в Неоген-Кватернер – Сливенска-Стралджанска област“ с код BG3G00000NQ015 – в общини Сливен и Твърдица;

- „Порови води в Неоген-Кватернер – Ямбол-Елхово“ с код BG3G00000NQ054–в общини Сливен и Нова Загора;

- „Порови води в Палеоген-Неоген – Марица Изток“ с код BG3G0000PgNQ019-в общини Сливен и Нова Загора;

- „Пукнатинни води – масив Шипка-Сливен“ с код BG3G0PzK2Pg027 – в общини Котел, Сливен и Твърдица;

- „Пукнатинни води - Брезовско-Ямболска зона“ с код BG3G00000K2030 – в община Твърдица, Сливен и Нова Загора;

- „Пукнатинни води – Сливенско-Сунгурларска зона“ с код BG3G00000K2031–в общини Котел и Сливен;

- Пукнатинни води – Западно и централнобалкански масив“ с код BG3G0000Pt044 – в общини Сливен, Твърдица и Нова Загора;

- „Карстови води – Св. Илийски комплекс“ с код BG3G00000T13035 – в община Нова Загора;
- „Карстови води – Твърдишко-Сливенски басейн“ с код BG3G0000T23036 – в общини Сливен и Твърдица.

На територията на област Сливен се намират находищата на минерални води:

● *Исключителна държавна собственост:*

Баня, с. Баня, община Нова Загора. Находището включва водовземните съоръжения - каптирани естествени извора № 1 и № 3 и сондаж № 1хг. Експлоатационните му ресурси са утвърдени със Заповед № 704 от 10.09.2014 г, а санитарно-охранителната зона е учредена със Заповед № 31 от 19.09.2014 г. С Решение № 85/08.03.20011 г, изменено с Решение № 99/27.04.2016 г на МОСВ, находището е предоставено за срок от 25 години, безвъзмездно, на община Сливен, за управление и ползване.

Сливенски минерални бани, с. Злати войвода, община Сливен. Находището включва водовземните съоръжения - сондаж - № 2 „Наклонен“, сондаж № 3 и сондаж № 22 и съоръжението за мониторинг – сондаж № 23. Експлоатационните му ресурси са утвърдени със Заповед № 369 от 16.04.2013 г, а **санитарно-охранителната зона** е учредена:

- на сондаж № 3 - със Заповед № 7 от 04.01.1983 г на министерството на народното здраве;
- на сондажи № 1 „Наклонен“, сондаж № 22 – със заповед № РД-480 от 01.08.2018 г на МОСВ.

С Решение №70/23.02.2011г. на МОСВ находището е предоставено за срок от 25 години, безвъзмездно, на община Сливен, за управление и ползване.

● *Публична общинска собственост:*

- Каптиран минерален извор „Топлата вода“. Намира се в района на бившия рудник „Хаджи Димитър“, с. Шивачево, община Твърдица. Санитарно-охранителната му зона е учредена със Заповед № РД-849/11.11.2013 г на МОСВ.

Наличната информация за подземните водни тела и тяхното количествено и химично състояние е дадена в табличен вид в приложената към ЕО. Обобщено, актуалното количествено състояние на описаните 18 подземните водни тела е добро. Те не са в риск по отношение на натискът от водовземане, тъй като експлоатационният им индекс е по-малък от 40 %. Сравнителната оценка на риска за непостигане на добро химично състояние на подземните водни тела и обща оценка на химичното им състояние в ПУРБ 2016-2021 г. и Проект на ПУРБ 2022-2027 г (по наличната информация до 2021 г) е систематизирана в следващата таблица:

Таблица 2 Сравнителна оценка на риска по химично състояние на подземните водни тела и обща оценка на химичното им състояние в ПУРБ 2016-2021 г. и ПУРБ 2022-2027 г.

Подземно водно тяло	Код на подземното водно тяло	Оценка в ПУРБ 2016-2021 г.		Оценка в Проект на ПУРБ 2012-2027 г.	
		риска	химичното състояние	риска	химичното състояние
Карстови води в Централния Балкан	BG1G0000TJK045	в риск	лошо	не в риск	добро
Порови води в палеоген, палеоцен, еоцен Руен- Бяла	BG2G00000PG028	не в риск	добро	не в риск	добро
Карстово - пукнатинни води в горна креда, плюс юра - триас Котелски карстов басейн	BG2G00000K2033	не в риск	добро	не в риск	добро
Пукнатинни води във Валанж-Хотрив-апт Предбалкан Конево“	BG2G000K1HB038	не в риск	добро	не в риск	добро
Пукнатинни води в Пред-балкан-Валанж-Хотрив-Риш	BG2G000K1HB039	не в риск	добро	не в риск	добро
Порови води в Кватернер – Твърдишка котловина	BG3G000000Q004	в риск	лошо	не в риск	добро
Порови води в Неоген-Кватернер – Сунгурларско-Карнобатска котловина	BG3G00000NQ005	в риск	лошо	в риск	добро
Порови води в Кватернер“ – Марица Изток	BG3G000000Q012	в риск	лошо	в риск	лошо
Порови води в Неоген-Кватернер – Сливенска-Стралджанска област	BG3G00000NQ015	в риск	лошо	в риск	лошо
Порови води в Неоген-Кватернер – Ямбол-Елхово	BG3G00000NQ054	в риск	лошо	в риск	лошо
Порови води в Палеоген-Неоген – Марица Изток	BG3G0000PgNQ019	в риск	лошо	в риск	лошо
Пукнатинни води – масив Шипка-Сливен	BG3G0PzK2Pg027	в риск	лошо	в риск	лошо
Пукнатинни води - Брезовско-Ямболска зона	BG3G00000K2030	не в риск	добро	не в риск	добро
Пукнатинни води – Сливенско-Сунгурларска зона“	BG3G00000K2031	не в риск	добро	не в риск	добро
Пукнатинни води – Западно и централнобалкански масив	BG3G0000Pt044	в риск	лошо	в риск	добро
Карстови води – Сърнена гора	BG3G00000T2032	не в риск	добро	не в риск	добро
Карстови води – Св. Илийски комплекс	BG3G00000T1035	в риск	лошо	в риск	лошо
Карстови води – Твърдишко-Сливенски басейн	BG3G0000T23036	не в риск	добро	не в риск	добро

През 2023 г в лошо химично състояние с отклонения от Стандарта за качество са седем подземни водни тела, както следва: BG3G000000Q004 – по нитрати (59,8 mg/l), BG3G000000Q012 – по манган (0,89 mg/l) и обща-алфа активност (0,29 Bq/l), BG3G00000NQ015 – по нитрати (62.39

mg/l) и манган (0,08 mg/l), BG3G00000NQ054 – по нитрати (53,13 mg/l), сулфати (301,25 mg/l), флуориди (1,63 mg/l), фосфати (0,53 mg/l), обща алфа-активност (0,60 Bq/l) и естествен уран (0,031 mg/l), BG3G00000PgNQ019 - по нитрати (88,5 mg/l), сулфати (440,25 mg/l) и обща алфа-активност (0,33 Bq/l), BG3G0PzK2Pg027 - по нитрати (79,71 mg/l), BG3G00000T1035 - по нитрати (79,71 mg/l);

Целите за опазване на околната среда на описаните подземни водни тела са:

-по количествено състояние - опазване на доброто количествено състояние и предотвратяване на влошаването на описаните 18 подземни водни тела, които са в добро количествено състояние.

-по химично състояние:

- на подземните водни тела в добро химично състояние – опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването;
- на подземните водни тела в лошо химично състояние – достигане на стойности по посочените по-горе показатели, съответстващи на стандарта за качество на подземните води за пиене.

● Водовземни системи и съоръжения. Санитарно-охранителни зони

За обществено питейно-битово водоснабдяване в област Сливен се ползват водовземни системи и съоръжения от подземни води (тръбни и шахтови кладенци, каптирани извори и дренажи):

- с разрешителни за водовземане и учредени или в процедура за учредяване на санитарно-охранителни зони, наличната информация за които е отразена в табл. 3;
- с разрешителни за водовземане, но без учредени санитарно-охранителни зони, наличната информация за които е отразена в табл.4 по-долу.

Таблица 3 Информация за водовземните системи и съоръжения от подземни води в област Сливен с разрешителни за водовземане и учредени или в процедура за учредяване санитарно-охранителни зони

№ по ред	Водовземни съоръжения	Населено място	Община	Номер и дата на разрешителното за водовземане/код на подземното водно тяло	Заповед за учредяване или в процедура за учредяване на СОЗ
1	Каптирани извори „Башипунар“ и „Дерето“	Малко село	Котел	21510153/23.08.2010 BG2G000K1HB038	№ 26/23.11.2005 г. /процедурата е прекратена на 24.01.2017 г/
2	Дренаж „Аладжа бунар“	Орлово	Котел	21510154/23.08.2010 BG2G000K1HB038	№ 04/03.05.2006 г.
3	Каптиран извор „Али ага“	Остра могила	котел	21510521/11.04.2024 BG2G000K1HB038	№ 03/03.05.2006 г.
4	Каптирани извори „Рускина дупка“ и „Янкина дупка“	Котел	Котел	21510391/17.05.2017 BG2G00000K2033	№ 16/29.09.2017 г.
5	Каптиран извор „Кипилово“	Кипилово,	Котел	2151075/25.08.2009 BG2G00000K2033	№ 01/23.01.2013 г.
6	КЕИ, Балабанов извор“	Кипилово	Котел	21510400/20.02.2018 BG2G00000K2033	№ 01/09.02.2016 г.

7	Каптиран извор „Хайдут Върбан 1“	Тича	Котел	21510511/24.11.2023 BG2G00000K2033	№ 12/22.12.2006 г.
8	Каптиран извор „Хайдут Върбан 2“				
9	Каптиран извор „Водохващане към „Хайдут Върбан 2“				
10	Каптиран извор „Хайдут Върбан-чешмата“				
11	Каптиран извор „Хайдут Върбан“ (водохв. №1)				
12	Каптиран извор „Хайдут Върбан“ (водохв. № 2)				
13	„Северна вододайна зона- „Северен 1“ и „Северен 2“	Раково	Сливен	21510284/06.01.2012 BG2G00000PG028	№ 15/21.09.2017 г.
14	Дренаж „Север – 2“				
15	Каптирани извори „Вриза“, „Матката“, „Ромски“	Сотиря	Сливен	31510315/20.09.2011 BG3G0PzK2Pg027	№ 22/04.05.2011 г.
16	Тръбни кладенци ЕТК-1, ЕТК-1а	Тополчане	Сливен	31510388/22.10.2012 BG3G00000NQ015	№ 21/07.06.2012 г.
17	Каптирани извори „Орешак“, „Върбица“	Тополчане	Сливен	31510460/06.06.2014 BG3G00000NQ015	№ 22/07.06.2012 г.
18	Дренаж „Саса дере“ (Черните скали)	Градско	Сливен	31510138/13.03.2018 BG3G0PzK2Pg027	СОЗ в процедура

Със свое писмо с изх.№ПУ-01-629(5)/27.02.2025г. БДИБР уведомява, че на територията на областта попадат изцяло или от части и от следните санитарно-охранителни зони, учредени със Заповед № СОЗ-М-274/18.06.2014 г., Заповед № СОЗ-Т-315/28.06.2017 г. (повърхностни води), Заповед № СОЗ-Т-393/21.05.2021 г.

Таблица 4 Информация за водовземните системи и съоръжения от подземни води в област Сливен с разрешителни за водовземане, но без учредени санитарно-охранителни зони

№ по ред	Водовземни съоръжения	Населено място	Община	Номер и дата на разрешителното за водовземане	Код на подземното водно тяло
1	Каптиран извор „Трите вятъра“	Котел	Котел	2151041/19.04.2019	BG2G00000K2033
2	Каптирани извори-3 бр.	Седларево	Котел	300490/13.08.2004	BG3G00000K2031
3	Каптиран извор „Козият вир 1“	Стара река	Сливен	11510571/28.10.2010	BG1G0000TJK045
4	Каптиран извор „Козият вир 2“				
5	Каптиран извор „Харманбурун 1“				
6	Каптиран извор „Харманбурун 2“				
7	Каптиран извор „Харманбурун 3“				
8	Каптиран извор „Зайчари“	Зайчари	Сливен	11510572/28.10.2010	BG1G0000TJK045
9	Каптиран извор „Домус дам 1“	Божевци	Сливен	11510576/12.11.2010	BG1G0000TJK045

10	Каптиран извор „Домус дам 2“				
11	Каптажи „Съби I, II и III“	Ичера	Сливен	21510274/15.09.2009	BG2G00000Pg028
12	ТК-1 „Община Сливен-Ичера“	Ичера	Сливен	21510466/30.06.2022	BG2G00000Pg028
13	Каптирани извори-2 бр.	Голямо Чочовени	Сливен	31510235/28.05.2010	BG3G0PzK2Pg027
14	Каптирани извори-4 бр.	Новачево	Сливен	31510218/14.01.2010	BG3G0PzK2Pg027
15	Каптирани извори-6 бр.	Бяла	Сливен	31510202/17.11.2009	BG3G0PzK2Pg027
16	Каптирани извори-4 бр.	Сливен	Сливен	300635/07.12.2004	BG3G00000K2030
17	ВС „Тунджа“-Тръбни кладенци-18 бр., Шахови кладенци-6 бр.	Сливен	Сливен	31510118/09.12.2008	BG3G00000NQ015
18	ВС „Мечкарево“-I група-Тръбни кладенци-3 бр., Шахови кладенци-4 бр.	Сливен	Сливен	31510119/10.12.2008	BG3G00000NQ015
19	ВС „Мечкарево“-II група-Тръбни кладенци-4 бр., Шахови кладенци-2 бр.	Сливен	Сливен	31510120/10.12.2008	BG3G00000NQ015
20	ВС „Мечкарево“-III група-Тръбни кладенци-1 бр., Шахови кладенци-6 бр.	Сливен	Сливен	31510121/11.12.2008	BG3G00000NQ015
21	Дренаж „Карагъджук 1“, „Карагъджук 2“, „Олук дере“	Градско	Сливен	300894/08.06.2005	BG3G0PzK2Pg027
22	Дренаж 1	Биково	Сливен	300609/23.11.2004	BG3G00000K2030
23	Тръбни кладенци-5 бр., Шахови кладенци-3 бр.	Бинкос	Сливен	709/12.12.2001	BG3G00000NQ015
24	Дренаж 1 „Блягорница“	Твърдица,	Твърдица	300562/13.10.2004	BG3G000000Q004
25	Дренаж 2 „Петров кладенец“	Оризари	Твърдица	300562/13.10.2004	BG3G000000Q004
26	Каптирани извори-3 бр.	Бяла паланка	Твърдица	31510255/19.11.2010	BG3G0PzK2Pg027
27	Каптирани извори-5 бр.	Твърдица	Твърдица	301036/26.09.2005	BG3G0PzK2Pg027
28	Каптирани извори-7 бр.	Твърдица	Твърдица	301036/26.09.2005	BG3G0000T23036
29	Каптирани извори „Веризелан“, „Чатарлъка“	Шивачево	Твърдица	300712/24.01.2005	BG3G0PzK2Pg027
30	Дренаж	Оборище	Твърдица	300564/13.10.2004	BG3G000000Q004
31	Каптиран извор	Близнец	Твърдица	300488/13.08.2004	BG3G0PzK2Pg027
32	Каптирани извори-2 бр.	Червенаково	Твърдица	300487/13.08.2004	BG3G0PzK2Pg027
33	Каптирани извори-2 бр.	Сърцево	Твърдица	300351/30.04.2004	BG3G0PzK2Pg027
34	Шахови кладенци-2 бр.	Сърцево	Твърдица	709/12.12.2001	BG3G00000NQ015
35	Шахови кладенци-2 бр.	Близнец	Твърдица	709/12.12.2001	BG3G00000NQ015
36	Каптиран извор „Гюрлейка“	Боров дол	Твърдица	31510237/03.06.2010	BG3G0PzK2Pg027
37	Дренажи „Баня 1“ и „Баня 2“	Баня	Нова Загора	31510205/24.11.2009	BG3G000000Q004

38	Дренаж	Сокол	Нова Загора	31510206/24.11.2009	BG3G000000Q012
39	Дренаж	Радево	Нова Загора	31510206/24.11.2009	BG3G000000Q012
40	Каптирани извори-3 бр.	Съдийско поле	Нова Загора	31510112/01.12.2008	BG3G000000T2032
41	Каптирани извори-3 бр.	Съдийско поле	Нова Загора	301168/09.12.2005	BG3G000000K2030
42	Каптиран извор	Еленово	Нова Загора	31510111/27.11.2008	BG3G000000T1035
43	Каптиран извор „Бобошина“	Прохорово	Нова Загора	31510110/27.11.2008	BG3G000000T1035
44	Каптирани извори- 4 бр.	Кортен	Нова Загора	301135/15.11.2005	BG3G000000K2030
45	Тръбни кладенци-4 бр. Шахтови кладенци-10 бр.	Кортен	Нова Загора	707/12.12.2001	BG3G000000Q012
46	Шахтово-тръбни кладенци-3 бр.	Асеновец	Нова Загора	707/12.12.2001	BG3G000000Q012
47	Каптирани извори -3 бр.	Асеновец	Нова Загора	300938/12.17.2005	BG3G000000K2030
48	Тръбни кладенци-2 бр.	Езеро	Нова Загора	707/12.12.2001	BG3G000000T1035
49	Каптирани извори-2 бр.	Научене	Нова Загора	301183/16.12.2005	BG3G000000K2030
50	Тръбен кладенец-община	Научене	Нова Загора	678/30.11.2001	BG3G000000K2030
51	Каптирани извори-2 бр.	Крива круша	Нова Загора	31510357/26.01.2006	BG3G000000K2030

Информация за тръбни кладенци, предназначени за самостоятелно питейно- битово водоснабдяване на фирми, се съдържа в следващата таблица:

Таблица 5 Водовземни съоръжения за самостоятелно питейно-битово водоснабдяване на фирми в област Сливен

№ по ред	Водовземни съоръжения	Населено място	Титуляр	Номер и дата на разрешителното за водовземане/код на подземното водно тяло	Заповед за учредяване на СОЗ
1	Сондаж D-1 „Драгомански“	Градец, община Котел	ЕТ „Станьо Драгомански“	21510344/10.06.20014 BG2G000000PG028	№ 9/18.08.2009 г.
2	ТК-1 „Аврокинг-Мадвен“	Медвен, община Котел	„Агрокинг“ ЕООД-Бургас	21520590/20.12.2023 BG2G000000PG028	СОЗ не е учредена
3	ТК-1 „Каранешеви-Котел“	Котел, община Котел	Каранешеви“ ЕООД -Котел	21560283/03.04.2019 BG2G000000K2033	СОЗ не е учредена
4	Тръбни кладенци-2 бр.	Панаретовци, община Сливен	„Екофарм-2005“ ЕООД	31510046/11.01.2008 BG3G000000NQ015	СОЗ не е учредена
5	Тръбен кладенец - 2, с. Баня	Баня, община Нова Загора	„Анжелус Естейд“ АД-Стара Загора	31510320/18.11.2011 BG3G000000Pt044	СОЗ не е учредена
6	Тръбен кладенец	Полско Пъдарево, община Нова Загора	„Арко импорт“ ЕООД	31510413/03.06.2013 BG3G000000T1035	СОЗ не е учредена
7	Тръбен кладенец	Караново, община Нова Загора	„96 Агрогруп“ ООД	31510612/01.08.2012 BG3G000000PgNQ019	СОЗ не е учредена

Съгласно Националната програма за мониторинг на екологичното и химичното състояние и количеството на повърхностните и подземните води, утвърдена от министъра на ОСВ със заповед № РД-24/12.01.2024 г, в област Сливен попадат пунктове за:

- Наблюдение на химичното състояние на подземни водни тела, а именно:
 - Кипилово, каптиран извор с код BG2G00000K2MP408;
 - Твърдица, община Твърдица, кладенец с код BG3G000000QMP011;
 - Шивачево, община Твърдица, сондаж 4 с код BG3G000000QMP013;
 - Сборище, община Твърдица, дренаж с код BG3G000000QMP258;
 - Кортен, община Нова Загора, ВС „Север-2 сондажа + 6 кладенеца“ с код BG3G000000QMP133;
 - Калояново, община Сливен, ПС-ПБВ с код BG3G000000QMP047;
 - Речица, община Сливен, ПС-ПБВ-Сондаж с код BG3G000000QMP048;
 - Чокоба, община Сливен, шахтов кладенец с код BG3G000000QMP050;
 - Съдийско поле, община Нова Загора, дренаж с код BG3G00000K2MP071;
 - Крива круша, община Нова Загора, извор № 2 с код BG3G00000K2MP176;
 - Езеро, община Нова Загора, ВС „Депсизи“-сондаж с код BG3G00000T3MP137;
 - Седларево, община Котел, извор с код BG3G00000K2MP072;
 - Боров дол, община Твърдица, извор „Тюрлейка“ с код BG3G00000T2MP183;
 - Твърдица, община Твърдица, извор „Мартутски дол - горен“ с код BG3G00000T2MP184;
- Количествен мониторинг, наблюдаван от НИМХ, а именно:
 - Котел, община Котел, извор с код BG2G00000K2MP148;
 - Стоил войвода, община Нова Загора, шахтов кладенец с код BG3G000000QMP361;
 - Загорци, община Нова Загора, шахтов кладенец с код BG3G000000QMP365.

За опазване на химичното и количественото състояние на водите, в частност на подземните води, се определят:

- *Зони за защита на подземните води, предназначени за питейно водоснабдяване, включващи подземните водни тела, от които се извлича вода за консумация от човека със средно денонощен дебит над 10 m³ или служат за водоснабдяване на повече от 50 човека, съгласно чл. 7, т. 1 на Директива 2000/60ЕС и чл. 119а, ал. 1, т. 1 от Закона за водите*

В регистрите на Басейновите дирекции „Дунавски район“, „Черноморски район“ и „Източноевропейски район“ са включени всички 18 подземни водни тела, части от които попадат на територията на област Сливен, определени като зони за защита на питейните:

Таблица 6 Зони за защита на подземните води, предназначени за питейно водоснабдяване

№ по ред	Подземно водно тяло	Код на подземното водно тяло	Код на зоната за защита
1	Карстови води в Централния Балкан	BG1G0000TJK045	BG1DGW0000TJK045
2	Порови води в палеоген, палеоцен, еоцен Руен-Бяла	BG2G00000PG028	BG2DGW00000Pg028
3	Карстови води в K2t-st-cp.m	BG2G00000K2033	BG2DGW00000K2033

	+JT Котелски карстов басейн		
4	„Пукнатинни води в Предбалкан - Валанж-Хотрив-апт Коневе“	BG2G000K1HB038	BG2DGW000K1HB038
5	Пукнатинни води в Пред-балкан-Валанж-Хотрив-Риш	BG2G000K1HB039	BG2DGW000K1HB039
6	Порови води в Кватернер – Твърдишка котловина	BG3G000000Q004	BG3DGW000000Q004
7	Порови води в Неоген-Кватернер – Сунгурларско-Карнобатска котловина	BG3G00000N005	BG3DGW000000Q005
8	Порови води в Кватернер“ – Марица Изток	BG3G000000Q012	BG3DGW000000Q012
9	Порови води в Неоген-Кватернер – Сливенска-Стралджанска област	BG3G00000N015	BG3DGW00000N015
10	Порови води в Неоген-Кватернер – Ямбол-Елхово	BG3G00000N054	BG3DGW00000N054
11	Порови води в Палеоген-Неоген – Марица Изток	BG3G0000PgN019	BG3DGW0000PgN019
12	Пукнатинни води – масив Шипка-Сливен	BG3G0PzK2Pg027	BG3DGW0PzK2Pg027
13	Пукнатинни води - Брезовско-Ямболска зона	BG3G00000K2030	BG3DGW00000K2030
14	Пукнатинни води – Сливенско-Сунгурларска зона“	BG3G00000K2031	BG3DGW00000K2031
15	Пукнатинни води – Западно и централнобалкански масив	BG3G0000Pt044	BG3DGW0000Pt044
16	Карстови води – Сърнена гора	BG3G00000T2032	BG3DGW00000T2032
17	Карстови води – Св. Илийски комплекс	BG3G00000T1035	BG3DGW00000T1035
18	Карстови води – Твърдишко-Сливенски басейн	BG3G0000T23036	BG3DGW0000T23036

● *Санитарно-охранителни зони около водоземните съоръжения от подземни води за питейно-битово водоснабдяване и около водоземните съоръжения за минерални води,* учредени по реда на Наредба № 3 от 16.10.2000 г за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

Заповедите за учредяване и в процедура за учредяване на 18 санитарно-охранителни зони на водоземни съоръжения от подземни води, попадащи в област Сливен, са посочени в таблиците по-горе.

Информация за учредените санитарно-охранителни зони около водоизточниците на находищата на минерални води **Баня**, с. Баня, община Нова Загора, **Сливенски минерални води**, с. Злати войвода, община Сливен и **КЕИ „Топлата вода“**, с. Шивачева, община Твърдица, се съдържа по-горе в раздела.

● *Буферни зони на водоземните съоръжения от подземни води в радиус 1000 m,* за които няма учредени санитарно-охранителни зони, според Приложение № 1 към Националния каталог от мерки.

● *Нитратно уязвими зони*

В актуализирания регистър на нитратно уязвимите зони по Приложение № 1 към Заповед № 660/28.08.2019 г на МОСВ като замърсени и които са застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници на територията на област Сливен са определени подземни водни тела:

- „Порови води в кватернер - Твърдишка котловина“ с код BG3G000000Q004;

- „Порови води в неоген-кватернер - Ямбол-Елхово“ с код BG3G000000Q054;
- „Порови води в кватернер – Марица изток” с код BG3G000000Q012;
- „Порови води в неоген-кватернер-Сливенско-Стралджански район“ с код BG3G000000NQ015;
- „Порови води в палеоген-неоген – Марица изток“ с код BG3G0000PgN019;
- „Карстови води – Св. Илийски комплекс“ с код BG3G000000T1035.

Като уязвими зони за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници са определени териториите на:

- община Сливен до надморска височина 350 m;
- община Твърдица до надморска височина 400 m;
- цялата територия на община Нова Загора.

4.6 ЛАНДШАФТ

4.6.1 Структура и устойчивост на ландшафта

Съгласно приетите в България определения, „ландшафтът е териториална система, съставена от взаимодействащи си природни и антропогенни компоненти и комплекси”.

Съгласно Европейската конвенция на ландшафта, 2005г, „ландшафтът е територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали в резултат от действията и взаимодействията между природните и/или човешки фактори”.

Съгласно ОПРГТ, формирането на ландшафтите е резултат от продължително във времето взаимодействие и взаимосвързано развитие на природни абиотични, биотични и антропогенни процеси. В пространствено отношение, ландшафтът е определян като хетерогенен ареал от земната повърхност, съставен от близки по форма и взаимодействащи си екосистеми.

В методически план, установяването на ландшафтите се свързва с открояването на представителни пространствени единици в горските територии с висока степен на сходство по отношение на геоложки строеж, форми на релефа, повърхностни и подземни води, микроклимат, почвени разновидности, фито- и зооценози.

Съществуващият ландшафт на проучвана територия е носител на собствена специфика, формирана от елементи, комбинацията от които дава основание за следната класификация на ландшафта **по принадлежност**:

- **по основен тип социално-икономическа функция** – комбинация от ландшафти с различна принадлежност – горски /широколистен, иглолистен, издънков/, рекреативен, ландшафти под защита, защитен;
- **по степен на континенталност на климата** – преходно-континентален, локално моделиран, с изразена височинна поясност;
- **по макрорелефни форми** – комбиниран - долинно-котловинен, ниско-, средно и високопланински;
- **по водещ ландшафтообразуващ фактор** – предимно генетичен;

- **по стадии на формиране и развитие** – хомеостаз;
- **по генезис на антропогенните въздействия** – смесен, със сравнително слабо антропогенно натоварване на ниво община;
- **по интензивност на антропогенните въздействия** – ниски до средни;
- **по мащаб на антропогенни въздействия** – локални;
- **по продължителност на антропогенни въздействия** – постоянно;
- **по устойчивост на антропогенно въздействие** – устойчив до средно устойчив;
- **по степен на антропогенно изменение** – слабо до средно антропогенно трансформиран;
- **по целенасоченост на антропогенните въздействия** – преки и косвени; директни и индиректни;
- **по възможност за регулиране на антропогенното въздействие** – контролируемо и регулируемо със средствата на планирането и проектирането.

Състоянието на ландшафтите се измерва чрез категорията „устойчивост на ландшафтите”, която отразява постоянството на структурните им елементи във времето. Тя се разглежда като неподатливост спрямо различните по характер и тежест въздействия върху структурата на ландшафта, както и като способност за устойчивост към продължително еднопосочно развитие. Като правило, устойчивостта на ландшафтите е:

- **потенциална**, определена още като естествена или генетична, характерна за ландшафти, при които антропогенен натиск липсва или е много нисък;
- **конкретна**, определена и като относителна, която е в пряка зависимост от степента на антропогенното въздействие и колкото по-хетерогенна е ландшафтната структура, толкова по-податливи на промени и нарушения са ландшафтите; към тази категория се отнасят територии, които се намират под антропогенен натиск, като в зависимост от характера на натоварване могат да бъдат изведени различни степени на устойчивост на ландшафтите.

Ландшафтът на горските територии в област Сливен се изгражда от 3 основни групи ландшафти, обединени според степента им на устойчивост, както следва:

- **ландшафти с висока естествена устойчивост** – към тази категория принадлежат типовете горски месторастения , развити върху алувиални ненаситени и канелени горски почви, в които структурата на ландшафта показва характеристики, близки до естествените; касае се за типове горски месторастения С₂/53, и др, СД_{2,3}/55, С₂/56, В₁/57, С₁(59) и др.;
- **ландшафти с естествена устойчивост** – тук се отнасят типовете горски месторастения, в които преобладават предимно културни видове в добро състояние СД_{2,3}(67) В_{1,2}(68) и др. в които ландшафта притежава характеристики с предимно естествена устойчивост;
- **ландшафти с относителна устойчивост** – към тази категория се отнасят типовете горски месторастения, в които преобладаващи са издънковите насаждения и тези, предназначени за спиране на ерозията А₀, А₁/132, В_{1,2}, В₁,В₂/131 и др.

Горските територии в област Сливен, чието функционално предназначение има отношение към **поддържане на ландшафта** са с обща площ 241 998 ha. Определени са 5 вида специални горски

територии, свързани с качествата на ландшафтите и поддържащи структурата им, с характеристики, както следва:

- горски територии за поддържане на ландшафта – обхващат 1204 ha, всички залесени; разпределението на тези гори по общини е показано на долната таблица:

Таблица 7 Горски територии да поддържане на ландшафта

Община	Залесена, ha	Незалесена, ha	Площ, ha
Котел	494	0	494
Нова Загора	15	0	15
Сливен	505	0	505
Твърдица	190	0	190
Общо	1204	0	1204

От таблицата е видно, че най-голям е относителния дял на териториите за поддържане на ландшафта в община Сливен /41,9%/, следвана от община Котел – 41%%.

- горските територии, разположени до 200 m около туристическите хижи, категоризирани по Закона за туризма и *обекти с религиозно значение* са с обща площ 333 ha, разпределени по общини, както следва:

Таблица 8 Горски територии до 200 m около туристически хижи, категоризирани по ЗТ и обекти с религиозно значение

Община	Залесена, ha	Незалесена, ha	Площ, ha
Сливен	44	201	245
Твърдица	4	84	88
Общо	48	285	333

Представени са само в две общини – Сливен и Твърдица, от които в община Сливен са разположени 73,6% от тях.

- Бази за интензивно стопанисване на дивеча – намират се само в общините Твърдица и Сливен, като от тях 96,5% в община Сливен.

Таблица 9 Бази за интензивно стопанисване на дивеча

Община	Залесена, ha	Незалесена, ha	Площ, ha
Твърдица	375,50	46,43	421,93
Сливен	0	15,45	15,45
Общо	375,50	61,88	437,38

- Горски територии с рекреационно значение се определят по 3 признака, като в област Сливен са налице първите два - определени с действащи общи устройствени планове като части от зелената система на общините и включени в селищни образувания или курорти с национално

или местно значение. Горски територии с рекреационно значение са с обща площ 2187 ha, от която 1859 ha залесена и 327 ha незалесена, разпределена по общини, както следва:

Таблица 10 Горски територии с рекреационно значение

Община	Залесена, ha	Незалесена, ha	Площ, ha
Котел	1348	277	1624
Нова Загора	458	40	498
Сливен	53	11	64
Общо	1859	327	2187

▪ **Гори с висока консервационна стойност** /ГВКС/– те са налични за ДГС Сливен и Твърдица. Пространствените данни за тях са извлечени от специализираните доклади от 2020 г. за ДГС Твърдица от 2017 г. за ДГС Сливен.

ГВКС са горски територии, които притежават поне една от шестте високи консервационни стойности според определението на Съвета по стопанисване на горите (FSC) за ВКС:

ВКС 1 - Разнообразие от видове;

ВКС 2 - Екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт;

ВКС 3 - Екосистеми и местообитания;

ВКС 4 - Екосистемни услуги от критично значение;

ВКС 5 - Основни потребности на населението;

ВКС 6 - Културни ценности.

Горите с висока консервационна стойност са с обща площ 237837 ha, от които 225246 ha залесена и 12591 ha незалесена, разпределена по категории, както следва:

Таблица 11 Горски територии с висока консервационна стойност

№	Категория	Залесена, ha	Незалесена, ha	Площ, ha
1	ВКС 1	62667	2657	65324
2	ВКС 2	134253	9147	143401
3	ВКС 3	11594	0	11595
4	ВКС 4	14175	715	14890
5	ВКС 5	-	-	0
6	ВКС 6	2556	71	2627
Общо		225246	12591	237837

Обобщено, горските територии, поддържащи структурата и състоянието на ландшафтите са горите с висока консервационна стойност, от което следва заключението, че ландшафтът на горските територии в областта се характеризира с висока степен на естествена устойчивост поради значителното им разпространение. Заедно с това, основните съставлящи елементи на ландшафта се намират в непосредствена връзка по отношение миграцията на замърсители и влошаването на състоянието на който и да е от тях се отразява неблагоприятно върху състоянието на всички останали, изграждащи структурата на ландшафтите.

4.7 БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

Настоящият раздел представя състоянието на биологичното разнообразие, защитените територии и зони в обхвата на горските територии в област Сливен, базирано на характеристиките и анализите, направени в ОПРГТ с допълнителна информация и коментар от авторите на ДЕО.

4.7.1 Биологично разнообразие

За представяне състоянието на биологичното разнообразие в горските територии на област Сливен, в настоящия Доклад за ЕО на ОПРГТ са анализирани и оценени няколко аспекта и елементи на биологичното разнообразие на горските територии в обхвата на областта:

➤ *Горскорастително райониране на горските територии*

Според горскорастителното райониране област Сливен попада в Тракийската горскорастителна област, подобласти Горна Тракия и Източна Стара планина, със съответните подпояси, както и малка част в Мизийската горскорастителна област, подобласт Северна България с два подпояса. Представеното в ОПРГТ горскорастително райониране е основата за определяне на типовете горски месторастения, съответстващи на най-малката таксономична единица - „подотдел“, инвентаризирани и описани в горскостопанските планове на териториалните подразделения ТП „ДГС Сливен“, „ДГС Стара река“, „ДГС Котел“, „ДГС Кипилово“, „ДГС Тича“, „ДГС Нова Загора“ и „ДГС Твърдица“.

Таксационните описания съдържат необходимата информация за определяне на екологичните условия на абиотичните и биотични характеристики на подотдела. В ОПРГТ област Сливен са представени обобщени характеристики на основните климатични фактори, оказващи влияние на дървесната растителност, направени по подпояси в Тракийска Мизийската и горскорастителни области, характерни за област Сливен. Под 1% от горските територии в област Сливен попадат в подпояса на заливните и крайречни гори (0-600 m надм. в.). Най-много запаси има в нископланинския подпояс на Тракийска област и в Мизийска (съответно 13461020 m³ и 2927690 m³), следвани от запасите в хълмисто-предпланинския (4866182 m³), равнинно-хълмистия (3724803 m³) и среднопланинския (150134 m³) подпояс на Тракийска област. В областта са определени **47 типа горски месторастения** в Горнотракийска и Мизийска област. Преобладават средно богати до богати месторастения.

➤ **Лесистост на област Сливен и общините в нейния обхват**

Общата площ на област Сливен е 354409 ha, вкл. селскостопански земи, гори и населени места. Горските територии на областта възлизат на 156 495 ha, а залесената площ – 144 878 ha. Залесената площ е 40,9% от територията на областта, или средната ѝ лесистост е 40,9%, която е по-голяма от средната за страната -35%. Лесистост на една териториална единица (землище, община, област, страна и др.) е площното участие (делът) на горите от площта ѝ.

Разпределението на лесистостта по общини, представено в ОПРГТ показва следното:

- планинските общини Котел и Твърдица имат лесистост по-висока от средната за областта, а равнинната община Нова Загора има лесистост 3,4 пъти по-ниска от средната.
- високата лесистост на общини Котел и Твърдица предопределя горското стопанство с важна роля за поминъка на населението им и подходящи условия на средата за живот.
- ниската лесистост на община Нова Загора изисква неотложно развитие в посока нейното увеличаване, като се търсят възможности за увеличаване на залесената площ.

Съгласно Чл. 3. (1) от Закона за горите, «...не се допуска намаляване на съществуващата лесистост:

1. на територията на Република България;
2. на територията на общини, в които лесистостта е под 10 на сто.

(2) Дейностите в горските територии се извършват по начин, който не води до увреждане на растителни и животински видове и на техните местообитания, на почвите, водните обекти и елементите на техническата инфраструктура.

➤ **Природен горски ресурс – разнообразие на дървесните видове, площ и запас на видовете и насажденията**

Потенциалът на **горските ресурси** в област Сливен включва дървесни и недървесни горски ресурси, ловни ресурси и нематериални ползи. Анализът в ОПРГТ е направен въз основа на данните от последните приети инвентаризации на горските територии и залесени земи. В представения анализ е посочена връзката между дървесните видове, класове на възраст, видове гори и разпределението на запаса (в m^3) за категориите високостъблени, издънкови за превръщане и нискостъблени гори (към 2020 г.). При високостъблените гори общият запас е 9488902 m^3 . Запасът на иглолистните дървесни видове е 3099038 m^3 , а на широколистните – 6389864 m^3 .

Близко половината от запаса на иглолистните (1505355 m^3) се формира от бял бор (*Pinus silvestris* L.), предимно във възраст от 21 до 60 години. На второ място са запасите от черен бор (*Pinus nigra* Arn.), следвани от обикновен смърч (*Picea excelsa* Link.) и други иглолистни видове.

В широколистните високостъблени гори запасът достига 6389864 m^3 . Около 90% от този запас (5751993 m^3) е от обикновен бук (*Fagus silvatica* L.), предимно във възраст над 100 години. На следващо място са запасите от дъб, тополя, обикновен габър (*Carpinus betulus* L.) и други широколистни видове със семенен произход.

Според „Анализ на потенциала на горските и ловните ресурси“ от ОПРГТ, в горите на област Сливен са регистрирани **37 главни вида**. Сред тях обикновеният бук (*Fagus silvatica* L.) има най-голяма залесена площ (47736 ha) със запас (12633253 m^3) и ползване (170668 m^3). По площ след него се нареждат келявият габър (*Carpinus orientalis* Mill.) с площ 17365 ha, зимен дъб (*Quercus petraea* Liebl.) с 14541 ha, цер (*Quercus cerris* L.) с 12197 ha, благун (*Quercus frainetto* Ten.) с 12026 ha и белият бор (*Pinus silvestris* L.) с площ 10450 ha.

Запасът на издънковите широколистни гори е 4 816 625 m³, а общият запас на високостъблените (иглолистни и широколистни) и издънковите широколистни гори е 14 305 527 m³.

Запасът на издънковите гори за превръщане е 4 310 853 m³, който се формира главно от дъбове (1 976 794 m³) и обикновен бук -1 070 738 m³. Запасът на нискостъблените гори (505 772 m³) се формира основно от бяла акация (*Robinia pseudoacacia* L.) -196 272 m³ и келяв габър (*Carpinus orientalis* Mill.) -114 348 m³.

Единадесет дървесни вида формират 98,6% от запаса и почти цялата залесена площ. На първо място е букът с 50,4%, следван от бял бор (10,8%), зимен дъб (6,5%), габър (6,3), цер (5,9%), благун (5,1%), смърч (2,3%), келяв габър (2,1%) и др. дървесни видове с участие в запаса от 0,1-0,6%.

➤ **Потенциал и биологично разнообразие на ловното стопанство и ловно-стопанска дейност**

В областта има шест ловни сдружения поддържащи ловните ресурси – СЛРД Котел, ЛРС Сърнена гора, СЛР ЛРД Нова Загора, ЛРС Сливен, ЛРС Гребенец и ЛРС Твърдица.

Задача на Плана е определяне на екосистемните услуги/ползи и възможностите за възмездното им ползване. В ОПРГТ са набелязани целите за развитие на ловното стопанство и начините за тяхното постигане. Набелязаните цели са консултирани със заинтересованите страни – собствениците на горите и ползвателите на горските ресурси. Посочени са и индикатори за напредъка на дейностите.

В област Сливен основни видове едър дивеч са сърната (*Capreolus capreolus*) и благородния елен (*Cervus elaphus*) в зависимост от типовете местообитания и насоки на стопанисване, със съпътстващ вид дива свиня (*Sus scrofa*). Стопанисват се също така и елен лопатар (*Dama dama*) и муфлон (*Ovis musimon*) в ТП „ДГС Твърдица“.

Местният дребен дивеч е представен от див заек (*Lepus europaeus*), яребица (*Perdix perdix*), фазан (*Phasianus colchicus*), планински кеклик (*Alectoris graeca*), тракийски кеклик (*Alectoris chukar*), гривяк (*Columba palumbus*), гугутка (*Streptopelia decaocto*), а прелетният – от гургулица (*Streptopelia turtur*), пъдпъдък (*Coturnix coturnix*).

В областта от едрите хищници се среща основно вълк (*Canis lupus*), като съгласно пролетната таксация на дивеча се отчитат единични екземпляри от кафява мечка (*Ursos arctos*) в ТП „ДГС Сливен“.

Хищните представители на дребния дивеч са лисица (*Vulpes vulpes*), язовец (*Meles meles*), видра (*Lutra lutra*), бялка (*Martes foina*), черен пор (*Mustela putorius*), дива котка (*Felis silvestris*), чакал (*Canis aureus*). Обект на опазване са вълк, кафява мечка, видра, черен пор и дива котка.

Запасите по видове дивеч и ползването/отстрела в областта за периода 2018-2022 г. са показани в табличен вид в ОПРГТ.

- **Ключови фактори за биологичното разнообразие в областта** (Фокус върху дневните грабливи птици и в частност на малкия креслив орел (*Clanga pomarina*) - проект на ИАГ по програма LIFE на ЕС).

Малочислен гнезещ вид у нас, най-разпространен из равнинните и нископланински широколистни гори в Източна България. Обитава широколистни и смесени гори до открити пространства, основно пасища, ливади, обработваеми земи и водоеми. Предпочита мозаечен тип местообитания. При миграции образува разредени ята понякога до няколко десетки индивида в смесени групи с мишелови, кани и други видове орли. Основните заплахи пред популациите на малкия креслив орел са:

- промяна на местообитанията от интензивното горско стопанство
- безпокойство
- интензивното селско стопанство
- пожари

В област Сливен видът се наблюдава в Защитена зона "Адата-Тунджа" и в Защитена зона „Котленска планина“.

✓ **Защитена зона „Адата-Тунджа“** е важна за опазването на малкия креслив орел; в зоната е установена 1 двойка; основните заплахи пред малкия креслив орел са:

- интензивни човешки дейности
- изсичане на растителността
- сметища и химикали
- браконьерство

Поради лесния достъп до територията се наблюдава значително безпокойство на птиците, причинено от браконьерството на защитени видове, незаконен лов с мрежи, както и на умишлено пряко безпокойство на малкия корморан при местата му за нощуване.

✓ **В защитена зона „Котленска планина“** са намерени гнезда на 5 двойки малки кресливи орли и допълнително са локализирани териториите на още 8 двойки. Оценката на числеността на вида за зоната е 25–30 гнездящи двойки. Основните заплахи, които са идентифицирани в защитената зона са:

- интензивни човешки дейности
- изсичане на растителността
- сметища и химикали
- браконьерство

Поради лесния достъп до територията се наблюдава значително безпокойство на птиците, причинено от браконьерството на защитени видове, незаконен лов с мрежи, както и на умишлено пряко безпокойство на малкия корморан при местата му за нощуване.

- **Специални горски територии - гори с висока консервационна стойност (ГВКС)**

В изпълнение на Принцип 9 от стандарта за сертификация управлението на гори по системата на FSC, в област Сливен са сертифицирани гори с *висока консервационна стойност*. Те са налични

за ТП „ДГС Сливен“ и ТП „ДГС Твърдица“. Пространствените данни за тях са от специализираните доклади от 2020 г. за ТП „ДГС Твърдица“ от 2017 г. за ТП „ДГС Сливен“.

ГВКС са горски територии, които притежават поне една от шестте високи консервационни стойности според определението на Съвета по стопанисване на горите (FSC) за ВКС:

ВКС 1 - Разнообразие от видове;

ВКС 2 - Екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт;

ВКС 3 - Екосистеми и местообитания;

ВКС 4 - Екосистемни услуги от критично значение;

ВКС 5 - Основни потребности на населението;

ВКС 6 - Културни ценности.

В ОПРГТ са определени горите с висока консервационна стойност, чиято обща площ е 237837 ha, от които 225246 ha залесена и 12591 ha незалесена. Разпределението по категории е показано в долната таблица.

Таблица 12 Гори с висока консервационна стойност в област Сливен

№	Категория	Залесена, ha	Незалесена, ha	Площ, ha
1	ВКС 1	62667	2657	65324
2	ВКС 2	134253	9147	143401
3	ВКС 3	11594	0	11595
4	ВКС 4	14175	715	14890
5	ВКС 5	-	-	0
6	ВКС 6	2556	71	2627
Общо		225246	12591	237837

Насоките за управление и мерките за стопанисване на ГВКС са от Практическото ръководство „Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България“ (2016 г.).

ВКС 1. Разнообразие от видове. Концентрации на биологично разнообразие вкл. Ендемични, редки, защитени и застрашени от изчезване видове, с глобално, регионално или национално значение

ВКС 1.1. Защитени територии попадат:

Горски територии в резервати, национални паркове, природни забележителности, поддържани резервати, природни паркове, защитени местности, обявени по ЗЗТ:

Природна забележителност „Еленска глава“, Защитена местност „Белокравищница“, Защитена местност „Марков бук“ в ТП „ДГС Твърдица“. В ТП „ДГС Сливен“ - 1. Природен парк „Сините камъни“, Резерват „Кутелка“, Природна забележителност „Долна мааза“, Природна забележителност „Змееви дупки“, Природна забележителност „Кушбунар“, Природна забележителност Трите пещери, Природна забележителност „Халката“, Природна забележителност „Острова на Тунджа“, Защитена местност „Орлите“, Защитена местност „Агликина поляна“, Защитена местност „Хайдут дере“, Защитена местност „Железни врата“, Защитена местност „Лале баир“, Защитена местност „Тракийски клин“;

ГТ, попадащи в защитени зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) - Натура 2000 - Язовир Жребчево, Река Блягорница, Река Тунджа 1, Твърдишка планина в

ТП „ДГС Твърдица“. В ТП „ДГС Сливен“ - Защитена зона Адата - Тунджа (Код в регистъра: BG0002094), Защитена зона Каменски баир (Код в регистъра: BG0002059), Защитена зона Котленска планина (Код в регистъра: BG0002029), Защитена зона Сините камъни - Гребенец (Код в регистъра: BG0002058), Защитени зони за опазване на местообитанията: . Защитена зона Гора Блатец (Код в регистъра: BG0000567), Защитена зона Гора Желю Войвода (Код в регистъра: BG0000554), Защитена зона Гора Тополчане (Код в регистъра: BG0000553), Защитена зона Гребенец (Код в регистъра: BG0000420) Защитена зона Керменски възвишения (Код в регистъра: BG0000418), Защитена зона Котленска планина (Код в регистъра: BG0000117), Защитена зона Река Блатница (Код в регистъра: BG0000441), Защитена зона Река Горна Луда Камчия (Код в регистъра: BG0000136), Защитена зона Река Тунджа 1 (Код в регистъра: BG0000192), Защитена зона Сините камъни (Код в регистъра: BG0000164), Защитена зона Твърдишка планина (Код в регистъра: BG0000211)

ВКС 1.2 Застрашени, изчезващи и ендемични видове

Растителни видове - Храсталачна глушина (*Vicia dumetorum* L.), Елвезиево кокиче (*Galanthus elwesii*), Планински явор, жешля (*Acer heldraichii*), Обикновен тис (*Taxus baccata*). Срещат се както в ТП „ДГС Твърдица“, така и в ТП „ДГС Сливен“. В ТП „ДГС Сливен“ се среща още обикновена кандилка (*Aquilegia nigricans*). Други растителни видове с придозащитен статус и локално значение, срещащи се на територията на ТП „ДГС Твърдица“ и ТП „ДГС Сливен“ - Одрински лопен (*Verbascum adrianopolitanum* Podp.) - застрашен, Балкански ендемит, Червена книга, 2011 г.

Животински видове: Видра (*Lutra lutra*), Кафява мечка (*Ursus arctos*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Гълъб хралупар (*Columba oenas*), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Южен белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos lilfordi*), Горски бекас (*Scolopax rusticola*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сив кълвач (*Picus canus*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Осояд (*Pernis apivorus*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Благороден елен (*Cervus elaphus*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*). В ТП „ДГС Сливен“, освен изброените се среща Царски орел (*Aquila heliaca*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Сива мухоловка (*Muscicapa striata*), Градинска червеноопашка (*Phoenicurus phoenicurus*), Бухал (*Bubo bubo*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*).

Безгръбначни видове: *Lucanus cervus* (Linnaeus), *Cerambyx cerdo* Linnaeus, *Rosalia alpina* (Linnaeus), *Morimus asper funereus* (Mulsant), *Morimus asper funereus* (Mulsant).

В допълнение към горното, в област Сливен са установени следните изчезващи, редки, застрашени и ендемични растителни видове, включени в Червената книга на България:

Защитени видове висши растения: Арабска етионема (*Aethionema arabicum*) (с. Сотиря) (критично застрашен), Давидов мразовец (*Colchicum davidovii*) (Сливенски Балкан) (критично застрашен), Калописиев дланокоренник (*Dactylorhiza kalopissii*) (Сливенски Балкан) (критично

застрашен), Шпицелов салеп (*Orchis spitzelii*) (Сливенски Балкан) (критично застрашен), Разперенозъба детелина (*Trifolium squarrosum*) (между селата Калояново и Жельо войвода, Сливенско) (критично застрашен), Нежна метличина (*Centaurea gracilentia*) (Сливенски Балкан) (критично застрашен), Тяснолистна поветица (*Convolvulus lineatus*) (Сливенски бани) (застрашен), Хойфелови миши уши (*Hieracium heuffelii*) (Сините камъни) (застрашен), Гmeliнова гърлица (*Limonium gmelinii*) (с. Кермен, Сливенско) (застрашен), Гризебахова кутявка (*Moehringia grisebachii*) (Сините камъни) (застрашен), Халерово котенце (*Pulsatilla halleri*) (Сливенски Балкан) (застрашен), Бесарабско глухарче (*Taraxacum bessarabicum*) (с. Кермен, Сливенско) (застрашен), Одрински лопен (*Verbascum adrianopolitanum*) (с. Твърдица и Чочовене, Сливенско), Тракийски клин (*Astracantha thracica*) (природен парк „Сините камъни“) (уязвим).

1. Защитени гръбначни животински видове: Видра (*Lutra lutra*) (уязвим), Кафява мечка (*Ursus arctos*) (застрашен), Скален орел (*Aquila chrysaetos*) (уязвим), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*) (Източна Стара планина) (уязвим), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Червена каня (*Milvus milvus*) (критично застрашен), Орел рибар (*Pandion haliaetus*) (критично застрашен), Степен орел (*Aquila nipalensis*) (застрашен), Гълъб хралупар (*Columba oenas*), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Южен белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos lilfordi*), Горски бекас (*Scolopax rusticola*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сив кълвач (*Picus canus*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Осояд (*Pernis apivorus*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Благороден елен (*Cervus elaphus*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*). В ДГС Сливен, освен изброените се среща Царски орел (*Aquila heliaca*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Обикновен щъркел (*Ciconia ciconia*) (уязвим), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Сива мухоловка (*Muscicapa striata*), Градинска червеноопашка (*Phoenicurus phoenicurus*), Забулена сова (*Tyto alba*) (уязвим), Бухал (*Bubo bubo*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*) (уязвим), Голям маслинов присмехулник (*Hippolais olivetorum*) (уязвим), Орфеево коприварче (*Sylvia hortensis*) (уязвим), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Змия пясъчница (*Eryx jaculus*) (застрашен).

Защитени безгръбначни видове: Голяма едnodневка (*Neophaedra maxima*) (критично застрашен), Крайморска каменарка (*Paranocarodes straubei*) (критично застрашен), Еленов рогач (*Lucanus cervus*), Голям дъбов сечко (*Cerambyx cerdo*), Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), Буков сечко (*Morimus asper funereus*).

2. Горски местообитания от национална, европейска и световна значимост за опазване, неописани като местообитания в защитените зони по ЗБР и не са включени в приложение 1 на ЗБР, но са посочени в Червената книга (том 3), се отнасят към ВКС 3 „Редки, защитени или застрашени от изчезване екосистеми, местообитания или рефугии“. Целта е да се осигури опазването на горите с малка естествена срещаемост в областта посредством съхраняване на редките, застрашени и изчезващи екосистеми, които ги представляват. За района на област Сливен са установени следните представители на тези хабитати:

- 21F3 Храсталаци от румелийска (*Genista rumelica*) и лидиева жълтуга (*G. lydia*)
- 29F7 Съобщества от теснолистен клин (*Astragalus angustifolius*)
- 05G1 Смесени низинни и крайречни гори и лонгози
- 08H3 Варовикови скали с хазмофитна растителност

ВКС 1.3 Критични концентрации на видове

Критична концентрация: Сватбовища на благороден елен

ВКС 2. Екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт. Непокътнати горски ландшафти големи екосистеми* на ниво ландшафт и мозайки от екосистеми* с глобално, регионално или национално значение, в които съществуват жизнени популации на повечето естествено срещащи се видове в естествените им модели на разпространение и обилие

Имат голяма площ и да са сравнително неповлияни от човешка дейност и с ниско ниво на фрагментация (% незалесени територии). Целта на определяне на тази консервационна стойност е да бъдат включени типични ландшафти и тяхното биологично многообразие от съответния горско-растителен район.

ВКС 2 представляват значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие.

ВКС 3. Екосистеми и местообитания. Редки, защитени застрашени от изчезване екосистеми или рефугии

За България ГВКС представляват всички горски територии, включващи екосистеми от списъка на Приложение 4 към Практическото ръководство. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (ГФС, Old-growth forests), които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитание на комплекс видове от специфични екологични и таксономични групи.

Съгласно списъка към Приложение 4 на Националното ръководство за определяне на ГВКС, за територията на ТП „ДГС Твърдица“ са **идентифицирани 13 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми**. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена, тъй като в повечето случаи съвпадат с границите на насаждението. Отбелязано е, когато екосистемите са налични в едно от държавните горски стопанства, ако не е изрично отбелязано, значи се намират и в двете.

G1.2116 Dacio-Moesian ash-alder woods / Крайречни гори от елши (*Alnus* spp.) и планински ясен (*Fraxinus excelsior*) (ТП „ДГС Твърдица“)

G1.2232 (2) Helleno-Balkan ash-oak-alder forests (Thracian forests of *Quercus pedunculiflora*) / Смесени низинни и крайречни гори и лонгози (Тракийски гори на дръжкоцветен и летен дъб) 92АО

G1.3155 Rhodopide Mediterranean poplar galleries / Върбово-тополови галерии в Южна България

G1.6921 Southeastern Moesian acidophilous beech forests / Ацидофилни гори от обикновен бук (*Fagus sylvatica*)
G1.6922/G1.6923 Southeastern Moesian neutrophile beech forests / Неутрофилни букови гори
G1.69 Thermophilous Moesian beech forests / Мизийски букови гори
G1.661 Middle European dry-slope limestone beech forests / Калцифилни гори от обикновен бук (*Fagus sylvatica*)
G1.7C41 Silver lime woods/Гори от сребролистна липа (*Tilia tomentosa*)
G1.A4 Ravine and slope woodland / Смесени гори на сипеи, на стръмни склонове и планински клисури
G1.737 Eastern sub-Mediterranean white oak woods / Мизийски и тракийски гори от космат дъб (*Quercus pubescens*).
G1.9135 Ilyro-Moesian montane birch woods / Гори от бяла бреза (*Betula pendula*)
G3.16. Moesian [*Abies alba*] forests. Монодоминантни гори на обикновена ела (*Abies alba*) (ТП „ДГС Твърдица“)
G4.6 Mixed [*Abies*] - [*Picea*] - [*Fagus*] woodland / Смесени широколистно-иглолистни гори със задължително участие на обикновен бук (*Fagus sylvatica*) и/или обикновена ела (*Abies alba*) и/или обикновен смърч (*Picea abies*)/ (ТП „ДГС Твърдица“)

ВКС 4. Екосистемни услуги от критично значение. Основни екосистемни услуги от критично (незаменимо) значение в определени ситуации вкл., опазване на водосбори и контрол на ерозията на уязвими почви и склонове

Тази ВКС се отнася до важните екологични функции на стопанисваната гора. Определени са следните компоненти:

- Гори представляващи единствени източници на питейна вода
- Гори от решаващо значение за водосбора
- Гори с решаващо противоерозионно значение
- Гори с пожарозащитни функции
- Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

На територията на ТП „ДГС Твърдица“ са представени различни типове гори от определението за ВКС 4. Определянето на тези консервационни стойности е извършено по данни от Горскостопанския план и проведени интервюта с горските служители и местните заинтересовани страни. За всяка една от идентифицираните ВКС-та за територията на ТП „ДГС Твърдица“ са разписани конкретни мерки за стопанисване и мониторинг.

ВКС 4.1 Гори – единствени източници на питейна вода

В България за ГВКС се считат всички ГТ попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ГТ попадащи в близост до източници за питейно - битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 m над водовземаването и 50 m под него с ширина не по-малка от 1500 m от двете страни на реката. В ТП „ДГС Твърдица“ тези територии заемат площ от 2535 ha. В ТП „ДГС Сливен“ вододайните зони се намират в подотдели с площ

320 ha, а отдели и подотдели, определени като единствен източници на питейна вода заемат площ от 984 ha.

ВКС 4.2. Гори с решаващо значение за регулиране на водния отток във водосборите

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, които представляват:

1. ГТ, попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;
2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*);
3. ГТ, представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метрова ивица под ГГГ;
4. Крайречни естествени гори от Суходолно-равнинен дъб (*Quercus Pedunculiflora* C. Koch.), Обикновен (летен) дъб (*Quercus robur* L.), Полски ясен (*Fraxinus oxycarpa* Willd.), Полски бряст (*Ulmus minor* Mill.), Бял бряст (*U. Laevis* Pall.), Бяла върба (*Salix alba* L.), Черна (лепкава) елша (*Alnus glutinosa* (L.) Gaertn), Бяла топола (кавак) (*Populus alba* L.), Черна топола (*Populus nigra* L.), Източен платан (*Platanus orientalis* L.), попадащи в заливаемата тераса на речното течение;
5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;
6. Гори в 100-метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг) и други реки;
7. ГТ, попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите, чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

За територията на ТП „ДГС Твърдица“ са определени гори, отговарящи на определението за тази консервационна стойност по т. 3 (72 ha), т. 4 (114 ha), т. 6 (31 ha) и т. 7 (33 ha). За територията на ТП „ДГС Сливен“ са определени гори, отговарящи на определението за тази консервационна стойност по т. 4, т. 6 и т. 7.

ВКС 4.3 Гори с решаващо противоерозионно значение

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, представляващи:

1. ГТ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редина, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 m) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6. За ТП „ДГС Твърдица“ тези територии са с площ 4181 ha.
2. Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси. За ТП „ДГС Твърдица“ тези територии са с площ 305 ha.
3. Гори, предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 m и наклон над 20°.

От ГТ, включени на територията на ТП „ДГС Сливен“ за тази консервационна стойност се покриват определението по т. 1 и т. 2 от определението за ВКС 4.3.

ВКС 4.4. Гори, които представляват бариера за разпространението на пожари

За ГВКС се приемат всички широколистни гори, разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи с различно селскостопанско ползване, имащи ширина на насаждението минимум 100 m, максимум 250 m, състав включващ всички широколистни видове без бреза, акация и тополови култивари.

На територията на ТП „ДГС Твърдица“ като гори, представляващи бариера за разпространение на пожари са с площ 1643 ha.

ВКС 4.5. Гори с решаващо значение за състоянието на селскостопанските дейности (земеделие, рибни запаси) и за защитата на инфраструктурните обекти

Всички гори с критично въздействие върху горските функции, от които зависят земеделието, състоянието на рибните запаси, защитата на инженерни съоръжения са ГВКС, когато представляват:

1. Ивично разположени гори, в съседство с обработваеми земи, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, когато широчината на горската ивица не е по-голяма от 100 m;

2. Крайречни гори доминирани от различни представители на род *Salix* по брега на река Дунав и нейните острови, заливани при високи водни стоежи на реката, както и по бреговете на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг).

3. Гори създадени за защита на инженерни съоръжения.

За територията на ТП „ДГС Твърдица“ тези гори са с площ 19 ha.

За територията на ТП „ДГС Сливен“ са идентифицирани гори, които отговарят на определението за ВКС 4.5.3.

ВКС 5. Основни потребности на населението. Места и ресурси от фундаментално значение за задоволяване на основните потребности на местните общности и коренното население (вкл. Поминък, здраве, храна, вода), идентифицирани с тяхно участие).

Съгласно Практическо ръководство “Определяне, управление и мониторинг на ГВКС в България”, в България следните ресурси могат да характеризират ВКС 5, според нивото на зависимост на местното население от тях, наличието на леснодостъпни заместители и взаимодействието с други ВКС:

- Дърва за отопление и битови нужди.
- Паша и фураж – сено и листна маса.
- Недървесни продукти – гъби, лечебни растения, горски плодове, охлюви, продукти от лов и други (недървесни горски продукти, с които може да се търгува, включително уловени животни, смоли, плодове, и т.н.).
- Водоснабдяване (вода за пиене и за всекидневни нужди – виж ВКС 4.1).

ВКС 6. Културни ценности. Места, ресурси, местообитания и ландшафти от глобално или национално културно, археологично или историческо значение, и/или от критично

(незаменимо) значение за традиционната култура на местните общности и коренното население, идентифицирани с тяхно участие, вкл. Културно, екологично, икономическо или религиозно/духовно значение.

Такива ГВКС в България, съдържащи ВКС 6, са всички:

1. Горски територии в 500 m ивица около религиозните обекти;
2. Горски територии в 100 m ивица около манастири и други религиозни обекти извън Приложение 7 (църкви, параклиси, оброчища, аязма, текета и др.), древни светилища, окултни средища, археологически паметници и разкопки и др. места важни за съхраняване на духовността, традициите, историческата и културната памет, определени при консултациите с местните хора;
3. Горски територии в 100 m ивица около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, важни за съхраняване на културното наследство и националните традиции, определени при консултациите с местните хора;
4. Горски територии в границите на обекти на недвижимото културно наследство (паметниците на културата) или в техните охранителни зони;
5. Горски територии непосредствено разположени (в 30 m ивица/ по 15 m от всяка страна на пътеката) по протежение на официално маркирани туристически маршрути и немаркирани, но често използвани туристически пътеки.
6. Горски територии в 50 m ивица около туристически обекти, както и горски територии с изключителна естетическа и рекреационна стойност (вкл. единични дървета или малки групи дървета – напр. вековни или забележителни дървета), чешми, беседки, образователни маршрути, и др. важни за туризма и образованието места, определени при консултациите с местните хора и активни в района туристически групи, сдружения и компании.

4.7.2 Специални горски територии - защитени територии /ЗТ/ по смисъла на закона за защитените територии (ЗЗТ)

Специалните горски територии, включени в границите на ЗТ по смисъла на ЗЗТ са общо 14 749 ha, от които 86.7% са в община Сливен, от които 13377 ha са залесени и 1 372 ha – незалесени.

На територията на област Сливен се намират 46, от които 1 природен парк, 2 резервата, 2 поддържани резервата, 17 защитени местности и 24 природни забележителности.

Съгласно чл. 2, ал. 3, т. 2 от Закона за горите, разпоредбите на този закон не се прилагат за горите и земите в националните паркове и в резерватите. Националните паркове, резерватите и поддържаните резервати са изключителна държавна собственост. Те се управляват и поддържат чрез структури на МОСВ на територията на страната.

Специални горски територии - защитени територии по смисъла на закона за защитените територии (ЗЗТ) са представени в Приложение 1 към ДЕО.

Съгласно чл.35а. от ЗБР „Опазването на местообитания на растителни, животински и гъбни видове от приложение №2а, както и на **видовете от приложение №3**, се извършва чрез защитени

територии, обявени по реда на Закона за защитените територии.“. списък на видовете от приложение 3 на ЗБР е даден в приложение №1

Утвърдените Планове за управление за резерватите и поддържаните резервати с актуалните данни за биологичното разнообразие, състоянието на абиотичните фактори и заплахите, изпълнението на планиран мониторинг, допринасят за определяне конкретните мерки по опазването, поддържането и при необходимост възстановителни дейности в поддържаните резервати.

В заповедите за обявяване за природните забележителности и защитените местности е крайно необходимо да се актуализират режимите на дейностите с оглед отмяна забраната за отстраняване на всякаква растителност, което възпрепятства отстраняване на инвазивни чужди видове (ИЧВ). В част от същите заповеди се срещат като разрешени за провеждане „ландшафтни сечи“ които не съществуват в действащата Наредба № 8 за сечите в горите.

Основните действащи заплахи и натиск върху защитените територии, описани в ОПРГТ област Сливен и Годишните регионални доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ-Стара Загора за 2022г. и 2023 г. са неспазване на режимите и ограниченията в заповедите за обявяване на защитените територии, утвърдените планове за управление и разпоредбите на Закона за защитените територии. Други заплахи за защитените територии и опазване на биоразнообразието в горските територии са браконьерски сечи, подмяна на основния дървесен вид на насажденията; изнасяне на мъртва дървесина, отсъствие или недостатъчен брой биотопни дървета, безпокойство през гнездовия период за видовете; незаконен лов; замърсяване и др.;

През 2023 г. по Закона за защитените територии са извършени общо 28 проверки в резервати, поддържани резервати, природен парк, защитени местности, природни забележителности, като са проверени общо 20 обекта. Дадени са 5 броя предписания с цел предотвратяване възникването на пожари, ограничаване на тяхното развитие и разпространение, както и осигуряване на пожарна безопасност в защитените територии и районите около тях през пожароопасния сезон 1 април – 31 октомври 2023 г. Предписанията са изпълнени в срок. От парковата охрана са извършени общо 372 броя проверки.

През 2023 г. РИОСВ-Стара Загора, успешно приключва всички дейности по проект NoBG16M1OP002-3.007-0010-C01 „Подобряване природозащитното състояние на природни местообитания 91F0 и 92A0 в поддържани резервати (ПР) „Долна Топчия“ и „Балабана“ с бенефициент РИОСВ – Стара Загора. Постигната е основната цел на проекта, а именно оводняване на резерватните територии, като са осигурени допълнителни водни количества за възстановяване заливаемия характер на ПР „Балабана“ и ПР „Долна Топчия“. Успешно изпълнения проект ще помогне за съхраняване на смесените широколистни насаждения, включващи в състава си летен дъб, полски ясен, полски бряст, бяла върба и бяла топола.

4.7.3 Специални горски територии - защитени зони /33/ по смисъла на закона за биологичното разнообразие (ЗБР)

Специалните горски територии, включени по реда на ЗБР, заемат общо 62 920 ha, от които 59 380 ha залесени и 3 540 ha – незалесени. С най-висок относителен дял тези гори са в община Котел – 64.9%, следвана от община Сливен – 35.2%. По данни от МОСВ (писмо с изх.№ЕО-23/14.01.2025г.) защитените територии в областта са общо 46, от които 1 природен парк, 2 резервата, 2 поддържани резервата, 17 защитени местности и 24 природни забележителности. Със свое становище асоциация на парковете уведомява, че съгласно публичния регистър на ЗТ защитените местности в област Сливен са 15, а природните забележителности – 26 бр.

В обхвата на ОПРГТ попадат **24** защитени зони, от които **18** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и **6** защитени зони за опазване на дивите птици.

За защитените зони, попадащи в териториалния обхват на област Сливен към момента на изготвяне на ДЕО има разработен План за управление само за 33 BG0002023 „Язовир Овчарица“, /Заповед № РД-223/22.04.2016 г. на министъра на ОСВ (ДВ бр. 37/17.05.2016 г.). Специални горски територии - защитени зони по смисъла на ЗБР са представени в Приложение 2 към ДЕО.

От анализа на разпространението на горските типове природни местообитания (32 броя), включени в границите на защитените зони обявени по ЗБР, в обхвата на ОПРГТ област Сливен, се констатира следното:

- от 18 бр. защитени зони за местообитанията на територията на област Сливен, в 15 бр. има описани за опазване горски типове природни местообитания;

- в 3 бр. защитени зони за природните местообитания няма налични горски типове природни местообитания за опазване (BG0000000418; BG0000000427; BG0000000441). В тези зони се опазват видове бозайници, земноводни и влечуги, риби и безгръбначни и техните местообитания.

- съгласно *Годишен регионален доклад по състоянието на околната среда 2023 г.* на РИОСВ-Стара Загора, за 2023 г. са направени 38 проверки от които 25 планови и 13 извънредни в защитени зони от мрежата Натура 2000 по чл.6, ал.1 от Закона за биологичното разнообразие. Извънредните проверки са във връзка с постъпили в РИОСВ-Стара Загора, уведомления за инвестиционни предложения, жалби и сигнали, както и писмо на МОСВ свързано с информация за констатирани нарушения за разоравания на площи в обхвата на екологично чувствителните постоянно затревени площи в защитените зони;

- през 2023 г. е засилен контрола в границите на защитените зони и защитените територии. Извършени са и извънредни проверки с цел недопускане на незаконна търговия със защитени видове и такива, включени в Регламент (ЕО) 338/97 на Съвета относно защитата на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях.

- за бъдещото управление на защитените зони ЕЕМ Натура 2000 съгласно указания на ЕС „Натура 2000 и горите“, Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2018 г., да се имат предвид насоките относно плановете за управление на зоните по Натура 2000, които могат да бъдат специално предназначени за зоната, или интегрирани в други планове за развитие, като например **плановете за развитие на горите**, в които са отразени природозащитните цели по

Натура 2000 и са включени в тези планове. Един документ може да обхване както общите разпоредби за управление на горите за определен район, така и целите и мерките за опазване по Натура 2000 за съответната защитена зона.

За характеризиране високата степен на присъствие на горските типове природни местообитания в почти всички защитени зони за местообитанията в обхвата на ОПРГТ област Сливен, със значение спрямо определените насоки и предвидените природозащитни мерки на ОПРГТ за опазване, поддържане и при необходимост възстановяване на природозащитното състояние на горските типове природни местообитания, в настоящия Доклад за ЕО в табличен вид е разработена информация – на основата на Приложение № 2 към чл. 65, ал. 1 от НАРЕДБА № 8 с включени всички горски типове природни местообитания от ЕЕМ „Натура 2000“. В отделна графа е отразено участието и разпределението на горските типове природни местообитания по защитени зони за местообитанията в обхвата на ОПРГТ област Сливен, с висока степен на присъствие „приоритетни“ в защитените зони за местообитанията попадащи в обхвата на ОПРГТ област Сливен.

Таблица 13 Разпределение на горските типове природни местообитания по защитени зони за местообитанията в обхвата на ОПРГТ област Сливен

Горски типове природни местообитания, включени в границите на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие

Приложение № 2 към чл. 65, ал. 1 от НАРЕДБА № 8 ОТ 5 АВГУСТ 2011 Г. ЗА СЕЧИТЕ В ГОРИТЕ, Изд. от министъра на земеделието и храните, Обн. ДВ. бр.64 от 19 Август 2011г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.91 от 31 Октомври 2023г.

Разпределение на горските типове природни местообитания по защитени зони за местообитанията в обхвата на ОПРГТ област Сливен

Код	Местообитание	Код на защитената зона и попадащи горски типове природни местообитания в обхвата на защитените зони от ОПРГТ Сливен
2180	Облесени дюни	–
4070*	Храстови съобщества с <i>Pinus mug</i>	–
4080	Субарктични храсталаци от <i>Salix</i> spp.	–
40A0*	Субконтинентални перипанонски храстови съобщества	–
5130	Съобщества на <i>Juniperus communis</i> върху варовик	BG0000000164.
5210	Храсталаци с <i>Juniperus</i> spp.	–
9110	Букови гори от типа <i>Luzulo-Fagetum</i>	BG0000000211; BG0000000164
9130	Букови гори от типа <i>Asperulo-Fagetum</i>	BG0000000211; BG0000000117; BG0000000164.
9150	Термофилни букови гори (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)	BG0000000211; BG0000000117; BG0000000164; BG0000000139.
9170	Дъбово-габъррови гори от типа <i>Galio-Carpinetum</i>	BG0000000211; BG0000000117; BG0000000164; BG0000000139; BG0000000420.

9180*	Смесени гори от съюза <i>Tilio-Acerion</i> върху сипеи и стръмни склонове	BG0000000211; BG0000000117; BG0000000139; BG0000000279.
91AA*	Източни гори от космат дъб	BG0000000211; BG0000000196; BG0000000164; BG0000000139; BG0000000420; BG0000000401; BG0000000206.
91BA	Мизийски гори от обикновена ела	BG0000000117.
91CA	Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори	—
91D0*	Мочурни гори	—
91E0*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i>	BG0000000612; BG0000000192; BG0000000420; BG0000000117; BG0000000136; BG0000000139; BG0000000196; BG0000000279.
91F0	Крайречни смесени гори от <i>Q. robur</i> , <i>U. laevis</i> и <i>Fr. excelsior</i> или <i>Fr. angustifolia</i>	BG0000000192; BG0000000567; BG0000000554; BG0000000553;
91G0*	Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>	BG0000000211; BG0000000117; BG0000000139; BG0000000279.
91H0*	Панонски гори с <i>Quercus pubescens</i>	—
91I0*	Евро-сибирски степни гори с <i>Quercus</i> spp.	—
91M0	Балкано-панонски церово-горунови гори	BG0000000192; BG0000000420; BG0000000117; BG0000000136; BG0000000164; BG0000000139; BG0000000196; BG0000000401; BG0000000279.
91S0*	Западнопонтийски букови гори	BG0000000420; BG0000000139.
91W0	Мизийски букови гори	BG0000000117; BG0000000164;
91Z0	Мизийски гори от сребролистна липа	BG0000000164.
9260	Гори от <i>Castanea sativa</i>	—
9270	Гръцки букови гори с <i>Abies borisii-regis</i>	—
92A0	Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i>	BG0000000192; BG0000000196; BG0000000206.
92C0	Гори от <i>Platanus orientalis</i>	—
9410	Ацидофилни гори от <i>Picea</i> в планинския до алпийския пояс	—
9530*	Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор	—
9560*	Ендемични гори от <i>Juniperus</i> spp.	—
95A0	Гори от бяла и черна мура	—

Знакът "*" отбелязва приоритетни типове природни местообитания за опазване.

4.7.4 Флора

Флората, като елемент на биологичното разнообразие, е разгледана в настоящия Доклад за ЕО за преобладаващите горски типове природни местообитания в обхвата на ОПРГТ на област Сливен, срещащи се в защитените зони за местообитанията.

➤ **Горско природно местообитание с код 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори** – среща се в 9 бр. защитени зони /вж. Таблица № 1 от приложенията/. Растителността е коренна, доминирана основно от видовете Цер (*Quercus cerris* L.) и Благун (*Quercus frainetto* Ten.) Учасват на места и Зимен дъб (*Quercus petraea* Liebl.), Полски бряст (*Ulmus minor* Mill.), Полски клен (*Acer campestre* L.), Мекиш (*Acer tataricum* L.), от храстите най-често участват Обикновен глог (*Crataegus monogyna* Jacq.), Обикновена шипка (*Rosa canina* L.), Обикновено птиче грозде (*Ligustrum vulgare* L.), Обикновен дрян (*Cornus mas* L.). Тревната покривка е добре развита с преобладание *Festuca heterophylla*, *Brachypodium sylvaticum* (Huds.) P.B., *Poa nemoralis*, *Helleborus odorus* W. et K. ex Willd., *Tanacetum corymbosum*, *Campanula persicifolia* от картируеми единици 91, 93.

➤ **Горско природно местообитание с код 91E0 Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)** – среща се в 8 бр. защитени зони /вж. от Таблица № 1 от приложениеята/. Растителността е коренна и представлява крайречни съобщества на Черна елша (*Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.) и/или Бяла елша (*Alnus incana* (L.) Moench.) в горните и средните течения на реките (*Alnion incanae*). В ниския планински пояс основен едификатор е *Alnus glutinosa*, а в средния планински пояс основен едификатор е *Alnus incana*. В растителните съобщества участват следните видове растения: *Alnus incana*, *Alnus glutinosa*, Обикновен ясен (*Fraxinus excelsior* L.), Полски ясен (*Fraxinus oxycarpa* Willd.), Трошлива върба (*Salix fragilis* L.), Бяла върба (*Salix alba* L.), Кучи дрян (*Cornus sanguinea* L.), Елшовиден зърнастец (*Frangula alnus* Mill.), Обикновен бръшлян (*Nedera helix* L.), от тревистите видове *Carex remota*, *Carex sylvatica*, *Equisetum* spp., *Filipendula ulmaria*, *Geranium sylvaticum*, *Geum rivale*, *Lycopus europaeus*, *Rumex sanguineus*, *Oxalis acetosella*, *Leucojum aestivum* - от картируеми единици 24, 142.

➤ **Горско природно местообитание с код 91AA Източни гори от космат дъб** – среща се в 7 бр. защитени зони. Растителността е коренна, доминирана основно от вида Космат дъб (*Quercus pubescens* Willd.) на каменисти места с разнообразна скална основа (варовици и силикати), а в други случаи – главно на по-мощни почви, но на сухи терени преобладават или горите са от Виргилиев дъб (*Quercus virgiliana* (Ten.) Ten.). В изграждането на дървесния етаж често участват и видовете Келяв габър (*Carpinus orientalis* Mill.), Мъждрян (*Fraxinus ornus* L.), Благун (*Quercus frainetto* Ten.), Цер (*Quercus cerris* L.), Маклен (*Acer monspessulanum* L.), храсти – Обикновена драка (*Paliurus spina-christi* Mill.), Обикновен глог (*Crataegus monogyna* Jacq.), Черна калина (*Viburnum lantana* L.), Обикновена смрадлика (*Cotinus coggygria* Scop.), Обикновено птиче грозде (*Ligustrum vulgare* L.), Терпентинов кукуч (*Pistacia terebinthus* L.), Бадемоволистна круша (*Pyrus amygdaliformis* Vill.), Червена смрика (*Jniperus oxycedrus* L.), Дървовиден плюскач (*Colutea arborescens* L.) – със средиземноморски елементи и тревисти видове от флората: *Dactylis glomerata* L., *Asparagus acutifolius*, *Orchis purpurea*, *Teucrium chmaedrys* L., *Origanum vulgare* L., *Coronilla varia* L. и др. - от картируеми единици 106, 107, 110, 111, 112.

Обобщено, по характеристики, състояние, опазване и законово-нормативно и административно-финансово осигуряване на реализиране на целите на ОПРГТ област Сливен основните характеристики на горските растителни съобщества са, че те се отличават основно с коренна растителност и богато разнообразие от местни видове дървесна, храстова и тревиста растителност.

Разгледаните съответстващи на описаната горска растителност-горски типове природни местообитания, са били обект на анализ и оценка на тяхното природозащитно състояние при Проект: „Картиране и определяне на ПС на природните местообитания–фаза I“, МОСВ, 2013 г.

В заповедите за обявяване на защитените зони за местообитанията са включени целите на опазване, забраните и препоръките и се определят дейности за поддържане на благоприятното природозащитно състояние на горските типове природни местообитания, при необходимост, подобряване или възстановяване. ОПРГТ област Сливен включва тези режими, както и конкретни насоки и мерки за опазване или възстановяване.

С административен договор Д-34-64 от 08.12.2022г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз по процедура BG16M1OP002-3.035 за територията на „Югоизточно държавно предприятие“ ДП Сливен се разработва проект №BG16M1OP002-3.035-0005 „Подобряване природозащитното състояние на горски природни местообитания и подпомагане на екосистемните услуги, предоставяни от горите, чрез прилагане на лесовъдски практики и залесяване на територията на Югоизточно държавно предприятие ДП Сливен“, по приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“ по ОП „Околна среда 2014-2020г.“ Дейностите по проекта ще бъдат извършени в 31 териториални подразделения на ЮИДП в областите Бургас, Ямбол, Сливен, Стара Загора и Хасково.

Предвижда се изпълнение на лесовъдски практики и залесяване в рамките на защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, сред които 33 BG0000192 „Река Тунджа 1“, „Река Тунджа 2“, „Сакар планина“, „Дервентски възвишения“, „Екокоридор Камчия-Емине“, 33 BG0000401 „Свети Илийски възвишения“, „Бакаджиците“, Странджа, Родопи Източни, Централен Балкан - буфер и др. Освен за залесяване от предвидените средства се отделя и значителна сума за закупуване на техника за част от държавните горски разсадници, ангажирани с производство на фиданки за залесяване, ремонт на огради и доставка на машини за разбиване и пълнене на субстрат за производство на контейнерни фиданки. Предвидено е закупуване на механизирани техника и храсторези за извършване на дейности по подпомагане на естественото възобновяване, както и две моторни превозни средства за транспортиране на посадъчен материал.

Основният резултат, който ще бъде постигнат при изпълнението на проекта, е подобряване на природозащитното състояние на горските местообитания и видове и подпомагане на екосистемните услуги, предоставяни от горите.

4.7.5 Фауна

Фауната е разгледана при представяне на ловните ресурси, ключови елементи от фаунистичното разнообразие, видовете от фауната в ГВКС, заповедите за обявяване на защитените територии по ЗЗТ и заповедите за управление и опазване на видове от фауната в защитените зони обявени по ЗБР.

4.7.6 Екосистемни услуги на горите

Горите, като многофункционална система, обединяват екологични, социални, икономически, естетически и други функции, което налага разширяване на кръга от инициативи и дейности, свързани с управлението на тази система.

Според обяснителната записка на ОПРГТ, горските територии в границите на областта заемат 156 495 ha, което съставлява 44.2% от територията ѝ. От тях, тези с висока консервационна стойност заемат общо 237 837 ha, от които 60.3% принадлежат към ВКС2, 27.5% - към ВКС 1 и 6.2 % - към ВКС4, което говори за наличие на много висок потенциал от напълно съхранени горски ландшафти и екосистеми от национално и регионално значение с видове в естествена среда на разпространение, както и концентрация на ендемитни, редки, защитени и застрашени от изчезване видове.

Екосистемни услуги от критично значение са всички горски територии, разположени в:

- 500 м. ивица около религиозните обекти;
- 100 м. ивица около манастири и други религиозни обекти (църкви, параклиси, оброчища, аязма, текета и др.), древни светилища, окултни средища, археологически паметници и разкопки и др. места важни за съхраняване на духовността, традициите, историческата и културната памет, определени при консултациите с местните хора;
- 100 м. ивица около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, важни за съхраняване на културното наследство и националните традиции, определени при консултациите с местните хора;
- границите на обекти на недвижимото културно наследство (паметниците на културата) или в техните охранителни зони;
- 30 м. ивица, по 15 м. от всяка страна, по протежение на официално маркирани туристически маршрути и немаркирани, но често използвани туристически пътеки.
- 50 м. ивица около туристически обекти, както и горски територии с изключителна естетическа и рекреационна стойност (вкл. единични дървета или малки групи дървета – напр. вековни или забележителни дървета), чешми, беседки, образователни маршрути, и др. важни за туризма и образованието места, определени при консултациите с местните хора и активни в района туристически групи, сдружения и компании.

ОПРГТ определя стопанските дейности, които се благоприятстват от екосистемната полза „поддържане на биологичното разнообразие“:

- горско стопанство – дърводобив;
- събиране на диворастващи и недървесни продукти в горски територии - диворастващи гъби, горски плодове, лечебни и ароматни растения или части от тях от горските територии –

за търговия или за производство в химическата (в частност козметична и фармацевтична промишленост) и в хранително-вкусовата промишленост;

- събиране на генетични ресурси (семена и размножителни материали от горски растения и животни) за търговски и производствени цели;
- събиране на растения и части от растения за фураж;
- събиране на растения и части от растения и производство на производни продукти с декоративни качества, вкл. производство на изделия от корк, слама и материали за плетене;
- лов;
- селско стопанство - животновъдство в горски територии или върху терени, прилежащи на горски територии от функционална категория Б(14).

С ОПРГТ за област Сливен се предлага въвеждане на възмездно ползване за обществените екосистемни ползи за **горски територии** (съгласно Таблица № 60 от ОПРГТ), както следва:

1. защита срещу ерозия на почвата от лавини и наводнения – 52615,5 ha (33,8%);
2. обезпечаване на количеството и качеството на водата – 9603,4 ha (6,2%);
3. поддържане на биологичното разнообразие – 78029,9 ha (50,2%);
4. екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклим. – 7657,2 ha (4,9%);
5. осигуряване на условия за рекреация и туризъм – 1724 ha (1,1%);
6. поддържане на традиционния ландшафт – 6338 ha (6,8%);
7. защита на природното и културното наследство – 64269,2 ha (68,7%);
8. защита на инфраструктурни обекти и съоръжения – 14294 ha (9,2%);
9. забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата – 3300,3 ha (2,1%).

Направеното предложение с ОПРГТ за Област Сливен за въвеждане на възмездно ползване за обществените екосистемни ползи за горските територии е разработено на основата на Приложение №13 към чл. 57, ал.5 от Наредба №18 – Таблица за обвързаност между функционалното зонироване и обществените екосистемни ползи. Завишените стойности за някои от функциите са обяснени в ОПРГТ с допустимото припокриване на ползи, при което един полигон може да е носител на повече от една екосистемна полза.

4.7.7 Лечебни растения

В България са известни 763 вида растения, които се използват в народната медицина, от тях 300 вида се прилагат и в научната медицина. За територията на областта не е установена актуална налична информация за находища на лечебни растения. В резултат от анализ на литературни данни, собствени проучвания и огледи на място следва, че в обхвата на територията, предмет на планиране се срещат различни видове лечебни растения - Жълта тинтява - *Gentiana lutea* L. Шапиче - *Alchemilla vulgaris*, Мечо грозде - *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng, Жълт равнец - *Achillea clypeata* Sibth.et Sm., Мъждрян - *Fraxinus ornus* L.. Широколистен живовляк - *Plantago major* L. Висока иглика - *Primula elatior* L.. Трънка - *Prunus spinosa* L. Обикновена шипка - *Rosa canina* L.s.l., Бял пелин - *Artemisia alba* Turra.. Горска тинтява - *Gentiana asclepiadea* L., Бял равнец - *Achillea millefolium* L.s.str. Обикновен пелин - *Artemisia absinthium* L.. Кисел трън - *Berberis*

vulgaris L. Ранилист - *Betonica officinalis* L. Бяла бреза - *Betula pendula* Roth.. Обикновен магарешки бодил - *Carduus acanthoides*. Синя жлъчка - *Cichorium intybus* L. Обикновен повет - *Clematis vitalba* L. Обикновен дрян - *Cornus mas* L. Обикновена леска - *Corylus avellana* L. Смарадлика - *Cotinus coggygria* Scop. Червен глог - *Crataegus monogyna* Jacq. Кукувича прежда - *Cuscuta europaea* L. Мъжка папрат - *Dryopteris filix mas* (L.) Schott. Полски хвощ - *Equisetum arvense* L. Горска ягода - *Fragaria vesca* L.s.l. Еньовче - *dium vulgare* L. Трепетлика - *Populus tremula* L. Лечебна иглика - *Primula veris* L. Орлова папрат - *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn. Малина - *Rubus idaeus* L. Обикновен киселец - *Rumex acetosa* L. Бяла върба - *Salix alba* L. Ракита - *Salix purpurea* L. Черен бъз - *Sambucus nigra* L.. Червено кучешко грозде - *Solanum dulcamara* L. Черно кучешко грозде - *Solanum nigrum* L. Офика - *Sorbus aucuparia* L. Брей - *Tamus communis* L. Вратига - *Tanacetum vulgare* L. Едрolistна липа - *Tilia platyphyllos* Scop. Мащерка (бабина душица) - *Thymus sp. diversa* Подбел - *Tussilago farfara* L. Черна боровинка - *Vaccinium myrtillus* L. Червена боровинка - *Vaccinium vitis-idaea* L. Лопен (овча опашка) - *Verbascum phlomoides* Върбинка - *Verbena officinalis* L. Великденче - *Veronica officinalis* L. Миризлива теменуга - *Viola odorata* L. Бял имел - *Viscum album* L.

Като правило, организирано или свободно, в най-големи количества се събират шипка, мащерка, маточина, синя хвойна (плод), висок лопен, коприва, къпина, черна боровинка, червена боровинка,, лайка, обикновен здравец, кръвен здравец, жълт кантарион, обикновен риган, теснолистен живовляк, сладка папрат и други.

Под режим на опазване и регулирано ползване от природата се поставят видовете диви животни и растения, посочени в приложение № 4 (ЗБР). При определянето на допустимите за събиране количества лечебни растения, следва да се имат предвид ежегодните заповеди на министъра на околната среда и водите за специалният режим на опазване и ползване на лечебните растения, както и Наредбата за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения.

4.7.8 Други специални горски територии, върху които по реда на други закони са определени и въведени особени статuti и режими

Селектираните територии са съобразени с подадената информация от общините. Общата им площ възлиза на 94 ha, от която 82 ha незалесена площ, като всички те се намират само в две общини – Сливен и Твърдица със сравнително еднаква площ за всяка от тях – по около 50% от общата площ.

4.7.9 Семепроизводствени насаждения и градини

Тези гори са с обща площ 335 ha, цялата залесена; с най-голям относителен дял те са в община Котел – 92,8% и по около 4% в общините Нова Загора и Сливен.

4.7.10 Горски разсадници

Съгласно съществуващата инвентаризация на горите, те са с обща площ 19 ha, всички залесени; с най-голям относителен дял са тази категория гори в община Котел – 71% от всички.

4.7.11 Опитни и географски култури от горски дървесни и храстови видове

Същите са с обща площ 3 ha, която цялата е залесена и се намира на територията на община Сливен.

4.7.12 Инвазивни чужди видове

Съгласно Регламент(ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент от 22.10.2014 г. „инвазивен чужд вид“ означава чужд вид, за който е установено, че въвеждането или разпространението му застрашава или въздейства неблагоприятно върху биологичното разнообразие и свързаните екосистемни услуги. Чуждите видове, за които е установено, че въвеждането им или разпространяването им в нови територии/акватории застрашава или въздейства неблагоприятно върху биологичното разнообразие и свързаните с него екосистемни услуги се наричат инвазивни чужди видове (ИЧВ) (ЕС 2014). Съгласно Регламент(ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент от 22.10.2014 г. значителна част от чуждите видове могат да се превърнат в инвазивни видове и да окажат сериозно неблагоприятно въздействие върху биологичното разнообразие и свързаните екосистемни услуги.

Приблизително 10% от чуждите видове, разпространени в Европа, се считат за инвазивни (Deriu et al. 2017). В световен мащаб ИЧВ се смятат за втората по важност причина за намаляването на биологичното разнообразие след директното унищожаване на местообитанията. Биологичното разнообразие и екосистемите са силно засегнати от биологичните инвазии и има нарастваща тенденция към въвеждане на чужди видове.

Съгласно документ, озаглавен „Популяризиране на политиката на ЕК и МОСВ за опазване на биоразнообразието, защитените територии и зоните по НАТУРА от инвазивни чужди видове растения, чрез информационна кампания”³ в България като инвазивни са определени над 60 вида висши растения. 36 ИЧВ растения са в Списъка на Съюза с инвазивни чужди видове към Регламент 1143/2014 относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове. В България се срещат 9 от тях:

- 1) Айлант (див орех) (*Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle)
- 2) Асклепиас (*Asclepias syriaca* L.)
- 3) Нуталиева водна чума (*Elodea nuttallii*)(Planchon) H.St.John
- 4) Мантегазианов девисил, Гигантски хераклеум (*Heracleum mantegazzianum* Sommier et Levier)
- 5) Сосновски девисил, Пащърнак на Сосновски (*Heracleum sosnowskyi* Mandenova)
- 6) Жлезиста слабонога (*Impatiens glandulifera* Royle)
- 7) Голям лагаросифон (*Lagarosiphon major* (Ridley) Moss) - под въпрос
- 8) Японски хмел (*Humulus scandens* (Lour.) Merr.)
- 9) Фонтон трева (*Pennisetum setaceum* (Forssk.) Chiov.) – под въпрос

В ОПРГТ няма данни за това какви ИЧВ се срещат на територията на областта.

Представените по долу ИЧВ са включени в публикацията на Ана Петрова, Владимир Владимиров и Валери Георгиев „Инвазивни чужди видове растения в България“, 2012 г.

³ <https://invasiveplants.eu/wp-content/uploads/2021/07/IAS-Plants-EC-List-in-BG.pdf>

Съгласно картите за ИЧВ от тази публикация са идентифицирани конкретните находища и предполагаемото им разпространение в горските територии на област Сливен, както следва:

- Ясенолистен клен (*Acer negundo* L.) – налични са конкретни находища и предполагаемо разпространение в обхвата на ОПРГТ;
- Айлант (*Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle) – налични са конкретни находища и предполагаемо разпространение в обхвата на ОПРГТ;
- Черна акация, синя акация (*Amorpha fruticosa* L.) – налични са конкретни находища и предполагаемо разпространение в обхвата на ОПРГТ;
- Теснолистна миризлива върба (*Elaeagnus angustifolia* L.) – налични са конкретни находища в обхвата на ОПРГТ;
- Канадска злолетица (*Erigeron canadensis* L.) – налично е предполагаемо разпространение в обхвата на ОПРГТ;
- Мерджан, дафин, годжи бери (*Lycium barbarum* L.) – налични са конкретни находища в обхвата на ОПРГТ;
- Рогчесто киселиче (*Oxalis corniculata* L.) – налични са конкретни находища и предполагаемо разпространение в обхвата на ОПРГТ;
- (Бял) салкъм, (бяла) акация, лъжеакация (*Robinia pseudoacacia* L.) – налични са конкретни находища и предполагаемо разпространение в обхвата на ОПРГТ;
- Балур (*Sorghum halepense* (L.) Pers.) – налични са конкретни находища и предполагаемо разпространение в обхвата на ОПРГТ;
- Италианска рогачица (*Xanthium italicum* Moretti) – налично е предполагаемо разпространение в обхвата на ОПРГТ;
- Казашки бодил (*Xanthium spinosum*) – налично е предполагаемо разпространение в обхвата на ОПРГТ.

Обобщено, областта притежава значително разнообразие от многофункционални горски територии, като с най-голямо участие са горите, намиращи се под защита и управление по реда на ЗЗТ, ЗБР и други специални закони, съставляващи общо 77763 ha /49,7% от горските територии в областта/.

Основните действащи заплахи и натиск върху защитените територии, описани в ОПРГТ на област Сливен и Годишните регионални доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ-Стара Загора за 2022г. и 2023 г. са неспазване на режимите и ограниченията в заповедите за обявяване на защитените територии, утвърдените планове за управление и разпоредбите на Закона за защитените територии; Други заплахи за защитените територии и опазване на биоразнообразието в горските територии са браконьерски сечи; подмяна на основния дървесен вид на насажденията; изнасяне на мъртва дървесина; отсъствие или недостатъчен брой биотопни дървета; безпокойство през гнездовия период за видовете; незаконен лов; замърсяване и др. Наложително е в заповедите за обявяване за природните забележителности и защитените местности да се актуализират режимите на дейностите с оглед отмяна забраната за отстраняване на всякаква растителност, което възпрепятства отстраняване на инвазивни чужди видове

(ИЧВ). В част от същите заповеди се срещат като разрешени за провеждане „ландшафтни сечи“ които не съществуват в действащата Наредба № 8 за сечите в горите.

4.8 ОТПАДЪЦИ И ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА

4.8.1 Отпадъци

Съгласно данни от Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2023г., изготвен от РИОСВ-Стара Загора, общините Сливен и Нова Загора депонират генерираните на тяхна територия отпадъци в Регионално депо за неопасни отпадъци Ямбол, с. Хаджидимитрово, общ. Тунджа – което обслужва и общините Ямбол, Стралджа и Тунджа. Експлоатира се Клетка №1 на чиято територия са изградени следните съоръжения:

- 1/ Клетка 1
- 2/ Хидротехнически съоръжения за повърхностни води
- 3/ Третиране на отпадъчни води
- 4/ Система за мониторинг
- 5/ Асфалтов път и път за верижна техника изграден от трошенокаменна настилка ,
- 6/ Рампи за преминаване на техниката върху дигите на клетка 1, за площадката за маневриране на техниката в клетка 1, рампа за преминаване на дига на съществуващото депо
- 7/ Навес за верижна техника (стоманена конструкция и под от трошенокаменна настилка)

Неопасните отпадъци, генерирани от община Котел се депонират на Регионално депо за неопасни отпадъци за Общините Омуртаг, Котел и Върбица”- гр. Омуртаг, находящо се в местност „Балабан“.

Община Твърдица се обслужва от Претоварна станция Гурково, част от Регионалната система за управление на отпадъците, регион Стара Загора, която обслужва и общините Гурково и Николаево.

Разделното събиране на зелените биоотпадъци на територията на областта не се прилага.

Съгласно данни от Доклад на РИОСВ-Стара Загора за състоянието на околната среда през 2023г., от двадесетте общини на територията на РИОСВ – Стара Загора само шест общини (Стара Загора, Ямбол, Тунджа, Стралджа, **Нова Загора и Сливен**) сепарират предварително битовия си отпадък преди същия да се депонира на съответното регионално депо.

На територията на РИОСВ – Стара Загора функционират 10 площадки за предварително третиране на строителни отпадъци с местонахождение: 1 в гр. Ямбол, 4 в гр. Стара Загора, гр. Казанлък, с. Скобелево, община Павел баня, гр. Чирпан и **2 в гр. Сливен**.

4.8.2 Опасни вещества. Химикали

Съгласно „Електронна база данни (публичен регистър) на предприятията с нисък и висок рисков потенциал, попадащи в обхвата на глава седма, раздел първи от Закона за опазване на

околната среда (ЗООС)⁴ на територията на област Сливен са налице следните предприятия, включени в регистъра⁴.

Таблица 14 Предприятия на територията на област Сливен с висок/нисък рисков потенциал

№	Оператор (адрес на управление, ЕИК)	Предприятие (адрес)/ Статус на предприятието	Рисков потенциал
1	ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „ДЪРЖАВЕН РЕЗЕРВ И ВОЕННОВРЕМЕННИ ЗАПАСИ“ гр. София, ул. Московска №3 831913661	ДА ДРВВЗ, ТД ДР , Петролна база Сливен, гр.Сливен, ул. „Бургаско шосе“ № 20 В експлоатация	Висок рисков потенциал
2	„АЛГЪНС“ ЕООД София (столица), Столична, гр.София, ул. „Поп Богомил“ № 6, ет. 1, ап. 3 200531191	Производствена и складова база БЪРШЕН, гр.Сливен, поземлен имот с идентификатор №67338.456.1 В експлоатация	Нисък рисков потенциал
3	„Екоенерджи“ ООД Сливен, Сливен, гр.Сливен, ул. „Радой Ралин“ бл.3 вх.а ап.1; 119624858	Складовата база за пропан-бутан и пълначно за бутилки гр.Сливен, , кв. „Промислена зона“, бул. „Стефан Караджа“ №6 В експлоатация	Нисък рисков потенциал

На територията на областта са налице предприятия и съоръжения, в които има налични опасни вещества по приложение №3 от ЗООС. Съгласно изискванията на чл.103 от ЗООС всеки оператор на съществуващо предприятие и/или съоръжение, в което са налични опасни вещества по приложение №3 на ЗООС, е длъжен да извърши класификация на предприятието и/или съоръжението в съответствие с критериите по приложение №3 и да документира извършената класификация.

В случая, тези предприятия и/или съоръжения не се класифицират като такива с висок или нисък рисков потенциал, респективно нямат отношение към предвижданията на плана от гледна точка осигуряване на съответни безопасни отстояния.

4.9 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

4.9.1 Шум

Като правило, основните източници на шум са средствата за транспорт-леки, товарни и тежкотоварни автомобили и ж. п. транспорт. Излъчваният от тях шум е променлив, с подчертан сезонен характер за някои от тях, обусловено от характера на туристическата или рекреационна дейности. Най-силно засегнати от транспортния шум са териториите, разположени непосредствено до пътните трасета. Останалите терени са засегнати в различна степен, в

⁴<https://public-seveso.moew.government.bg/enterprises>

зависимост от разстоянието до пътното трасе и наличието на прегради по пътя на разпространение на шума (сгради, огради и др. елементи).

В горските територии няма производствени и други обекти и дейности, които да са постоянен източник на шум в околната среда. Възможно е при извършването на сечи или добив на дървесина в горски територии, които са в близост до населени места или до обекти, подлежащи на здравна защита, тези обекти краткотрайно (за времето на извършване на дейностите) да бъдат подложени на повишени нива на шум в светлата част на деня, в резултат на използването на съответна техника (най-високи са нивата на шум при използване на машини и моторни триони – особено при ползване на няколко едновременно, сравнено с ръчната сеч) за извършване на сечта и от транспортните средства за извоз на добития материал. Съгласно годишните доклади на РИОСВ-Стара Загора и РЗИ-Сливен дейностите в горски територии не са предмет на мониторинг по отношение на шума и не са сред причините за повишените шумови нива.

4.9.2 Други вредни физични фактори

В системата на МОСВ се извършват постоянни наблюдения за стойността на радиационния гама-фон чрез Национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон по утвърдена мрежа от пунктове и периодичност. Автоматизираната система има за цел съвоеременно установяване на инцидентно повишаване на радиационния гама-фон на територията на страната. Няма данни за отклонения от естествените стойности и надфонове превишения на показатели за радиация в областта.

Като правило, източници на електромагнитни полета са радиопредавателите на къси, средни и дълги вълни, частните радиостанции на УКВ, телевизионни предаватели и ретранслатори, подстанции за високо напрежение – открити и закрити, електропроводи, трафопостове, захранващи жилищни квартали, късовълнови и УКВ системи за мобилни комуникации на транспорта, полицията, бърза помощ и др., радарни системи на КАТ, авиотранспорта, за ТВ и други сателитни връзки, лични системи за комуникации (радиолюбителски предаватели). За посочените предаватели няма експертни оценки, не е определяна хигиенно-защитна зона спрямо жилищната и работната среда. Не съществува информация дали интензитета на РЧ полетата е в границите или над нивата на пределно допустимото ниво (ПДН) – 3 V/m за жилищни квартали и 60 V/m за работна среда (БДС 14525 и Наредба № 9 от 1991 г. на МЗ). Така влиянието на ЕМП върху средата и обитателите засега остава неизвестно. Липсата на данни от измервания, информация за експертизи и други проучвания показва, че източниците на ЕМП не са предмет на наблюдение и контрол както по време на проектирането и изграждането, така и при експлоатацията им. Предмет на контрол са нивата на електромагнитните полета от източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територията на област Сливен около детски, учебни заведения и жилищни сгради. Съгласно Доклад на РЗИ-Сливен за резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращите лъчения за 2023 г. измерените нива съответстват на действащите норми по Наредба №9/1991г.

4.10 КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО.ТУРИЗЪМ

4.10.1. Недвижимо културно наследство

Културно-историческото наследство в областта е разнородно и териториално разпръснато. Регистрирани са 1255 паметници на културата, от които над 120 праисторически селища и могили, най-интересни от които са Карановската и Дядовската в община Нова Загора. В района на община Котел се намират архитектурните резервати с национално значение - селата Жеравна и Катунисе със запазена архитектурна среда от епохата на Националното Възраждане. Част от град Котел е обявен също за архитектурен резерват с национално значение. В него са запазени над 110 къщи от епохата на Възраждането и много други исторически паметници. В с. Жеравна са съхранени повече от 200 дървени къщи от времето на Възраждането, някои от които са на повече от 300 години.

Данни от съхранявания в НИНКН Национален публичен регистър на недвижимите културни ценности, съдържащ всички актове до влизане в сила на ЗКН за статута на обекти като недвижими паметници на културата /недвижими културни ценности по смисъла §10, ал. 1 и §12, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗКН, и всички актове по чл. 58, ал. 1, чл. 62, ал. 1 и 2 и чл. 65, ал. 1 от ЗКН, на територията на област Сливен са дадени в приложенията.

Музеите на територията на областта са следните:

- Регионален Исторически Музей - Сливен
- Исторически музей - Нова Загора
- Природонаучен музей - Котел
- Национален музей на Текстилната индустрия (Град Сливен)
- Къща-музей Хаджи Димитър (Град Сливен)
- Пантеон на Георги Сава Раковски и музей на „Котленските възрожденци“
- Къща-музей „Йордан Йовков“ – Жеравна
- Къща - музей “Захарий Стоянов” – Медвен
- Музей „Руси Чорбаджи“ – Жеравна
- Кьорпеевата къща - Котел
- Къща-музей „Сава Филаретов“ – Жеравна
- Етнографски комплекс "Хаджи-Данчовите къщи"-Сливен

4.10.2. Туризм

Природните забележителности са много атрактивни и имат значителен рекреационен потенциал. В областта се намира Природен парк „Сините камъни” и намиращия се на негова територия резерват “Кутелка”, който има международно значение за опазване местообитанията на редки птици (кръстат орел, скален орел, малък креслив орел, черен лешояд и белоопашат лешояд). Подчертано планинския характер на ПП “Сините камъни” с множество скални феномени, пещери, водопади предлага условия за развитие още на спелеотуризм, туристическо ориентиране, алпинизъм, делтапланеризъм, скално катерене и други планински спортове. Местността Карандила – горска територия в ПП „Сините камъни”, предоставя условия за лятна и зимна рекреация, както за краткотраен, така и за дълготраен отдих. Има добре изградена

туристическа инфраструктура, в по-голямата си част в лошо състояние. Съществуват възможности за фотолов, наблюдение на защитени, редки и застрашени от изчезване грабливи птици на територията на парк “Сините камъни”. Има разработени туристически маршрути и програми за проучване на биоразнообразието на територията на природния парк.

В района на Котел съществуват множество интересни пещери. Пещерата “Приказна” притежава изключително богатство от почти всички видове вторични карстови образувания (сталактити, сталагмити, сталактони, дендрити, хеликити, синтрови езерца и други) с изключителна красота.

Защитените територии в областта, лесопарковете, курортните гори и зоните с разнообразен релеф и красиви природни дадености във вътрешността са предпоставка за практикуване на различни форми на екотуризъм. Областта предлага и подходящи условия на конен туризъм, велотуризм и др. Голямото разнообразие на едър и дребен дивеч в района, мотивира развитието на ловен туризъм с принос за осигуряване на заетост, с приходи в местната икономика, когато се съчетае с други икономически дейности, подкрепящи туризма като цяло.

По данни от Териториално статистическо бюро - Югоизток отдел „Статистически изследвания - Сливен“, през август 2024 г. в област Сливен са функционирали 57 обекта с 10 и повече легла - хотели, мотели, къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване, с 843 стаи и 1 788 легла в тях. В сравнение с август 2023 г. общият брой на местата за настаняване, функционирали през периода, намалява с 5.0%.

4.11 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Горските територии в област Сливен заемат обща площ 156 495 ha, което съставлява 44.2% от територията на областта. Предмет на ОПРГТ са всички горски територии в областта, независимо от тяхната собственост. Те са и основният материален актив, за който проектът на ОПРГТ идентифицира насоки и цели за устойчиво развитие.

В контекста на понятието „материални активи“ предмет на оценка тук са обектите, за които съгласно Правилника за устройството и дейността на държавните горски стопанства, решения за разпореждане с дълготрайни материални активи, за учредяване на вещни права и за отдаване под наем на недвижими имоти, стопанисвани от предприятието взема Министерът на земеделието и храните и в този смисъл оценката касае дълготрайните материални активи.

Като правило, това са сградните фондове на формациите, управляващи стопанисването на горските територии – териториални предприятия на държавни горски стопанства, държавни ловни стопанства и сдружения, общински администрации, ловно-стопанска инфраструктура, обекти на научни институти и университети, на НПО за защита на природата, транспортна и инженерна инфраструктура, туристическа и спортна инфраструктура и др. подобни.

В ОПРГТ не се съдържа количествена информация за материалните активи на отделните стопанства, поради което оценка за ролята и значението ѝ от екологична гледна точка тук не може да бъде направена.

Що се отнася до значението на горските територии за развитие на местната икономика те се оценяват преди всичко като източник на строителна дървесина, целулоза и дърва за нуждите на промишлени предприятия, държавни и частни фирми, както и за местното население, като строителна и технологична суровина и не на последно място като защитен и рекреационен фактор на околната среда. Заедно с това са налични благоприятни условия за отглеждане на елитен дивеч за разселване в други райони на страната и за отстрел на първокласни ловни трофеи.

Горските територии са източник на различни странични ползвания, задоволяващи предимно нуждите на местното население. В горите се добиват значителни количества сено от наличните поляни, голини, просеки и други голи площи, горски плодове и цвят, билки и лечебни растения с природозащитно и стопанско значение, гъби, добив на листник, устройване на пчелини и др. Всичко това осигурява допълнителни доходи на голяма част от местното население. Реализирането на страничните ползвания носи допълнителни доходи и на стопанствата и това се отразява положително върху икономическия ефект на тяхната работа.

В ОПРГТ не са налични данни за наличие на инфраструктура за предпазване от природни бедствия.

4.12 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Здравно-демографското състояние на населението е една от важните предпоставки за определяне съдържанието и приложимостта на планове за развитие, в случая на областния план за развитие на горските територии (ОПР). Проучването на здравното състояние на населението се базира на демографски показатели и сравнителна характеристика на здравните данни за цялата област Сливен с показателите за страната. Проследени са основните демографски показатели, които се повлияват от околната среда, което включва и потенциално въздействие произтичащо от моментното състояние и развитието на горските територии.

Възрастовата структура на населението (текуща оценка за 2023г.) и разпределението по пол за област Сливен е с най-широко представителство на населението в активна трудоспособна и в пенсионна възраст. Възрастовата пирамида е стеснена в основата, с нисък процент на населението да 18 годишна възраст, което предполага тенденция към застаряване на населението. Разпределението по възрастови групи за област Сливен е демографски по-благоприятно от средната възрастова структура за страната /вж. долните таблици/.

Таблица 15 Разпределение на населението на област Сливен

Обект и признаци	2023 г. (брой)
Население на област Сливен	170 051
от тях мъже	82 043 (48,2 %)
жени	88 008 (51,8 %)
под трудоспособна възраст	34 386 (20,2 %)
в трудоспособна възраст	93 514 (55,0 %)
над трудоспособна възраст	42 151 (24,8 %)

Таблица 16 Разпределение на населението на Република България

Обект и признаци	2023 г. (брой)
Население на Република България	6 445 481
от тях мъже	3 097 698 (48,1%)
жени	3 347 783 (51,9%)
под трудоспособна възраст	977 417 (15,2%)
в трудоспособна възраст	3 769 424 (58,5%)
над трудоспособна възраст	1 698 640 (26,3%)

Обобщени са показателите детска смъртност, обща смъртност, раждаемост и естествен прираст за област Сливен и за страната. Показателите за раждаемостта и общата смъртност са представени като стойност на 1000 жители. Раждаемостта се различава значимо между населението на област Сливен и това на страната, като по-висока е за населението на областта. Смъртността е с понижаващи се стойности в периода 2021, 2022 и 2023г., като е идентична за областта и страната.

Естественият прираст като резултативен показател между двата основни демографски индикатора - раждаемост и обща смъртност, за тригодишния период е по-благоприятен и с по-малки отрицателни стойности за населението на област Сливен. На регионално ниво, демографската криза е изразена в по-ограничена степен в сравнение със средните демографски данни за страната /вж. долната таблица/.

Таблица 17 Демографски показатели за област Сливен и средно за страната

Година	Показатели на 1000 жители	Област Сливен	Република България
2021г.	Раждаемост	12,0	8,6
	Смъртност	21,0	21,8
	Естествен прираст	-9,0	-13,2
	Детска смъртност до 1г. (на 1000 живородени деца)	14,8	5,6
2022г.	Раждаемост	12,3	8,8
	Смъртност	18,2	18,4
	Естествен прираст	-5,9	-9,6

	Детска смъртност до 1г. (на 1000 живородени деца)	8,1	4,8
2023г.	Раждаемост	12,5	8,9
	Смъртност	15,6	15,7
	Естествен прираст	-3,1	-6,8
	Детска смъртност до 1г. (на 1000 живородени деца)	10,8	4,9

Към настоящия момент, демографската характеристика на област Сливен е влошена по отношение естествен прираст, но е по-благоприятна от средната за страната, с тенденция към подобряване на демографските показатели и възрастовия баланс.

Информативни в демографско и здравно отношение са данните за смъртността по причини от някои класове болести според МКБ-10 – един от косвените индикатори за здравния статус на населението. Информацията е налична общо за област Сливен /вж. долната таблица/.

Класовете болести, които в най-голяма степен са свързани с факторите на жизнената среда са:

II клас: новообразувания;

IV клас: болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата;

IX клас: болести на органите на кръвообращението;

X клас: болести на дихателната система;

XI клас: болести на храносмилателната система;

XII клас: болести на кожата и подкожната тъкан;

XIV клас: болести на пикочо-половата система;

XVII клас: вродени аномалии.

Таблица 18 Умрели по причини за смъртта (класове болести), област Сливен и страната (на 100 000 души от населението)

Клас болести	2021г.		2022г.		2023г.	
	Област Сливен	България	Област Сливен	България	Област Сливен	България
Обща смъртност	2089,3	2166,3	1811,3	1837,8	1554,7	1566,8
II	161,6	250,4	162,5	252,1	196,1	258,8
IV	7,7	26,3	12,9	19,9	5,9	22,2
IX	1188,6	1163,2	1117,3	1099,3	967,0	957,1
X	206,8	99,0	203,5	86,4	122,7	76,3
XI	53,5	62,9	81,3	68,1	89,2	70,1
XII	0,6	1,1	-	0,7	-	1,0
XIV	17,1	25,4	25,7	25,5	29,4	29,5
XVII	3,9	1,4	5,8	1,2	3,5	1,2

Общата смъртност на населението от област Сливен е по-ниска от средната за страната, включително по отношение на най-честия клас по причина за смъртта - болести на органите на кръвообращението, но е по-висока при болести на дихателната система. По отношение

новообразувания, през периода 2021-2023г. смъртността е значимо по-ниска от средната за страната. Основна причина за умиранията са болестите на органите на кръвообращението. На второ място по причини за умирания са новообразуванията, следват болестите на дихателната и храносмилателна системи. На тези 4 класа болести се дължат 88.4 % от всички смъртни случаи в област Сливен за 2023г. Причинността е многофакторна – най-вече застаряването на населението в областта, широкото разпространение на рисковите фактори /биологични и поведенчески/, породени от стила на живот на хората.

Обобщено, въз основа на данните от националния екологичен мониторинг и здравно-демографските показатели може да се направи извода, че в областта отсъстват предпоставки за повишен здравен риск за населението в резултат от въздействие от околната среда.

Болестност и заболяемост в област Сливен.

В структурно отношение при болестността се запазва разпределението на заболяванията между класовете болести и отново водещи са болестите на органите на кръвообращението. Следващи по тежест отново са болестите на дихателната система. На трето място причина поради която на населението на областта е потърсило медицинска помощ са болестите на костно-мускулната система и на съединителната тъкан, следвани от болестите на пикочо-половата система с дял от 7,19%.

Водещи в структурата на общата заболяемост са болестите на дихателната система. Следват регистрираните случаи с болести на органите на кръвообращението. На трето място в структурата на заболяемостта са болестите на костно-мускулната система и съединителната тъкан.

Обобщената оценка на заболяемостта и смъртността показва, че основните проблеми на здравето на населението в област Сливен произтичат предимно от заболявания, свързани със застаряването на населението и със широкото разпространение на рисковите фактори, породени от стила на живот.

5. СИНТЕЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНАЛИЗА НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ

5.1 РАЗВИТИЕ НА АСПЕКТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА

По-нататъшното развитие на горските територии в обхвата на област Сливен без конкретен план би представлявало нарушение на Закона за горите, би било сериозна пречка за определяне целите на управление на горското стопанство по категории гори, на общинско и областно ниво, както и целите на управление на ловното стопанство. Заедно с това не биха били създадени управленски условия за реализиране на стратегии и планове от по-високо йерархично ниво. Към това се добавя обстоятелството, че за различните видове горски територии ще липсват насоки за управление, забрани и ограничения. Липсата на одобрен действащ ОПРГТ би ограничило възможността на горските стопанства в състава на областта да ползват финансови средства от

фондовете на Европейския съюз и да развиват успешно предвижданията на плана за интегрирано развитие на горските територии.

Развитието на аспектите на околната среда без прилагане на плана, базирано на анализът на съществуващото състояние на околната среда е показано в следващата таблица:

Таблица 19 Развитие на компонентите и факторите на ОС без прилагането на плана

Аспекти	Очаквано развитие на компонентите без прилагане на плана
Климат	Невъзможност за идентифициране, прилагане и контрол при избор на мерки за адаптация към изменението на климата, както и за тяхното адекватно планиране и прилагане
Повърхностни води	Влошаване качествено състояние на водите в резултат от неподходящо ползване/поддържане на горските територии Безплановата сеч ще допринесе до загуба на влагозадържащата функция на гората
Геоложка основа	Потенциално е възможно активизиране на проявени ерозионни и свлачищни процеси и явления в резултат както на естествени климатични фактори (температура, валежи), така и на техногенно въздействие. Предпоставка за такива процеси и явления в област Сливен са стръмните терени, изградени от сравнително слаби и/или силно напукани скали. Без прилагането на ОПРГТ е потенциално възможно активизиране на проявени ерозионни и свлачищни процеси и явления в резултат както на естествени климатични фактори (температура, валежи), така и на техногенно въздействие. Предпоставка за такива процеси и явления в област Сливен са стръмните терени, изградени от сравнително слаби и/или силно напукани скали. Основните проблеми за земните недра в горските територии произтичат от проявените ерозионни и свлачищни процеси и явления, за защита от които горските стопанства следва да изпълняват противоерозионни мероприятия.
Подземни води	Към 2023 г количественото състояние на 18 подземни водни тела, части от които попадат на територията на община Сливен, е добро. Химичното състояние на 11 от тях е добро, а на седем подземни водни тела е лошо поради отклонения от СКОС по показателите нитрати, манган, флуор, фосфати, естествен уран и обща алфа активност Поддържането и управлението на горските територии има важно значение за опазване на водните ресурси, предназначени за питейно – битовото водоснабдяване на населението, поради което нереализираното на ОПРГТ би могло да се отрази негативно върху постигането на целите за добро количествено и химично състояние на подземните води, предвидени в ПУРБ 2022-2027 г на Басейнови дирекции „Дунавски район“, „Черноморски район“ и „Източнобеломорски район“.
Земни и почви, земеползване	Опасност от засилване на ерозионните процеси
Ландшафт	Възможно прекомерно натоварване на територии, основно рекреативни ландшафти, нарушаване на естетическата хармония на ландшафти от неподходящо изградени обекти и съоръжения, премахване на растителност и засилване на процесите на ерозия Възможно нарушаване на екологичното равновесие в ландшафта при увеличения брой посетители в отделните територия и разминаване на туристическите потенциал и капацитет Възможно намаляване относителния дял на ландшафтите с висока естествена устойчивост
Биоразнообразие	Възможно неблагоприятно въздействие върху природни местообитания и видове с консервационна значимост, свързани със съответните местообитания Възможно разминавания между политиките в управлението на горските територии на различните административни нива, имащи отношение към ОПРГТ Респектирането на ролята и значенето на защитените територии и зони и отношението към тях ще остане без областен планов документ

	Влошаването на качествените и количествени параметри на повърхностните водни тела ще се отразят директно на флората и фауната в тях и ще повлияят негативно на биоразнообразието в района
Отпадъци	Няма промяна
Шум	Транспортната инфраструктура и свързаните с нея въздействия ще продължи да се развива без прилагане на пространствени вариантни решения вкл. забрани и ограничения
Културно наследство	Възможно преекспониране, респективно урбанистичното натоварване на едни локализации от обекти на КИН за сметка на други, които може да предизвика различни неблагоприятни въздействия върху обекта на ОПРГТ
Обществени екосистемни ползи	За обществените екосистемни ползи във връзка с чл.249 ал.8 съществува необходимост за разработване и приемане от компетентният орган на наредба по чл. 249, ал.8 от ЗГ.

5.2 ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ

С прилагането на ОПРГТ не се очаква възникване на нови или задълбочаване на съществуващите/прогнозни проблеми по отношение на сектора. Наличието на ОПРГТ (функционално зонироване на горите, насоки, ограничения и забрани за съответните категории гори) предполага по-добро планиране на развитието, устойчиво ползване и съхраняване на горите на територията на областта.

За категориите горски територии, в които е допустимо строителство и експлоатация на различни съоръжения и обекти (стопански гори и територии, зони за защита от урбанизация), има потенциална вероятност от отрицателно въздействие върху **качествата на атмосферния въздух** в зависимост от конкретните обекти и съоръжения и техните технически параметри. Касае се за неблагоприятно въздействие върху КАВ, което като правило би следвало да се разглежда като епизодично и управляемо.

Поддържането и управлението на горските територии има важно значение за опазване на **водните ресурси** предназначени за питейно – битовото водоснабдяване на населението и в тази връзка от ключово значение е постигането на добра координация на всички нива при планирането на мерки и изпълнението на дейности по управление на водите, разписани в различни закони, подзаконови, нормативни и стратегически документи. Реализирането на ОПРГТ ще даде добро ниво на интегрираност между стратегическото планиране на горското стопанство и управлението на водните ресурси на регионално ниво за постигане на устойчиво развитие.

По отношение опазването на **ландшафта**, в ОПРГТ са формулирани мерки и изисквания, насочени към недопускане на нерегламентирани сечи и мероприятия, които могат да доведат до свлачищни процеси и ерозия, до замърсяване на водите във водните басейни, обезлесяване. Предвидено е използването и прилагане на адекватни лесовъдски мероприятия, съобразени със състоянието на най-уязвими горски екосистеми и локални ландшафти.

По отношение **биоразнообразието**, в свое становище с изх.№ЕО-23/16.08.2024г. МОСВ уведомява Възложителя на плана, че извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 36, ал. 2, във връзка с чл. 12, ал. 2 и 4 от Наредбата за ОС показва, че планът е **допустим** при съобразяване на произтичащите от него планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със ЗЗТ, заповедите за обявяването им и утвърдените планове за управлението им.
- режимите на защитени зони, определени със заповедите за обявяването им и утвърдените планове за управлението им.

В съответствие е разпоредбата на чл. 36, ал. 2, във връзка с чл. 12, ал. 5 от Наредбата за ОС са изискани становища по реда на чл. 155, ал. 1, т. 23 от Закона за водите (ЗВ) от Басейнова дирекция „Източноевропейски район“ (БДИБР) и Басейнова дирекция „Черноморски район“ (БДЧР).

Съгласно становище с изх. № 04-01-1326/A1/24.07.2023 г. на БДЧР, ОПРГТ на област Сливен няма да окаже значително въздействие върху водите и водните екосистеми при условие, че се спазят нормативните изисквания в становището и не се допуска замърсяване на водите и влошаване на водните тела.

Съгласно становище с изх. № ПУ-01-629/02.08.2023 г. на БДИБР, реализацията на ОПРГТ на област Сливен няма да окаже значително негативно въздействие върху водите и водните екосистеми при спазване на забраните и ограниченията, свързани с действащата нормативна уредба, както и при съобразяване с Плана за управление на речните басейни (ПУРН) и Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН) на ИБР.

Съгласно становище с изх. № ПУ-01-275(1)/28.03.2025г. на БДДР, реализацията на ОПРГТ на област Сливен няма да окаже значително негативно въздействие върху водите и водните екосистеми и е допустим спрямо ПУРБ и ПУРН, при спазване на мерките, посочени в становището и законовите и нормативни изисквания.

След преглед на представената информация и на основание чл. 36, ал. 3 от Наредбата за ОС, е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която ОПРГТ на област Сливен **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природните местообитания, местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000, поради следните мотиви:

1. Реализирането на специфичните цели в ОПРГТ на област Сливен допринася за:

1.1. опазване и увеличаване площта и поддържане и подобряване състоянието на горите; гарантиране и поддържане на екосистемните, социалните и икономическите функции на горските територии; гарантиране и увеличаване производството на дървесина и недървесни горски продукти чрез природосъобразно стопанисване на горските територии; поддържане на биологичното и ландшафтното разнообразие и подобряване състоянието на популациите на видовете от дивата флора, фауна и микота; подпомагане и насърчаване на собствениците на поземлени имоти в горски територии, вкл. в изпълнение на международни и европейски

ангажименти за съхранение на горските местообитания, подпомагащи поддържането и подобряването на състоянието на горските природни местообитания;

1.2. опазването на околната среда, като се очаква да се кумулира общ положителен ефект върху състоянието на компонентите на околната среда като ключови елементи на защитените зони;

2. Спазването на разписаните в ОПРГТ на област Сливен насоки за управление, забрани и ограничения би довело до създаване на благоприятни условия и възможности за устойчиво стопанисване на различните категории горските територии, което от своя страна е предпоставка за поддържане и/или подобряване на природозащитното състояние на природните местообитания, местообитания на видове и видове (вкл. птици), предмет на опазване в границите на защитените зони (мрежата Натура 2000).

3. Реализирането на ОПРГТ не предполага антропогенно въздействие, което да причини значително по степен безпокойство, предмет на опазване в защитените зони, водещо до или прогонване на видовете, вкл. птици., респ. до намаляване на числеността и плътността им.

4. Не се очаква генериране на емисии и отпадъци във вид и количества, които да окажат значително отрицателно въздействие върху защитени зони.

5. Не се очаква значително кумулативно отрицателно въздействие върху природните местообитания, местообитанията на видовете и видовете, предмет на опазване в защитените зони от реализацията на ОПРГТ спрямо одобрените до момента други инвестиционни предложения, планове, програми и проекти.

6. Прилагането на ОПРГТ на обл. Сливен не предполага отрицателно въздействие върху специфичните и подробни цели на опазване на защитените зони, както върху целостта на защитените зони и свързаността между тях.

5.3 ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ АСПЕКТИТЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

Освен анализа, направен в т. 5.1, се прибавя обстоятелството, че с прилагането на ОПРГТ ще бъде привлечен обществен интерес и личната отговорност на хората за опазването и поддържането на горските територии в областта. Заедно с това се очаква по-добра организация и своевременни решения за прилагане на противоерозионните мероприятия, което ще доведе до намаляване на негативните въздействия от ерозията, укрепване на склоновете и ограничаване на негативните въздействия при свлачища и площна ерозия.

Незначително засягане на земните недра би могло да се очаква във функционална категория: А (7) – *Горски територии, създадени по технически проекти за борба с ерозията*, които са включени в обхвата на технически проекти за борба с ерозията. В ОПРГТ те са определени на база на действащата инвентаризация и включват строителни дейности в обхвата на приповърхностната зона на земните недра.

Без прилагането на плана няма да се реализират техническите проекти за борба с ерозията в горските територии от функционална категория А(7), както и строителните дейности и евентуалната експлоатацията на ски-зоната около връх Чумерна от функционална категория D. В резултат следва да се очаква:

- активизиране на ерозионните процеси в терените, предмет на съответните технически проекти, евентуално и до развитие на свлачищни процеси в техния обхват;
- отсъствие на механичното нарушаване на приповърхностния слой на земните недра от изкопни и насипни работи предимно през периода на строителството и замърсяване със строителни, битови и други отпадъци, разливи на нефтени продукти от строителните машини, моторните превозни средства и пр.

Подземните води в функционални горски територии и зони ще бъдат засегнати и без прилагането на ОПРГТ, тъй като количественото и качествено им състояние се формира и от множество други естествени и антропогенни фактори: валежи, температура на въздуха, евапотранспирация, инфилтрация на замърсени промишлени и битови води, селскостопанска, животновъдна и строителна дейност и пр.

ОПРГТ въвежда насоки за прилагане на съответстващи лесовъдски намеси и предприемане на мерки и изисквания за изграждане на съоръжения за укрепване на свлачищни терени; залесяване на пустеещи и непригодни за земеделие земи, както и за контрол на най-натоварените пешеходни маршрути срещу т.н. „туристическа ерозия”.

Положително въздействие върху околната среда като цяло и в частност върху ландшафта ще има възприетото от ОПРГТ планиране за управление на горските територии както във вертикален, така и в хоризонтален аспект, синхронизирано със системата от нормативни и законови актове, касаещи регионални и секторни политики.

Съществен принос на ОПРГТ са изискванията, свързани с опазване целостта на ландшафта при планиране на горски пътища и на съпровождащата горскостопанската дейност и инфраструктура, забраната на дейности, които могат да нарушат естественото състояние на горските територии или да намалят естетическата стойност на локалните ландшафти, прилагане на приоритетни мерки за опазване на високата консервационна стойност, управление и ползване на потенциала на стопанските гори, запазване и възстановяване на тяхното биоразнообразие, продуктивност, възобновителна способност, поддържане на екологичните, естетически, социални и икономически функции на горските територии, осигуряването на възможности за интегриране на научните знания за природните закономерности, промените в климата, екосистемните услуги и взаимните връзки между организмите и средата.

5.4 СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА. РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ

Отношение към плана и неговите отговорности имат следните параметри, определящи същностната роля и философия на ОПРГТ и произтичащи от поставените цели и задачи:

-по отношение на **функционалното зонироване** на горските територии – не са налични екологични проблеми т.к. в действащите ГСП са планирани необходимите лесовъдски мероприятия за екологосъобразно стопанисване, повишаване производителността на дървостойките и повишаване защитните и специалните функции на горските биоценози, съобразно

предназначението на всяко отделно насаждение; насоките за управление на различните по функционално предназначение горски територии, определени от плана се изразяват в използването на минимални въздействия върху горските територии, посредством планирани сечи, залесявания и технологиите за тяхното изпълнение, подобряване на техните водоохранни и водозащитни функции и подобряване водния баланс на дадена територия и множество други подобни изисквания и насоки;

- по отношение на **земните недра** съществуващите екологични проблеми произтичат от обстоятелството, че земните недра са подложени както на естествени, така и на антропогенни въздействия, вред които, предимно в урбанизираните територии и пътищата, са механично нарушаване на приповърхностния слой от изкопни и насипни работи за жилищна, комунална, транспортна, курортно-рекреационна и друга строителна дейност, замърсяване с отпадъчни води от утечки в канализационната мрежа и от септични ями, с нефтопродукти и други опасни вещества при пътно-транспортни произшествия и пр. Релефът със стръмните склонове, климатичните и хидроложките условия, литолого-петрографският състав и напукаността на скалите, както и окаerstenостта на карбонатните разновидности, изграждащи геоложката среда, са способствали проявата на физико-геоложки процеси и явления, всред които по-съществено развитие в горските територии на област Сливен имат ерозионните, карстовите и гравитационните процеси и явления - сипеи, срутища, свлачища.

- по отношение на **подземните води** рискът за непостигане на екологичните цели по отношение на количественото и химичното състояние на подземните водни тела се обуславя от наличието на натиск от човешка дейност. Различните видове натиск, потенциално допринасящи за риска за непостигане на добро химично и количествено състояние на подземните води на територията на област Сливен са:

Точкови източници на замърсяване:

● Зауствания на битови отпадъчни води - градски канализации мрежи и пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ):

- канализационна мрежа на гр. Котел и на с. Жеравна, община Котел;
- канализационна мрежа и ПСОВ на гр. Сливен;
- канализационна мрежа и ПСОВ на гр. Нова Загора;

● Населени места без или с частично изградени канализационни мрежи.

● Промислени инсталации:

- „Е. Миролио“ АД – Производство на конфекционирани текстилни изделия в гр. Сливен;
- „Свиком“ ЕООД – отглеждане на свине в гр. Сливен;

● Ферми и съоръжения за съхранение на пестициди и торове:

- 48 Б-Б кубове в с. Еленово, община Нова Загора;
- пет Б-Б кубове в с. Полско Пъдарево, община Нова Загора;
- 88 Б-Б кубове в с. Злати войвода, община Сливен;
- един склад за пестициди в с. Калояново и един склад в гр. Сливен, община Сливен;
- един склад за пестициди в с. Кортен, община Нова Загора;

● Депа за битови, строителни и промислени отпадъци:

- депо в гр. Котел, община Котел;
- общинско депо в с. Езеро, община Нова Загора; общинско депо в с. Сотиря, общ. Сливен;

- сгуроотвал на „Топлофикация-Сливен“ ЕАД;
- Мини, хвостохранилища (с площ до 0,25 км²):
- хвостохранилище „Сливен“, община Сливен;
- 18 концесии на находища на индустриални минерали, скално-облицовъчни материали, строителни материали, твърди горива /въглища/, описани по-горе;
- съществуващи незаконни сметища, предимно покрай пътищата.

Оценката на натиска върху подземните водни тела от точкови източници е изчислена, като е разделена сумарната засегната площ на общата разкрита площ на водното тяло. Когато сумата на повлияната площ от точкови източници превишава 33 % от разкритата площ на съответното подземно водно тяло се счита, че идентифицирания натиск е значим.

На територията на област Сливен няма определени подземни водни тела, за които натиска от точкови източници на замърсяване да е значителен.

Дифузни източници на замърсяване:

- селско стопанство (обработваема земя, трайни насаждения, пасища, комплекси от раздробени земеделски земи, естествени тревни площи);
- населени места без изградена канализация;

Оценката на натиска върху подземните водни тела от дифузни източници е изчислена като сумарната засегната площ спрямо общата разкрита площ на водното тяло. Когато сумата на повлияната площ от дифузни източници превишава 75 % от разкритата площ на съответното подземно водно тяло се счита, че идентифицирания натиск е значим.

В териториалния обхват на област Сливен значим натиск от дифузни източници на замърсяване (сумата на повлияната площ от дифузни източници да превишава 75 % от разкритата площ на ПБТ) има върху подземни водни тела BG3G000000Q004, BG3G000000Q05, BG3G000000NQ012, BG3G000000NQ015, BG3G000000Q054, BG3G0000PgN019.

Натиск от водовземане:

Като значим натиск от водовземане за подземните води е определено всяко черпене или група черпения в определен район, при който експлоатационният индекс (съотношение между общото черпене от ПБТ/част от ПБТ и разполагаемите ресурси) е над 40 %. На територията на област Сливен **няма значим натиск от водовземане** върху подземните водни тела.

- по отношение целите на управлението на **горските територии и ловното стопанство** — в горите в областта незаконни сечи ще продължат да бъдат проблем, което вероятно е свързано с недостатъчно ефективен контрол; извършването на сечи в много случаи води до компрометиране размножаването на определени животински видове и/или безпокойство на животински видове в техните места за почивка, концентрация и размножаване; Намаляването на незаконните сечи е свързано и с работа с местните общности - включване на местните общности в управлението и опазването на горите; развитие на местната икономика, което да доведе до алтернативни форми на доходи, които не зависят от незаконния добив на дървесина; подкрепа за устойчиво горско стопанство – насърчаване на устойчиви практики в горското стопанство и предоставяне на финансови стимули и техническа помощ и обучение на персонала на дърводобивните фирми; повишаване на обществената осведоменост – обществото трябва да е

добре осведомено относно ценността на горите и вредите от незаконните сечи и др; Чрез лесовъдските системи за стопанисване се създават места за почивка, концентрация и размножаване, с оглед обогатяване на хранителната база и създаването на укрития, каквото всъщност представляват създадените сечища под формата на котли в насажденията. Това е изключително важно, особено като се има предвид все по-интензивното селско стопанство в района.

- по отношение възмездното **ползване на обществените екосистемни** ползи – запасът на горите в областта от 25998176 m³ стояща маса с клони съответства на 10067161 m³ стояща маса без клони, които до сега не са имали стопанско значение и са определяни с приблизителни количества от стъблени запас; навлизането на технологията за дробене може да мобилизира тази маса като местен възобновяем източник на енергия; материалът на съхнещите култури е използваем и напоследък преобладава стремеж те да се възобновяват с естествената широколистна растителност; горите в областта (и като цяло в страната) винаги са изпълнявали множество функции, включително и стопанска (каквато са само 0,42 % от горите в областта), като играят изключително важна роля в икономиката и поминъка на местното население. От друга страна, ако се има предвид, че клоните като ресурс не се използват пълноценно, защото се оставят в насажденията след извеждане на сеч следва да се посочи, че съгласно чл. 65, ал. 2, т. 7 от Наредба № 8 за сечите в горите, изискващ поддържане на минимум 10 % от запаса на насажденията като мъртва дървесина, която е допълнителна предпоставка за биологичното разнообразие в горите; горските територии, от които е добито дървесина не могат да се считат за територии без стопански функции; използването на дробилна техника би могла да бъде полезна при остатъчната дървесина над минимума от 10 % и в насаждения с проведени санитарни сечи, където оставянето на клони и мъртва дървесина би застрашило здравословното им състояние.

- по отношение **зоните за защита от урбанизация** – тази тема е с подчертано екологично значение; определени са по специално разработена за целта методика чрез натрупване на всички функционални зони и допълнителни категории, определени в методиката за свръхосигуряване на екосистемни ползи в конкретната географска среда, предоставяща поне 16 обществени ползи; освен това са взети в предвид наблюденията на малкия креслив орел, регистрирани в зоните за защита от урбанизация; тази категория принадлежи към специалните горски територии, стопанисването на които се извършва съгласно ЗБР, Заповедите за обявяване, плановите за управлението им и с “Ръководство за устойчиво управление на горите в Натура 2000”, с разписани режими за устойчиво управление на горите в мрежата Натура 2000; към зоните за защита от урбанизация са добавени и горите във фаза на старост.

- определяне на **основните дървесни и храстови видове** за залесяване – с оглед негативното влияние на климатичните промени - засягане на иглолистните насаждения от процесите на засушаване, основните дървесни видове за залесяване следва да бъдат местните широколистни видове, използвани досега - бук, зимен дъб, благуна, цер, явор и др. Иглолистните дървесни видове, с които се е залесявало е необходимо все по-рядко да намират място в оформящите се устойчиви горски екосистеми.

- определяне на конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на **обществени екосистемни ползи** е възмездно – определеното в плана значително разнообразие

от стопански дейности, насочени към защита срещу ерозия на почвата от лавини и наводнения, обезпечаване на количеството и качеството на водата, поддържане на биологичното разнообразие, екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат, осигуряване на условия за рекреация и туризъм, „поддържане на традиционния ландшафт, защита на природното и културното наследство, защита на инфраструктурни обекти и съоръжения, забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата, гарантират опазването на горските територии в областта и пълно респектиране на средозащитните им и средообразуващи функции;

- идентифициране и включване в процеса на планиране на заинтересовани лица – необходимо подобряване на медийните контакти и засилване мерките за връзки с други заинтересовани организации и институции; подпомагането на образованието и обучението на подрастващите е една от мерките, които допринасят за по-доброто разбиране и подкрепа за работата на горските стопани; предложената от плана публичност и прозрачност на планираните лесовъдски мероприятия за стопанисване на горите и предоставяне на незащитена информация на заинтересованите страни ще повиши осведомеността на обществото и квалификацията на заинтересованите лица в процеса на управление на горските ресурси;

- по отношение на социалните ползи информираността на населението е сравнително ниска и това често е свързано с проява на екологични проблеми от различно ниво, по-често незначителни; чрез изпълнение на насоките в плана ще се привлече обществен интерес и личната отговорност на хората за опазването и поддържането на горските територии.

6. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА И НАЧИНА ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА

6.1 ПРЕДВИЖДАНЯ НА ОПРГТ С ПОСТИГАНЕ НА НАЦИОНАЛНИ ЦЕЛИ

Целите на опазване на околната среда са разписани в **Националната стратегия за околна среда 2021 – 2030 г. (НСОО)**. Визията на НСОО е *„България развива и утвърждава модел на ВЪЗСТАНОВЯВАЩ икономически и социален РАСТЕЖ в границите на природния си потенциал, който гарантира ЗДРАВИ И УСТОЙЧИВИ ОБЩНОСТИ И ЕКОСИСТЕМИ, необратимост на процеса на постигане на амбициозните цели за НУЛЕВО ЗАМЪРСЯВАНЕ на околната среда и КЛИМАТИЧНА НЕУТРАЛНОСТ, осигурява добър КАПАЦИТЕТ ЗА АДАПТАЦИЯ към измененията на климата.“*

В НСОС са заложили следните приоритети и цели:

Приоритет 1: Възстановяване на природния капитал. Устойчиви общности и екосистеми

1.1. Стратегически цели

СЦ 1: Възстановяване и съхраняване на биологичното разнообразие и естествените функции на екосистемите с особено внимание върху тези с висок потенциал на биологично разнообразие

СЦ 2: Устойчиво управление на защитените зони и информирано участие на заинтересованите страни, споделена отговорност, споделено управление

СЦ 3: Екологизация на градовете - възстановяване на присъствието на природата в урбанизираните територии

Приоритет 2: Развитие в границите на природния потенциал. Ресурсна ефективност и нулево замърсяване

2.1. Стратегически цели:

СЦ 1: Утвърждаване на модел на икономически растеж, който създава стойност

СЦ 2: Ефективно прилагане на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и на всички нива

СЦ 3: Трансформация на икономиката и модела на поведение към нулево замърсяване

Приоритет 3: Ограничаване на изменението на климата и адаптация към климатичните промени

3.1. Стратегически цели:

СЦ 1. Ограничаване на емисиите ПГ – трансформация във всички сектори — от промишленост и енергетика до транспорт и бита

СЦ 2: Постигане на устойчиво към изменението на климата общество, адаптирано към неизбежното въздействие на изменението на климата

Приоритет 4: Управление за ускорено постигане на целите за околната среда

4.1. Стратегически цели:

СЦ 1: Подобряване нивото на интегриране на политиките по управление на околната среда на всички нива

СЦ 2: Информираност, образование и отговорност за околна среда

СЦ 3: Изграждане на капацитет за управление на околната среда

Досежни до ОПРГТ са специфични цели 1 и 2.

Областите на действие на СЦ 1 са следните: Стратегическата цел е насочена към утвърждаване на водещата роля на природния капитал и екосистемния подход и включва следните приоритетни области на действие:

- Укрепване на нормативната и стратегическа рамка за възстановяване на природата;
- Опазване и подобряване на състоянието на популациите на видовете и природните местообитания на територията на страната;
- Опазване и възстановяване на екосистемите и на екосистемните услуги и ползи, които те предоставят;
- Насърчаване на устойчиви земеделски практики: подобряването на състоянието и многообразието на земеделските екосистеми;
- Насърчаване на биологичното земеделие в съответствие с целта до 2030 г. да се осигури биологичното обработване на най-малко 25% от земеделските земи на ЕС и предлагането и търсенето на биологични продукти;
- Насърчаване на устойчиви практики за управление на биоразнообразието в почвите; - Възстановяване на сладководните екосистеми и естествените функции на реките, за да бъдат изпълнени целите на Рамковата директива за водите;

– Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения, базирани на природата в опазването на защитени зони от мрежата Натура 2000.

Стратегическа цел 2 обхваща области на действие с потенциал за увеличаване приноса на България за постигане на общоевропейските цели за ефективно управление на защитените зони:

- Изграждане на структури за управление на мрежата Натура 2000 в България
- Организиране на надежден и ефективен процес на събиране, обобщаване, анализ и докладване на първични и агрегирани данни, осъществяване на мониторингови дейности на местообитания, видове и птици на територията на мрежата Натура 2000;
- Подобряване на националния научен капацитет в областта на биологичното разнообразие, както и обмен на знания: насърчаване на научни разработки и изследвания, изграждане на капацитет, обмен на добри практики;
- Устойчиво подобряване на информационното осигуряване в сектор „Биоразнообразие“;
- Осигуряване на ефективно функциониране на „Системата за мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НПРД за 2021-2027“;
- Осигуряване на опазването, съхраняването и развитието на мрежата от защитени територии и биосферни паркове;
- Максимално ограничаване на въвеждането и натурализирането на чужди видове в природата и контрол на широко разпространените инвазивни чужди видове.

Националната програма за развитие “България 2030”

Стратегическите цели на НПРБ 2030 са:

1. Иновативна и интелигентна България
2. Зелена и устойчива България
3. Свързана и интегрирана България
4. Отзивчива и справедлива България
5. Духовна и жизнена България

От **тринадесетте приоритета** на Националната програма, за ОПРГТ от косвено значение са следните приоритети:

- Кръгова и нисковъглеродна икономика, чиято основна цел е повишаването на ресурсната, и в частност енергийната производителност, при следване на принципите на кръговата икономика и стимулиране внедряването на нисковъглеродни, ресурсно ефективни и безотпадни технологии;

- Чист въздух и биоразнообразие, чиято основна цел ще бъде подобряване качеството на атмосферния въздух и в частност - намаляване на концентрацията на фини прахови частици (ФПЧ). Специален фокус на политиката ще остане и опазването и поддържане на богатото биологично и ландшафтно разнообразие на страната и регионите ѝ;

- Устойчиво селско стопанство - основната цел на този приоритет ще е развитието на интелигентен, устойчив и диверсифициран сектор на селското стопанство, който да гарантира продоволствената сигурност на населението;

- Местно развитие – целта на приоритета ще е оползотворяването на идентифицирания местен потенциал за развитие, както и адресиране на местните проблеми и предизвикателства.

6.2 ПРЕДВИЖДАНЯ НА ОПРГТ С ПОСТИГАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИ ЦЕЛИ

Предвижданията на ОПРГТ спомагат за постигане на международните цели за опазване на природното наследство и околната среда, през призмата на НАТУРА 2000 и изпълнението на различни Директиви:

✓ **Политиката по изменение на климата** се регулира чрез Закон за ограничаване изменението на климата (ЗОИК) /ДВ.бр.22/11.03.2014/. като предмет на внимание са обществените отношения, свързани със:

1. Провеждане на държавна политика по ограничаване изменението на климата;
2. Прилагане на механизмите за изпълнение на задълженията на Република България по Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата и Протокола от Киото към Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата;
3. Функционирането на Националната схема за зелени инвестиции (НСЗИ);
4. Функционирането на Националната система за инвентаризация на емисиите на вредни вещества и парникови газове в атмосферата;
5. Прилагането на Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ);
6. Администрирането на Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове (НРТКЕПГ);
7. Мерките за намаляване емисиите на парникови газове от използваните течни горива и енергия за транспорта;
8. Изпълнението на задълженията, произтичащи от Решение №406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009г, относно усилията на държавите членки за намаляване на техните емисии на парникови газове, необходими за изпълнение на ангажиментите на Общността за намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г.;
9. Функционирането на схемата за доброволно намаление на емисии (СДНЕ).

✓ **Европейска конвенция за ландшафта** – всяка страна следва законово да определи ландшафта като съществен компонент на жизнената среда на хората, да установи и прилага политика за ландшафта, насочена към неговата защита, управление и планиране; да установи процедури за участие на обществеността, местните и регионални власти и други заинтересовани страни в прилагането на политиката по отношение на ландшафта.

✓ **Конвенция за биологичното разнообразие** – изисква да се вземат специални мерки за възстановяване на деградирани екосистеми и осигуряване възстановяването на застрашени видове чрез разработване и прилагане на планове и стратегии за управление.

✓ **Конвенция за опазване на дивата флора и фауна и природните местообитания /Бернска/** - изисква да се вземат мерки за запазването на природните местообитания на дивите видове от флората и фауната, както и за запазването на застрашените от изчезване природни местообитания.

✓ **Конвенция за съхраняване на мигриращите видове диви животни /Бонска/** - изисква съхраняване и възстановяване на местообитанията на мигриращи видове.

✓ **Директива 92/43/ЕС** за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна – визира осигуряване разнообразието на видовете чрез запазване на техните природни местообитания, както и възстановяване на благоприятното им състояние.

✓ **Директива 2002/49/ЕС** на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2002г. относно оценка и управление на “екологичния шум”.

✓ **Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.**

За да се постигне това, в стратегията се определя изчерпателна рамка от ангажменти и действия за справяне с основните причини за загубата на биологично разнообразие:

- изменения поради използването на земята и морските територии;
- свръхексплоатацията на биологични ресурси;
- изменение на климата;
- замърсяване; и
- инвазивни чужди видове.

Стратегията също така предоставя план за позицията на ЕС по отношение на глобалната рамка за биологичното разнообразие след 2020 г., която трябва да бъде приета на срещата на върха на ООН по въпросите на биологичното разнообразие през 2021 г.

Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. е приета заедно със стратегията на ЕС „От фермата до трапезата“. Те са изготвени така, че да се подсилват взаимно, обединявайки природата, фермерите, предприятията и потребителите.

Тя е централна част от Европейския зелен пакт и ще насочи усилията към устойчиво възстановяване от кризата с COVID-19.

Стратегията ще подпомогне допълнително усилията за смекчаване на изменението на климата и за адаптиране към него чрез природосъобразни решения, които отделят и съхраняват въглерода в здравите екосистеми и помагат на природата и обществото да се адаптират към неизбежните въздействия на изменението на климата.

7. ПРОГНОЗНА ОЦЕНКА ЗА ВЪЗМОЖНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ

Прогнозата и оценката на възможните значителни въздействия върху околната среда са непосредствено свързани с прогнозата на ОПРГТ, наричан по-долу за краткост “плана” и отношението на планирането към проблемите на околната среда.

7.1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЛАСТНИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ НА ОБЛАСТ СЛИВЕН

Съгласно обяснителната записка на плана, ОПРГТ представлява „...документ за стратегическо планиране на горското стопанство и регионалното развитие. Чрез него се определя стратегическата рамка за развитие на горските територии в областта, която задава целите и приоритетите за устойчиво интегрирано областно развитие. документ за стратегическо планиране на горското стопанство и регионалното развитие.

ОПРГТ е стратегически документ, чрез който ще се извърши планирането на горско-стопанските мероприятия на областно ниво и за него е ключово да бъде както вертикално, така и

хоризонтално синхронизиран със системата от стратегически документи за регионално развитие и секторните политики.

Във вертикален аспект, ОПРГТ е йерархически съподчинен на Националната стратегия за развитие на горския сектор и Стратегически план за развитие на горския сектор и да дава насоки за разработването на следващото ниво документи - Горскостопански планове и програми. За да бъде наистина работещ инструмент за управление на горските територии, ОПРГТ следва да бъде синхронизиран и с плановете за интегрирано развитие на всички общини на територията на областта, за която се разработва, както и с областната стратегия за развитие.

Обяснителната записка на ОПРГТ съдържа 2 основни части - аналитична и програмна, в които в определена последователност, подчинена на НАРЕДБА № 18 от 7 октомври 2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии (притурка към ДВ, бр. 82 от 23.10.2015 г.) и Приложение 14 към чл. 57, ал. 8. В аналитичната част са представени:

- кратко описание на природните условия на горските територии в областта;
- характеристика на собствеността на горските територии;
- съществуваща структура на управление;
- лесистост на областта;
- потенциали на горските и ловни ресурси;
- роля и значение на горското и ловно стопанство за икономиката на областта;

Прогнозната част на ОПРГТ обхваща:

- единна горскостопанска основа на горските територии;
- функционално зониране на горските територии;
- възмездно ползване на обществените екосистемни ползи;
- цели на управлението на горските територии и ловното стопанство;
- цели и насоки за управление по общини и на областно ниво;
- социално-икономическа оценка на плана.

Основните направления, които ОПРГТ отбелязва като съществени за постигане на добри резултати от плана са насочени към:

- неинформираност на част от населението за реалното състояние на горските територии, за тяхното опазване и за значението на горите за местното население
- изграждането на горска инфраструктура, която да обслужва туристическата и горскостопанска дейност.
- лошо състояние на мрежата от горски пътища, необходимост от изграждането на нови пътища за по-голяма достъпност до дърводобивните обекти, укрепване на свлачищните терени покрай главните пътища, редовно почистване и поддържане пътищата през зимния период;
- наличие водни площи и вододайни зони, за които е необходимо да се полагат грижи за поддържането им в добър вид, което изисква поддържане на съществуващата система за водоснабдяване, необходимост от изграждане на нови водохващания и водопроводи,

навременно отстраняване на аварии, подобряване качеството на питейната вода, опазването на околната среда;

- в горскостопанско отношение действията са насочени към недопускане на нерегламентирани сечи и мероприятия, които могат да доведат до свлачищни процеси и ерозия, а от там и до затлачване и замърсяване на водите във водните басейни;
- преодоляване липсата на постоянна и двустранна връзка на ДГС с обществеността и липсата на ефективно и постоянно обучение и образование на подрастващите в областта на горите, за опазването и поддържане на доброто им състояние във връзка с концепцията за екосистемните услуги, затруднено от пречките при взаимодействие между институциите;
- достигане на нормалните запаси за основните видове дивеч; запазване на обитанията, подобряване на хранителната база и осигуряване на спокойствие на дивеча;
- оптимизиране и усъвършенстване на организацията и управлението на ловностопанската дейност в държавните ловни райони;
- респектиране на целите на управление при защитните горски територии според преобладаващата защитна функция, която те изпълняват, като за отделните защитни функции тя може да бъде различна: подобряване защитата на почвите от ерозия, защитата на водите, урбанизираните територии, обектите на техническата инфраструктура и др.

Към ОПРГТ са приложени 39 карти, илюстриращи различни аспекти, характеризиращи горските територии в област Сливен и отразяващи горските територии за защита на водите, на почвите, на урбанизираните територии, технически проекти за борба с ерозията, ландшафта, ЗЗ и ЗТ, природното и културно наследство, рекреацията и туризма, забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата, опитни и географски култури, семеипроизводствени насаждения и градини и горски разсадници, горски територии, предоставящи ЕСУ.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Описаните по-горе характеристики на общата концепция на ОПРГТ и принципните насоки за пространствено развитие го определят като планов документ, насочен към екологосъобразно устройство на горските територии в областта. Ориентиран е към ограничаване на неблагоприятните последствия от досегашният начин на ползване и управление на горските територии и бъдещо социално-икономически мотивирано протичане на управленския процес със специално отношение към защитените територии и зони, различните функции и категории на горските територии, и тяхното управление и устройство в перспектива.

7.2 КЛИМАТ И АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Оценката на тези компоненти на околната среда се извършва на база анализ на предвижданията на плана по отношение функциите и дейностите в различните горски територии в областта. Всички тези предвиждания, в качеството им на предмет на ОПРГТ представляват в по-малка или по-голяма степен интерес по отношение въздействието им върху климата и качествата на атмосферния въздух.

По отношение локализацията и устройството на дейностите, осигуряващи развитието на горските територии в областта и имащи отношение към качествата на атмосферния въздух, планът предвижда следните управленски изисквания:

- **към горските територии за защита на урбанизираните територии** – основната цел на управление е запазване и подобряване на защитните функции на горите, които те изпълняват за защита на урбанизираните територии и подобряване на микроклимата на населените места. Те изпълняват ролята на зона, която редуцира шума, праха и преноса на емисии от различни по своя произход вредни замърсители. Насоките за управление, които предлага ОПРГТ за тези горски територии се изразяват в:

- поддържане на по-висок процент лесистост чрез залесяване на изоставени земи и ограничаване превръщането на гори в земеделски земи;
- залесяване на незалесените горски територии;

- **за горските територии за защита на сградите и обектите на техническата инфраструктура** - планът предвижда запазване и подобряване на защитните функции на горите за защита на инфраструктурни обекти и намаляване отрицателното влияние от сградите и обектите на техническата инфраструктура (пътища, магистрали, железопътни линии); тези гори предпазват пътищата от снегонавяване, повишават безопасността на движението, способстват за равномерното разпределение на снежната покривка, подобряват водния режим на почвата през пролетта, изпълняват ролята на естествен филтър за вредните емисии, отделени от автомобилния транспорт, предпазват земеделските култури от въздушно и почвено замърсяване. Насоките за управление се изразяват в запазване на постоянно горско присъствие за тези територии, за изпълнението на което ще се използват:

- отгледни сечи с умерени интензивности, целящи подобряване на санитарното състояние;
- ограничаване на прилагането на голи сечи с изключение на топови, върбови и нискоствъблени гори.

Обекти, влияещи за забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата

Съгласно наредбата за инвентаризация и планиране в горските територии (Приложение №13 към чл.57, ал.5), ОПРГТ диференцира седем типа от **защитни** горски територии, чието функционално предназначение предполага значително позитивно въздействие – съчетаване на няколко защитни функции за проучваната територия, както следва:

- **горски територии за защита на почвата** – заемат обща площ от 23133 ha /14,8% от горските територии в областта/, от която 21660 ha залесена; най-голям е относителния дял на тези гори в границите на община Сливен /58,8%/, следвана от община Твърдица – 26,4%; в община Нова Загора тези площи са едва 47 ha;

- **горски територии за защита на водите** - с обща площ 2314 ha, от която 1989 ha залесена и 325 ha незалесена; разпределението по общини е сравнително равномерно по площ;

- **горски територии за защита на урбанизираните територии** – с обща площ 7657 ha /4,9% от горските територии в областта/, от тях 6901 ha залесена и 756 ha незалесена; най-голям

относителен дял горски територии за защита на урбанизирани територии има в община Сливен /47,3%/, следвана от община Котел /36,7%/;

- **горски територии за защита на сградите и обектите на техническата инфраструктура** - те са с обща площ 14361 ha, от която 13334 ha залесена и 1027 ha незалесена; с най-голям относителен дял са тези гори са в община Сливен /47,5%/, следвана от община Котел /28,1%/, община Твърдица /19,3%/;

- **горски територии от горната граница на гората** - ивици с широчина 100-200 m от границите на гората с високопланинските пасища или клековите формации; поради характерните орографски особености на област Сливен, такива територии са налични единствено в общините Котел /107 ha /и Твърдица /76 ha /.

- **защитни горски пояси** – заемат обща площ от 4821 ha, от които 4546 ha – залесени и 274 ha – незалесени; 82,8% от тези пояси са в община Твърдица;

- **горски територии, създадени по технически проекти за борба с ерозията** – заемат обща площ от 3830 ha, от които 3120 ha – залесени и 710 ha -незалесени; разпределени са в три общини, като с най-голям относителен дял е община Сливен – 42,5%, Нова Загора – 38,0% и община Твърдица – 19,5%.

Горските територии, чиято функционална принадлежност ги определя като гори, защитаващи качествата на околната среда и в частност компонентите атмосферен въздух и климат обхващат общо 56 299 ha /от тях 91,9% залесени/, което съставлява 36% от горските територии в областта. Заедно с това те показват подчертано неравномерно териториално разпределение на ниво община. С най-голям относителен дял са тези гори в община Сливен /47,4% от всички в областта, следвана от община Твърдица – 27%, община Котел – 19,6% и община Нова Загора – 6,0%. По отношение на типовете защитни гори, с най-голяма площ от всички в областта са горските територии за защита на почвите – 41,1% от всички защитни територии в областта, следвани от горските територии за защита на сгради и съоръжения – 25,5%, за защита на урбанизирани територии – 13,6%, защитни горски пояси – 8,6%, С най-малък относителен дял са териториите на горната граница на гората, които заемат 0,3% от защитните гори в областта. С най-голяма роля за поддържане и подобряване качествата на въздуха и климата е видовото разнообразие от типове горски територии със защитни и възстановителни функции в общините Сливен и Твърдица.

При евентуално извършване на строителни дейности следва да се спазват конкретно приложимите разпоредби на чл.70 от Наредба 1 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Като цяло, предвидените управленски мерки и изисквания в горските територии за защита на урбанизираните територии и сгради и обекти на техническата инфраструктура и развитието на туризма не застрашават качествата на околната среда и в частност на КАВ и ще подобри защитната функция на този тип горски територии.

Кумулативен или комбиниран ефект върху КАВ вследствие реализацията на предвижданията на ОПРГТ няма и не се очаква поради това, че те са насочени към опазващи, възобновяващи и поддържащи защитните функции на този тип горски територии. Не са налични никакви действия и мерки, които биха предизвикали наднормено замърсяване на въздуха.

Базирано на горното, очакваните въздействия върху качествата на атмосферния въздух се оценяват както следва:

- по вид – позитивни;	- по рискове за човешкото здраве – няма;
- по вероятност – постоянни;	- по кумулативен ефект – не се очаква;
- по продължителност – продължителни;	- превишаване на екологични стандарти – няма;
- по териториален обхват – ограничени;	- последици върху пространства и пейзажи - положителни.
- по честота – постоянни;	

Вероятни значителни въздействия върху климата и атмосферния въздух – няма и не се очакват.

7.3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

Съгласно плана, основна цел в **горските територии за защита на водите** е запазване и подобряване на защитната им функция, свързана с опазване на водоизточниците от замърсяване и водоемите, които снабдяват селищата с питейна вода, регулиране на водния отток и максимално акумулиране на водните количества от горите, т.е. техните водоохранни и водозащитни функции и подобряване водния баланс на дадена територия. Защитата на водите се подпомага от горите, които са разположени около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване; около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди; както и във водосбори на водохващания за стопански цели, вкл. язовири, напояване, рибарство и аквакултури, производство на енергия. Подпомагаща цел е и защитата на техническите съоръжения, осигуряващи водоползването от дадена територия. Насоките за управление се изразяват в използването на минимални въздействия върху горските територии, посредством планирани сечи и залесявания и технологиите за тяхното изпълнение:

- увеличаване на видовото разнообразие и гарантиране на разновъзрастна структура на насажденията;
- да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;
- своевременно превръщане на издънковите гори в семенни с цел повишаване на тяхната устойчивост и подобрене на хидрологичната им ефективност;
- прилагане на отгледни сечи с диференцирана интензивност, гарантираща оптимална склопеност за осигуряване достъпа на валежите до почвата, по-добра устойчивост и по-висока продуктивност;
- осигуряване/гарантиране на по-сложна пространствена структура на насажденията (структурно хетерогенни насаждения), което ще подобри тяхната механична стабилност и опазването на екосистемните им функции;
- при нужда се провеждат залесителни мероприятия за увеличаване на лесистостта на водосбора;

- стимулиране на естественото възобновяване и своевременно залесяване на горите, пострадали от природни бедствия;
- включване на съществуващата растителност в новосъздадените крайречни системи, тъй като някои очаквани ползи като стабилизиране на брега и намаляване на ерозията при почвите се максимизират с изграждането на дървесната растителност;
- изграждане на многовидови крайречни буферни системи/защитни пояси, които имат съществени предимства: създават възможност за многофункционално стопанисване при бъдещи климатични промени, имат висок водорегулиращ ефект, влияят за ограничаване на ерозионните процеси, предпазват от наводнения;
- препоръчва се в крайречните гори да не се планират и провеждат стопански мероприятия, а само мероприятия за възстановяване на крайречните горски съобщества;
- използване на технологични схеми и техника за дърводобив с минимални въздействия върху почвената покривка.

При изпълнение на ОПРГТ следва да се спазват следните изисквания на Закона за водите, както следва:

1. Да се спазват разпоредбите на чл. 143, 134 и 146 от Закона за водите.
2. При извършване на дейности, граничещи с води и водни обекти - публична държавна собственост е необходимо да се определят граници, в съответствие с чл. 155, ал. 1, т. 1 от Закона за водите.
3. Да се спазват изискванията на чл. 44 и чл. 46 от Закона за водите, в случай на водовземане и/или ползване на воден обект.
4. При извършване на дейности по почистване и поддържане на деретата на територията е необходимо да се представи в БДЧР информация, съгласно изискванията на чл. 58, ал. 1 и ал. 2 от Закона за водите, когато участъка не попада в зони по чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ. В случай, че участъкът подлежащ на почистване от храсти, дървесна растителност и отпадъци попада в зоните по чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ е необходимо издаване на разрешително за ползване на воден обект.
5. При извършване на сечи да не се допуска натрупване на дървесна маса в речните легла и дерета, както и в принадлежащите земи на водохранилищата.

Съгласно Становище на БДДР-Плевен (изх.№ПУ-01-275(1)/28.03.2025г. при изпълнение на ОПРГТ следва да се спазват приложимите мерки съгласно Становище по Екологична оценка № -5/2023 г. на проекта на ПУРН 2022-2027г. (Приложение № Л и Приложение № М към ПУРН 2022 - 2027 г. в ДРБУ), в т.ч.:

- Да не се допуска изсичане на крайречни галерии и крайречни природни местообитания, предмет на опазване в съответната ЗЗ;
- При изпълнение на дейности в горските територии, лицата по чл. 235 от Закона за горите, да не допускат задръстване на дерета и речни участъци;
- При изпълнение на мярка: М31-В10а: „Залесяване и лесоустройство в гореразположените водосбори" да не се допуска залесяване с инвазивни и неместни видове, включително при избора на видове, следва същите да бъдат избигани при отчитане на настъпващите климатични промени.

Необходимо е да се спазват и мерките, разписани в ПУРБ и ПУРН на басейновите дирекции (вж. приложение №6)

Съгласно становище на БДИБР (изх.№ПУ01-629(5)/27.02.2025г. в ЕО да се посочат и мерките от които могат да се обвържат с предвижданията в плана

- В Приложение № 7.2.1, към раздел 7 на ПУРБ на ИБР е предвидена мярка с наименование: Опазване на повърхностните води предназначени за питейно-битово водоснабдяване, действие за изпълнение на мярката: DW_4_39 При провеждане на сечи в зони за защита на водите за питейно-битово водоснабдяване да се спазват специфичните изисквания за сечи в защитни и специални горски територии по смисъл на Закона за горите. Мярката е с код DW_4;

- В Приложение № 7.2.1, към раздел 7 на ПУРБ на ИБР е предвидена мярка с наименование: Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия, действие за изпълнение на мярката: НУ_1_39 Забрана за сечи на естествена крайбрежна растителност на по-малко от 15 м от границата на водния обект, конкретизиране на действието: отнася се за естествена крайбрежна растителност по островите и бреговете на реките. Мярката е с код НУ_1;

- В Приложение № 7.2.1, към раздел 7 на ПУРБ на ИБР е предвидена мярка с наименование: Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия, действие за изпълнение на мярката: ННУ_1_310. Не се допускат голи сечи в горски територии в ивица от 15 м от границата на водния обект. Мярката е с код НУ_1;

- В Приложение № 7.2.1, към раздел 7 на ПУРБ на ИБР е предвидена мярка с наименование: Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водоземните съоръжения/системи, действие за изпълнение на мярката: DW_1_2 Контрол на ограниченията и забраните в границите на СОЗ и зоните за защита на питейни води. Мярката е с КОД DW_1;

- В Приложение № 7.2.1, към раздел 7 на ПУРБ на ИБР е предвидена мярка с наименование: Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водоземните съоръжения/системи, действие за изпълнение на мярката: DW_1_4 Спазване на забрани и ограничения в СОЗ съгласно заповедта за определяне на зоната и списъка по приложение № 1 към Националния каталог от мерки (ПУРБ). Мярката е с код DW_1;

- В Приложение № 7.2.1, към раздел 7 на ПУРБ на ИБР е предвидена мярка с наименование: Смякчаване на натиска от климатичните промени, действие за изпълнение на мярката: OS_1_317 Забрана за сечи на естествена крайбрежна растителност във водосбора на притоци, вливащи се в райони със значителен потенциален риск от наводнение (РЗПРН), с изключение на случаите, когато е доказана необходимост за осигуряване на проводимост на реките и в случаите по чл. 69 и чл. 72 от Наредба.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Като цяло, проектните предвиждания за по-нататъшно развитие и управление на горските територии за защита на водите се очаква да окажат положително въздействие върху околната среда и в частност върху компонентата „води“.

Планът осигурява управленски условия за опазване на **водните течения, в т.ч. суходолията**, за съхраняване на средовите характеристики на непосредствените им крайбрежия, като запазва тези обекти като елемент на физическата структура на територията. за

Предвижданията на плана за подобряване състоянието на вододайните зони и водоснабдяването на реките, подобряване на хидрологичната ефективност на издънковите гори, възстановяване на крайречните системи, респектиране на забраните и ограниченията в СОЗ на водоизточниците са насочени към опазване и подобряване качествата на водите.

Мерките, предвидени в плана ще доведат до подобряване качеството на околната среда и опазването на водите като съществен природен ресурс. Въздействията ще са положителни, значими, постоянни, дълготрайни и необратими.

Обобщено, въздействието върху компонентата „Повърхностни води“ се оценява както следва:

- по вид – положително;
- по вероятност за неблагоприятно въздействие – ниска, при условие, че предвижданията на плана биват реализирани и системите поддържани;
- по продължителност – постоянно, положително;
- по териториален обхват – значителен;
- по честота – постоянно, положително;
- рискове за човешкото здраве – изключени, при подходящо поддържане на системата;
- по кумулативен ефект – не се очаква, освен при непредвидими причини;
- по превишение на екологични стандарти – не се очаква;
- по последствия върху пространства и пейзажи със статут на защита – положителни.

Вероятни значителни въздействия върху повърхностните води – няма и не се очакват.

7.4 ЗЕМИ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ

За опазване на земите и почвите, в качеството им на приемник на многообразните функции на горските територии, ОПРГТ на област Сливен определя конкретни насоки за управление в няколко направления:

• **в горските територии за защита на почвата** основна цел на управление е запазване и подобряване на защитната им функция, свързана със защита на почвата, овладяването на ерозията, свлачищата, пороите, стабилизиране на бреговете ивици на големите реки. Защитата на почвата се залага като цел на всички провеждани лесовъдски мероприятия както при планирането им, така и при избора на конкретни технологии за тяхното изпълнение. Под защита на почвата се разбират всички възможни въздействия на горите за ограничаване на ерозията и

други процеси на деградация на почвите. Насоките за управление се изразяват в използването на минимални въздействия върху горските територии в следните направления:

- забрана/регулиране пашата на домашни животни във възобновителни участъци, горски култури и противоерозионни гори;
- адаптиране и внедряване на нови технологии за възстановяване на увредени от пожари горски почви;
- продължаване на залесителните дейности и създаване на култури върху голите площи, а също и със залесяване в изредени насаждения и култури;
- при сечта вършината на стръмните терени трябва да се събира по хоризонталите за задръстване на застрашените от ерозия долове;
- за предотвратяването на ерозията от голямо значение е правилното извеждане на възобновителните и отгледни сечи и начина на почистване на сечищата;
- основен дял в борбата с ерозията и за в бъдеще ще заема укрепването чрез залесяване на застрашените от развитие на ерозионни процеси терени, като с предимство се използва коренната горскодървесна растителност;
- прилагане на терасиране и други противоерозионни технологии за почвоподготовка при залесяване на стръмни горски терени;
- подпомагане на възобновяването чрез изсичане на подлеса в изредени насаждения;
- възстановяване и поддържане на полезащитните горски пояси и извършване на нови противоерозионни залесявания;
- затревяване на склонови земи с наклон под 10° за стабилизиране на почвата и използване на ефекта на мулчирането в засушливи райони;
- въвеждане и адаптиране на добри практики за устойчиво управление на почвите в условия на климатични промени, които да допринесат за ограничаване и/или намаляване уврежданията на почвите до безрискови нива за околната среда;
- да се водят предимно отгледни и санитарни сечи;
- в насаждения от лесно възобновяващи се издънково дървесни видове се допуска сеч за подмладяване на растителността;
- планирането и предвиждането на залесяванията се извършва в съответствие на Чл. 5 от НАРЕДБА № 2 от 7.02.2013 г. за условията и реда за залесяване на горски територии и земеделски земи, използвани за създаване на специални, защитни и стопански гори и на гори в защитени територии, инвентаризация на създадените култури, тяхното отчитане и регистриране.

• **защитните горски пояси** - тези територии се управляват с основна цел защита на почвите на земеделските територии, опазване функционирането на технически мрежи и инженерни съоръжения, благоприятстване живота на хората в урбанизирани територии (вилни зони, единични имоти), подобряване на микроклимата чрез включване на горски територии в регулация, защита от шум, въздействието на промишлените предприятия. Благоприятното влияние на защитните горски пояси се проявява в различни направления: ветрозащитен ефект; изменения в относителната влажност на въздуха; запазване на снежната покривка от отвяване; увеличаване количеството на валежите; влияние върху нивото на подпочвените води,

температурния режим и почвеното плодородие. Насоките за управление за този вид горски територии са:

- прилагане на спешни действия за увеличаване на площта и обхвата на защитните горски пояси или ивици дървета (възстановяване на унищожените, създаване на планираните и неизпълнени, планиране на нови пояси и ивици), използване на сухоустойчиви видове и иновативни технологии;

- осигуряване и удължаване ефективния период на въздействие на полезащитните горски пояси чрез правилен подбор на схема на засаждане, избор на подходяща гъстота (съобразена с височината на използваните дървесни видове) и намаляване конкуренцията по отношение на почвената влага;

- създаване на противовеетрова защита от горски лентови пояси (линейни залесявания) край границите на земеделските имоти, канали, пътища и др.;

- подобряване състоянието на полезащитните горски пояси, които служат като естествени коридори за миграцията на различни видове и създават микросреда, различаваща се от околните агроландшафти и подходяща за редица редки и защитени видове;

- залесяване на пустеещи и непригодни за земеделие земи (със силно деградирала почва, ниско естествено плодородие);

- препоръчва се прилагане на противодефлационни техники и технологии за обработка на почвата с цел ограничаване на прашните бури и редуцирането на повърхностния почвен слой, както и намаляване въздействието на деградационните процеси;

- препоръчва се създаването на нови защитни горски пояси от ажурен (продухваем) тип чрез формиране на дървесен (горен) етаж и храстов (долен) етаж, като ажурността по цялата височина е не по-малка от 50% при равномерно разположение по дължина;

- препоръчва се залесяване на невъзобновени сечища, голи горски площи и изоставени земеделски земи с подходящи дървесни видове адаптивни към климатичните промени. Широколистните видове следва да се предпочитат при бъдещите залесявания в ниската лесорастителна зона.

- **в създадените по технически проекти за борба с ерозията горски територии, включени в обхвата на тези проекти** – основната цел на управление е запазване и възстановяване на противоерозионните горски насаждения. Задачата на противоерозионните залесявания се определя в отделните технически проекти и включва възстановяване на растителността в поройни горски земи, осигуряване на необходимата стабилност на терена, укрепяване на ровини и др. (Наредба № 4 от 19.02.2013 г. за защита на горските територии срещу ерозия и порои и строеж на укрепителни съоръжения). Насоките за управление се изразяват в използването на минимални въздействия върху горските територии, посредством планирани сечи и залесявания и технологиите за тяхното изпълнение. За изпълнението на целите е необходимо да се следват описаните в техническия проект за борба с ерозията лесокултурни мероприятия и да се прилагат адекватни лесовъдски намеси, съобразени със състоянието на тези горски екосистеми.

- **в горските територии за защита на сгради и обекти на техническата инфраструктура** основна цел на управление е запазване и подобряване на защитните функции на горите, които те

изпълняват за защита на инфраструктурни обекти и намаляване на отрицателното влияние от сградите и обектите на техническата инфраструктура (пътища, магистрали, железопътни линии). Тези територии предпазват пътищата от снегонавяване, повишават безопасността на движението, способстват за равномерното разпределение на снежната покривка, подобряват водния режим на почвата през пролетта, изпълняват ролята на естествен филтър за вредните емисии, отделяни от автомобилния транспорт, предпазват земеделските култури от въздушно и почвено замърсяване. Насоките за управление се изразяват в използването на минимални въздействия върху горските територии, посредством планирани сечи и залесявания и технологиите за тяхното изпълнение:

- увеличаване на видовото разнообразие и гарантиране на разновъзрастна структура на насажденията;
- да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;
- своевременно превръщане на издънковите гори в семенни с цел повишаване на тяхната устойчивост и подобрение на хидрологичната им ефективност;
- прилагане на отгледни сечи с диференцирана интензивност, гарантираща оптимална склопеност за осигуряване достъпа на валежите до почвата, по-добра устойчивост и по-висока продуктивност;
- осигуряване/гарантиране на по-сложна пространствена структура на насажденията (структурно хетерогенни насаждения), което ще подобри тяхната механична стабилност и опазването на екосистемните им функции;
- при нужда се провеждат залесителни мероприятия за увеличаване на лесистостта на водосбора;
- стимулиране на естественото възобновяване и своевременно залесяване на горите, пострадали от природни бедствия;
- включване/инкорпориране на съществуващата растителност в новосъздадените крайречни системи, тъй като някои очаквани ползи като стабилизиране на брега и намаляване на ерозията при почвите се максимизират с израстването на дървесната растителност;
- изграждане на многовидови крайречни буферни системи/защитни пояси, които имат съществени предимства: създават възможност за многофункционално стопанисване при бъдещи климатични промени, имат висок водорегулиращ ефект, влияят за ограничаване на ерозионните процеси, предпазват от наводнения;
- препоръчва се в крайречните гори да не се планират и провеждат стопански мероприятия, а само мероприятия за възстановяване на крайречните горски съобщества;
- използване на технологични схеми и техника за дърводобив с минимални въздействия върху почвената покривка.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Предвижданията на ОПРГТ са насочени към формиране на добре организирани и хармонично изградени горски територии, една от основните функционални принадлежности на които е защита на почвите, борба с ерозията и защита на земеделските земи, техническата и инженерна инфраструктура, намиращи се в обхвата им базирано на максимално щадящо отношение към конкретните средови условия. Предвижданията на плана са в унисон с целите на националната

политика за опазване и възстановяване на горските територии чрез използването на минимални въздействия върху горските територии, посредством планирани сечи и залесявания и технологиите за тяхното изпълнение.

Обобщено, очакваните въздействия (прогнозна оценка) от предвижданията на ОПРГТ върху начина на земеползване се оценяват както следва:

– по вид – позитивни;	– по рискове за човешкото здраве – не се очакват;
– по вероятност – допустими;	– кумулативен ефект – допустим;
– по продължителност – променливи;	– превишаване на екологични стандарти – няма;
– по териториален обхват – ограничени;	– последици върху пространства и пейзажи – положителни.

Вероятни значителни въздействия върху земите и почвите няма и не се очакват.

7.5 ЗЕМНИ НЕДРА, ПОДЗЕМНИ ВОДИ

7.5.1 Земни недра

► Въздействия, свързани с функционалното зонироване на горските територии

Въздействия върху земните недра се очертават предимно в следните функционални категории:

- А. Защитни гори, в това число подкатегории А(1). Горските територии за защита на почвата и А(7). Горските територии, създадени по техническите проекти за борба с ерозията;
- D. Зони за изграждане на ски писти и съоръженията към тях.

От защитните функции на защитните гори от категории А(1) и А(7) произтичат значителни, положителни, вторични, дългосрочни и постоянни последици върху земните недра, които ограничават или възпрепятстват ерозионните процеси върху геоложката среда, както и евентуалната проява на свлачищни процеси и явления.

Реализацията на планираната ски зона, оборудвана със седалков лифт, ски влек и изграждане на две туристически селища за осигуряване на необходимата леглова база, в териториалния обхват на зона D е с потенциал да окаже отрицателно, пряко, постоянно, дългосрочно въздействие върху земните недра, изразяващо се в механичното нарушаване на приповърхностния слой на геоложката среда от изкопни и насипни работи предимно през периода на строителството и замърсяване със строителни, битови и други отпадъци, разливи на нефтени продукти от строителните машини, замърсени води от моторните превозни средства и пр. Оценява се като незначително, тъй като ще засяга само малка част от приповърхностната зона на земните недра, която впоследствие частично се възстановява.

► **Въздействия, свързани с предложеното възмездно ползване на обществени екосистемни ползи**

В ОПРГТ няма данни за проекти или предвиждания за дейности, поради което не може да се направи конкретна оценка, но всяка от тези дейности има потенциал да окаже в някаква степен въздействие върху земните недра.

► **Оценка на въздействието на цели, насоки и препоръки за стопанисване за Горското стопанство**

Връзка със състоянието на геоложката среда имат следните цели, насоки и препоръки за функционални подкатегории *A(1) Горски територии за защита на почвата и A(7) Създадените по технически проекти за борба с ерозията горски територии, включени в обхвата на тези проекти от категория А. Защитни горски територии.*

В подкатегория A(1) Горски територии за защита на почвата основна цел на управление е запазване и подобряване на защитната функция на почвата, свързана с овладяването на ерозията, свлачищата, пороите, стабилизиране на бреговете ивици на големите реки. Насоките за управление се изразяват в използването на минимални въздействия върху горските територии, посредством планирани сечи, залесявания и технологиите за тяхното изпълнение. От реализацията на тази цел и насоки за управление произтичат положителни, вторични, дългосрочни и постоянни последици, които ограничават или възпрепятстват ерозионните процеси върху геоложката среда.

В подкатегория A(7) Създадените по технически проекти за борба с ерозията горски територии, включени в обхвата на тези проекти основна цел на управление е запазване и възстановяване на противоерозионните горски насаждения. Насоките за управление се изразяват в използването на минимални въздействия върху горските територии, посредством планирани сечи и залесявания и технологиите за тяхното изпълнение. От осъществяването на целта и насоките за управление произтичат положителни, вторични, дългосрочни и постоянни последици върху земните недра.

Във функционална категория D. В зоните за изграждане на ски писти и съоръженията към тях. В ОПРГТ не са посочени цели, насоки, забрани и ограничения в предвижданата ски зона около връх Чумерна в община Твърдица.

► **Оценка на въздействието на насоките за управление на горските територии на областно и общинско ниво**

На областно ниво отношение към геоложката среда имат насоките за управление на горските територии по *Приоритетно направление 2. Развитие на устойчив туризъм и Приоритетно направление 3. Подобряване на инфраструктурата.*

На общинско ниво отношение към земните недра имат формулираните за общините насоки за управление, забрани и ограничения.

От изпълнението на оперативните цели по приоритетните направления на областно ниво и дейностите по насоките за управление със спазване на забраните и ограниченията на общинско ниво, произтича незначително, положително, вторично, косвено, дългосрочно въздействие върху земните недра.

► **Оценка на въздействието на цели и насоки за Ловното стопанство**

Няма отношение към земните недра.

► **Кумулативно въздействие**

Не се очаква, както при прилагане на предвижданията в рамките на ОПРГТ, така и при реализиране на предвижданията на относимите стратегии, планове, програми, и на съответни обекти на територията на областта.

ОПРГТ няма отношение към минералното разнообразие, предмет на описаните действащи концесии за добив на подземни богатства.

Вероятни значителни въздействия върху земните недра няма и не се очакват.

7.5.2 Подземни води

Основните видове натиск, формиращи химичното и количественото състояние на подземните води, са точкови и дифузни източници на замърсяване и водовземане за питейно-битово, промишлено, селскостопанско и друго водоснабдяване.

Въздействията върху подземните води от предложените мероприятия и условия за изпълнението в ОПРГТ, следва да се разгледат в няколко направления – функционално зонироване на горските територии, възмездно ползване на обществени екосистемни ползи, целите на управление на горските територии и на ловното стопанство.

► **Въздействие, свързано с предложеното функционално зонироване на горските територии**

Териториалното разпределение на предложеното функционално зонироване значително припокрива попадащите в област Сливен части на всички 18 зони за защита на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, както и учредените и в процедура за учредяване 18 санитарно-охранителни зони около водоземните съоръжения от подземни води за питейно-битово водоснабдяване, посочени. С оглед на това:

- Функционалните категории, пряко съотнесени към тези зони, са горските територии А(2), Б(1), Б(2), Б(12) и Б(14).

- Функционалните категории, А(1), А(5), А(7), Б(13) и Г, чийто териториално покритие има косвено значение за поддържане на добро състояние в зоните.

Въздействието върху подземните води от предложеното в ОПРГТ функционално зонироване се оценява като положително, пряко и косвено, дълготрайно.

Предвидената в ОУПО на община Твърдица „Ски зона около връх Чумерна“ попада в обхвата на подземни водни тела: „Пукнатинни води-масив Шипка-Сливен“ с код BG3G00000Pt044,

„Пукнатинни води Сливенско-Сунгурларска зона“ с код BG3G0000K2031 и „Карстови води – Твърдишко-Сливенски басейн“ с код BG3G0000T23036.

Реализацията на посочените обекти и дейности в зоната от функционална горска категория Д „Зони за изграждане на ски писти и съоръженията към тях“ – припокриваща се с части от гори, принадлежащи на функционалната категория А(2) „Горски територии за защита на водите“, е с потенциал да окаже отрицателно, пряко, постоянно, дългосрочно въздействие върху посочените подземните водни тела, произтичащо от:

- възможно допълнително дифузно и/или точково замърсяване на водите с биогенни и други опасни вещества (например от препаратите за обработка на ски пистите), в резултат от което да бъде влошено екологичното състояние на водните тела;

- увеличено ползване на естествени водни ресурси и пораждање на необходимост от разработване на нови водохващания.

► **Въздействие, свързано с предложеното възмездно ползване на обществени екосистемни ползи**

, свързано с предложеното възмездно ползване за водоползване, водовземане и водоснабдяване, може да се оцени като положително от гледна точка на възможността за устойчиво развитие на горски територии и зоните извън тях. Към тези зони е възможно да бъдат насочени и голяма част от мерките заложи в ПУРБ за подземните води. Съществуват и предпоставки за дълготраен отрицателен икономически ефект, породен от задължението за заплащане на обезщетения от страна на стопанските субекти и увеличаване на техните преки разходи.

► **Оценка на въздействието на цели, насоки и препоръки за стопанисване за Горското стопанство**

По-значително въздействие върху подземните води се очаква от реализацията на целите основно в *горските територии за защита на водите А(2)*. Основна цел на управление - запазване и подобряване на защитната им функция, свързана с опазване на водоизточниците от замърсяване и водоемите, които снабдяват селищата с питейна вода, регулиране на водния отток и максимално акумулиране на водните количества от горите, т.е. техните водоохранни и водозащитни функции и подобряване водния баланс на дадена територия. Насоките за управление се изразяват в използването на минимални въздействия върху горските територии, съответно и върху зоната на аерация на подземните водни тела, посредством планирани сечи и залесявания и технологиите за тяхното изпълнение.

По отношение на подземните води, включително и минералните води, по-голяма част от целите, насоките за управление и препоръките за стопанисване на Горското стопанство се очаква да окажат косвено, дългосрочно, постоянно и положително въздействие.

Планираните насоки за управление на горските територии за защита на водите, респективно на подземните води, са съпоставими с изискването в Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около

водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

Аналогично косвено, дългосрочно, постоянно и положително въздействие от реализацията на целите и насоките за подземните води се очаква да има в *стопанските горски територии, в част от специалните горски територии, в зоните за защита от урбанизация и др.*

Краткотрайни, временни, отрицателни, незначителни негативни въздействия от горскостопанските дейности са свързани с евентуална инфилтрация на замърсени дъждовни води от аварии и инцидентни с горскостопанската механизация и транспортните средства по време на провеждане на отгледни и възобновителни сечи в стопанските горски територии.

В ОПРГТ липсват цели и насоки за управление на зоните за ски писти и съоръженията към тях, респективно за „Ски зона до вр. Чумерна“.

► Оценка на въздействието на насоките за управление на горските територии на областно и общинско ниво

По отношение на подземните води, включително и минералните води, изпълнението на предвидените на областно ниво оперативни цели в приоритетни направления № 1 „Устойчиво стопанисване и ползване в горите“ и № 4 и „Управление на природните в т.ч. и на водните ресурси“ ще окаже дългосрочно, постоянно и положително въздействие. Ако те бъдат осъществени ще се постигне устойчивото управление на водните ресурсите и поддържане на съществуващата система за водоснабдяване, чрез намаляване на загубите по водопроводната мрежа, както и проектиране на нови клонове. Изпълнението на оперативните цели ще имат положителен ефект и върху балнеоложкия и оздравителния туризъм.

Реализирането на дейности по приоритетно направление № 2 „Развитие на устойчив туризъм“ и № 3 „Подобряване на инфраструктурата“ биха могли да окажат косвено, краткотрайно или средносрочно отрицателно въздействие върху водните ресурси на областта.

От подобряването на горската инфраструктура, препоръчителното развитие на културен и етнотуризм, на зимни спортове произтича засилен човекопоток, който може да стане допълнителен източник на дифузно и/или точково замърсяване на подземните води, в резултат на което да се влоши екологичното им състояние.

Дейностите по възстановяване и поддържане на пътищата за достъп и движение в горите, изграждането на съоръжения за укрепване на свлачищните терени покрай пътищата, поддържането на маршрутите и туристическа инфраструктура в горските територии могат да окажат незначителни, краткосрочни до средносрочни, временни, отрицателни въздействия върху подземните води.

На общинско ниво въздействия върху подземните води произтичат от формулираните насоки за управление, забрани и ограничения, както следва:

- **за защитните горски територии** - очаква се незначително, положително, вторично, косвено, дългосрочно въздействие върху подземните;

- **за специалните горски територии** - по-голяма част от насоките и препоръките имат положително, косвено, дълготрайно въздействие върху подземните води, в това число и върху минералните води.

Насоките и препоръките отнасящи се към развитието на туризма и инфраструктурата могат да имат различно по степен, срочност и продължителност вторично, отрицателно въздействие върху подземните води, свързано с:

- възможно допълнително дифузно и/или точково замърсяване на водите с биогенни и други вещества и влошаване екологичното състояние на водните тела;

- увеличено ползване на естествени водни ресурси за задоволяване на питейно –битовите нужди в туристическата инфраструктура.

- **за стопански горски територии** - заложените цели и насоки в стопанските на тези територии ще окажат дългосрочно, пряко, положително въздействие върху водните ресурси на областта.

► Оценка на въздействието на цели и насоки за Ловното стопанство

Няма отношение към подземните води.

► Кумулативно въздействие

От горскостопанските дейности, предвидени в ОПРГТ, произтичат основно положителни въздействия върху подземните води. Някои цели, насоки и препоръки водят до незначително отрицателно въздействие върху тях. Такива са:

- различните горскостопанските мероприятия (сечи, изграждане на нови и поддържане на съществуващи горски пътища) за периода на тяхното провеждане;

- разработване на туристическите маршрути в горските територии, създаване на нови курортни структури;

- изграждане на „Ски зона около вр. Чумерна“ и др.

Въздействието от горскостопанските дейност се корелира с очакваните положителни и отрицателни въздействия върху подземните водни тела и минералните води, части от които са в обхвата на област Сливен, описани в:

- ПУРБ 2022-2027 г. в териториалният обхват на Басейновите дирекции „Дунавски район“, „Черноморски район“ и „Източнобеломорски район“;

- Планове за интегрално развитие на общините Сливен, Котел, Твърдица и Нова Загора за периода 2021-2027 г;

- Други планове и програми, насочени към защита на количественото и химичното състояние на подземните води.

Вероятни значителни въздействия върху подземните води – няма и не се очакват.

7.6 ЛАНДШАФТ

Съгласно предвижданията на ОПРГТ, основната цел на управлението на горските територии е поддържането на горите в качеството им на основен компонент на представителни за територията ландшафти и с определяща роля за съхраняване на естествените екосистемни режими, процеси и функции в тях. Подобни ландшафти благоприятстват в най-висока степен устойчивостта на прилежащите територии и в това си качество са важен структурен елемент в интегрираното планиране и управление на територията.

На базата на анализа на съществуващото състояние, вида, характеристиките и прогнозното развитие на горските територии в областта, Планът диференцира следните подкатегории за развитие на ландшафта:

- **за поддържане на ландшафта** - основната цел на управление е поддържане на състоянието на горите в качеството им на основен компонент на представителни за територията ландшафти и с определяща роля за съхраняване на естествените екосистемни режими, процеси и функции в тях. Подобни ландшафти благоприятстват в най-висока степен устойчивостта на прилежащите територии и в това си качество са важен структурен елемент в интегрираното планиране и управление на територията. За изпълнението и да се прилагат лесовъдски дейности с минимални интензивности, при удължени турнуси на сеч и минимални площни намеси. Насоките за управление се изразяват в запазване на постоянно горско присъствие за тези територии. За изпълнението на целите се препоръчва използване на отгледни сечи с минимални интензивности и възобновителни сечи с осигуряване на естествено възобновяване и максимално удължен възобновителен период.

- **горски територии с рекреационно значение** - основната цел на управление е поддържане и развитие на рекреационния потенциал на горските територии в област Сливен, където са обявени четири курорта – два СПА центъра (Сливенски и Кортенски минерални бани) и два планински климатични курорта (гр. Котел и м. Карандила) За изпълнението на тази цел се прилагат лесовъдски дейности с минимални интензивности, при удължени турнуси на сеч и минимални площно намеси. Насоките за управление се изразяват в запазване на постоянно горско присъствие за тези територии. За изпълнението на целите се препоръчва:

- използване на отгледни сечи с минимални интензивности и възобновителни сечи с естествено възобновяване и максимално удължен възобновителен период;
- забраните и ограниченията са свързани с използването на голи сечи.

- **гори с висока консервационна стойност /ГВКС/** - ГВКС са горски територии, които притежават поне една от шестте високи консервационни стойности според определението на Съвета по стопанисване на горите (FSC) за ВКС:

- ВКС 1 - Разнообразие от видове - „Застрашени, изчезващи и ендемични видове“ обхващат както гори-находища на застрашени и изчезващи видове, така и гори с естествени характеристики, представляващи потенциално такова местообитание, обхващат 27.5% от ГВКС;
- ВКС 2 - Екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт - значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и

обилие. Целта на определяне на тази консервационна стойност е да бъдат включени типични ландшафти и тяхното биологично многообразие от съответния горскорастителен район; съставляват 60.3% от ГВКС в областта;

– ВКС 3 - Екосистеми и местообитания - „Редки, защитени или застрашени от изчезване екосистеми, местообитания или рефугии“. Целта е да се осигури опазването на горите с малка естествена срещаемост в областта посредством съхраняване на редките, застрашени и изчезващи екосистеми, които ги представляват.; За ВКС 3 се приемат и гори, които притежават характеристики, отличаващи ги *като гори във фаза на старост*.

– ВКС 4 - Екосистемни услуги от критично значение - предпазващи от разпространението на пожари се приемат всички широколистни гори, разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи за селскостопанско ползване, с ширина на насаждението минимум 100 m и максимум 250 m и състав, включващ всички широколистни видове без бреза, акация и топови култивари; съставляват 6.3% от ГВКС в областта;

– ВКС 5 - Основни потребности на населението; няма такъв вид на територията на областта;

– ВКС 6 - Културни ценности - обхващат горите в 100 m ивица около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, важни за съхраняване на културното наследство и националните традиции, горите в границите на обекти на недвижимото културно наследство (паметниците на културата) или в техните охранителни зони.

Съгласно ОПРГТ, стопанисването на горите с висока консервационна стойност трябва да е насочено към запазване и повишаване на тази стойност. Това е свързано с провеждане на регулярна инвентаризация и оценка на биоразнообразието в сътрудничество с научни кадри и експерти. При управлението на горските територии с ВКС е необходимо прилагането на превантивен подход както при определяне на нови ГВКС, така и при стопанисване на вече определени ГВКС и извършване на мониторинг. Трябва да се осигури целостта на гората срещу пожари. При липса на противопожарни ивици да се планира създаването на буферни зони от пожароустойчиви дървесни видове с подходящи схеми на залесяване. В наличните ивици широколистни гори да се запази и поддържа състава на гората. При стопанисването им да не се допуска понижаване на пълнотата под 0.7. Да се разработят планове за борба с пожарите, които включват стандартни оперативни процедури за борба с пожарите и обучение на персонала, съгласно горското законодателство в страната. По-конкретните насоки са:

- да не се извършват мероприятия, водещи до понижаване стойностите на гората като ВКС.
- екологосъобразно стопанисване на територии за осигуряване на свързаност на ландшафтно ниво
- лесовъдски мерки, осигуряващи запазването на определени свойства на местообитанията /напр. снабдяване със стояща мъртва дървесина, опазване на крайречни зони, дървета с хралупи, единични и групи стари дървета и др./
- планираните лесовъдски и стопански мероприятия не трябва да водят до намаляване на лесистостта на територията.

- мултифункционално стопанисване за поддържане на видовото, възрастовото и структурното разнообразие в насажденията и на ниво ландшафт.
- прилагане на природосъобразни лесовъдски системи в съответствие с особеностите на конкретната ГТ с ВКС.
- опазване на ГВКС, особено определените за превръщане в гори във фаза на старост.
- да се дава приоритет на естественото възобновяване.
- да се прилагат лесовъдски системи, които осигуряват естествено възобновяване.
- да не се допуска смяна на коренния дървесен състав на насажденията.
- при възстановителни дейности (залесяване) да се използват само местни видове и произходи. В определените по ВКС 2 територии да не се внасят чуждоземни дървесни видове и произходи с изключение на дендрариумите и географските култури, както и животински видове извън естественият им ареал на разпространение.
- да не се допускат дейности (в това число и лесовъдски), които да увеличават антропогенната фрагментираност на територията, независимо дали съществуващият процент е под определения по критерий.
- при планиране на пътищата и инфраструктурата, трябва максимално да се запази целостта на ландшафта. Необходимо е да се осигурят подходящи елементи, намаляващи влиянието на фрагментираността на територията, които да подпомагат движението на живите организми – например да се предвиждат коридори за придвижване, връзки и зони на спокойствие на животните и т.н.
- стопанисването на паметниците на културата, да се извършва съобразно режимите определени в техните заповеди. За тези за които няма уредени със заповед режими, стопанисването да се извършва съгласно ЛУП/ГСП, които са съобразени с изискванията на ЗГ и ЗПКМ.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Предвижданията на ОПРГТ относно ограничаване на неблагоприятни въздействия върху горските ландшафти и съхраняване на естествените екосистемни режими, процеси и функции в тях са с очаквано положителни въздействия върху качествата на околната среда и в частност върху качествата на компонентата „ландшафт“. Някои цели, насоки и препоръки водят до незначително отрицателно въздействие върху ландшафта. Такива са:

- различните горскостопанските мероприятия (сечи, изграждане на нови и поддържане на съществуващи горски пътища) за периода на тяхното провеждане;
- разработване на туристическите маршрути в горските територии, създаване на нови курортни структури;
- изграждане на „Ски зона около вр. Чумерна“ и др.

Проектните предвиждания за запазване на ценните естествени характеристики на природния **ландшафт** като цяло имат позитивен характер и се оценяват както следва:

- по вид – въздействията са позитивни;
- по вероятност – постоянни;
- по продължителност – постоянни, позитивни;
- по териториален обхват – значителни, позитивни;

- по честота – постоянни;
- по рискове за човешкото здраве – няма;
- кумулативен ефект – няма;
- превишени екологични стандарти – няма;
- последици върху пространства или пейзажи, които имат признат национален, общностен или международен статут на защита – позитивни.

Вероятни значителни въздействия върху ландшафта – няма и не се очакват.

7.7 БИОРАЗНООБРАЗИЕ, ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ, ЗЕЛЕНА СИСТЕМА

За опазване на биоразнообразието като цяло и в частност на територии и зони, защитени по ЗЗТ и ЗБР, планът предвижда разнообразие от цели, подходи и насоки, имащи за цел както опазване съществуващото богатство от видове и местообитания, така и насоки за тяхното поддържане и опазване, както следва:

• **в горските територии със стопанска функция** целта на стопанисване е насочена към устойчиво производство на дървесина и недървесни горски продукти, както и предоставяне на услуги от тях. Изпълнението им води до производство на висококачествена дървесина, строителна дървесина, дърва за огрев и целулоза. Към тази категория се отнасят горите със стопанско предназначение, попадащи в зони с други функции. Насоките за управление са насочени към отгледни и възобновителни сечи с приоритет на естественото възобновяване, подпомагане на стопански ценните видове, индивидуален отбор. Основната насока на планирането на дейности и реализирането им е максимално производство на строителна дървесина от единица площ, като същевременно се повишава устойчивостта, продуктивността и видовото разнообразие на насажденията. При иглолистните гори насоките на стопанисване са тяхното отглеждане и поддържане на добро общо състояние. Насоките на стопанисване пред широколистните високостъблени гори, заложили в плана, са тяхното отглеждане, поддържане в добро санитарно състояние и възобновяване по естествен път с подходящи лесовъдски системи. Основна насока при издънковите гори за превръщане е тяхната трансформация в устойчиви семенни гори.

• **бази за интензивно стопанисване на дивеча** съгласно регистъра на ИАГ, дирекция „Ловно стопанство“. Базите за интензивно стопанисване на дивеча са заградени територии, устроени в ловностопанско отношение за полусвободно отглеждане на дивеч при численост над допустимия запас на местообитанието съобразно бонитета, чийто размер е съобразен с биологичните изисквания на вида дивеч (възпроизводителен двор, карантинен двор, аклиматизационен двор, ловен двор, волиер, отраслов двор). Границите на базите за интензивно стопанисване на дивеча се определят по трайни теренни форми и съоръжения независимо от землищните и фондовите граници. Насоките за управление, предложени от плана са:

- запазване и обогатяване на видовото разнообразие на дивеча;
- изграждане на ловностопански съоръжения и провеждане на биотехнически мероприятия;
- възпроизводство, разселване, опазване на дивеча;
- аклиматизация и реаклиматизация на дивеча;
- подобряване на екстериорните и трофейните качества на дивеча;

- ползване от горските територии - държавна собственост, за съхраняване качествата на биотипите и подобряване на местообитанията.

• **семепроизводствени насаждения и градини**, клонови колекции и маточници с основна цел на управление, от една страна подобряване на генетичното качество на добиваните репродуктивни материали, а от друга съхраняване на ценния генетичен фонд по метода „*ex situ*”. Семепроизводствените насаждения се създават за:

- осигуряване на горски репродуктивни материали за лесовъдски цели, които са генетически подходящи, с ценни наследствени качества и контролиран произход;
- запазване на биологичното разнообразие и съхранение на автохтонните и подобрените чрез методите на горската генетика и селекция генетични ресурси.

Към *горската семепроизводствена база* се причисляват всички одобрени и регистрирани базови източници за производство на репродуктивни материали от местни и интродуцирани видове. Базовите източници са: източник на посевен материал; насаждение за семепроизводство; семепроизводствена градина - вегетативна и генеративна; клон и клонова колекция; родители на фамилия.

Горските семепроизводствени градини се създават за:

- добив на репродуктивни материали от категорията „окачествен” и „изпитан”;
- съхранение на горските генетични ресурси;
- извършване на контролирана полова хибридизация, изпитване на общата и специфичната комбинативна способност на клоновете и получаване на хибриди с желана наследственост.

Насоките за управление, предвидени от плана са насечени към запазване на генетичното разнообразие на популационно и вътревидово ниво; регулиране на формовото разнообразие и селекционната структура на насажденията; осигуряване на условия за редовно и обилно семеносене или плодоносене; увеличаване добива на висококачествени в наследствено отношение репродуктивни материали; поддържането им в добро здравословно състояние.

Допуска се извършването на следните дейности:

- провеждане на селекционни, възобновителни и санитарни сечи, включително изборни или разреждане - в семепроизводствените насаждения и градини;
- отсичане на естествен подраст и нежелани дървета от други видове;
- агротехника - култивиране, торене и поливане;
- борба с болестите и вредителите;
- изграждане и поддържане на трайна ограда около маточниците и семепроизводствените градини при необходимост;
- оформяне короните на присадките;
- поддържане на маточниците и почистване на нежеланите леторасли.

Нормативно-целесъобразни са направените препоръки в границите на защитените зони, включени в ОПРГТ на област Сливен, относно стопанисване на типове горски природни местообитания, отнасящи се до:

- насърчаване на устойчивото управление на горите чрез запазване на биотопните дървета и на достатъчно количество мъртва дървесина в горските екосистеми, избягване на залесяването с неместни дървесни видове и произходи и съобразяване на интензивността на дърводобива с растежния потенциал на дървостойките и предназначението на горите, ограничаване на изсичането/подмяната на горскодървесната растителност и употребата на биоциди, хормони и препарати за растителна защита;

- поддържане на поне 10% от общата площ на горските типове природни местообитания в защитената зона като гори във фаза на старост.

- подмяна на инвазивните чужди видове дървета и храсти с местни видове след премахването им от характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси и живи плетове);

- прилагане на разновъзрастни лесовъдски системи в природно местообитание с код 91M0 за превръщане на издънковите насаждения в семенни и запазване, и където е уместно, възстановяване на типовоспецифичните хидроморфологични условия в природно местообитание с код 91E0*;

- в границите на защитената зона се препоръчва запазване и където е уместно, възстановяване на типовоспецифичните хидроморфологични условия в природното местообитание по предходната точка, както и подобряване на видовия му състав.

Във връзка със Заповед № РД49-421/02.11.2016 г. на Министъра на земеделието и храните относно определяне на **горите във фаза на старост** в държавни горски територии управлявани от Министерство на земеделието и храните и попадащи в защитени зони от Натура 2000, да се прилагат мерките по т. „IV. В случаите, когато към датата на издаване на настоящата заповед Териториално поделение - Държавно горско/ловно стопанство е сертифицирано и са определени горите във фаза на старост, да бъдат проведени, съгласно изискванията на горската сертификация, процедури за промени в списъците на горите във фаза на старост - част от горите с висока консервационна стойност, така че те да включват насажденията, посочени в т. I. и т. „V. Определените гори във фаза на старост да се отразяват в инвентаризацията и горскостопанските планове и/или програми на горските територии.“ от Заповедта.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Като цяло, териториите, предмет на планиране, се устройват на базата на балансирано съотношение между рекреационни, средообразуващи и защитни функции на природните ресурси в района, поддържане на разнообразието на екосистемите, опазване и съхраняване на биологичното разнообразие.

Предвижданията на ОПРГТ относно устройствените режими на различните видове горски територии следва да се оценят с положителен знак от гледна точка на въздействието им върху околната среда.

Посоченото важи и за опазването на горските територии, за съхраняването на специалните гори, както и за въвеждането по съответния ред на зони за защита по силата на различни закони. Планът респектира в пълна степен установените за части от територията на областта режими на природо- и културно-историческа защита.

Като осигуряващи положително въздействие върху околната среда трябва да посочат и предвижданията на плана, касаещи развитието на отдиха и туризма и създаването на условия за отдих и спорт, базирано на максимално съхраняване на естествените характеристики на съответните горски територии. Някои цели, насоки и препоръки водят до незначително отрицателно въздействие върху биоразнообразието. Такива са:

- различните горскостопанските мероприятия (сечи, изграждане на нови и поддържане на съществуващи горски пътища) за периода на тяхното провеждане;
- разработване на туристическите маршрути в горските територии, създаване на нови курортни структури;
- изграждане на „Ски зона около вр. Чумерна“ и др.

Отношението на плана към защитените територии е в унисон с природозащитното законодателство. Планът респектира границите на защитените местности и природните забележителности, определени по реда на ЗЗТ и запазва предназначението им и режимите на опазване и устройство съобразно определени със заповедите за обявяването им, респ. с плановите за управлението им след тяхното влизане в сила. С този режим се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества.

ОПРГТ респектира границите и на защитените зони, определени по реда на Закона за биологичното разнообразие и запазва предназначението им и режимите на опазване и устройство съобразно, определени със заповедите за обявяването им, респ. с плановите за управлението им след тяхното влизане в сила.

Необходимо е частта, касаеща „Други специални горски територии, върху които по реда на други закони са определени и въведени особени статuti и режими“ да бъде допълнена с информация за санитарно-охранителните зони по Закона за водите. В плана не са налични специални мерки за опазване и защита на известни и описани находища на включени в приложенията на ЗБР защитени растителни видове, световно застрашени растителни видове, български и балкански ендемити, реликти, растения от Червената книга.

Заложените в ОПРГТ курортни структури и лечебни балнеологични центрове, са на основата на съществуващи застроени курортни зони и балнеоложки център Сливенски минерални бани, респективно не са предвиждания на плана, поради което не се асоциират със значимо въздействие върху биоразнообразието.

Обобщено, въздействията от предвижданията на плана върху биоразнообразието се оценяват както следва:

- по вид – допустими;
- по вероятност за неблагоприятно въздействие – малко вероятно;
- по продължителност – епизодично;
- по териториален обхват – ограничен;
- по честота – ниска;
- по кумулативен ефект – не се очаква;
- по превишение на екологични стандарти – няма и не се очаква.

Вероятни значителни въздействия върху Биоразнообразието – няма и не се очакват.

7.8 ОТПАДЪЦИ И ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА

7.8.1 Битови отпадъци

От реализацията на провижданията на ОПРГТ се очаква да се генерират следните видове отпадъци:

- *Отпадъци от горското стопанство*, с код 02 01 07 определен в съответствие с Наредба № 2/2014 г. за класификация на отпадъците. Количествата не могат да бъдат прогнозирани, защото зависят изцяло от състоянието на гората и наложителността от извършване на санитарни сечи. Този отпадък може да се използва като дървесина за отопление или, ако е негоден за горене (например отделни клони), да се предава на инсталации за компостиране. В допълнение – в Оперативна цел 2 на ОПРГТ са заложи мерки за оползотворяване на дървесната биомаса;
- *Отработени моторни масла и масла за зъбни предавки с код 13 02* – генерират се от поддръжката на горскостопанската техника. Същите ще се предават за последващо оползотворяване/обезвреждане на лицензирани фирми;
- *Смесени битови отпадъци с код 20 03 01* – генерират се от посещенията на туристическите обекти и екопътеките. Управлението им се осъществява като се поставят сменяеми и/или несменяеми съдове за събирането им в близост до туристическите обекти и своевременното им извозване от обслужващите дейности по сметосъбиране и сметоизвозване фирми.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Въздействието от фактор „Отпадъци“ е незначително и подлежи на управление. Кумулативен ефект няма и не се очаква. Вероятни значителни въздействия върху околната среда от фактор „Отпадъци“ – няма и не се очакват.

7.8.2 Опасни вещества. Химикали

Предвижданията на ОПРГТ на област Сливен не са свързани с употребата и съхранението на опасни химични вещества и смеси, включително такива, попадащи в Приложение № 3 към чл. 103 от ЗООС.

Предвид горното, с реализацията на предвижданията на плана не се очакват:

- въздействия от опасни химични вещества и смеси;
- промяна по отношение на риска от големи аварии спрямо текущото състояние;
- кумулативни въздействия.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Не се очаква въздействие върху компонентите на околната среда от фактор „опасни вещества”. Вероятни значителни въздействия върху околната среда от фактор „Опасни вещества“ няма и не се очакват.

7.9 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

Върху изменението на шумовия режим като правило оказват влияние изменението в състоянието на транспортно–комуникационната мрежа и организацията на движението, изменението в параметрите на урбанизирана среда, появата на нови локални източници на шум или други вредни въздействия. ОПРГТ не разглежда конкретни теми и обекти, представляващи източник на вредни физични въздействия върху околната среда.

Източниците на шум, които се асоциират с предвижданията на плана са:

Оперативна цел 1 от Приоритетно направление № 2. Развитие на устойчив туризъм, чрез: Развитие на съществуващите продукти на устойчивия туризъм и създаване на нови туристически пакети с участие на горски обекти и горски територии чрез:

- По-добро управление на туристическия поток към горските територии;
- Интегрирано местно развитие за разработване на туристическите маршрути в горските територии и предоставяне на информация в общините от областта.

Оперативна цел 6. Развитие на компонентите на туристическата инфраструктура в горските територии.

Оперативна цел 1 Възстановяване и поддържане на пътищата за достъп и движение в горите чрез от Приоритетно направление № 3. Подобряване на инфраструктурата, чрез:

- Изграждане и поддържане на уеб-базирана информационна система с данни и карти за собствеността, характеристиките и състоянието на горско- пътната мрежа - пътища и трасета за достъп и движения в горите;
- Възстановяване на пътища с местно значение за населените места;
- Проектиране, изграждане и поддържане на ефективна горско-пътна мрежа с по-висока товароносимост.

Оперативна цел 3 от Приоритетно направление № 3Предприемане на мерки и изграждане на съоръжения за укрепване на свлачищните терени покрай пътищата в горските територии, редовно почистване и поддържане прилежащата на горско-пътната мрежа инфраструктура чрез:

- Разработване на система за наблюдение и поддръжка на пътищата за достъп в горите.

Оперативна цел 4 от Приоритетно направление № 3 Развитие на специализираната туристическа инфраструктура около населените места, както и в околоселищните горски територии чрез:

- Подобряване на пътно-транспортната инфраструктура в горските територии;
- Подпомагане поддържането на маршрутите и туристическата инфраструктура в горските територии;
- Работа с местните общности, фирми ползватели и институциите за осигуряване на подобрена координация и превенция на увреждането на горско-пътната мрежа;
- Разработване на годишни и периодични планове за ремонт и поддръжка на горско-пътната мрежа.

По-високи шумови нива от горните оперативни цели са характерни предимно за времето на строителството/реализацията на предвижданията. По време на експлоатацията на предвидените обекти и съоръжения е възможна проява на наднормени шумови нива, но тя ще е епизодична.

Съгласно обяснителната записка на ОПРГТ, стопански дейности, които се благоприятстват от екосистемната полза **„екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат“** са следните обекти и дейности, съпътстващи:

- инфраструктура в транспорта;
- инфраструктура в промишлеността – източници на емисии, вкл. добивна промишленост, металургия, химическа промишленост, машиностроене, ХВП;
- инфраструктура в енергетиката (ТЕЦ);
- инфраструктура в строителството;
- инфраструктура в сектора управление на отпадъци;
- инфраструктура в туризма, рекреацията и спорта.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Предвижданията на ОПРГТ по отношение фактор „Шум“ са подчертано положителни.

Вероятни значителни въздействия върху околната среда от фактор „Шум“ няма и не се очакват.

7.10 КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО. ТУРИЗЪМ

По смисъла на чл. 79, ал. 6 и 7 от ЗКН, единичните и груповите НКЦ, в т.ч. археологическите обекти с техните граници и охранителни зони формират защитени територии за опазване на НКН. ОПРГТ респектира обектите на недвижимото културно наследство, като не включва предвиждания, застрашаващи тяхната цялост и физическото опазване.

Съгласно обяснителната записка на ОПРГТ, стопанските дейности, които се благоприятстват от екосистемната полза **„защита на природното и културното наследство“**:

- събиране на генетични ресурси (семена и размножителни материали от горски растения и животни) за търговски и производствени цели, вкл. възпроизводство на гори и дивечовъдна дейност
- обекти, дейности и съпътстваща инфраструктура в туризма, рекреацията и спорта
- дейности в направление Образование
- научноизследователска и развойна дейност

За развитието на **туризма**, планът разчита на конкретно приоритетно направление за устойчиво управление на горските територии за развитие на туризма. Това направление предвижда изграждането на горска инфраструктура, която да обслужва туристическата и горскостопанска дейност и включва мерки по благоустрояване на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура, както и на пешеходни туристически маршрути. Основната цел на управление е поддържане и развитие на рекреационния потенциал на горските територии в област Сливен, където са обявени четири курорта – два СПА центъра (Сливенски и Кортенски минерални бани) и два планински климатични курорта (гр. Котел и м. Карандила). Насоките за управление се изразяват в запазване на постоянно горско присъствие за тези територии. За изпълнението на целите се препоръчва:

- използване на отгледни сечи с минимални интензивности и възобновителни сечи с естествено възобновяване и максимално удължен възобновителен период;
- забраните и ограниченията са свързани с използването на голи сечи.

За пълното развитие на съществуващите ресурси като туристически продукт, планът предвижда конкретно **приоритетно направление № 2 Развитие на устойчив туризъм**, което има за цел развитието и повишаването на туристическия потенциал на областта.

Планът преценява че е необходимо изграждането на горска инфраструктура, която да обслужва туристическата и горскостопанска дейност. Изграждането само на еко-пътеки, информационни табели, туристически заслони, табла с информация не е достатъчно за развитие на устойчив туризъм. Препоръчително е развитието на културен и етнотуризъм, развитие на зимни спортове, ловен и риболовен туризъм и пр. Този подход включва мерки по благоустрояване на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура, както и на пешеходни туристически маршрути. Задачата е да се осигурят допълнително приходи и да се увеличи заетостта на населението на територията на отделните общини, за развитието на целогодишен, устойчив, диверсифициран, с висока добавена стойност, специфичен за района на областта висококачествен туристически продукт и да се увеличи приноса на сектора за устойчивото общинско и регионално развитие. Насоките за управление, формулирани от плана са дефинирани в няколко оперативни цели – съхранение и устойчиво използване на природните ресурси чрез реализацията на следните оперативни цели:

- развитие на съществуващите продукти на устойчивия туризъм и създаване на нови туристически пакети с участие на горски обекти и горски територии;
- дигитализация и популяризиране на природното наследство и увеличаване на рекреационната пригодност на горските територии;

- съхранение и устойчиво използване на природните ресурси;
- създаване на зелени зони около населените места, водните площи и промишлените обекти;
- включване на елементи от горските територии в рекламата на дестинацията;
- развитие на компонентите на туристическата инфраструктура в горските територии;
- маркетингова стратегия и рекламна политика на туристическите обекти в горските територии.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Планът не създава условия за застрашаване на недвижимите културни ценности и тяхната среда, като заедно с това не създава ограничения за реализация на областните и общинските намерения и инициативи в тази посока.

По отношение развитието на туризма, планът предвижда развитие на съществуващите ресурси като туристически продукт, чрез проучване, разработване и включване на нови туристически маршрути. Предложенията, в по-голямата си част имат препоръчителен характер и в този смисъл реализацията им е в зависимост и от програми и проекти на други ведомства, институции, администрации.

Като цяло, поради своя целеви характер, предложените насоки за развитие на туризма в горските територии на област Сливен не съдържат предпоставки за неблагоприятно въздействие върху околната среда.

Вероятни значителни въздействия върху недвижимото културно наследство няма и не се очакват.

7.11 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ. ОЦЕНКА НА ЗДРАВНИЯ РИСК.

Човешкото здраве се повлиява както от факторите на семейно-битовата, професионално-трудова, обществено-битовата среда и системата на здравеопазване, така и от обкръжаващата го околна среда, включително от зелената система, част от която са състоянието на горите и горските територии. Тяхното въздействие върху факторите на жизнената среда, включително върху води, предназначени за питейно-битови нужди; води, предназначени за къпане; минерални води, предназначени за пиене или за използване за профилактични, лечебни или за хигиенни нужди; шум и вибрации; нейонизиращи лъчения в жилищните, производствените, обществените сгради и урбанизираните територии; химични фактори и биологични агенти; курортни ресурси и др., доказва горските територии като съществен елемент от околната среда със значение за здравето на човека.

Горите са най-голямата сухоземна екосистема, която има многобройни и взаимно свързани обществени, стопански и екологични функции. Освен че осигуряват работни места и доход на населението, те са източник на суровини за промишлеността и енергетиката, като в същото време предпазват почвите от ерозия, регулират водните запаси, допринасят за опазване на биоразнообразието и намаляват неблагоприятните въздействия на климатичните промени. Чрез

всичко горепосочено, горските територии упражняват постоянно пряко и косвено въздействие върху човешкото здраве.

Като обща концепция, оценката на здравния риск цели да определи вероятността от проявата на неблагоприятни последици за здравето, техния размер и развитието им във времето, като се базира на теоретични и аналитични данни и отчита свързаните с тях елементи на несигурност. Анализът на здравно-демографското състояние на населението е съществена основа за здравната оценка. Представените демографски показатели и изводи в Раздел 4.12. „Население и човешко здраве“ свидетелстват за отсъствие на значимо вредно въздействие от страна на околната среда в област Сливен, което негативно да повлиява демографския и здравен статус на населението, при сравнение със средните данни за страната. На основание на представените показатели е направен извод, че здравно-демографското състояние на населението позволява реализацията на областния план за развитие на горските територии (ОПР) в условията на неговите предвиждания и обхват.

Друг съществен елемент от извършената здравна оценка е прегледът от комунално-хигиенна гледна точка на представените в ОПРГТ цели и насоки за управление на горските територии. Експертната оценка установи, че са взети под внимание осигуряването на достатъчна здравна защита на населението в т.нар. критични зони със специфичен хигиенно-охранителен статут – горски територии във водохващания за питейно-битово водоснабдяване, курортни и туристически обекти, други обекти с обществено предназначение, както и обекти подлежащи на здравна защита. Горепосоченото се базира на следните аргументи от здравни позиции:

В горските територии за защита на водите основна цел на управление е запазване и подобряване на защитната им функция, свързана с опазване на водоизточниците от замърсяване и водоемите, които снабдяват селищата с питейна вода, регулиране на водния отток и максимално акумулиране на водните количества от горите, т.е. техните водоохранни и водозащитни функции и подобряване водния баланс на дадена територия. Защитата на водите се подпомага от горите, които са разположени около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване; около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди; както и във водосбори на водохващания за стопански цели, вкл. язовири, напояване, рибарство и аквакултури, производство на енергия. Подпомагаща цел е и защитата на техническите съоръжения, осигуряващи водоползването от дадена територия. Основно значение за водоснабдяването на гр. Сливен има язовир „Асеновец“, като част от водосбора на язовира е определен за защитена територия. Следва да се има предвид, че към 2022г. в област Сливен има обособени 92 водоснабдителни зони. Важно условие и мярка за успешната реализация на плана е спазване на забраните, ограниченията и ограниченията при доказана необходимост, съгласно изискванията на приложение № 2 към чл. 10, ал. 1 на Наредба № 3 от 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди. Изпълнението на тази част от нормативната уредба

са основава на стриктно спазване на изискванията по отношение определянето и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване, при разпределената отговорност на общините и басейнова дирекция „Източнобеломорски район“.

Предвидени са горски територии за защита на урбанизираните територии, чиято основна цел на управление е запазване и подобряване на защитните функции на горите, които те изпълняват за защита на урбанизираните територии и подобряване на микроклимата на населените места. Те изпълняват ролята на буферна зона, която редуцира шума, праха и преноса на емисии от различни по своя произход вредни замърсители. Предвидени са и зони за защита от урбанизация, като защитният режим е ориентиран към опазване и съхраняване на обхвата, структурата и функциите на горски територии, открояващи се като среда с регулиращи и поддържащи ползи за обществото. Целта на обявяването на тези зони е да спомогне за решаване проблема със стихийната урбанизация и да запазва ценни горски територии в защита на обществената необходимост от естествени зони за рекреация.

Предвидени са и горски територии със социално значение за местните общности, които обхващат горите в 100 m ивица около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, важни за съхраняване на културното наследство и националните традиции, горите в границите на обекти на недвижимото културно наследство (паметниците на културата) или в техните охранителни зони. Определянето на тези територии става при консултации с местното население и общините.

По отношение потенциалното отделяне на емисии от вредни фактори в околната среда от горските територии на област Сливен, следва да се има предвид, че този проблем е преди всичко с трудово-медицинска актуалност за горските работници, а поради значителните отстояния е без съществено значение за урбанизираните територии и населението в тях. В горските територии няма производствени и други обекти и дейности, които да са постоянен източник на шум и вибрации в околната среда. Възможно е при извършването на дървесна сеч за добив на дървесина да се генерира краткотрайно повишение на шумовите нива в светлата част на деня, в резултат на използването на съответна техника, както и отделяне на изгорели газове и шум от транспортните средства за извоз на добития материал, но такива емисии нямат интензивен и постоянен характер. Необходимо е при изпълнението на ОПР стриктно да се спазват изискванията на „Заповед № РД-09-354 за утвърждаване на Правила за здравословни и безопасни условия на труд в горските територии“ (ДВ бр. 38/2019г.).

На основание горепосоченото, може да се направи заключение за отсъствие на здравен риск от реализацията на ОПР. ОПР не създава условия, които да повишат риска от осъществяване на вредно за здравето комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено въздействие, поради отсъствие на предпоставки за наднормена експозиция на вредности, произтичащи от състоянието и развитието на горските територии. Околната среда в четирите общини на област Сливен е екологично чиста, с широко застъпени обслужващи дейности (в общинските центрове), като

цяло с отсъствие на значимо замърсяване от промишлена дейност, но също и с добре развити гори и горско стопанство. ОПР не предвижда нови и значими промени в горското планиране, които да са предпоставка за вредно въздействие, включително засягащо наличните жилищни зони и други обекти, подлежащи на здравна защита на територията на областта.

В проекта на ОПР, елементите на селищната мрежа, включително урбанизираните зони са подходящо групирани като от хигиенни позиции, в ОПР не се установяват противоречия във функционалното взаиморазположение и съседства на горските територии с жилищните, промишлените, транспортно-складовите, рекреационните и крайградските зони. Тяхното ситуиране едни спрямо други е подчинено на хигиенните принципи и норми, приложени през годините. Тези хигиенни принципи за взаиморазположение на териториите са актуални и понастоящем, като са правилно отразени в ОПР.

При общия преглед на ОПР, от хигиенни позиции може да се направи извода, че при спазване на изискванията на националното и местно законодателство, както и на изпълнение на целите и индикаторите за ефективно управление на горските територии в област Сливен по функционалната им принадлежност общо и по общини (*Таблицы 65 и 66 от ОПР*), реализирането на планираното развитие на горските територии няма да повиши здравния риск за населението.

В Плана са отразени в достатъчна степен функционалните предвиждания за горските територии, имащи отношение към човешкото здраве, а именно: осигуряване на чиста околна среда и опазване чистотата на ползваните от човека природни ресурси; възстановяване на покритието с гора след антропогенни и природни нарушения; осигуряването на достъп до гората (за рекреация, туризъм, поддържане на туристически маршрути, съвместни дейности с училища, кметства, други организации, осигуряване на обучения и др.); осигуряване на работни места и стажантски програми; задоволяване на нуждите от дървесина, недървесни горски продукти и лов; подпомагане на местните общности в аварийни и бедствени ситуации (спасителни акции, гасене на пожари, разчистване на пътища и др.).

Горепосоченото касае и предвиждане на възможността за евентуална реализация на конкретни инвестиционни предложения в горските територии и имащи положително въздействие върху човешкото здраве, като например изграждането на ски зона около връх Чумерна. Планирано е изграждане на туристически комплекс, съдържащ ски зона оборудвана със седалков лифт с дължина от 1700 m, започващ с начална станция в местността „Циганска поляна“ с 1143 m надм. в. и крайна станция с кота 1504 m надм. в. - билото преди върха. Създават се условия за евентуално обособяване и изграждане на две туристически селища с цел осигуряване на необходимата леглова база за проекта. Конкретната оценка на това намерение, както и на други подобни, по отношение на преценка на тяхното въздействие върху човешкото здраве, е предмет на самостоятелни разрешителни процедури, включващи оценка на здравния риск и оценка на риска за околната среда. Това се отнася включително за оценка на инвестиционните предложения по отношение състояние на почви, качество на атмосферния въздух, химично и количествено състояние на подземни водни тела и предвид наличните данни от мониторинг на тези

компоненти на околната среда. Обособяването в рамките на общото устройствено планиране на възможности за подобни инвестиции, които са със значим потенциал за положително здравно въздействие, в настоящия случай се подпомага и развива в рамките на общия градоустройствен процес.

Обобщено, оценката от здравни позиции на ОПР, включително представения по-горе комунално-хигиенен анализ на териториалните дадености в обхвата на ОПР, позволяват да се заключи, че Планът не създава предпоставки за повишен здравен риск за населението. Предвидени са необходимите мерки за устойчиво развитие на горските територии и тяхното опазване, включително на техните здравно-хигиенни и социални функции. ОПРГТ осигурява необходимите условия за безопасно бъдещото планиране и управление на устройствения процес.

7.12 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Проектните решения за развитието на отделните функционални системи не съдържат количествени параметри, поради което по-долу се представят само концептуалните им характеристики:

- възстановяване и поддържане на пътищата за достъп и движение в горските територии, поддържане и изграждане на технически съоръжения и инфраструктура,
- реализация на проекти за изграждане на нова и поддържане на съществуващата туристическа инфраструктура в региона при съблюдаване на всички изисквания за опазване на горската растителност;
- изграждане на пълноценна туристическа инфраструктура, която да обслужва туристическата и горскостопанска дейност и да осигурява развитието на различни форми на туризъм, като приоритет за развитие на областта;
- създаване и поддържане на паркови зони и зони за рекреация около общинските центрове и паспортизация на зелената инфраструктура;
- подобряване състоянието на горската пътна мрежа, изграждане на нови пътища за по-голяма достъпност до отдалечените дърводобивни обекти,
- подкрепа на предложенията на собственици и ползватели относно създаването на зелени пояси;

ОПРГТ създава условия за реализация на зони за ски-писти и съоръжения към тях на територията на община Твърдица, около връх Чумерна, предвидени с ОУП на общината. Планирано е изграждане на ски-зона, оборудвана със седалков лифт с дължина от 1700 m, започващ с начална станция в местността „Циганска поляна“ с 1143 m надм. в. и крайна станция с кота 1504 m надм. в.. Седалковият лифт с капацитет 2100 души на час ще обслужва три ски писти с обща дължина 5844 m и денивелация 361 m. Предвидено е една от ски пистите, която е за начинаещи скиори, да бъде обслужвана от ски-влек с дължина 900 m. Предвидено е създаване на две туристически селища, ситуйрани в землищата на бившите рудници Твърдица и Шешкинград. Планирано е и изграждането на атрактивни трасета за планинско екстремно колоездене, пътеки и различни видове занимания осигуряващи развлечения на туристите през останалите сезони.

8. СИНТЕЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪЗМОЖНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ПЛАНА

8.1. По общата концепция на плана и структурата на територията

Описаните по-горе характеристики на общата концепция на ОПРГТ на област Сливен и принципните насоки за пространствено развитие го определят като планов документ, насочен към екологосъобразно устройство на горските територии в обхвата на областта с изисквания, имащи конкретни регулиращи функции.

Планът е ориентиран към максимално ограничаване на неблагоприятните последствия от съществуващото състояние на горските територии и по-нататъшно социално-икономически мотивирано протичане на управленските процеси. Този подход осигурява постигане на баланс между различните аспекти на средообразуващите и средоопазващи функции и изисквания. Възприето е бъдещото устройство на защитените територии и зони да се съобразява стриктно с Плановете за управлението им, заповедите за обявяване и стандартните формуляри.

ОПРГТ се стреми да реши установените в процеса на анализ на съществуващото състояние и установени проблеми в горските територии с помощта на **5 приоритетни направления**, както следва:

- **Приоритетно направление № 1. Устойчиво стопанисване и ползване в горите-** обхваща както ползването на горите и техните материални ресурси (основни и странични/специални ползвания), така и проблемите свързани с опазването, организацията на дейностите в горите и взаимодействията между собственици, стопани и ползватели. В този приоритет влизат не само проблеми свързани със стопанисването на горите, но и проблеми породени от провеждането на дейностите в тях. **Насоките за управление**, възприети от ОПРГТ са мониторинг на състоянието на горските територии, анализ на потока предоставяне на екосистемни услуги, подобряване на връзките между собственици, стопани и ползватели, включването на различни програми и проекти за опазването на горите, повишаване на контрола по опазването на горите, опазване на местообитанията на малкия креслив орел, привличане на обществен интерес и лична отговорност на хората, за опазването и поддържането на защитените територии и орнитологично важните места на територията на общината, инвентаризация на горите и навременни адекватни лесовъдски намеси, внедряване на нови методи за стопанисване на горските ресурси. За подобряване на състоянието и решаване на проблемите към това приоритетно направление са определени следните **оперативни цели**,

- **Приоритетно направление 1. Устойчиво стопанисване и ползване в горите -** към този приоритет се отнасят както ползването от горите и техните материални ресурси (основни и странични/специални ползвания), така и проблемите, свързани с опазването, организацията на дейностите в горите и взаимодействията между собственици, стопани и ползватели. Взети са предвид не само проблеми, свързани със стопанисването на горите, но и проблеми, породени от провеждането на дейностите в тях. За подобряване на състоянието и решаване на проблемите към това приоритетно направление са определени **оперативни цели**, насочени към подобряване състоянието на горите и тяхното устойчиво ползване - устойчиво ползване на дървесината от района и оползотворяване на дървесната биомаса, устойчиво ползване на недървесните горски

ресурси - горски билки гъби и дивеч, поддържане на актуална и достъпна база от данни и карти за горите, функционално зонироване, екосистемни услуги, биоразнообразие на общинско и областно ниво, поддържане на актуална база данни за семеипроизводствените насаждения и градини и модернизиране на горските разсадници.

- **Приоритетно направление 2 – Развитие на устойчив туризъм** - развитието и повишаването на туристическия потенциал е приоритетно направление на ОПРГТ, решението на което се търси чрез следните **оперативни цели** – развитие на съществуващите продукти на устойчивия туризъм и създаване на нови туристически пакети с участие на горски обекти и горски територии, дигитализация и популяризиране на природното наследство и увеличаване на рекреационната пригодност на горските територии, съхранение и устойчиво използване на природните ресурси, създаване на зелени зони около населените места, водните площи и промишлените обекти, включване на елементи от горските територии в рекламата на дестинацията. развитие на компонентите на туристическата инфраструктура в горските територии. маркетингова стратегия и рекламна политика на туристическите обекти в горските територии.

- **Приоритетно направление № 3. Подобряване на инфраструктурата** – този приоритет визира подобряване състоянието на горската пътна мрежа, изграждане на нови пътища за по-голяма достъпност до отдалечените дърводобивни обекти, което се предвижда да се постигне чрез следните **оперативни цели** - възстановяване и поддържане на пътищата за достъп и движение в горските територии, поддържане и изграждане на технически съоръжения и инфраструктура, развитие на специализираната туристическа инфраструктура около населените места, както и в околоселищните горски територии.

- **Приоритетно направление № 4 - Управление на природните в т.ч. и на водните ресурси** – основната цел е поддържане на съществуващата система за водоснабдяване, изграждане на нови водохващания и водопроводи, сондиране за откриване на нови водоизточници, развитие на горско-пътната мрежа за достъп до ресурсите. Насоките за управление са изграждане, разширяване и реконструкция на водопроводи и канализационна мрежа, опазването на околната среда от отпадъци, слагане на информационни табели, кошчета за отпадъци по туристическите пътеки за опазването на околната среда, прилагане на строг контрол върху провежданите мероприятия и сечи в защитните гори. За решаване на съществуващите проблеми, ОПРГТ разграничава следните **оперативни цели** - възстановяване и поддържане на пътищата за достъп и движение в горите, инициране на промени в нормативната база, регламентиращи отчисления от таксите за дървесина на корен за ремонт, поддържане и изграждане на нова горско-пътна мрежа, предприемане на мерки и изграждане на съоръжения за укрепване на свлачищните терени покрай пътищата в горските територии, редовно почистване и поддържане прилежащата на горско-пътната мрежа инфраструктура, развитие на специализираната туристическа инфраструктура около населените места, както и в околоселищните горски територии.

- **Приоритетно направление № 5. Връзки с обществеността, обучение, взаимодействие между институциите** – този приоритет има за цел установяване и поддържане на стабилни връзки между общините, ЮИДП, ДГС, ДЛС и останалите институции и местното население, подобряване на медийните контакти и засилване на мерките за връзки с други заинтересовани

организации и институции, подпомагането на образованието и обучението на подрастващите е една от мерките, които допринасят за по-доброто разбиране и подкрепа за работата на горските стопани, чието постигане се предвижда да се реализира чрез следните **оперативни цели** - повишаване осведомеността на обществото и квалификацията на заинтересованите лица, приобщаване на обществеността към проблемите на горите и горското стопанство, взаимодействие между различните институции и обучение, внедряване и използване на ГИС в работата на институциите от горския сектор в област Сливен.

8.2 Взаимовръзки между аспектите с прилагането на плана

С прилагането на плана се очаква съответно развитие на компонентите и факторите на околната среда, чиито подробен анализ позволява да се направят съответните кратки и изводи, показани в следващата таблица.

Таблица 20 Взаимовръзка между аспектите с прилагането на плана

Компоненти и фактори	Очаквано развитие на аспектите на околната среда и възможни въздействия върху тях
Климат	Предложенията на ОПРГТ за устойчиво стопанисване и ползване на горските територии, както и мерки за адаптация към климатичните промени се очаква да имат положително въздействие върху състоянието на атмосферния въздух и микроклиматичните елементи.
Повърхностни води	Предвижданията за поддържане на съществуващата система за водоснабдяване, изграждане на нови водохващания и водопроводи, откриване на нови водоизточници, развитие на горско-пътната мрежа за достъп до ресурсите ще допринесат за подобряване санитарното и екологично състояние на населените места и туристическите обекти. Въздействията върху околната среда от предвижданията на плана ще са положителни, значими, постоянни, дълготрайни и необратими
Земни недра, подземни води	Очакваните въздействия от прилагането на ОПРГТ при управлението на горските територии са косвени, вторични, постоянни и положителни по отношение на земните недра. Не се очаква кумулативно въздействие.
	Въздействието на ОПРГТ върху подземните и минералните води се очаква бъде неутрално до положително, пряко, непряко и вторично. Реализацията на плана, заедно с прилагането на други стратегически документи и планове (ПУРБ 2022-2027 г на Басейновите дирекции „Дунавски район“, „Черноморски район“ и Източноевропейски район“, Плановите за интегрално развитие на общините Сливен, Котел, Твърдица и Нова Загора за периода 2022-2027 г и др. във водния сектор, ще имат кумулативно, дългосрочно и положително въздействие.
	Реализацията на планираната ски зона е с потенциал да окаже отрицателно, пряко, постоянно, дългосрочно въздействие върху земните недра
	Дейностите по възстановяване и поддържане на пътищата за достъп и движение в горите, изграждането на съоръжения за укрепване на свлачищните терени покрай пътищата, поддържането на маршрутите и туристическа инфраструктура в горските територии могат да окажат незначителни, краткосрочни до средносрочни, временни, отрицателни въздействия върху подземните води.
Земни и почви	Не се предвиждат дейности, свързани с обезлесяване, което да доведе до активизиране на ерозионни процеси, срутища и свлачища.
Зелени площи	Предвижданията на плана включват създаване на зелени зони около населените места, водните площи и промишлени обекти, което се разглежда като положително за околната среда предложение на плана
Ландшафт	Запазването на относителния дял на ландшафтите с генетична устойчивост на ниво област е с положително въздействие по отношение качествата на околната среда

Компоненти и фактори	Очаквано развитие на аспектите на околната среда и възможни въздействия върху тях
Биоразнообразие, защитени територии и зони	Цялата концептуална основа на плана е обвързана със създаването на устойчиво стопанисване и ползване на горските територии и в този смисъл предвижданията на плана не са свързани с негативни въздействия върху биоразнообразието в областта Управлението на горските територии в защитените зони от Натура 2000 и на териториите по ЗЗТ се извършват съгласно системата от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горски типове природни местообитания, което е гаранция за тяхното опазване
Отпадъци и опасни вещества	Няма промяна предвид работещите регионални системи Не се очаква засягане на територии или въздействие от образувани отпадъци при прилагането на плана. Планът не е свързан с употребата и съхранението на опасни химични вещества, нито с риска от големи аварии, съответно не се очаква негативно въздействие по този фактор на околната среда
Вредни физични фактори	Рационализирането на предложенията за усъвършенстване на инфраструктурата за развитие на туризма ще осигури по-благоприятен режим на ползване на горските ресурси, респ. с относително намалени вредни емисии – шум и замърсяване на въздуха Предложеното от плана функционалното зонироване и формулираните насоки, забрани и ограничения в плана не предполагат проява на значими източници на шум, йонизиращи и нейонизиращи лъчения и топлинно замърсяване.
Културно наследство	Цялостната концепция на плана за опазване и валоризиране на недвижимото културно наследство на областта е съзвучна с постановките на Закона за културното наследство
Човешко здраве	В плана не се съдържат предложения, изисквания, мерки или действия, предизвикващи неблагоприятни въздействия върху човешкото здраве

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Предвижданията на ОПРГТ съдържа в максимална степен обичайния набор от управленски мерки за ограничаване на неблагоприятното въздействие върху околната среда от реализацията на плана, както и възможностите за компенсиране на това въздействие, което дава основание за положителна оценка на предвижданията на плана и тяхното очакване въздействие върху качествата на околната среда.

8.3 Нерешени екологични проблеми или произтичащи от предвижданията на ОПРГТ

Видно от анализа, направен в предходните раздели, нерешени екологични проблеми в обхвата на планираната територия няма.

Екологични проблеми, произтичащи от реализацията на предвижданията на ОПРГТ или които да не могат да бъдат предотвратени в процеса на прилагането му, произтичат от някои неправилни тълкувания на нормативната уредба или информационната база в ОПРГТ и следва да бъдат коригирани в окончателния проект на ОПРГТ⁵, както следва:

1. По т.А(3) от ОПРГТ В горските територии за защита на урбанизираните територии
Относно: Насока за управление „поддържане на по-висок процент лесистост в тази функционална подкатегория чрез залесяване на изоставени земи и ограничаване превръщането на гори в земеделски земи“;

⁵ Посочени са препоръки за корекции в обяснителната записка на ОПРГТ, които, ако не бъдат отразени биха довели до екологични проблеми.

Препоръка: Насоката за управление да се допълни със законовата и нормативна уредба, регламентираща правилата: Закон за горите, Закона за опазване на земеделските земи, обн. ДВ. бр.35 от 24 Април 1996г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.106 от 22 Декември 2023г. и Правилник за прилагане на закона за опазване на земеделските земи, приет с ПМС № 240 от 24.09.1996 г., обн. ДВ. бр.84 от 4 октомври 1996г., посл.изм. ДВ. бр.53 от 8 Юли 2022г.;

Относно: Насока за управление *„препоръчително е залесяване на незалесените горски територии в тази подкатегория“*

Препоръка: Да се конкретизира съгласно нормативните документи и приетите ГСП – *„залесяване в голини, сечища, пожарища, подпомагане на възобновяването в насажденията“*, които са приоритетно определени в нормативната уредба.

2. По т.А(4) от ОПРГТ - В горските територии за защита на сгради и обекти на техническата инфраструктура

Относно: Насока за управление *„забраните и ограниченията са свързани с използването на голи сечи“*.

Препоръка : Следва да се конкретизира при какви случаи се забраняват „голи сечи“, след като те са един от видовете „възобновителни“ сечи по Наредба №8.

т.Б(1). От ОПРГТ - Включени в границите на защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии

В препоръките и указанията за стопанисване на защитените територии от област Сливен, с изключение на резерватите „Кутелка“ и „Орлицата“ и поддържани резервати „Ардачлъка“ и „Сини бряг“ се отбелязва, че няма изготвени и приети планове за управление. До тяхното изготвяне, стопанисването и управлението да се извършва съгласно Закона за защитените територии, заповедта за обявяване и заповедите за прекатегоризация, като са в сила следните допълнителни ограничения:

- Забрана за подмяна на основния дървесен вид;
- Забрана за водене на санитарни сечи и изваждане на мъртва дървесина и стари дървета, с изключение на случаите на големи природни нарушения (ветровали, снеговали, пожари) или каламитети.

При включване на горски територии в границите на защитените територии по смисъла на ЗЗТ за „ландшафните сечи“ в защитените територии следва да се има предвид § 45 от ПЗР на Наредба № 8 от 2011 г. за сечите в горите: „Предвидените или допуснатите със заповедите за обявяването или планове за управление на защитените територии „ландшафтни сечи“ по смисъла на Правилника за определяне, устройство и стопанисване на горите и териториите със специално предназначение, приет от Комитета по горите през 1989 г. (отменен), в зависимост от състоянието на съответното насаждение се провеждат като отгледни, изборни, възобновителни сечи с възобновителен период не по-кратък от 40 години, санитарни, принудителни и технически сечи“.

Б(3) от ОПРГТ - Други специални горски територии, върху които по реда на други закони са определени и въведени особени статuti и режими

При управлението на тези територии и обекти се прилагат насоки и се спазват забраните и ограниченията, посочени в Закона за културното наследство (ЗКН);

Относно: Насоки за управление на горските територии на областно и общинско ниво за област Сливен разработени в ОПРГТ област Сливен.

Препоръки:

- Да отпадат цитираните и препоръчани в „Насоки за управление на горските територии на областно и общинско ниво за област Сливен“ за провеждане „ландшафтно-формировъчни“ сечи, които не съществуват в действащата Наредба № 8 за сечите в горите. Актуализирането следва да е съгласно Приложение № 1 към чл.5, ал.1 (ДВ, бр.91 от 2023 г. в сила от 31.10.2023 г.) от Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, с Насоки за стопанисване и съответстващи видове сечи към насоката: „отгледна“, „възобновителна“, „селекционна“, „техническа“ и „трансформация“. „Други сечи“ посочени в раздел III на Наредба № 8 са „санитарни“ и „принудителни“ сечи;

- Да се замени с местни видове планираният видов състав за създаване на култури от медоносни видове в „Общи насоки за управление на горските територии по функционални категории“ („Планиране и създаване на култури от медоносни видове (акация, гледичия и др.) около селата в района на общината (10-15 dka или след събеседване);

Относно: „Запазване лесистостта и поддържане на склопа в горските насаждения с ландшафтно-формировъчни сечи и прилагане на щадящи технологии“

Препоръка: Да отпадне насоката за вида сеч и се замени с „целесъобразни по Наредба № 8 за сечите в горите“ ;

Препоръка: Да отпадне насоката „Недопускане на разрастване на урбанизираните територии за сметка на ценни земеделски земи“, която насока се регламентира със Закона за опазване на земеделските земи, Обн. ДВ. бр.35 от 24 Април 1996г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.106 от 22 Декември 2023г. и Правилник за прилагане на закона за опазване на земеделските земи, приет с ПМС № 240 от 24.09.1996 г., Обн. ДВ. бр.84 от 4 октомври 1996г., посл.изм. ДВ. бр.53 от 8 Юли 2022г.;

Относно: Увеличаване и поддържане на лесистостта в земеделските територии, която е далеч под необходимата оптимална лесистост (8-12%)“

Препоръка: да се редактира: „Опазване на полезащитните горски пояси – държавна и общинска собственост“;

Препоръка: Да отпадне насоката „Осигуряване и подходящо устройване на буферни зони около защитените територии“. С отпадане на Наредба № 4 за буферните зони около резерватите, изд. от КОПС, Обн. ДВ. бр.77 от 3 Октомври 1980г., със заповеди на министъра на околната среда и водите всички буферни зони на резерватите и поддържаните резервати се обявиха за защитени местности. За останалите големи защитени територии – национални и природни паркове са обявени или защитени зони – буфер, или припокриващи се с площта на защитените

територии защитени зони, свързани с други защитени зони за местообитанията и за опазване на дивите птици. При разработване на ПУ на ЗТ детайлно се оценява конкретният натиск, заплаха и след актуалната екологична оценка в Плана, се правят конкретни предложения в зонирането на територията, както и предложения за промяна в границите на ЗТ.

В съответствие с чл. 86, ал. 3, т. 6 от ЗООС, в предходните раздели (7.2-7.11) са оценени вероятните значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях, като заключението е, че такива няма и не се очакват.

9. АЛТЕРНАТИВИ, В Т.Ч. НУЛЕВА АЛТЕРНАТИВА

Съгласно ЗООС, т.27 от ДР, „нулева алтернатива е възможността да не се осъществява дейността”, в разглеждания случай – предвижданията на ОПРГТ.

„Нулевата алтернатива“ по същество представлява и неизпълнение на изискванията на чл.12 от Закона за горите и на Наредба №18/2015 г. за инвентаризация и планиране на горските територии. Съгласно Раздел II. Инвентаризация на горските територии и горско планиране от Закона за горите, чл. 9 (1) Горското планиране се извършва на три нива и обхваща: 1. Национална стратегия за развитие на горския сектор и Стратегически план за развитие на горския сектор; 2. областен план за развитие на горските територии; 3. горскостопански планове и програми.

По тази причина „нулевата алтернатива“ се изключва.

Развитието на територията на областта без прилагане на ОПРГТ не може да се приеме като нулева алтернатива, т.к. това би означавало да се задълбочават диспропорциите и негативните характеристики, разкрити при представянето на съществуващото състояние.

Видно от приложение №8 „Методически пояснения“ към ОПРГТ, планът не съдържа алтернативи. Като такива биха могли да се разглеждат част от мерките за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана, които са насочени към окончателния проект на ОПРГТ.

10. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕЖДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И ОПИСАНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА, ВКЛ. ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Мотиви и използвани методи за оценка

Областния план за развитие на горските територии не съдържа алтернативи.

При разработването на настоящата екологична оценка са използвани методически принципи, подходи и конкретни методики, както следва:

- Методически принципи:

- принцип на **териториалност**, съгласно който територията е интегрираща категория, степента на управление на която определя характера на съществуването ѝ развитието ѝ вкл. и на съседни и по отдалечени територии;
- принцип на **системност**, според който всяко явление се разглежда като част от единна система, независимо от водещата или подчинената му роля;
- принцип на **приемственост**, съгласно който проблемите на околната среда са предмет на внимание във всички фази на планиране, проектиране, строителство и експлоатация,
- принцип на **относителна оптималност**, съгласно който управлението на околната среда се осъществява на база оптимално съчетаване на процесите на урбанистично развитие с капацитета на природните ресурси и условията за живот на населението,
- принцип на **приоритетност**, при който определен процес или фактор има предимствена роля пред останалите.
- принцип на **предпазването**, при който, ако за дадено въздействие няма достатъчно информация, то се приема най-лошият възможен сценарий.

■ Методически **подходи**:

- при проучване на съществуващото състояние на компонентите на околната среда се прилагат основно аналитични и диагностични подходи;
- системно-структурния подход е в основата на диагнозата на състоянието на околната среда;
- прогнозата на компонентите се базира на сценариите на намеренията за развитие, групирани по съответен начин;
- SWOT анализ, който е в основата на избора на мерки за предотвратяване или възстановяване на допуснати нарушения и изменения на околната среда.

■ Конкретни методики:

- Ръководство за стратегическа екологична оценка , ЕС;
- Ръководство за екологична оценка на планове и програми, МОСВ, 2002;
- Методика за разработване на екологичните раздели към застроителните планове, Ек. Гюлеметова, 1986г.;
- Методика за определяне на разсейването на емисиите на вредни вещества от превозни средства и тяхната концентрация в приземния атмосферен слой, МОСВ, 2004г.
- Класификатор на почвите в България;
- Класификация на ландшафтите по БДС
- Методика за ландшафтно-естетическа оценка
- Харта за устойчиво развитие на българските ландшафти
- Общоевропейска стратегия за биологично и ландшафтно разнообразие
- Национална стратегия за екотуризм.

11. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА

Таблица 21 Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана

Аспект	Мярка	Очаквани резултати	Фаза
Атмосферен въздух	Стимулиране ползването на алтернативни екосъобразни енергийни източници /т.н. зелена енергия/ за сградите на горските стопанската и друга сградна инфраструктура	Подобряване качествата на въздушната среда	При прилагане на плана
	При евентуално извършване на строителни дейности следва да се спазват конкретните приложимите разпоредби на чл.70 от Наредба 1 норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии		При прилагане на плана
Повърхностни води	Всички устройствени и строителни инициативи и свързаните с тях планове и проекти, засягащи водните обекти следва да се процедурат при стриктно спазване на законоустановените процедури- РИОСВ, Басейнова дирекция, и се съобразяват с ПУ на речните басейни и ПУ на риска от наводнения	Подобряване качеството на водоснабдяването и спестяване на ресурс	При прилагане на плана
	Осъществяването на дейности в границите на СОЗ е необходимо да бъдат съобразени с предвидените забрани и ограничения в съответствие с Приложения №№1 и 2, на Наредба №3/2000г. в зависимост от типа на водоизточника.	Спазване на забраните и ограниченията, определени със съответните заповеди	При прилагане на плана
Земни недра и подземни води	За функционална категория <i>A(2)Горски територии за защита на водите</i> да се включат забраните и ограниченията, предвидени в чл. 118а и чл. 118в от Закона за водите и регламентирани Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, а именно: – в пояс I на СОЗ се разрешават само дейности, свързани с експлоатацията на водоизточника и/или съоръжението; – в пояс I на водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води и от води на естествени извори се разрешават и дейности, свързани с изпълнението на противоерозионни, залесителни и отгледни горскостопански мероприятия; – забрана в пояс II и пояс III за „Пряко отвеждане в подземните води на води, съдържащи опасни и вредни вещества;	Подобряване и/или запазване на доброто състояние на подземните води, използвани за питейно-битово водоснабдяване	В окончателния проект на плана

	– забрана в пояс II и ограничения в пояс III за: дейности, които водят до непряко отвеждане на опасни вещества, в т.ч. на земната повърхност и между земната повърхност и водното ниво; използване на препарати за растителна защита, в т.ч. и разпръскването им с въздухоплавателни средства.		
	Около водовземните съоръжения от подземни води за питейно-битово водоснабдяване да се обособят СОЗ съгласно Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.	Подобряване и/или запазване на доброто състояние на подземните води, използвани за питейно-битово водоснабдяване	При прилагането на плана
	Мерки, предписани в ПУРБ 2022-2027 г на Басейновите дирекции: – Мярка GD_1 с код на действие за изпълнение GD_1_2. Забрана или ограничаване на дейности, които увеличават риска за пряко или непряко отвеждане на приоритетни и опасни вещества или други замърсители в подземните води, включително разкриването на подземните води на повърхността, чрез изземване на отложенията и почвите, покриващи водното тяло. – Мярка DW_1 с код на действие за изпълнение DW_1_2. Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водовземните съоръжения/системи;	Подобряване и/или запазване на доброто състояние на подземните водни тела.	При прилагането на плана
	Проектирането и строителството на нови обекти и съоръжения в горските територии да бъде съобразено със предвидените забрани и ограничения, регламентирани в Закона за водите	Подобряване и/или запазване на доброто състояние на подземните водни тела	При прилагането на плана
	Горскостопанските дейности, които засягат границите на санитарно-охранителните зони на водоизточниците за питейно битово водоснабдяване от подземни води е необходимо да бъдат съобразявани с режима на експлоатация на зоните и с предвидените забрани и ограничения в Приложения № 2, към чл.10, ал.1 на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, както и в Приложение №1* към Националния каталог от мерки за буферните зони с радиус	Подобряване и/или запазване на доброто състояние на подземните водни тела.	При прилагането на плана

	1000 m около водоземните съоръжения/системи без учредени СОЗ.		
Земи и почви	Провеждане на рекултивация на нарушени земи и възстановяването им като горски територии, освен в случаите, когато е определена друга бъдеща функция	Опазване на ценни земеделски земи	При прилагането на плана
	Инвентаризиране на земите, заети от изредени култури и насаждения с цел планиране на дейности за противоерозионно залесяване	Подобряване противоерозионната защита на почвите и повишаване влагозадържащата способност на горите	При прилагането на плана
Биоразнообразие**	Устойчиво управление на горите чрез запазване на биотопните дървета и на съответстващо количество мъртва дървесина в горските екосистеми.	Опазване на биоразнообразието	При прилагането на плана
	Залесяване с местни дървесни видове и произходи и съобразяване на интензивността на сечите с растежния потенциал на дървостойките и функциите и категориите на горите.		
	Ограничаване изсичането/подмяната на коренната горскодървесна растителност и употребата на биоциди, хормони и препарати за растителна защита		
	Поддържане на 10% от общата площ на горските типове природни местообитания по т. 2.1 в защитената зона като гори във фаза на старост.		
	Подмяна на инвазивните чужди видове дървета и храсти с местни видове след премахването им от характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси и живи плетове).		
	Прилагане на разновъзрастни лесовъдски системи в природно местообитание с код 91M0 за превръщане на издънковите насаждения в семенни и запазване, и където е уместно, възстановяване на типовоспецифичните хидроморфологични условия в природно местообитание с код 91E0*.		
	Изключване от списъците за залесяване на дървесни и храстови видове от инвазивни чужди видове съгласно Атлас на инвазивните чужди видове.		
	Залесителните мероприятия да се извършват с подходящи местни видове, с цел запазване от инвазия на чужди и несвойствени видове в граничните местообитания		
Ландшафт	В горските територии за поддържане на ландшафта да се провеждат отгледни и други сечи по състояние на насажденията и културите, с определената по Наредба № 8 интензивност на сечта.	Запазване автентичността на ландшафта	При прилагане на плана

	Ниската лесистост на община Нова Загора изисква провеждане на залесителни мероприятия в общината	Подобряване качествата на околната среда в общината	При прилагане на плана
Здравен риск	Осъществяване на дейност в границите на пояси II и III, за която е регламентирано ограничение или ограничение при доказана необходимост, се разрешава само ако инициаторите на дейността с конкретни изследвания и оценка на въздействието върху околната среда докажат, че дейността няма да доведе до негативни последици за водоизточника	Опазване на човешкото здраве	При прилагане на плана
	В случай на действия по реализация на инвестиционното намерение за изграждане на вилни селища и ски писти, на територията на бившите рудници Твърдица и Шешкинград, Община Твърдица, да се изготви анализ с информация и данни, относно провеждана рекултивация след закриване на разкривката на терените на рудниците, включително да бъде оценен периода, в който по естествен път ще бъдат неутрализирани евентуално съществуващи в почвата замърсители, както и да бъде изведено заключение относно допустимостта от реализацията на инвестиционното предложение, с оглед недопускане на риск за общественото здраве;		При прилагане на плана
	При планиране и използване на препарати за растителна защита за борба с вредителите в горски територии да се прилагат относимите забрани и ограничения от Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България		При прилагане на плана
	При изпълнението на ОПРГТ стриктно да се спазват изискванията на Правилата за здравословни и безопасни условия на труд в горските територии (обн., ДВ бр. 38 от 2019г.).		При прилагане на плана
Други	Интегриране на концепцията за екосистемни услуги в общинските планове за устройство и развитие	Разширяване на достъпа до екосистемни услуги	При прилагане на плана
	В спешен порядък да бъде възложен и изработен План за управление на природен парк „Сините камъни“	Екологосъобразно управление на защитена територия	При прилагане на плана
	В окончателния проект на плана да бъдат отразени препоръките, разписани в раздел 8.3 на ЕО	Изпълнение на нормативни изисквания	В окончателния проект на плана

Забележка: * Забраните и ограниченията в Приложение №1 към Националния каталог от мерки могат да се прилагат след въведено законово изискване.

** По предложение на ИАГ мерките по компонент Биоразнообразие следва да се отнасят до управлението на горите в границите на защитените зони и да не се отнасят за горите извън тях.

12. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

Методическият подход, приложен при анализът и оценката на компонентите и факторите на околната среда е определящ и по отношение избора на мерките, които трябва да бъдат приложени по време на прилагането на плана. В следващата таблица са показани мерки за наблюдение и контрол по време на прилагане на плана:

Таблица 22 Описание на необходимите мерки за наблюдение и контрол по време на прилагане на плана

Мерки	Индикатори	Отговорност, Периодика
Мониторинг на водоизточниците от подземни води	Изследване на физико-химични показатели по разрешителни за водовземане и Наредба № 9/16.3.001 г за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели Контрол за количеството на черпените води	Ежегодно Басейнова дирекция, В и К, общината, титуляра на разрешителното за водовземане
Контрол на Нерегламентираното депониране/изхвърляне на отпадъци	m2 заета площ с нерегламентирано депонирани отпадъци	Постоянен/ РИОСВ,ДГС
Контрол по спазване на изискванията на ЗБР и ЗЗТ	Брой констатирани нарушения	Постоянен/ РИОСВ
Мониторинг на състоянието на вида Малък креслив орел и други ключови видове от горската флора и фауна	Брой налични находища, убежища, гнезда	На всеки 3 години/ Експерти от БАН, НПО, ДГС, РИОСВ
Предотвратяване на възникването и развитието на ерозионни процеси на почвата, защита от наводнения	Площ по вид и степен на ерозия, м ²	На всеки 3 години/ ДГС
Изграждане на противоерозионни съоръжения	Площ, м ²	На всеки 3 години/ ДГС

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализът и оценката на предвижданията на Областния план за развитие на горските територии на област СЛИВЕН дава основание за формулиране на следните основни **констатации**:

– ОПРГТ е планов документ, насочен към решаване на проблемите, свързани както с екологосъобразното устройство и ползването от горите и техните материални ресурси (основни и недървесни горски продукти и/или лечебни растения), така и с проблемите, свързани с опазването, организацията на дейностите в горите и взаимодействията между собственици, стопани и ползватели;

– направеният анализ на състоянието, законовата и нормативна осигуреност за устойчиво развитие на биологичното разнообразие и неговите елементи в горските територии на област Сливен, защитените територии обявени по ЗЗТ, попадащи в същия обхват и защитените зони

обявени по ЗБР, потвърждава необходимостта от разработване и прилагане на ОПРГТ като обобщаващ областен стратегически документ;

- по отношение на биоразнообразието, защитените зони и територии планът предвижда респектиране на плановете за управление и заповедите за обявяване на защитените зони и територии, запазване на всички и развиване на нови зелени структури, осигуряващи естествена миграция на животински видове и изпълняващи климаторегулиращи, хидрологични, противоерозионни и др. подобни функции;

- планът предвижда запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитените зони, опазване естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитените зони;

- направените препоръки в границите на защитените зони включени в ОПРГТ област Сливен, отнасящи се до стопанисване на типове горски природни местообитания са нормативно-целесъобразни;

- планът е ориентиран към развитието на различни форми на туризъм като приоритет за развитие на областта; отчетена е необходимостта от изграждането на горска инфраструктура, която да обслужва туристическата и горскостопанска дейност, като включва не само изграждането на еко-пътеки, информационни табели, туристически заслони, табла с информация, но и развитие на устойчив туризъм и в частност развитие на културен и етнотуризъм, на зимни спортове, на ловен и риболовен туризъм и пр.

- планът предлага подход за развитие на устойчив туризъм, който включва мерки по благоустрояване на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура, на съществуващи и нови пешеходни туристически маршрути. Пълно развитие на съществуващите ресурси като туристически продукт, чрез проучване, разработване и включване на нови туристически маршрути и други с цел развитие на целогодишен, устойчив, диверсифициран, с висока добавена стойност, специфичен за района на област Сливен висококачествен туристически продукт и се увеличи приноса на сектора за устойчивото общинско и регионално развитие.

- с предвижданията на плана се цели подобряване състоянието на горската пътна мрежа, изграждане на нови пътища за по-голяма достъпност до отдалечените дърводобивни обекти, укрепване на свлачищните терени покрай главните пътища, редовно почистване и поддържане пътищата през зимния период.

- предложените от плана насоки за устойчиво управление на ресурсите по общини и като цяло за областта са насочени към поддържане на съществуващата система за водоснабдяване, изграждане на нови водохващания и водопроводи, сондиране за откриване на нови водоизточници, развитие на горско-пътната мрежа за достъп до ресурсите, навременно отстраняване на аварии, недопускане на нерегламентирани сечи и мероприятия, които могат да доведат до свлачищни процеси и ерозия, а от там и до затлачване и замърсяване на водите във водните басейни;

- Планът отбелязва необходимостта от установяване и поддържане на стабилни връзки между общините, ЮИДП, ДГС, ДЛС и останалите институции и местното население,

подобряване на медийните контакти и засилване на мерките за връзки с други заинтересовани организации и институции, подпомагане на образованието и обучението на подрастващите е една от мерките, които допринасят за по-доброто разбиране и подкрепа за работата на горските стопани;

– всички предвиждания на ОПРГТ относно опазването и социализацията на различните видове недвижими културни ценности са в съответствие със Закона за културното наследство и в този смисъл не носят никакви рискове опазването им;

– анализът на включените насоки по състоянието и стопанисването на горските територии в ОПРГТ област Сливен, законовата и нормативна осигуреност за устойчиво развитие по темата Биологично разнообразие, защитени територии и защитени зони Натура 2000 показва някои пропуски и несъответствия с нормативната уредба, цитирани в ОПРГТ, посочени в настоящия Доклад за ЕО, които следва да се отразят в окончателния проект на ОПРГТ област Сливен.

В заключение, авторският колектив, разработил Екологичната оценка на ОПРГТ на област СЛИВЕН предлага на Междуведомствената комисия – специализиран състав на Висшия Експертен екологичен съвет към МОСВ да приеме следното решение:

СЪГЛАСУВА

Проекта на Областния План за Развитие на Горските Територии на Област СЛИВЕН и разрешава преминаване към разработването на Окончателния проект, като при съставянето му се вземат в предвид и се отразят направените в Екологичната оценка анализи за състоянието на околната среда, синтеза на съществуващите и очаквани проблеми и мерките, предложени за преодоляването им.

*** **

П Р И Л О Ж Е Н И Я

I. ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

II. СПРАВКА ЗА ПРОВЕДЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

III. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

- 1) Специални горски територии - защитени територии по смисъла на закона за защитените територии
- 2) Специални горски територии - защитени зони по смисъла на закона за биологичното разнообразие
- 3) Водни тела и/или части от тях на територията на ДГС-Сливен, съгласно втория актуализиран ПУРБ2026-2021, и съгласно Проекта на третия актуализиран ПУПБ2022-2027 на ИБ РБУ
- 4) Повърхностни водни тела от БДЧР на територията на ДГС-Сливен
- 5) Информация за подземните водни тела, части от които попадат на територията на област Сливен
- 6) Програма от мерки /ПоМ/ от ПУРБ на БДДР

IV. КАРТИ, СХЕМИ – на електронен носител

- КАРТА № 1 Единна горскостопанска картна основа на горските територии в област Сливен
- КАРТА № 2 Горски територии за защита на почвата в област Сливен
- КАРТА № 3 Горски територии за защита на водите в област Сливен
- КАРТА № 4 Горски територии за защита на урб. територии и техн. Инфраструктура
- КАРТА № 5 Горски територии от горната граница на гората
- КАРТА № 6 Защитни горски пояси
- КАРТА № 7 Горски територии по технически проекти за борба с ерозията
- КАРТА № 8 Горски територии в границите на ЗТ по ЗЗТ
- КАРТА № 9 Горски територии в границите на ЗЗ по ЗБР
- КАРТА № 10 - Други специални горски територии с определени и въведени статuti
- КАРТА № 11 Опитни и географски култури, семеипроизводствени насаждения и градини и горски разсадници
- КАРТА № 12 Гори до 200 м от туристически хижи и обекти с религиозно значение
- КАРТА № 13 Горски територии с рекреационно значение
- КАРТА № 14 Горски територии за поддържане на ландшафта
- КАРТА № 15 ГВСК 1 - Разнообразие от видове
- КАРТА № 16 ГВКС 2 - Екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт
- КАРТА № 17 ГВКС 3 - Екосистеми и местообитания
- КАРТА № 18 ГВКС 4 - Екосистемни услуги от критично значение
- КАРТА № 19 ГВКС 6 - Културни ценности
- КАРТА № 20 Стопански горски територии
- КАРТА № 21 Зони за защита от урбанизация
- КАРТА № 22 - Горски територии, предоставящи ЕСУ - Защита срещу ерозия на почвата, от лавини и наводнения
- КАРТА № 23 - Горски територии, предоставящи ЕСУ - Обезпечаване на количеството и качеството на водата
- КАРТА № 24 - Горски територии, предоставящи ЕСУ - Поддържане на биологичното разнообразие
- КАРТА № 25 - Горски територии, предоставящи ЕСУ - Екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат
- КАРТА № 25 - Горски територии, предоставящи ЕСУ - Екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат
- КАРТА № 26 - Горски територии, предоставящи ЕСУ - Осигуряване на условия за рекреация и туризъм
- КАРТА № 27 - Горски територии, предоставящи ЕСУ - Поддържане на традиционния ландшафт
- КАРТА № 28 - Горски територии, предоставящи ЕСУ - Защита на природното и културното наследство
- КАРТА № 29 - Горски територии, предоставящи ЕСУ - Защита на инфраструктурни обекти и съоръжения
- КАРТА № 30 - Горски територии, предоставящи ЕСУ - Забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата

- КАРТА № 31 - Териториален обхват за възмездно ползване на ЕСУ - Защита срещу ерозия на почвата, от лавини и наводнения
- КАРТА № 32 - Териториален обхват за възмездно ползване на ЕСУ - Обезпечаване на количеството и качеството на водата
- КАРТА № 33 - Териториален обхват за възмездно ползване на ЕСУ - Поддържане на биологичното разнообразие
- КАРТА № 34 - Териториален обхват за възмездно ползване на ЕСУ - Екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат
- КАРТА № 35 - Териториален обхват за възмездно ползване на ЕСУ - Осигуряване на условия за рекреация и туризъм
- КАРТА № 36 - Териториален обхват за възмездно ползване на ЕСУ - Поддържане на традиционния ландшафт
- КАРТА № 37 - Териториален обхват за възмездно ползване на ЕСУ - Защита на природното и културното наследство
- КАРТА № 38 - Териториален обхват за възмездно ползване на ЕСУ - Защита на инфраструктурни обекти и съоръжения
- КАРТА № 39 - Териториален обхват за възмездно ползване на ЕСУ - Забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата

V. ПИСМА И КОНСУЛТАЦИИ

- 1) МОСВ, Изх.№ЕО-23/16.08.2024г.
- 2) БДИР, Изх.№ПУ-01-629(1)/02.08.2023г.
- 3) БДЧР, Изх.№04-01-1327/14.07.2023г.
- 4) НИНКН, Изх. Номер 0400-694/24.10.2024
- 5) Басейнова дирекция "Източнобеломорски район", Изх. Номер ПУ-02-193(2)/12.11.2024
- 6) Министерство на здравеопазването, Изх. Номер 26-00-1965/30.09.2024
- 7) Министерство на здравеопазването, Изх. Номер 26-00-1965/15.10.2024
- 8) Министерство на здравеопазването, Изх. Номер 12-00-465/15.11.2024
- 9) Изпълнителна агенция по горите, ИАГ-25123 - 18.10.2024
- 10) Областна дирекция "Земеделие" град Сливен, Изх. номер РД-12-02-0213-1/14.10.2024
- 11) Басейнова дирекция "Източнобеломорски район", Изх. номер ПУ-02-165(1)/16.10.2024
- 12) НИНКН, Изх. номер 0800-919(2)/09.10.2024
- 13) Регионална здравна инспекция Сливен, Изх. номер 25-111-1/27.09.2024
- 14) Регионална инспекция по околната среда и водите - Стара Загора, Изх. номер КОС-01-5421(1)/07.10.2024
- 15) Басейнова дирекция "Черноморски район", Изх. номер 04-01-1326/А5/09.10.2024
- 16) Регионална здравна инспекция – Сливен, Изх. номер 25-111-3/22.10.2024
- 17) МОСВ, изх.№ ЕО-23/14.01.2025г.
- 18) Справка за постъпили становища по време на консултациите

VI. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ, ДЕКЛАРАЦИИ, ДИПЛОМИ

ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

I. Законови и нормативни актове

1. Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр.91/25.09.2002г. изм. и доп.)
2. Закон за чистотата на атмосферния въздух (ДВ, бр.45/28.05.1996г., изм. и доп.);
3. Закон за водите (ДВ, бр.67/27.07.1999 г, изм. и доп.);
4. Закон за управление на отпадъците (ДВ, бр.53/2012г. изм. и доп.);
5. Закон за защита от вредното въздействие на хим. вещества и смеси (ДВ, бр. 10/2000г., изм. и доп.);
6. Закон за културното наследство (ДВ, бр. 19/2009 г., изм. и доп.);
7. Закон за здравословни и безопасни условия на труд (Д.В. бр. 124/1997 г. МЗ изм. и доп.);
8. Закон за защита от шума в околната среда (ДВ, бр.74/13.09.2005 г., в сила от 01.01.2006 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. и доп.)
9. Закон за здравето (ДВ бр. 70/04, изм. и доп.).
10. Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ, бр. 57 от 2.07.2004г. изм. и доп.)
11. Наредба № 1/2007 г за проучване, ползване и опазване на подземните води
12. Наредба № 9/19.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели;
13. Наредба № 1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите;
14. Наредба № 3/16.10.2000 г за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване, и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди
15. Наредба № РД-02-20-2/14.02.2012 г за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони
16. Наредба № 12/03.07.2001 г за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони
17. Наредба №3 от 01.04.2004г. за класификация на отпадъците (ДВ бр.44/2004г. изм. и доп.);
18. Наредба за изискванията за третиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (приета с ПМС № 230 от 2005г. ДВ, бр.90/2005г, в сила от 1.01.2006 г.);
19. Наредба №7 от 3.03.1999 година за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (обн. ДВ, бр.45/1999г.).
20. Наредба №6 от 26 юни 2006г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти на шума върху здравето на населението.” (ДВ, бр.58 / 2006г.)
21. Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (ДВ, бр.3 от 2004 г.)
22. Наредба № 1 /14.05.2007 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (обн. ДВ, бр.64/2005 г.)
23. Наредба № 12 /15.07.2010г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ, бр. 58/2010 г.).
24. Наредба № 6 от 09.11.2000 г за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти
25. Наредба № 7 от 08.08.1086 г. за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води.
26. Директива 92/32/ЕЕС и Директива 97/67/ЕЕС за принципите за оценка на рисковете за хората и околната среда на опасни вещества;
27. БДС EN 1998-1/NA. Еврокод 8: Проектиране на конструкциите за сеизмични въздействия. Част 1: Общи правила, сеизмични въздействия и правила за сгради

II. Научни и специализирани разработки

- 1) МОСВ и др., 2002. Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България
- 2) Климатичен справочник на Република България
- 3) Тримесечни бюлетени на ИАОС за състояние на околната среда в България
- 4) МОСВ. Утвърдени локални експлоатационни ресурси и проектен дебит на водовземни съоръжения за подземни води към 15.05.2006 г.
- 5) Гълъбов и др., 1999. Определяне ресурсите на подземните води (Методическо ръководство), 1999.
- 6) Почвено-географско райониране на България” (П. Петров, 1997);

- 7) Методика за определяне на противоерозионни дейности в горския фонд, 2009 г. – Иван Ц. Маринов (ИГ-БАН), Румен Райков (Агроексперт ЕООД) и Илия Петров (ЕТ „Илия Петров“);
- 8) „Легендата на почвите“ на FAO (1988, 1999);
- 9) Екологична оценка и опазване на водните течения от замърсяване – Дядовски и колектив;
- 10) Справочник здравеопазване НСИ.
- 11) Население и демографски процеси, НСИ.
- 12) Монография „Растителността на България, карта в М1:600 000 с обяснителен текст, проф. И. Бондев, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, София, 1991 г.”;
- 13) Комплексна експертна оценка на ландшафта, БАН, 1985г.
- 14) Методика за ландшафтно-естетическа оценка, ЛТУ
- 15) Делков, Н. Дендрология, Земиздат, София, 1984;
- 16) Европейска Конвенция за Ландшафта, Флоренция, 20.10.2000, Изд., Фондация за реформа в местното самоуправление с финансовата подкрепа на Американската агенция за международно развитие, София, 2001;
- 17) Екип от научни работници на ЛТУ, ИГ на БАН и експерти на ИАГ: Режимы за устойчиво управление на горите в Натура 2000, Министерство на земеделието и храните, Изпълнителна агенция по горите, 2011 г.;
- 18) Проф. д-р Симеон Недялков, Ст.н.с. Раев И. Хидрологичната роля на горските екосистеми, Земиздат, София, 1988 г.
- 19) Консултантски услуги на Световната банка по Национална стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата (МОСВ). (Номер на проекта: P160511); Приложение 2: Оценка на сектор „Биологично разнообразие и екосистеми“, август, 2018 г., Доклад: *Адаптация към изменението на климата - „Биоразнообразие и екосистеми“*, Филип Амбрози (старши икономист по въпроси на околната среда, ръководител на екипа), Болина Петрова Милова (старши оперативен служител, съръководител на екипа) и Робърт Бакс(експерт по въпросите на адаптацията към изменението на климата и постоянно пребиваващ в страната координатор по проекта), Светла Братанова-Дончева и Кремена Гочева (местни консултанти);
- 20) Консултантски услуги по Национална стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата (МОСВ). (Номер на проекта: P160511); Приложение 4: Оценка на сектор „Гори“, август, 2018 г., Майлс Макдона (международен консултант), Панайотов М. (местен консултант), Попа Б.(международен консултант) и Кацарска Й. (местен консултант);
- 21) Каменов К, Р. Хорозова, Л. Тричков, Г. Тинчев, В. Райчинов, Г. Гогушев, ИАГ, РДГ-Кърджали, РДГ-Благоевград: „Картиране и оценка на горските екосистеми, на тяхното състояние и на предоставяните от тях екосистемни услуги в зони извън национална екологична мрежа натура 2000“; *Eastern Academic Journal*, 2017;
- 22) Сдружение за екологично обучение и управление. “Оценка на риска”, София, юни 1994 г., материали на Агенцията за опазване на околната среда – САЩ. Раздели “Принципи при оценка на здравния риск”, “Характеристика на риска”;
- 23) Антонов и др. Подземни води в НРБ, 1980.
- 24) Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, МОСВ, София, 2002 г.;
- 25) Ръководство за стратегическа екологична оценка – указания и методики на Европейската комисия /Интернет страницата на Комисията/;
- 26) Регионално ландшафтно райониране на страната. География на България. Монография БАН.С.1996 г.;
- 27) Базисна гео-екологична класификация на ландшафтите в България, проф. П. Петров. София, 1989 г.;
- 28) Карта на Почвени типове в България - източник АГРОНЕТ, 2006 г.;
- 29) Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България, WWF-Световен фонд за дивата природа, Зелени Балкани-Федерация на природозащитни сдружения, Министерство на околната среда и водите, София, 2009 г.;
- 30) Регионално ландшафтно райониране на страната. География на България. Монография БАН.С.1996 г.;
- 31) Бондев, И., 1997. Ботанико - географски райони. - В: География на България, БАН, София
- 32) Велчев, В., Бондев, И. 1984. Застрашени и редки растителни съобщества в България. – В: Велчев, В. (ред.) Съвременни теоретични и приложни аспекти на растителната екология, София
- 33) Регионални доклади за състоянието на околната среда – РИОСВ Срага Загора от 2014 до 2023.г.;
- 34) Регистър на ресурсите на минералните води – изключителна държавна собственост по находища и водовземни съоръжения
- 35) Национална програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на Република България, 2015-2020 г.
- 36) Регистър на издадените разрешителни в Басейнова дирекция за управление на водите
- 37) Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите
- 38) Регистър на издадените разрешителни за водовземане от подземни води по подземни водни тела от 01.01.2010 г до 30.06.2022 г

-
- 39) Програма за мониторинг на нитратите в подземните води, утвърдена със Заповед № РД-635/13.08.2013 г на министъра на околната среда и водите
- 40) Заповед № РД – 272 от 03.05.2001 г. за категоризация на повърхностните води във водните обекти или в части от тях.
- 41) Решение № 361 на Министерски съвет от 29 май 2018 г. за утвърждаване на Национална здравна карта на Република България.
- 42) Годишен здравно-демографски анализ 2022г., РЗИ Сливен.
- 43) Обобщен годишен доклад за качеството на водата предназначена за питейно – битови цели в мониторираната от РЗИ – Сливен административна област за 2022 г., РЗИ Сливен.

Консултации с компетентни органи и заинтересовани лица

Консултирани органи и лица	Същност	Отразяване в ЕО, мотиви
Консултации, проведени по реда на чл.19 от Наредбата за ЕО		
МОСВ, Изх.№ЕО-23/16.08.2024г.	МОСВ уведомява, че ОПРГТ подлежи на задължителна ЕО и поставя изисквания към обхвата на ЕО	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
БДИБР Изх.№ПУ-01-629(1)/02.08.2023	Становище на БДИБР, че реализацията на ОПРГТ на област Сливен няма да окаже значително негативно въздействие върху водите и водните екосистеми	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
БДЧР, Изх.№04-01-1327/14.07.2023г.	ОПРГТ е допустим спрямо ПУРН ПУРБ на ЧРБУ и няма да окаже значително въздействие върху водите и водните екосистеми	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
Становища, постъпили като резултат от консултациите по чл.19а от Наредбата за ЕО		
Национален институт за недвижимо културно наследство Изх. Номер 0400-694/24.10.2024	НИНКН дава препоръки към обхвата на ЕО, които са взети предвид и отразени. Няма възражения към съставеното задание.	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
Басейнова дирекция "Източнобеломорски район" Изх. Номер ПУ-02-193(2)/12.11.2024	БДИР дава указания за съдържанието на ЕО, както и препоръки за отчитане информация по проекта ПУРБ 2022-2027, ПУРН 2022-2027, както и ПУРБ 2016-2021.	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
Министерство на здравеопазването Изх. Номер 26-00-1965/30.09.2024	МЗ предлага разглеждане на конкретни аспекти при разглеждането на въпросите свързани с влиянието върху човешкото здраве	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
Министерство на здравеопазването Изх. Номер 26-00-1965/15.10.2024	МЗ отправя искане да се направи справка на отразените бележки и становището на РЗИ Сливен	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
Министерство на здравеопазването Изх. Номер 12-00-465/15.11.2024	МЗ приема предоставената информация като счита, че в ЕО трябва да се съдържа информацията, предвидена съобразно нормативните изисквания, като се анализира и оцени очакваното въздействие, както върху отделните фактори и компоненти на околната среда, така и върху населението и човешкото здраве в следствие изпълнението на ОПРГТ.	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
Изпълнителна агенция по горите ИАГ-25123 - 18.10.2024	ИАГ отправя предложения и коментари за корекции в заданието	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
Областна дирекция "Земеделие" град Сливен Изх. номер РД-12-02-0213-1/14.10.2024	ОДЗ Сливен приема, че заданието е изготвено в съответствие с поставените бележки и няма допълнителни предложения и препоръки	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО

Басейнова дирекция "Източнобеломорски район" Изх. номер ПУ-02-165(1)/16.10.2024	БДИБР уведомява за необходимостта доклада за ЕО да съдържа конкретна информация по отношение на води и водни екосистеми	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
Национален институт за недвижимо културно наследство Изх. номер 0800-919(2)/09.10.2024	НИНКН няма възражения относно Задание за обхват на ЕО на ОПРГТ Сливен като дава конкретни препоръки при съставянето на част Културно-историческо наследство	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
Регионална здравна инспекция Сливен Изх. номер 25-111-1/27.09.2024	РЗИ Сливен отправя предложения за корекции и добавки в т. 3.1. Кратка характеристика на област Сливен; т. 4.2.2. Атмосферен въздух и предвижданията на плана	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
Регионална инспекция по околната среда и водите - Стара Загора Изх. номер КОС-01-5421(1)/07.10.2024	РИОСВ-Стара Загора приема представеното Задание за задание и обхват на ЕО на ОПРГТ Сливен	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
Басейнова дирекция "Черноморски район" Изх. номер 04-01-1326/А4/25.09.2024	БДЧР дава конкретни препоръки към обхвата на ЕО, както и допълнителна информация, които са взети предвид и отразени	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
Регионална здравна инспекция – Сливен Изх. номер 25-111-3/22.10.2024	РЗИ уведомява, че няма други бележки и препоръки	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО
МОСВ, Изх. №ЕО-23/14.01.2025г.	МОСВ съгласува заданието и дава препоръки за допълнение към съдържанието на ЕО	Информацията е взета предвид, и отразена в ЕО

Поради големия обем и предвид изискванията на чл.23, ал.1, т.3 от Наредбата за ЕО справка за постъпилите по време на консултациите становища е дадена в отделно приложение, озаглавено „Мотивирана справка за приетите и неприети бележки и препоръки по постъпили по време на консултациите становища за Доклад за екологична оценка на Областен план за развитие на горските територии (ОПРГТ) за област Сливен